

JAARSTUKKEN 2019

Olst-Wijhe, mei 2020
zaaknr.: 22773-2020

INHOUDSOPGAVE

INHOUDSOPGAVE.....	3
VOORWOORD EN SAMENVATTING	4
HOOFDSTUK 1 JAARVERSLAG-PROGRAMMAVERANTWOORDING.....	13
PROGRAMMA 1 BESTUUR, DIENSTVERLENING EN VEILIGHEID.....	14
PROGRAMMA 2 LEEFOMGEVING	24
PROGRAMMA 3 SAMENLEVING	47
4. ALGEMENE DEKKINGSMIDDELEN EN ONVOORZIEN.....	65
HOOFDSTUK 2 JAARVERSLAG – PARAGRAFEN.....	70
PARAGRAAF 1 LOKALE HEFFINGEN	71
PARAGRAAF 2 WEERSTANDSVERMOGEN EN RISICOBEBEERSING	79
PARAGRAAF 3 ONDERHOUD KAPITAALGOEDEREN	86
PARAGRAAF 4 FINANCIERING	91
PARAGRAAF 5 BEDRIJFSVOERING	94
PARAGRAAF 6 VERBONDEN PARTIJEN.....	97
PARAGRAAF 7 GRONDBELEID.....	99
HOOFDSTUK 3 JAARREKENING.....	110
3.1 BALANS EN TOELICHTING	111
3.2 OVERZICHT VAN BATEN EN LASTEN IN DE JAARREKENING	133
3.2.1 TOELICHTING VAN DE VERSCHILLEN PER PROGRAMMA	137
3.2.2 TOELICHTING BEGROTINGSRECHTMATIGHEID	151
3.2.3 OVERZICHT AANWENDING ONVOORZIENE UITGAVEN	154
3.2.4 OVERZICHT INCIDENTELE BATEN EN LASTEN	155
3.3. SINGLE INFORMATION SINGLE AUDIT (SISA)	158
3.4. EMU-SALDO	159
3.5. GEBEURTENISSEN NA BALANSDATUM.....	160
BIJLAGEN	161
Bijlage 1 Overzicht reserves en voorzieningen.....	162
Bijlage 2 Overzicht langlopende schulden	163
bijlage 3 Overzicht gewaarborgde geldleningen	164
Bijlage 4 Kerngegevens	165
Bijlage 5 Wettelijke indicatoren	169

VOORWOORD EN SAMENVATTING

Geachte raad,

Voor u liggen de jaarstukken 2019, bestaande uit het jaarverslag 2019 en de jaarrekening 2019. In het jaarverslag en de jaarrekening 2019 leggen wij verantwoording af over de realisatie van het voorgenomen beleid uit de Beleids- en financiële begroting 2019.

De opzet van het jaarverslag is gebaseerd op de indeling van de Beleidsbegroting 2019. De beleidsbegroting 2019 bevat drie programma's. Dit geldt dus ook voor deze jaarstukken.

In het jaarverslag is de verantwoording opgenomen met betrekking tot de drie programma's, de algemene dekkingsmiddelen en de zeven paragrafen uit de beleidsbegroting 2019. Kenmerkend voor de programmabegroting is het drieluik: wat willen we bereiken, wat gaan we daarvoor doen en wat mag het kosten? Het jaarverslag geeft antwoord op de vragen wat wilden wij bereiken, wat hebben wij bereikt, wat hebben wij hiervoor gedaan en wat heeft het gekost?

Bij de vraag wat we wilden bereiken zijn de doelstellingen vermeld die in de begroting 2019 zijn opgenomen. Bij de vraag wat we bereikt hebben is per doelstelling en indicator het meest recente, beschikbare cijfer genoemd. De cijfers zijn ontleend aan waarstaatjegemeente.nl, eigen data en onderzoeken en gegevens van derden. Soms zijn deze cijfers van oudere datum.

Voor een aantal indicatoren is wettelijk voorgeschreven dat ze in de begroting/ jaarstukken worden opgenomen. Deze hebben wij aangeduid met (W).

Om de doelstellingen zo concreet mogelijk te maken zijn per beleidsvelden indicatoren (ook wettelijk voorgeschreven indicatoren (aangeduid met W)) opgenomen. Deze indicatoren zijn voorzien van waarden/cijfers om een beeld te geven van de situatie voor onze gemeente ("Meest recente cijfer voor Olst-Wijhe"). Ook is een kolom "Landelijk vergelijkend cijfer" weergegeven. Daarmee kan een vergelijking gemaakt worden hoe onze gemeente ervoor staat ten opzichte van soortgelijke gemeenten in Nederland. De recente cijfers zijn ontleend aan waarstaatjegemeente.nl en aan eigen onderzoeken.

De vraag hoe om te gaan met streefcijfers is nog niet afgerond. Met uw raad gaan we nog van gedachten wisselen over de vraag hoe hiermee in de toekomst om te gaan. De uitkomsten van de raads werkgroep ontwikkelagenda sturing sociaal domein en de rapporten van de Rekenkamercommissie zullen hierbij betrokken worden.

Bij de vraag wat we hiervoor gedaan hebben zijn per onderwerp de activiteiten aangegeven. Het financiële overzicht bij de derde W-vraag (wat heeft het gekost) is conform de door uw raad vastgestelde Financiële verordening op programmaniveau weergegeven. Ook bevat het financiële overzicht een beeld per taakveld.

Resultaat

Het financiële resultaat ten opzichte van de gewijzigde begroting 2019 is afgerond € 602.000 positief. In dit voordelig resultaat zijn de voorgenomen toevoegingen en onttrekkingen aan reserves verwerkt.

In het volgende overzicht is weergegeven hoe het resultaat over de programma's is verdeeld.

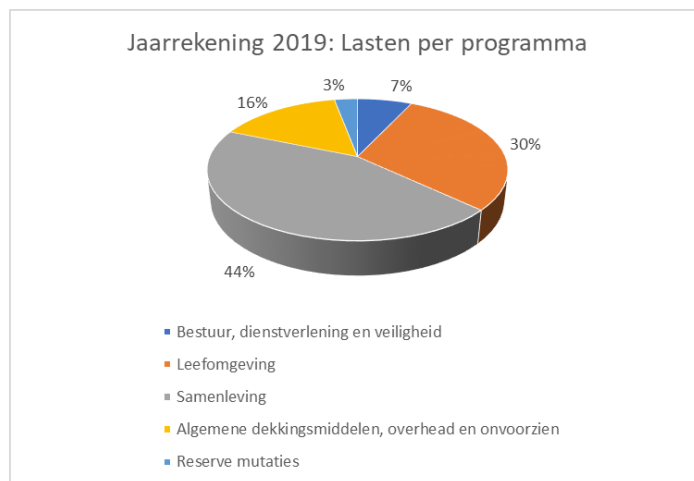
Programma		Jaarrekening 2019				
Nr	Omschrijving	Begroting 2019 primitief	Begroting 2019 na wijziging	Realisatie 2019	Resultaat	V/N
1	Bestuur, dienstverlening en veiligheid	2.793.413	2.989.766	3.215.749	-225.983	N
2	Leefomgeving	3.721.981	5.130.193	3.939.437	1.190.756	V
3	Samenleving	16.983.667	18.780.280	18.480.103	300.177	V
	Subtotaal	23.499.061	26.900.239	25.635.289	1.264.950	V
	Algemene dekkingsmiddelen, overhead en onvoorzien	-22.661.888	-22.853.086	-23.840.152	987.066	V
	Totaal van baten en lasten	837.173	4.047.153	1.795.137	2.252.016	V
	Mutatie reserves	-837.173	-4.047.153	-2.397.051	-1.650.102	N
	Gerealiseerd resultaat	0	0	-601.913	601.913	V

Het is een mooi resultaat maar voor een groot deel veroorzaakt door incidentele gebeurtenissen. Bovendien is dit het resultaat ten opzichte van de begroting. Een begroting waarin als gevolg van een nadelig begrotingsresultaat en nadelige uitkomsten in de 1e en de 2e Berap voor ruim € 1,2 miljoen dekking uit de reserve Nader te bestemmen middelen is geraamd. Deze dekking is conform de raming in de realisatie verwerkt.

Voor bijna 60% hangt het resultaat samen met incidentele budgetten die naar 2020 worden overgeheveld, omdat de werkzaamheden in 2020 doorlopen. Daarnaast zijn er voordelen in de algemene uitkering door een decentralisatie-uitkering klimaatmiddelen in 2019 die naar 2020 wordt overgeheveld voor de uitwerking van de transitievisie.

In het volgende overzicht zijn de lasten en baten per programma opgenomen.

Programma		Jaarrekening 2019				
Nr	Omschrijving	Begroting 2019 primitief	Begroting 2019 na wijziging	Realisatie 2019	Resultaat	V/N
	LASTEN					
1	Bestuur, dienstverlening en veiligheid	3.036.063	3.227.416	3.500.150	-272.734	N
2	Leefomgeving	12.643.112	14.550.471	15.012.919	-462.448	N
3	Samenleving	20.700.723	22.566.096	22.197.469	368.627	V
	Algemene dekkingsmiddelen, overhead en onvoorzien	7.922.583	8.379.089	7.874.699	504.390	V
	Reserve mutaties	376.443	966.645	1.478.240	-511.595	N
	Totaal Lasten (incl. mutaties reserves)	44.678.924	49.689.717	50.063.477	-373.761	N
	BATEN					
1	Bestuur, dienstverlening en veiligheid	-242.650	-237.650	-284.401	46.751	V
2	Leefomgeving	-8.921.131	-9.420.278	-11.073.482	1.653.204	V
3	Samenleving	-3.717.056	-3.785.816	-3.717.366	-68.450	N
	Algemene dekkingsmiddelen, overhead en onvoorzien	-30.584.471	-31.232.175	-31.714.850	482.676	V
	Reserve mutaties	-1.213.616	-5.013.798	-3.875.291	-1.138.507	N
	Totaal Baten (incl. mutaties reserves)	-44.678.924	-49.689.717	-50.665.391	975.674	V
Gerealiseerd resultaat		0	0	-601.913	601.913	V

Samenvatting

In onderstaande samenvatting stippen wij een paar zaken aan die in 2019 beleidsinhoudelijk in het oog springen. Verder geven we beknopt weer, waardoor het resultaat grotendeels is bepaald. Voor gedetailleerde informatie verwijzen wij naar de toelichting per programma/paragraaf en de jaarrekening.

<p>Programma 1</p>	<p>Beleidsinhoudelijk De Verordening gegevensbescherming basisregistratie personen is vastgesteld. De nota lokaal Gezondheidsbeleid Olst-Wijhe en de nota Preventie en Handhaving Drank- en Horecawet is tegelijkertijd vastgesteld.</p> <p>Resultaat Het negatieve resultaat voor het onderdeel bestuur kan worden verklaard door de ophoging van de pensioenaanspraken voor wethouders. In de jaarrekening is een herijking van deze voorziening meegenomen. Daarnaast zijn er extra wervingskosten gemaakt in verband met de aanstelling van een andere raadsgriffier in verband met pensionering van de zittende raadsgriffier. De dienstverlening voor Burgerzaken heeft een voordelig saldo. Dit kan worden verklaard, doordat er meer reisdocumenten zijn afgegeven. De opbrengsten van de gemeentelijke leges zijn hierdoor hoger dan geraamd. Daarnaast is een gedeelte van het budget voor de realisatie van onderdelen van het uitvoeringsplan ICT nog niet uitgegeven. De brandweezorg, crisisbeheersing en integrale veiligheid zijn binnen het budget uitgevoerd.</p>
<p>Programma 2</p>	<p>Beleidsinhoudelijk De raad heeft medio 2019 de starterslening geëvalueerd en de Verordening Starterslening aangepast. In 2019 zijn er in totaal 61 woningen gereed gemeld, waarvan 25 in NoorderKoeslag en 18 in Zonnekamp Oost. Daarnaast is het plan Olstergaard in ontwikkeling gebracht.</p> <p>Resultaat Gelet op het vastgestelde reconstructieschema en besluiten betreffende inhaalslag onderhoud wegen (IBOR) zijn de niet bestede budgetten overgeheveld naar 2020. De niet bestede budgetten voor de invoering van de Omgevingswet en Leader worden ook overgeheveld naar 2020. Op de beschikbaar gestelde budgetten voor de Noordmanshoek resteren budgetten. Deze budgetten worden doorgezet naar 2020. Het meerjarenprogramma "Samen Duurzaam" 2016-2020 en het koersdocument duurzame energie beslaat meerdere jaren. Niet bestede bedragen worden via resultaatbestemming overgeheveld naar 2020. Bij de vaststelling van de tarieven afval en riolering wordt uitgegaan van 100% kostendekkendheid. De afvalwereld is momenteel flink in beweging met onverwachte extra kosten en minder opbrengsten tot gevolg.</p> <p>Vanwege de noodzakelijke aanvullende voorzieningen voor de complexen in Wesepe (woningbouw en bedrijfsterrein) zijn extra onttrekkingen gedaan aan de Reserve grondexploitatie. Er zijn toevoegingen gedaan aan deze reserve in verband met winstneming voor de complexen Zonnekamp-Oost, NoorderKoeslag en de Meente-Zuid. De complexen Zonnekamp-West en De Enk zijn afgesloten.</p>

	Voor de Olstergaard en de Meente-Noord zijn nieuwe complexen geopend.
Programma 3	<p>Samenleving De nota Lokaal gezondheidsbeleid is vastgesteld. Het Programma transformatie sociaal domein is gecontinueerd in 2019. Uw raad stelde op 12 december 2019 in het kader van werken volgens de bedoeling de integrale Verordening sociaal domein Olst-Wijhe vast. Uw raad heeft de notitie Evaluatie Bibliotheekwerk Olst-Wijhe 2014-2018 vastgesteld. Het lokaal Sportakkoord is opgesteld en ondertekend.</p> <p>Resultaat Het doelgroepenvervoer laat een nadelig saldo zien. Enerzijds op leerlingenvervoer als gevolg van afwikkeling van het contract tot augustus 2019 en anderzijds de uitwerking van het nieuwe contract op het zorgvervoer, onder andere het gevolg van meer gereden kilometers, maar ook door een hogere indexering op de prijzen. De kosten voor- en vroegtijdse educatie en peuterwerk zijn laag, doordat steeds meer ouders recht hebben op kinderopvangtoeslag, zodat minder beroep wordt gedaan op gemeentelijke middelen. De rijksbijdrage voor de bijstandsuitkering zijn bijna toereikend, waardoor geen beroep gedaan wordt op de vangnetregeling en het geraamde risicobudget voor een groot deel vrijvalt in het rekeningresultaat. De kosten voor minimabeleid stijgen door een toenemende vraag. Voor participatie nemen de nieuwe doelgroepen, wajongers en statushouders, toe maar via de algemene uitkering zijn de budgetten ook aangepast. De kosten voor woon- en leefvoorzieningen nemen toe door een grotere vraag, maar ook door een stijging van de contractprijzen met als voordeel dat de kwaliteit van de leveringen is toegenomen en de klachten zijn afgenomen. Er is ook een toename van de kosten voor de Wmo. Vooral de kosten voor huishoudelijke hulp zijn gestegen mede als gevolg van de verplichte tarieven en het invoeren van het abonnementstarief voor de eigen bijdrage. Jeugdhulp laat nadelig resultaat zien ten opzichte van de begroting van 4%, mede door nagekomen kosten van 2018. Het uitvoeringsprogramma transformatie sociaal domein en het transformatieplan jeugd lopen in de uitvoering nog door in 2020, zodat de niet-bestede budgetten worden overgeheveld naar 2020.</p> <p>Aan musea is minder uitgegeven dan begroot. Op het budget cultuurhistorische waarden in ruimtelijke plannen resteert een bedrag. Een gedeelte zal worden ingezet in 2020 en het restant valt vrij. Aan het onderhoud van de kerktorens is minder onderhoud gepleegd dan in de meer jaren onderhoudsplanning was geraamd. De onderhoudskosten voor de welzijnsaccommodaties zijn lager dan geraamd, doordat voor De Bongerd als gevolg van de ontwikkelingen rondom het realiseren van een gebouw met combinatiefunctie voor onderwijs en buurthuis het grootschalig onderhoud later op de planning komt te staan.</p>
Algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien	Resultaat .

Resultaatbestemming

Uw raad wordt voorgesteld om ten laste van het voordelige rekeningresultaat (€ 601.913) diverse budgetten over te hevelen naar 2020 om lopende projecten en activiteiten af te ronden, nieuwe projecten te starten en uitgestelde werkzaamheden te kunnen realiseren in 2020. Via resultaatbestemming wordt ook voorgesteld om de voorziening Afval aan te vullen tot € 100.000, sommige kosten te dekken via de daarvoor bestemde reserves en voor de grondexploitaties voorlopig uit te gaan van een vrijval van de risicoreserve grondexploitaties van € 458.000. Hieronder is een samenvattend financieel overzicht van de resultaatbestemming weergegeven. Het gaat per saldo om een bedrag van € 264.574.

In totaal wordt zoals in de begroting geraamd een bedrag van € 776.900 onttrokken aan de reserve Nader te bestemmen middelen (I: € 551.000, II: € 190.200 en V: € 35.700).

Uiteindelijk is het resultaat van de jaarrekening na resultaatbestemming € 337.339.

	€	€	€
Resultaat 2019			
Totaal saldo baten en lasten 2019			2.252.015 V
Mutaties reserves 2019			-1.650.102 N
Gerealiseerd resultaat 2019			601.913 V
Voorstel aanvullende resultaatbestemming			
I Overheveling budgetten voorgaande jaren incl toevoeging 2019	693.700		
Met dekking uit:			
- reserve nader te bestemmen middelen	-551.000		
- investeringsreserve	-109.400		
- reserve sociaal domein	-25.000		
		8.300	
II Overheveling incidentele budgetten 2019	631.456		
Met dekking uit:			
- reserve nader te bestemmen middelen	-190.200		
- investeringsreserve	-45.400		
- reserve sociaal domein	-54.777		
- inkomsten	-5.600		
		335.479	
III Overheveling incidentele budgetten via Algemene Uitkering 2019		237.100	
IV Overheveling structurele budgetten 2019	30.200		
Met dekking uit:			
- onderhoudsreserve	-20.000		
		10.200	
V Resultaatbestemming incidentele resultaten 2019	100.700		
Met dekking uit:			
- reserve nader te bestemmen middelen	-35.700		
		65.000	
VI Overige resultaatbestemmingen 2019		66.495	
VII Vrijval reserve grondexploitaties op basis van risicobepaling		-458.000	
		264.574 N	
Resultaat na bestemming			337.339 V

Algemene toelichting op de voorstellen resultaatbestemming:

- I. Overheveling budgetten voorgaande jaren
Het betreft incidentele budgetten die in 2018 zijn overgeheveld naar 2019 maar waarvoor de werkzaamheden nog niet zijn afgerond. De budgetten zijn in principe afgedekt door onttrekking aan reserves. De budgetten blijven beschikbaar voor de resterende looptijd.
- II. Overheveling incidentele budgetten 2019
In 2019 zijn incidentele budgetten beschikbaar gesteld voor incidentele werkzaamheden. De uitvoering van de werkzaamheden lopen door in 2020 of starten in 2020. De budgetten zijn onder andere beschikbaar gesteld voor geografische informatievoorziening, duurzaamheid, gebiedsontwikkeling, maatschappelijke begeleiding statushouders, leaderprojecten, transformatie sociaal domein, invoering Lias en opzetten meerjarenonderhoudsplanning onderhoud wegen e.d.

- III. Overheveling incidentele budgetten via Algemene Uitkering 2019.
Voor de uitvoering van het klimaatakkoord (transitievisie warmte, wijkaanpak en energieloketten) zijn incidentele middelen ontvangen uit het gemeentefonds (decembercirculaire 2019). Deze middelen worden in 2020 en volgende jaren ingezet.
- IV. Overheveling structurele budgetten 2019
Structurele budgetten worden in het lopende jaar ingezet. Als er voordelen ontstaan, omdat de middelen niet volledig zijn ingezet, dan zijn die voordelen onderdeel van het rekeningresultaat van dat jaar en worden in principe niet overgeheveld naar een volgend jaar. In 2019 is een uitzondering gemaakt voor de middelen voor rekenkameronderzoek, onderhoud sporthal de Hooiberg en de in 2019 toegekende verhoging van de algemene uitkering voor combinatiefunctionaris. Voor deze budgetten worden extra werkzaamheden verwacht in 2020 of de werkzaamheden zijn verschoven naar 2020.
- V. Resultaatbestemming incidentele resultaten 2018
Voor verkeersmobiliteit zijn in 2018 en 2019 subsidies ontvangen die gereserveerd worden voor onderhoud bermen.
- VI. Overige resultaatbestemming
In de nota Reserves en voorzieningen is aangegeven dat het gewenste saldo van de voorziening afval €100.000 is. Door een nadelig resultaat op afval in 2019 is het saldo van de voorziening afval volledig ingezet en staat nu op nul. Voorgesteld wordt om dit saldo aan te vullen naar € 100.000 ten laste van het rekeningresultaat.
De wachtgeldverplichting vm. wethouders en de verlenging van het project bijzondere vrijwilligers zijn niet begroot. Voorgesteld wordt om de lasten te dekken via resp. de reserve Wachtgeldverplichtingen en reserve Sociaal domein.
- VII. Vrijval reserve grondexploitaties
De grondexploitaties zijn op basis van voorlopige cijfers verwerkt in de concept jaarrekening. De controle door de accountant is nog niet afgerond. Op basis van de concept winstneming en risico-inschatting is een vrijval van de risicoreserve mogelijk van € 458.000 ten gunste van het rekeningresultaat 2019.

Hieronder is een detailoverzicht per budget weergegeven:

Detailoverzicht resultaatbestemming 2019

pr.	Budget	Lasten €	Baten €	Toelichting
I Overhevelen budgetten voorgaande jaren				
2	Reconstructie wegen	163.000	-163.000	Ten laste van reserve nader te bestemmen middelen
2	Aanpak achterstallig onderhoud (IBOR)	109.400	-109.400	Ten laste van investeringsreserve algemeen
2	Glasvezel buitengebied	24.700	-24.700	Ten laste van reserve nader te bestemmen middelen
2	Cultuur historische w aardenkaart	12.800	-12.800	Ten laste van reserve nader te bestemmen middelen
2	Sanering asbestdaken	10.600	-10.600	Ten laste van reserve nader te bestemmen middelen
2	Vorbereiding invoering Omgevingswet	204.600	-196.300	Ten laste van reserve nader te bestemmen middelen
2	Vitaal platteland	23.500	-23.500	Ten laste van reserve nader te bestemmen middelen
2	Leader uit huus	16.300	-16.300	Ten laste van reserve nader te bestemmen middelen
2	Dorps huis Herxen	25.000	-25.000	Ten laste van reserve sociaal domein
2	Vervangingschema Materieel buitendienst	16.800	-16.800	Ten laste van reserve nader te bestemmen middelen
3	Voorziening Zwembad De Welters	10.000	-10.000	Ten laste van reserve nader te bestemmen middelen
3	Transformatieplan Jeugd	67.000	-67.000	Ten laste van reserve nader te bestemmen middelen
4	budgetontwikkeling w ebcare/responsive w e	10.000	-10.000	Ten laste van reserve nader te bestemmen middelen
II Overhevelen incidentele budgetten 2019				
1	Geografische informatie voorziening	50.000		
1	Geografische informatie voorziening	42.500	-42.500	Ten laste van reserve nader te bestemmen middelen
2	Programma Duurzaamheid	22.900	-22.900	Ten laste van reserve nader te bestemmen middelen
2	Programma Duurzaamheid	59.000		Budgetoverheveling naar 2020
2	Actualisatie bestemmingsplannen	5.000	-5.000	Ten laste van reserve nader te bestemmen middelen
2	Gebiedsgerichte aanpak Broekslag	20.400	-20.400	Ten laste van investeringsreserve bsv
2	TOP verplaatsing Welsum	3.700	0	Budgetoverheveling naar 2020
2	Noordmanshoek gebiedsontwikkeling	79.800	-79.800	Ten laste van reserve nader te bestemmen middelen
2	Woningbouw : onderzoek Wijhe	25.000	-25.000	Ten laste van investeringsreserve bsv
3	Project onderw ijs huisvesting	11.725		Voortzetting in 2020
3	Nood luid onze klok	21.300		Manifest Nood luid onze klok
3	Meldpunt sociaal domein	20.000		Voortzetting in 2020
3	Maatschappelijke begeleiding statushouders	16.600		Inzet incidenteel bijdrage AU voor statush 2020
3	Maatschappelijke begeleiding statushouders	20.000		Inzet incidenteel budget gemeente 2019 voor 2020
3	Lokaal gezondheidsbeleid	5.600	-5.600	Dekking via vooruit ontvangen bedragen
3	Programma transformatie sociaal domein	54.777	-54.777	Ten laste van reserve sociaal domein
3	Bijdrage schulden en armoede	14.454		Budgetoverheveling naar 2020
3	ambulantisering GGZ	15.000		Budgetoverheveling naar 2020
4	Continuïteit KCC	32.000		Budgetoverheveling naar 2020
4	Implementatie LIAS	55.000	-40.000	Ten laste van reserve nader te bestemmen middelen
4	Opzet en uitwerking MJOP BOR	56.700		Budgetoverheveling naar 2020
III Overhevelen incidenteel ontvangen bedragen via de Algemene Uitkering 2019				
4	Transitievisie w arnte	202.100		Budgetoverheveling naar 2020
4	Transitievisie w ijkaanpak	10.000		Budgetoverheveling naar 2020
4	Transitievisie energieloketten	25.000		Budgetoverheveling naar 2020
IV Overhevelen structurele budgetten 2019				
1	Overhevelen budget rekenkamer 2019 voor 2020	3.000		
3	Onderhoudsbudget De Hooiberg	20.000	-20.000	Onderhoudsreserve De Hooiberg
3	Extra inzet combinatiefunctionaris	7.200		Budgetoverheveling naar 2020
V Overhevelen incidentele resultaten				
2	Verkeersmobiliteit 2018 (infra-maatregelen)	35.700	-35.700	Ten laste van reserve nader te bestemmen middelen
2	Verkeersmobiliteit 2019 (infra-maatregelen)	65.000		Budgetoverheveling naar 2020
VI Overige resultaatbestemmingen 2019				
1	onttrekking reserve w achtgeldverplichtingen		-31.905	w achtgeldverplichting 2020 vm w ethouder
2	egalisatievoorziening Afvalstoffen	100.000		ten gunste van voorziening afval
3	Voortzetting project bijzondere vrijw illigers		-1.600	reserve sociaal domein
VII Vrijval reserve grondexploitatie				
			-458.000	Onttrekking op basis raadsbesluit
Totaal lasten en baten		1.793.156	-1.528.582	
Saldo		264.574		

Weerstandsvermogen

De ratio van het weerstandsvermogen op basis van de jaarrekening wordt als volgt berekend:

$$\text{Ratio weerstandsvermogen} = \frac{\text{Totale weerstandscapaciteit}}{\text{Financiële impact risico's bij 90\% zekerheid}}$$

Op grond van de huidige gegevens bedraagt de ratio € 3.092.839/ € 950.275 = afgerond 3,25. In aansluiting op de door uw raad vastgestelde nota Weerstandsvermogen en Risicomanagement betekent een ratio van 3,25 dat het weerstandsvermogen uitstekend van omvang is. Een ratio van 1,0 tot 1,4 is voldoende van omvang.

Met de resultaatbestemming wordt voorgesteld een bedrag van € 776.900 te onttrekken aan de reserve Nader te bestemmen middelen. Voorgesteld wordt het resultaat 2019 na bestemming ad € 337.339 toe te voegen aan de reserve Nader te bestemmen middelen. Daarmee krijgt die reserve een omvang van € 2.653.278.

Op grond van deze reserve-omvang bedraagt de ratio € 2.653.278/ € 950.275 = afgerond 2,79. Deze ratio is volgens de door uw raad vastgestelde nota Weerstandsvermogen en Risicomanagement uitstekend van omvang.

Rapport accountant

De accountant geeft voor de vaststelling van de jaarstukken een controleverklaring af voor de aspecten getrouwheid en rechtmatigheid.

De controleverklaring en het verslag van bevindingen van de controle van de jaarrekening 2019 van de accountant bieden wij u afzonderlijk aan.

Voorstel:

Het jaarverslag 2019 en de jaarrekening 2019 vast te stellen, waarmee ons college decharge wordt verleend voor de uitvoering van het beleid in 2019.

Olst-Wijhe, 26 mei 2020

Burgemeester en wethouders van Olst-Wijhe,
de secretaris, de burgemeester,

drs. D.L.W. (Dries) Zielhuis

A.G.J. (Ton) Strien

HOOFDSTUK 1 JAARVERSLAG- PROGRAMMAVERANTWOORDING

PROGRAMMA 1 BESTUUR, DIENSTVERLENING EN VEILIGHEID

Wat wilden wij bereiken?

Hoofddoelstelling/beoogd maatschappelijk effect voor bestuur, participatie en communicatie

1. Een democratisch bestuur dat effectief, efficiënt en transparant is.
2. Beleid wordt zoveel mogelijk in samenspraak met burgers, instellingen en bedrijven opgesteld en uitgevoerd.
3. Communicatie wordt ingezet om doelgroepen te informeren, met als beoogd resultaat een betere wisselwerking tussen het politiek bestuur, de ambtelijke organisatie en de burger, alsmede een duidelijker beeldvorming van de gemeente Olst-Wijhe bij andere relevante doelgroepen.

Indicatoren en streefwaarden voor bestuur, participatie en communicatie

Doel	Indicator	Landelijk cijfer ¹	Meest recente cijfer voor Olst-Wijhe ²
Transparante en toegankelijke overheid	Waardering inwoners van alle inspanningen van de gemeente voor haar burgers	Landelijk 2018 <25.000 inw.: 6,7	2018: 6,7 2016: 6,6 2014: 6,5
Relatie burger - gemeente	Vertrouwen in de manier waarop de gemeente wordt bestuurd (% (heel) veel)	Landelijk 2018 <25.000 inw.: 37%	2018: 37% 2016: 36% 2014: 29%
	Waardering wijze waarop gemeente burgers en organisaties betreft bij het beleid en de samenwerking zoekt	Landelijk 2018 <25.000 inw.: 6,1	2018: 6,2 2016: 6,2 2014: 6,1
Communicatie	Waardering communicatie en voorlichting vanuit de gemeente	Landelijk <25.000 inw.: 2018: 6,65	2018: 6,8 2016: 6,7 2014: 6,5
Bestuur en ondersteuning	Formatie per 1.000 inwoners (W)	Landelijk 2018: 8,5 2017: 8,5	2019: 6,5 fte per 1.000 inwoners 2018: 5,7 fte per 1.000 inwoners 2017: 5,3 fte per 1.000 inwoners
	Bezetting per 1.000 inwoners (W)	Landelijk 2018: 8,4 2017: 8,5	2019: 6,3 fte per 1.000 inwoners 2018: 6,4 fte per 1.000 inwoners 2017: 6,1 fte per 1.000 inwoners
	Apparaatskosten per inwoner (W)		2019: € 594 per inwoner 2018: € 602 per inwoner 2017: € 597 per inwoner
	Externe inhuur (kosten als % van de totale loonsom en	Landelijk 2019: nnb 2018: 19%	2019: 17,26% 2018: 17,83% 2017: 8,2%

¹ Voor zover het streefcijfer (nog) niet nader bepaald is in beleidskader, wordt het landelijke cijfer vermeld (voor zover bekend) als vergelijking.

² Burgerpeilingen waarstaatjegemeente.nl. De meest recente is van 2018. De cijfers over bezetting en overhead etc. zijn eigen cijfers.

	totale kosten externe inhuur (W)	2017: 15%	
	Overhead (% van de totale lasten) (W)		2019: 16,16% 2018: 17,14% 2017: 18,08%
Woonlasten	Gemiddelde WOZ-waarde per € 1.000 (W)	Landelijk 2019: 248	2019: 242 2018: 229 2017: 223
	Gemeentelijke woonlasten eenpersoonshuishouden (W)	Landelijk 2019 < 25.000 inw.: 708	2019: € 770 2018: € 777 2017: € 765
	Gemeentelijke woonlasten meerpersoonshuishouden (W)	Landelijk 2019 < 25.000 inw.: 784	2019: € 792 2018: € 816 2017: € 844

Hoofddoelstelling/beoogd maatschappelijk effect voor dienstverlening

1. De gemeente draagt zorg voor een efficiënte dienstverlening van haar producten waarbij de vraag van de burger centraal staat en waarbij de burger zoveel mogelijk onafhankelijk van tijd en plaats via één loket de gevraagde producten kan betrekken.
2. De inwoners van de gemeente verstrekken maar één keer hun gegevens c.q. de gemeente vraagt geen gegevens waarover reeds beschikt kan worden (Andere Overheid).
3. De gemeente beschikt over kwaliteitshandvesten en servicenormen met betrekking tot haar dienstverlening.
4. De gemeente participeert actief in de ontwikkeling en investeert in de kwaliteit van het dienstverleningsniveau van derden in onze gemeente en toont zich daarbij een actieve partner.

Indicatoren en streefwaarden voor dienstverlening

Doel	Indicator	Landelijk cijfer/Streefcijfer	Meest recente cijfer voor Olst-Wijhe
De organisatie van onze dienstverlening sluit aan op de wensen van onze klanten Het niveau van dienstverlening in onze gemeente blijft op peil	Waardering inwoner van dienstverlening van de gemeente	7 (streefcijfer)	2018: 6,8 2016: 6,7 2014: 6,7
	Waarderingscijfer van de inwoners m.b.t. de dienstverlening via de digitale faciliteiten van de gemeente	7 (streefcijfer)	2018: 6,8 2016: 6,7 2014: 6,6
Wij komen onze afspraken na	Onderzoek naar de telefonische bereikbaarheid van onze organisatie	90% geslaagde contactpogingen (streefcijfer)	Geen cijfers 2019 bekend
	Hanteren van servicenormen	Wij hebben servicenormen en wij halen ze (streefwaarde)	Geen cijfers 2019 bekend

Hoofddoelstelling/beoogd maatschappelijk effect voor integrale veiligheid

Problemen in de woon- leefomgeving worden in principe zelf opgelost. Olst-Wijhe heeft een sterke sociale cohesie, inwoners helpen elkaar hierbij. Indien nodig faciliteren gemeente en overige partijen.

Om onze inwoners in staat te stellen om 'gewoon' te kunnen leven is het van belang dat wij als gemeente, maar ook onze partners, ook onze verantwoordelijkheid nemen. Dat betekent dat wij

ons inspannen om datgene aan te pakken wat inwoners zelf niet op kunnen lossen. Hierbij is het belangrijk dat we zicht hebben op wat er speelt en leeft in de wijk.

De uitdaging voor ons is om een goede balans te vinden tussen het sturen op veiligheid en openbare orde en het loslaten in vertrouwen, passend bij de schaal van Olst-Wijhe.

In nieuwe beleidsnota Veiligheid 2016-2019 is prioriteit toegekend aan een veilige woon- en leefomgeving en georganiseerde criminaliteit.

Indicatoren en streefwaarden voor integrale veiligheid

Doel	Indicator	Landelijk cijfer/Streefcijfer	Meest recente cijfer voor Olst-Wijhe
Verstevigen van de regierol en persoonsgebonden aanpak	In het veiligheidsonderzoek 2018 weet 65% van de mensen hoe zij moet handelen in geval van brand.	65% in 2018 (Streefcijfer)	Geen recent cijfer bekend, onderzoek wordt niet meer uitgevoerd.
Aandacht voor leefbaarheid in 'kwetsbare buurten/straten'	Percentage inwoners dat zich meestal of altijd veilig voelt in de buurt blijft minimaal gelijk aan 2014	Landelijk 2018: 90%	2018: 92% van de inwoners voelt zich meestal/altijd veilig in de buurt 2016: 91% 2014: 86%
Waardering leefbaarheid	Oordeel burger over overlast van buurtbewoners	Landelijk 2018: 90%	2018: 77% ervaart weinig/geen overlast 2016: 77%
Sluitende ketenaanpak jeugd	Aantal verwijzingen Halt per 10.000 jongeren (W)	Landelijk < 25.000 inw.: 100 (index)	2018: 132 (index) 2017: 177 2016: 95
Aandacht voor het voorkomen van high impactcrimes als overvallen en woninginbraken	Aantal winkeldiefstallen per 1.000 inwoners (W)	Landelijk < 25.000 inw.: 0,6	2018: 0,8 2017: 1,1 2016: 0,6
	Aantal geweldsmisdrijven per 1.000 inwoners (W)	Landelijk < 25.000 inw.: 2018: 2,9	2018: 1,4 2017: 1,7 2016: 2,2
	Aantal diefstallen uit woningen per 1.000 inwoners (W)	Landelijk < 25.000 inw.: 2018: 12,3	2018: 5,8 2017: 7,3 2016: 9,3
	Het aantal woninginbraken is in 2018 gedaald met 10% ten opzichte van 2014 (53, gebiedsscan politie)	48 ³	2018: 11 inbraken 2017: 26 inbraken 2016: 22 inbraken
Verbeteren woon- en leefklimaat	Aantal vernielingen en beschadigingen (in de openbare ruimte) per 1.000 inwoners (W)	Landelijk < 25.000 inw.: 2018: 3,6	2018: 2,2 2017: 3,1 2016: 2,8
Bewustwording en signalering op thema's als: polarisatie en radicalisering, hennepsteelt, outlaw motorcyclegangs en mensenhandel	Wij informeren onze medewerkers via bewustwordings-bijeenkomsten	Jaarlijks (S)	2019: 1 bijeenkomst

³ Het aantal is afgeleid van op regionaal niveau gemaakte afspraken van het bevoegde gezag.

Wat hebben wij bereikt en wat hebben wij hiervoor gedaan?

BESTUUR, PARTICIPATIE EN COMMUNICATIE

Participatie

Begin 2019 is het Ontwikkelprogramma participatie afgerond en zijn de opbrengsten daarvan verwoord in het Rodedraaddocument. De rode draad van de leerervaringen van het ontwikkelprogramma zijn daarin vastgelegd. Het draaide daarin om vier leerlijnen, te weten *rollen en verantwoordelijkheden, informatievoorziening, kennis en vaardigheden* en *houding en gedrag*, passend bij de rol van de responsieve overheid.

In het programma participatie is in 2019 even een pas op de plaats geweest, doordat het wachten was op positieve besluitvorming van uw raad op 11 november m.b.t. begroting en de daarin verwerkte budgetten vanuit het SPP. Deze zijn namelijk relevant voor de omvang en snelheid van het programma participatie. Er is vervolgens een vervolprogramma participatie ontwikkeld dat in 2020 uitgevoerd gaat worden.

Uitvoering communicatiebeleid

Communicatie en participatie spelen een steeds prominere rol bij projectcommunicatie. Een paar voorbeelden die er uit springen zijn de communicatie/participatie-ondersteuning bij Olstergaard, Noordmanshoek, 'scholen voor morgen', verkeer Olst, 75-jaar vrijheid, Ruimtelijke Visie Duurzame Energie, Olst mooier aan de IJssel, ontwikkelen locatie Lepelaar voor buurthuis Eikelhof en Voorzieningshart Wesepe.

In 2019 is onder andere gewerkt aan een nieuw mediaplan en aan het verbeteren van de digitale dienstverlening via website en sociale media. Er is continu aandacht voor 'de taal van de gemeente' hetgeen betekent dat we zoveel mogelijk op B1-niveau communiceren. Voor het CJG en sociaal domein zijn nieuwe websites ontwikkeld die in 2019 live zijn gegaan: <https://cijg.olst-wijhe.nl> en <https://ondersteuning.olst-wijhe.nl>.

Integriteit

In 2019 hebben alle nieuwe medewerkers de eed of belofte afgelegd. Ingehuurde medewerkers en stagiaires ondertekenen een integriteits- en geheimhoudingsverklaring. Nieuw is dat voortaan aan alle nieuwe medewerkers een VOG-verklaring (verklaring omtrent gedrag) wordt gevraagd. Het kunnen overleggen van een VOG is een voorwaarde om in dienst te kunnen treden als medewerker bij de gemeente Olst-Wijhe. Hierdoor beogen wij ervoor te zorgen, dat aanstaande medewerkers begrijpen in welke context zij hun werk gaan uitvoeren en welke verantwoordelijkheid zij dragen, om daarmee het risico van misbruik van informatie of het gebruik van bedrijfsmiddelen te verminderen.

Er is dit jaar geen melding van een vermoeden van een integriteitsschending gedaan.

Klachten (intern en extern)

Uw raad wordt in een afzonderlijke Klachtenrapportage geïnformeerd over de afdoening en resultaten van de klachten.

Bezwaarschriften

Uw raad wordt in een afzonderlijk jaarverslag van de Bezwarenadviescommissie algemene aangelegenheden geïnformeerd over de afdoening en resultaten van de bezwaarschriften.

Privacy

Periodiek wordt afgestemd over borging van de AVG en nieuwe ontwikkelingen die zich op dit vlak voordoen. Deze afstemming vindt plaats binnen het Privacy- en informatieveiligheidsteam, waarin

medewerkers vanuit diverse specialisaties zijn vertegenwoordigd. De AVG komt steeds meer in de 'genen' van de organisatie en heeft steeds meer aandacht bij de medewerkers.

Er zijn risicoanalyses gemaakt van de processen waar gevoelige persoonsgegevens in worden verwerkt. Tevens zijn er maatregelen geformuleerd om deze risico's tot een minimum te beperken, dan wel te elimineren. Uw raad heeft de Verordening gegevensbescherming basisregistratie personen vastgesteld.

Er is een eerste verkenning gedaan of de samenwerking op het gebied van de AVG binnen DOWR kan worden geïntensiveerd.

Eind 2019 concludeerde de Functionaris Gegevensbescherming (onafhankelijke toezichthouder) dat de AVG op een voldoende niveau wordt uitgevoerd.

COVID-19 Corona

De uitbraak van COVID-19 (Corona) eind februari 2020 heeft een enorme impact op ons allemaal. De wereldwijde pandemie leidt tot ongekende omstandigheden. Voor de aanpak van COVID-19 kijken wij wat we, aanvullend op de landelijk maatregelen van het Rijk, kunnen doen. Dit raakt veel beleidsterreinen van onze organisatie. We streven naar een zo adequaat mogelijke uitvoering van de landelijke en lokale maatregelen en naar zoveel mogelijk continuïteit van de reguliere werkzaamheden en van noodzakelijke (digitale) besluitvorming en hebben daarvoor de nodige interne maatregelen genomen.

DIENSTVERLENING

Uitvoering visie dienstverlening

In de visie Dienstverlening hebben wij als streefwaarde voor dienstverlening het volgende opgenomen: waardering inwoner van algemene en digitale dienstverlening: 7. Uit de gehouden burgerpeiling 2018 zijn de volgende waarderingscijfers naar voren gekomen. De inwoners waarderen de algehele dienstverlening van de gemeente en de digitale dienstverlening met een 6,8. De waardering is in vergelijking met 2016 met 0,1 punt gestegen, wat geen significante stijging is.

Voor een verdere verbetering van de dienstverlening wilden wij in 2019 een uitvoeringprogramma vaststellen. Door prioritering van werkzaamheden is er vertraging ontstaan. Er is gekozen voor een aanpak, waarbij er jaarlijks gewerkt wordt aan een aantal speerpunten op het gebied van dienstverlening. Een belangrijk gegeven is, dat er in de begroting 2020 geen extra middelen beschikbaar zijn gesteld t.b.v. dienstverlening. Een en ander hebben wij uw raad gemeld in de tweede bestuursrapportage 2019.

Er zijn geen recente cijfers m.b.t. de telefonische bereikbaarheid en de servicenormen beschikbaar. Deze indicatoren worden meegenomen bij het opstellen van het uitvoeringsprogramma.

Adresonderzoek Landelijke aanpak adreskwaliteit

In 2019 hebben wij geen huisbezoeken afgelegd naar aanleiding van signalen vanuit het samenwerkingsverband LAA. Wij hebben vastgesteld dat we een verdieping op het gebied van adresonderzoek kunnen vormgeven door een aanpassing in onze werkwijze m.b.t. de huisbezoeken en door het opzetten van een multidisciplinair overleg. Wij gaan in 2020 aan de slag met een plan van aanpak.

Centraal tellen van stemmen tijdens de verkiezingen

Tijdens de verkiezingen in 2019 (maart en mei) hebben we meegedaan met het landelijke project centraal tellen van stemmen. Uit evaluatie is gebleken dat het centraal tellen veel voordelen heeft en ons goed is bevallen. Op de verkiezingsdag waren de stembureauleden en tellers (groep 1) eerder klaar, omdat zij die avond alleen op partijniveau telden. De tellers op de dag van het centraal stemmen (groep 2) waren allemaal nieuw. Het tellen verliep goed en vlot. Door te werken met twee verschillende groepen is tevens het risico op vergissingen verkleind.

INTEGRALE VEILIGHEID

Jaarplan Integrale Veiligheid 2019

In 2019 is de looptijd van de Nota Integraal Veiligheidsbeleid 2016-2019 geëindigd. Voor dat jaar stond de evaluatie en herziening van de nota gepland. Bij de afweging voor prioriteiten voor inzet van de ambtelijke capaciteit is besloten om deze capaciteit in 2019 niet in te zetten op de herziening van de beleidsnota, omdat de prioriteiten hoogstwaarschijnlijk niet zoveel zouden verschillen. De ambtelijke capaciteit is vooral inzet op de aanpak van casuïstiek op het snijvlak van zorg- en veiligheid en ondermijningscases. Op twee vlakken heeft wel een evaluatie/ onderzoek plaats gevonden, dat zijn middelengebruik onder jongeren en de inzet van de Buitengewoon Opsporingsambtenaren.

High Impact Crimes

In de afgelopen jaren was het aantal woninginbraken gedaald tot 11 woninginbraken in 2018. In 2019 hebben we een stijging gezien tot 22 woninginbraken. Deze verdubbeling is fors, maar we merken hierbij op dat het nog steeds ruim onder het landelijk gemiddelde zit. Onze inspanningen zijn gericht op preventie en bewustwording. Zowel via informatiebijeenkomsten als social media.

Ondermijning

In januari 2019 hebben wij het plan van aanpak Ondermijning vastgesteld. We geven uitvoering aan de activiteiten zoals deze in het plan van aanpak Ondermijning zijn opgenomen. In samenwerking met de 11 gemeenten in de regio IJsselland is gewerkt aan het opstellen van een cafetariamodel voor de herziening van het Bibob-beleid en uniforme artikelen voor de Algemene Plaatselijke Verordening. Er zijn een aantal cases geweest waar een bijdrage aan het onderzoek nodig was.

Sluitende aanpak van personen met verward gedrag

In 2018 is de sluitende aanpak van personen met verward gedrag vastgesteld en in 2019 zijn de actiepunten t.a.v. de samenwerking in de keten (met name met Dimence) uitgevoerd. Het knelpunt t.a.v. het vervoer van personen met verward gedrag is opgelost, doordat de regionale ambulance voorziening dat heeft opgepakt.

Verbinding zorg en veiligheid

In 2019 is de invoering van de Wet verplichte geestelijke gezondheidszorg (Wvggz) voorbereid. De samenloop met de Wet zorg en dwang vraagt daarbij de meeste aandacht. Het horen door de burgemeester wordt met de invoering van de Wvggz geïntroduceerd. Daarvoor zijn oefensessies georganiseerd samen met enkele psychiaters van Dimence.

Ten aanzien van de Aanpak Voorkomen Escalatie (AVE) is de oefening die voor 2019 gepland stond doorgeschoven naar 2020. De nieuwe medewerkers die in dienst gekomen zijn, zijn tijdens een gesprek geïnformeerd over deze werkwijze.

Business Continuatie Plan

In de zomerperiode is, onder begeleiding van een projectleider vanuit DOWR, een business continuatie plan geschreven. De inhoud van dit plan beschrijft welke maatregelen er genomen moeten worden om ervoor te zorgen dat de gemeente Olst-Wijhe operationeel kan blijven (of zo snel mogelijk weer kan worden) in het scenario van verlies van het gemeentehuis. Het plan sluit aan bij het regionaal crisisplan en de afspraken op het gebied van Bevolkingszorg.

Regionaal Crisisplan 2020-2023

In december 2019 heeft het Algemeen Bestuur van de Veiligheidsregio IJsselland ingestemd met de herziening van het regionale crisisplan. Vanuit het overleg van de adviseurs crisisbeheersing is actief deelgenomen aan de werkgroep die heeft uitgedacht en geschreven. Vanaf december 2019 is actief deelgenomen aan de werkgroep implementatie, zodat het nieuwe crisisplan daadwerkelijk per 1 maart 2020, in werking kon treden.

Preventie- en handhaving Drank- en Horecawet

Op 25 februari 2019 heeft uw raad de nota lokaal Gezondheidsbeleid Olst-Wijhe en de nota Preventie en Handhaving Drank- en Horecawet tegelijkertijd vastgesteld. Doelstelling van de nota is om (problematisch) alcoholgebruik onder jongeren terug te dringen.

In 2019 hebben we opnieuw ingezet op het project Op Tijd Voorbereid, voor groepen 8 van het basisonderwijs. Op vier scholen is het project uitgevoerd. Onderdeel is een ouderavond waar ouders onder andere geïnformeerd worden de effecten van alcoholgebruik bij jongeren en tools krijgen om afspraken te maken met hun kinderen.

Verder hebben we opnieuw een convenant afgesloten met zestien alcoholverstrekkers en Bureau Horeca Bijzondere Wetten, om de verkoop van alcohol aan jongeren onder de achttien jaar tegen te gaan. Dit convenant duurt twee jaar.

In het kader van handhaving is het horecasanctiebeleid vastgesteld. De BOA's hebben bij een groot aantal horecagelegenheden controles uitgevoerd op het naleven van de drank- en horecaverunning. Tevens zijn, in samenwerking met de gemeente Raalte en de horecaondernemers, uniforme huisregels vastgesteld. Deze zijn geplaatst op schildjes die bij de diverse locaties zijn opgehangen.

VERBONDEN PARTIJEN

Veiligheidsregio

In 2019 is het nieuwe beleidsplan voor de Veiligheidsregio IJsselland vastgesteld. De beleidsagenda geeft kernachtig de strategische richting van Veiligheidsregio IJsselland weer. Naast actuele trends en ontwikkelingen en inzichten uit de visitatie is de agenda gebaseerd op het risicoprofiel. Dit risicoprofiel is separaat vastgesteld door het Algemeen Bestuur en vormt uiteindelijk de bijlage van de beleidsagenda. De strategische doelen in de beleidsagenda zijn op hoofdlijnen beschreven en krijgen elk jaar concreet vorm in de begroting. Aansluitend is het nieuwe crisisplan opgesteld. In december is deze door het Algemeen Bestuur vastgesteld en bepaald dat het crisisplan op 1 maart 2020 in werking zal treden.

TOTAALBEELD INTERBESTUURLIJK TOEZICHT OLSST-WIJHE 2020

Totaalbeeld Olst-Wijhe: Groen					
Financiën	Wabo	Wro	Archief	Huisvesting statushouders	Monumenten
Oranje	Groen	Groen	Groen	Groen	Groen

Motivering totaalbeeld door de provincie:

Algemeen

Provinciaal toezicht is een wettelijke taak, maar de provincie wil deze taak zoveel mogelijk vanuit partnerschap met de gemeenten oppakken. Dit sluit aan bij de uitgangspunten in de Overijsselse bestuursovereenkomsten IBT (2012) en ook bij de uitgangspunten van het landelijke traject

Toekomst van het Toezicht. Samen werken provincie en gemeente aan een goede kwaliteit van het openbaar bestuur, ieder vanuit zijn eigen rol.

Het totaalbeeld IBT is opgebouwd uit zes domeinen: financiën, Wabo (Wet algemene bepalingen omgevingsrecht), Wro (Wet ruimtelijke ordening), informatie- & archiefbeheer, huisvesting statushouders en monumenten. Voor financiën gaat het om provinciaal toezicht op de begroting, en voor de andere domeinen om provinciaal toezicht op de uitvoering van gemeentelijke medebewindstaken.

Basis voor de toetsing is het IBT-kader, dat jaarlijks na afstemming met gemeenten door GS wordt geactualiseerd. In het voorliggende totaalbeeld staan per domein de uitkomsten van de toetsing. Deze uitkomsten op de diverse domeinen zijn in beeld gebracht, zodat er een verbeteringslag kan worden gemaakt. De uitkomsten op de afzonderlijke domeinen vormen input voor het integrale totaalbeeld.

Beeld van de gemeente: kleur blijft groen

De kleur van het totaalbeeld is dit jaar groen. In 2017, 2018 en 2019 was het totaalbeeld eveneens groen.

Oranje kleuring op het domein financiën

De laatste jaren kleurde het totaalbeeld groen op het IBT-domein financiën, ondanks dat ook deze gemeente werd geconfronteerd met tekorten op het sociaal domein. Dit jaar heeft de gemeente geen structureel en reëel sluitende begroting kunnen presenteren. De meerjarenraming laat zien dat het evenwicht wel tijdig wordt hersteld.

Kortom op dit domein voldoet de gemeente niet aan alle in het kader gestelde criteria en ziet de provincie risico's waarop in haar ogen actie noodzakelijk is. Over de aanpak van deze acties wil de provincie het komende jaar intensiever in gesprek gaan met de gemeente (ambtelijk en bestuurlijk).

Groene kleuring op de domeinen Wabo, Wro, Archief, Huisvesting Statushouders en Monumenten

Voor deze domeinen geldt dat de gemeente voldoet aan de in het kader gestelde criteria. Voor de domeinen Wro, Wabo en Monumenten geldt dat er verbeterpunten worden genoemd, waar de gemeente het komende jaar aan kan werken. Wanneer die niet of onvoldoende worden opgepakt kan dat het volgende jaar leiden tot een oranje kleuring. Deze punten zullen aan de orde komen tijdens de reguliere ambtelijke gesprekken tussen de provinciale en gemeentelijke domeintrekkers.

Wat heeft het gekost?

In onderstaand overzicht zijn de lasten en baten opgenomen die aan het programma verbonden zijn.

Bestuur, dienstverlening en veiligheid	Begroting 2019 prim	Begroting 2019 na wijz	Realisatie 2019	Saldo 2019	N/V
Lasten	3.036.063	3.227.416	3.500.150	-272.734	N
Baten	242.650	237.650	284.401	46.751	V
Saldo van Baten en Lasten	2.793.413	2.989.766	3.215.749	-225.983	N
Toevoegingen aan reserves	0	0	25.910	-25.910	N
Onttrekkingen aan reserves	52.000	71.053	19.464	-51.589	N
Resultaat	2.741.413	2.918.713	3.222.195	-303.482	N

Het resultaat van dit programma is als volgt verdeeld over de taakvelden.

RESULTAAT PER TAAKVELD

* € 1.000

Thema's	Taakvelden	Begroting 2019 prim	Begroting 2019 na wijz	Realisatie 2019	Saldo 2019	N/V
1.0 Bestuur, participatie en communicatie	0.1 Bestuur	928	1.028	1.399	-371	N
	0.3 Beheer overige gebouwen	8	9	15	-6	N
1.1 Dienstverlening	0.2 Burgerzaken	120	253	140	113	V
1.2 Openbare orde en veiligheid	1.1 Crisisbeheersing en brandweer	1.524	1.485	1.449	36	V
	1.2 Openbare orde en veiligheid	213	215	213	2	V
Reserves	0.10 Reserve mutaties	-52	-71	7	-78	N
Resultaat		2.741	2.919	3.223	-304	N

Toelichting realisatie 2019
Bestuur, participatie en communicatie
Bestuur

Het budget voor Raad en raadscommissies is licht voordelig afgesloten. Het budget voor het College is nadelig afgesloten. De voorziening voor de pensioenaanspraken is verhoogd in verband met het vertrek van een wethouder en het verhogen van de dotaties aan de voorziening, zodat voor de komende periode de voorziening op orde is. Dit zit vooral in een herberekening op basis van aangescherpte actuariële regels van het ministerie. Het budget Ondersteuning Raad en rekenkamer is nadelig afgesloten door hogere kosten in verband met het aantrekken van een nieuwe raadsgriffier en hogere accountantskosten. Per saldo ontstaat een nadelig saldo bij het thema Bestuur, participatie en communicatie.

Beheer overige gebouwen

In verband met de nog lopende verkoop van voormalige openbare basisschool Elshof zijn er extra kosten gemaakt voor de in stand houding van het gebouw.

Dienstverlening
Burgerzaken

De dienstverlening voor Burgerzaken heeft een voordelig saldo. Dit kan worden verklaard, doordat er meer reisdocumenten zijn afgegeven. De opbrengsten van de gemeentelijke leges voor reisdocumenten zijn hierdoor hoger dan geraamd. Daarnaast is een gedeelte van het budget voor de realisatie van onderdelen van het uitvoeringsplan ICT nog niet uitgegeven. De realisatie van een gegevensmagazijn voor GIS/GEO informatie wordt verwacht in 2020. Met de resultaatbestemming wordt het budget hiervoor naar 2020 overgeheveld.

Veiligheid
Crisisbeheersing en brandweer

De uitvoering brandweertaken is conform begroting. Er was in de begroting nog geen rekening gehouden met het voordelig rekeningresultaat 2019 van de Veiligheidsregio. Over 2018 is € 39.000 terug ontvangen van de Veiligheidsregio IJsselland, conform de melding bij de 2^e Berap 2019. De kosten voor crisisbeheersing zijn iets lager uitgevallen door lagere opleidingskosten. De lagere kosten voor onderhoud van de brandweerkazernes worden gecompenseerd door een storting in de onderhoudsreserves.

Openbare orde en veiligheid

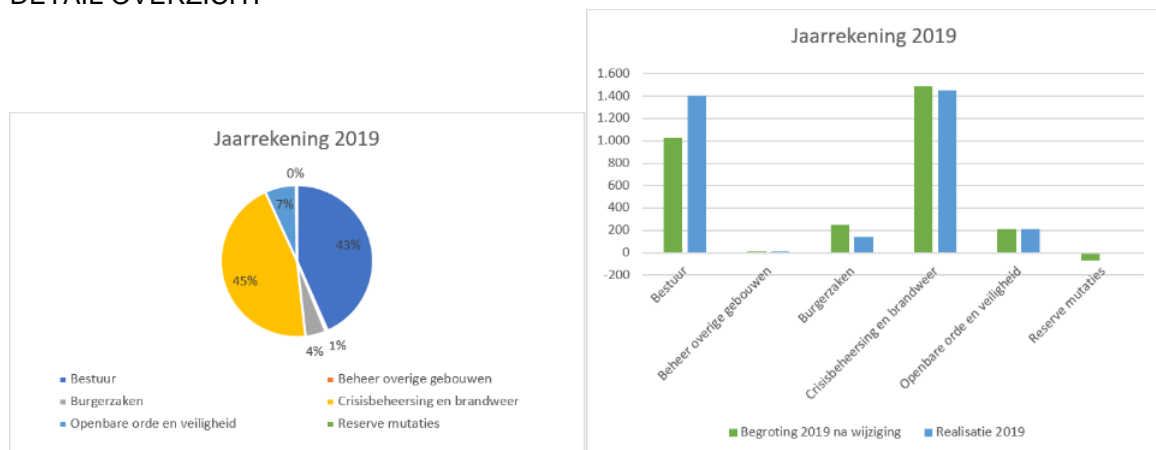
De kosten voor uitvoering en handhaving openbare orde en veiligheid zijn binnen de begroting gebleven. Het lokale integrale veiligheidsplan is binnen het beschikbare budget uitgevoerd.

Reserves

Het nadeel bij de reserve mutaties kan voor het grootste gedeelte worden verklaard doordat de onttrekking voor het uitvoeringsplan ICT niet wordt onttrokken.

De bijdrage voor onderhoud brandweerkazernes is niet volledig besteed in 2019 en is gestort in de reserve onderhoud.

DETAIL OVERZICHT

PROGRAMMA 2 LEEFOMGEVING

Wat wilden wij bereiken?

Hoofddoelstelling/beoogd maatschappelijk effect Leefomgeving

1. Aantrekkelijk en veilig wonen voor jong en oud met passende toekomstbestendige maatschappelijke voorzieningen en mogelijkheden om te werken in en om de dorpen en buurtschappen⁴.
2. Evenwicht tussen leefkwaliteit, bereikbaarheid en mobiliteit.
3. Vrijtijdsbesteding als impuls voor de lokale economie met de aantrekkelijke IJsselzone en 'Ijsselfront Olst-Wijhe' als integrale gebiedsontwikkeling.
4. Versterken van toekomstbestendige landbouw en landgoederen en aandacht voor natuur- en landschapskwaliteiten.
5. Inzetten op het duurzaam vormgeven van nieuwe ontwikkelingen, op duurzame energie en energiebesparing in het kader van de energietransitie.
6. Verbeteren van de bereikbaarheid en de leefbaarheid voor de inwoners van Olst.
7. Inrichten van een vraaggericht fijnmazig openbaar vervoersysteem in samenwerking met de provincie.
8. De kwaliteit van de openbare ruimte is volgens het scenario voldoende. In de paragraaf Onderhoud kapitaalgoederen is dit verder uitgewerkt.
9. In verband met de inzameling en het transport van afvalwater is er sprake van een duurzame bescherming van de volksgezondheid, handhaving van een goede leefomgeving en duurzame bescherming van natuur en milieu.

Indicatoren en streefwaarden⁵ leefomgeving

Doel	Indicator	Landelijke cijfers/Streefcijfer	Meest recente cijfer Olst-Wijhe
Woon- en leefomgeving	Waardering door inwoners van buurt als leef- en woonomgeving.	Landelijk 2018 < 25.000 inw.: 90%	2018: 93% voelt zich thuis in de buurt ⁶ 2016: 90%
	Waardering door inwoners van de zorg van de gemeente voor de woon- en leefomgeving	Landelijk 2018 < 25.000 inw.: 6,66	2018: 6,6 2016: 6,5 2014: 6,5
Wonen	Realisatie woningen in de periode 2018-2021	Ca. 50 woningen per jaar (streven)	2019: 55 ⁷ 2018: 56 2017: 84
	Aantal nieuw gebouwde woningen per 1.000 woningen (W ⁸)	Landelijk 2017 < 25.000 inw.: 9,0	2017: 9,8 ⁹ 2016: 4,0 2015: 5,8
	Demografische druk (groene en grijze druk t.o.v. 15-64 jarigen) (W)	Landelijk 2018 < 25.000 inw.: 60,3%	2018: 57,8% 2017: 57,5% 2016: 57,0%
Duurzaamheid	Energie-index sociale huurwoningen	Gemiddeld een energie-index van	Doelstelling energie-index van maximaal

⁴ De eerste 7 doelstellingen zijn ontleend aan de structuurvisie Olst-Wijhe.

⁵ De aanduiding (W) is wettelijke indicator. De betekenis is vermeld in Bijlage 2 van deze begroting.

⁶ Ontleend aan de burgerpeiling 2018.

⁷ Ontleend aan de eigen kerngegevens.

⁸ W = wettelijke indicator.

⁹ Ontleend aan de website Waarstaatjegemeente.nl

		maximaal 1,4 eind in 2020 bij sociale huurwoningen waarvan 90 95% max. 1,8 (S) ¹⁰	1,4 behaald (in Olst-Wijhe zit het gemiddelde op 1,39). 86% van de huurwoningen heeft een energie-index van max. 1,8 (groen).
	Zonnepanelen bij sociale huurwoningen	In 2019 worden 350 daken voorzien van zonnepanelen in het totale werkgebied van Salland Wonen	249 woningen van panelen voorzien in 2019. In totaal zijn in Olst-Wijhe nu 488 huurwoningen van SallandWonen voorzien van zonnepanelen.
Goede bereikbaarheid	Straten, paden en trottoirs in de buurt zijn goed begaanbaar	Landelijk 2018: < 25.000 inw.: 63%	2018: 66% vindt deze goed begaanbaar 2016: 61% 2014: 59%
Verkeersveiligheid	Onveilige verkeerssituaties in de buurt (% zelden/nooit)	Landelijk 2018 Niet stedelijk: 46%	2018: 43% vindt deze zelden of nooit verkeersonveilig 2016: 38%
	Het aantal geregistreerde verkeersongevallen per 1.000 inwoners	Landelijk 2017: < 25.000 inw.: 6,9	2017: 4,7 2016: 6,0 2015: 5,2
Onderhouden perken, plantsoenen en parken in de buurt	Oordeel burger of deze goed onderhouden zijn	Op basis IBOR: voldoende Landelijk 2018: < 25.000 inw.: 56%	2018: 50% vindt deze in de buurt goed onderhouden 2016: 45% 2014: 41%
Schoonhouden buurt	Oordeel inwoner over de buurt is schoon	Landelijk 2018: < 25.000 inw.: 67%	2018: 71% vindt de buurt schoon 2016: 66% 2014: 63%
Verlichting	Aantal 's nachts brandende lampen van de openbare verlichting op ieder willekeurig moment	Minimaal 97%	2018: 98% 2016: 98%
Tevredenheid openbaar vervoer	Oordeel burger over tevredenheid openbaar vervoer	Landelijk 2018: < 25.000 inw.: 64%	2018: 72% is tevreden over openbaar vervoer 2016: 73 % 2014: 65 %

¹⁰ Volgens de landelijke convenanten van de woningbouwcorporatie.

Hoofddoelstelling/beoogd maatschappelijk effect voor Economische zaken¹¹

1. Samenwerken aan circulaire economie, aan vestigingsmogelijkheden voor lokale ondernemers en daar waar mogelijk innovatie bevorderen.
2. Vrijtijdsbesteding als impuls voor de lokale economie met de aantrekkelijke IJsselzone en 'IJselfront Olst-Wijhe' als integrale gebiedsontwikkeling.

Indicatoren en streefwaarden voor Economische zaken

Doel	Indicator	Landelijke cijfers/Streefcijfer	Meest recente cijfer Olst-Wijhe
Uitbreiden economische structuur	Percentage functiemenging (W)	Landelijk 2018: < 25.000 inw.: 48,3%	2018: 45,5% 2017: 45,1% 2016: 44,6%
	Vestigingen van bedrijven (aantal per 1.000 inwoners in de leeftijd van 15 t/m 64 jaar) (W)	Landelijk 2018: < 25.000 inw.: 125	2018: 122 2017: 119,1 2016: 116,2
Nabijheid winkels voor dagelijkse boodschappen¹²	Oordeel inwoners over voldoende nabij zijn van winkels voor dagelijkse boodschappen	Landelijk 2018: < 25.000 inw.: 77%	2018: 77% van de inwoners vinden winkels voldoende nabij 2016: 77% 2014: 73%

Hoofddoelstelling/beoogd maatschappelijk effect voor Duurzaamheid

1. Inzetten op het duurzaam vormgeven van nieuwe ontwikkelingen, op duurzame energie en energiebesparing in het kader van de energietransitie.
2. Een schone, hygiënische, veilige en duurzame leefomgeving voor de burgers en het verminderen van de belasting van het milieu.

Indicatoren en streefwaarden voor Duurzaamheid

Doel	Indicator	Landelijke cijfers/Streefcijfer	Meest recente cijfer Olst-Wijhe
Voldoen aan het klimaatakkoord VNG-Rijk voor duurzaamheid	Reductie CO2 t.o.v. 1990 30% vermindering in 2020 t.o.v. 1990	Landelijk: 13%	2017: 7% ¹³ 2016: 8% 2015: 17%
Voldoen aan het klimaatakkoord VNG-Rijk voor duurzaamheid	Duurzame energieopwekking in 2020 20% in 2020	Landelijk: 6,6%	2017: 9% 2016: 6% 2015: 4%
	Hernieuwbare elektriciteit (W)	Landelijk: 2017: 16,8% 2018: geen data	2018: 8,4% 2017: 5,8% 2016: 4,7%
Afvalinzameling	Afvalinzameling voldoet aan de VANG ¹⁴ doelstellingen >75% hergebruik	Landelijk 2017: 67%	2018: 87% 2017: 88% 2016: 79%
Afvalinzameling	Verdere reductie van de hoeveelheid restafval. Omvang huishoudelijk restafval (kg per inwoner)	Landelijk 2018: 172 kg	2018: 55 kg 2017: 54 kg 2016: 98 kg

¹¹ Ontleend aan de structuurvisie Olst-Wijhe.

¹² Ontleend aan burgerpeiling

¹³ De meest recente cijfers zijn van 2017.

¹⁴ De oude LAP-doelstellingen (Landelijk Afval Plan) per grondstofstroom worden vervangen voor de nieuwe VANG-doelstellingen (Van Afval Naar Grondstof) van het Rijk.

	(W) < 100 kg restafval vanaf 2020		
Bodemkwaliteit	Gelijk blijven bodemkwaliteit	0% verslechtering bodemkwaliteit	-

Wat hebben wij bereikt en wat hebben wij hiervoor gedaan?

OPENBARE RUIMTE

IBOR

In 2016 is het IBOR-plan door uw raad goedgekeurd en zijn extra middelen beschikbaar gesteld om de zichtbare delen van de openbare ruimte in 2 fasen op orde te brengen en te houden. Dit betreft alleen onderhoud en geen reconstructie. In paragraaf 3. Onderhoud Kapitaalgoederen is het onderhoudsniveau per categorie weergegeven.

Er vindt meer en scherper toezicht plaats op uitvoering van het onderhoud conform afgesproken methodes en beeldkwaliteiten.

Mede op basis van deze werkwijze is in 2018 het voorbereidend werk verricht om te zorgen dat vanaf 2019 het onderhoud op een hoger kwaliteitsniveau wordt uitgevoerd, zoals door uw raad is besloten. Om de hogere kwaliteitsniveaus te bereiken zijn bestekken en onderhoudsmethoden aangepast en worden nieuwe bestekken opgesteld. Er loopt een verbeterplan bij de Sallcon. We zijn ontevreden over het niveau van groenonderhoud en maken hierover verbeterafspraken voor 2020. Een nieuw contract en een nieuwe manier van toezicht houden op de geleverde kwaliteit door Sallcon geven ons meer houvast om ons opdrachtgeverschap goed in te vullen. Ook is besloten om onkruidbestrijding op verharding alvast bij de Sallcon weg te halen.

Andere programmatische aanpak beheer en onderhoud

In 2019 is gewerkt aan de voorbereiding van het MJOP (MJIP). Dit MJIP zal ingebracht worden in de afweging van nieuw beleid in de begroting 2021.

Activiteiten i.v.m. uitvoering Verbreed Gemeentelijk RioleringsPlan

In 2019 stonden er volgens het Gemeentelijk Rioleringsplan geen rioolrenovaties of –vervangingen op de planning.

Beheersactiviteiten riolering

Naar aanleiding van de bevindingen van de video-inspectie zijn er in 2019 slechts een zeer beperkt aantal kleine reparaties aan het riool uitgevoerd.

Op basis van de putfoto- en video-inspectie is daarnaast de restlevensduur van de geïnspecteerde riolen opnieuw ingeschat conform de in Rivus-verband ontworpen richtlijnen en criteria.

Vanwege het aflopende contract is in 2019 het onderhoud van de drukriolering in DOWR-verband opnieuw aanbesteed. Onze gemeente kreeg hierdoor per 1 juni te maken met een nieuwe aannemer, Gebra Infra BV.

Programma klimaatadaptatie

In 2019 is conform de toezegging aan uw raad het rapport Klimaatadaptatie Olst-Wijhe, knelpuntenanalyse, uitvoeringsprogramma & routekaart opgesteld. Enerzijds een inhoudelijke probleemanalyse en verkenning van de (eerste) ambitie op speerpunten en anderzijds een doorvertaling van de ambitie en speerpunten naar organisatie en financiën.

Nu het voorstel over de klimaatadaptatie door uw raad in februari 2020 is vastgesteld, kan het uitvoeringsprogramma ter hand worden genomen en in het gemeentelijk beleid worden geïmplementeerd.

Rivus

In Rivusverband hebben we gezamenlijk bouwstenen ontwikkeld voor de gemeentelijke omgevingsvisies en omgevingsplannen. De bouwstenen zijn ook te gebruiken zijn voor een nieuw op te stellen Gemeentelijk Rioleringsplan. In 2020 wordt hieraan een vervolg gegeven door samen een voor iedere gemeente te gebruiken rioleringsprogramma op te stellen. Op het gebied van de klimaatadaptatie is in Rivusverband eind 2019 gezamenlijk de regionale stresstest uitgevoerd. De resultaten hiervan komen begin 2020 ter beschikking en zijn te gebruiken voor de regionale, maar ook lokale risicodialogen.

Verkeer(sveiligheid)

Om ervoor te zorgen dat onze inwoners zich veilig in het verkeer kunnen bewegen hebben wij van de Provincie subsidie ontvangen om projecten en activiteiten te organiseren die het gedrag van verkeersdeelnemers beïnvloeden. De Provincie subsidieert 75% van deze projecten, de gemeente 25%. De subsidie hebben wij voor een groot deel ingezet voor verkeersprojecten op het basis- en voortgezet onderwijs. Dit jaar hebben we voor alle scholen twee verkeersweken georganiseerd, waarin alle verkeersprojecten werden georganiseerd. Onze focus gaat ook uit naar de oudere deelnemer. VVN heeft een goedbezochte cursus Rijbewijs op herhaling georganiseerd. Dit jaar hebben we tevens de combinatie met veiligheid gezocht en voor het eerst een (verkeers)veiligheidsdag georganiseerd die bezocht is door ruim 500 inwoners.

Langs de IJsseldijk en Marledijk zijn de berm en ingericht middels grasbetonstenen. Verder hebben wij deze dijkwegen voorzien van kantmarkeringen om de weggebruiker in de nacht en bij slechte weersomstandigheden (mist) een goede geleiding op de weg te kunnen geven. De Boerlestraat en Schippershuizen zijn voorzien van attentieverhogende en snelheidsverlagende maatregelen, waarbij wij Schippershuizen gelijktijdig hebben afgesloten voor het doorgaand verkeer tijdens de spitsuren.

Groen, bomen en onkruid op verharding

Volgens planning zou in 2019 het Groenbeleidsplan worden herzien. In verband met de invoering van de Omgevingswet is het beter hierop te wachten. Als de omgevingsplannen gereed zijn wordt de herziening van het groenbeleid opgepakt. Het achterstallig beheer van onze berm en sloten hebben we in de afgelopen 3 jaar steeds een deel weg kunnen wegwerken. Daar gaan we ook in 2020 mee verder want niet alles kan in één keer worden hersteld. Het areaal aan sloten langs gemeentelijke wegen is hierdoor flink toegenomen.

Landschapsontwikkelingsplan (LOP)

In 2019 is er gestart met de Pilot Landschapsbeheer 2.0. Dit is een vervolg op de regeling groene en blauwe diensten. Daarvoor heeft de Provincie Overijssel alvast een subsidiebedrag beschikbaar gesteld van bijna 1 miljoen euro. Dit is beschikbaar voor de drie Sallandse (DOWR) gemeenten die ook samen het LOP hebben opgesteld. De uitvoering van de groene en blauwe diensten is opgedragen aan de Stichting Kostbaar Salland (SKS) en zij zijn actief op zoek naar nieuwe financieringsbronnen, buiten de provincie en gemeenten om. De Pilot gaat in Salland draaien in een vijftal plannen. In Olst-Wijhe betreft het 2 plannen: Land van Waarde (omgeving Lierderholthuis) en Olst-Zuid.

Naar verwachting komen beide plannen medio 2020 gereed.

Voor uitvoering is slechts een deel van de benodigde middelen beschikbaar. Ook is aan Olst-Wijhe gevraagd hierin een bijdrage te leveren.

De regeling groene en blauwe diensten is de afgelopen jaren een groot succes geweest en zijn er veel langdurige contracten afgesloten voor het beheer van particuliere landschapselementen. Inmiddels is er wederom een wachtlijst ontstaan, enkele van de lijst kunnen in de plannen van de Pilot worden meegenomen.

RUIMTELIJKE ONTWIKKELING EN OMGEVING

Uitvoering Structuurvisie Olst-Wijhe

In december 2017 is de Structuurvisie Olst-Wijhe vastgesteld. Uitgangspunt is dat samen met bewoners, organisaties en ondernemers wordt gewerkt aan de leefkwaliteit met zorg voor elkaar en goede bereikbare voorzieningen en ontmoetingsplekken in de dorpen, buurtschappen en op het platteland. Daarbij wordt ingezet op het duurzaam vormgeven van nieuwe ontwikkelingen en het bieden van ruimte voor initiatief en innovatie. Aan de realisatie van de Structuurvisie is een Uitvoeringsprogramma gekoppeld, waarin zaken zijn opgenomen die ook in de Uitvoeringsparagraaf bij de Structuurvisie zijn vermeld. Wij hebben ten aanzien van de uitvoering prioriteit gegeven aan de volgende thema's, zoals het initiëren en ondersteunen van het proces om tot energieneutrale kernen te komen, het stimuleren en ruimte geven aan het toegankelijk, zichtbaar en beleefbaar maken van de IJsselzone en haar parels. Ook is prioriteit gegeven aan het inzetten op duurzame energiebronnen en op peil houden van maatschappelijke voorzieningen in de dorpen en buurtschappen samen met de bewoners en ondernemers. De aangegeven prioriteiten zijn op verschillende manieren verwerkt, bijvoorbeeld in visies, beleidsstukken en uitvoeringstrajecten die in verschillende paragrafen toegelicht worden.

Actualisatie van bestemmingsplannen en anticiperen op de Omgevingswet

De verplichting om iedere tien jaar bestemmingsplannen te actualiseren is komen te vervallen. In plaats daarvan wordt de komende jaren toegewerkt naar een Omgevingsplan (grondslag nieuwe Omgevingswet) voor alle dorpen en buurtschappen, waarin alleen geregeld wordt wat echt nodig is en dat toegankelijk en begrijpelijk is voor inwoners, ontwikkelaars en plantoetsers. In 2019 zijn de beleids- en procesmatige uitgangspunten voor dit Omgevingsplan opgesteld. De boogde herziening van het bestemmingsplan Buitengebied (uitvoeren enkele reparaties en het doorvoeren van aanpassingen aan het actuele provinciale beleidskader) is doorgeschoven naar 2020.

Vorbereiding op de invoering van de Omgevingswet

Op 29 mei 2017 heeft uw raad ingestemd met het plan van aanpak 'invoering Omgevingswet'. In dit plan zijn beoogde resultaten en concrete acties benoemd die in de aanloop naar de invoering van de Omgevingswet centraal staan. Ook is een (globale) planning opgenomen, waarin is aangegeven welke stappen de komende periode worden gezet. Verschillende acties, waaronder de inventarisatie en analyse van gemeentelijke (beleids)regels en verordeningen en de voorbereiding op de aanpassing van het eigen ruimtelijke instrumentarium, zijn in gang gezet en/of inmiddels afgerond. In 2019 is een start gemaakt met het omgevingsplan voor de dorpen en buurtschappen. Bij de nota van uitgangspunten is ook een inventarisatie en analyse gemaakt van beleidsnota's en verordeningen die straks een plek krijgen in het omgevingsplan. In 2020 gaan we aan de slag met het omgevingsplan zelf.

In 2019 zijn ook de voorbereidingen gestart voor de aanbesteding en implementatie van de nieuw benodigde software en het aanpassen van de werkprocessen. De hierbij geïnventariseerde acties krijgen concreet uitvoering in 2020. Hierbij is een focus aangebracht op de minimaal benodigde acties ter voorbereiding op de inwerkingtreding van de Omgevingswet per 1 januari 2021.

Hoogwaterbeschermingsprogramma en integrale aanpak IJsselfront

In 2019 zijn de meekoppelkansen in het kader van het Hoogwaterbeschermingsprogramma Zwolle-Olst meer concreet gemaakt, mede in relatie tot de vaststelling van het voorkeursalternatief voor de dijkversterking. Daarnaast is er een op 27 mei een bijeenkomst geweest met meerdere organisaties (o.a. Staatsbosbeheer, Provincie Overijssel, Rijkswaterstaat en Waterschap Drents Overijsselse Delta) over een gebiedsgerichte aanpak voor de IJssel en de uiterwaarden. In 2020 zullen we – als vervolg op die bijeenkomst - de mogelijkheden van het opzetten van een uitvoeringsagenda voor de integrale aanpak van het IJsselfront verder onderzoeken. In de uitvoeringsagenda kunnen lopende zaken als het Hoogwaterbeschermingsprogramma, het project Kaderrichtlijn Water bij Wijhe (trekker Rijkswaterstaat), inclusief wens Rivierpark worden meegenomen.

Olst mooier aan de IJssel

In het kader van het versterken van de recreatieve en toeristische functie van de IJsseloever in Olst zijn de volgende werkzaamheden gerealiseerd: Een uitzichtpunt bij de veerstoep met zitbanken, van waaruit uitgekeken kan worden over de IJssel en de uiterwaarden; een Bootcamp met speelplein. Hier kunnen bezoekers fitnessoefeningen doen. Er zijn ook losse crosstrainers beschikbaar. De bootcamp wordt ook gebruikt in de programma's van de fysiotherapeuten in Olst; een betonnen wandelpad vanaf de Veerweg langs de IJsseloever tot aan het Olasfa-terrein. Via dit pad kunnen de uiterwaarden worden bereikt en zijn er ligweiden, waar gerecreëerd kan worden. Aan het pad staan ook picknicktafels.

De werkzaamheden zijn in januari 2020 afgerond met uitzondering van het afvoeren van de vrijgekomen grond.

Met Rijkswaterstaat wordt momenteel bepaald wat er met de grond kan worden gedaan. De insteek is afvoeren naar het Olasfa-terrein om daar het terrein op te hogen.

De subsidie is begin februari 2020 aan de provincie Overijssel verantwoord.

Noordmanshoek

In 2019 is de overlegstructuur verder uitgebouwd, waarmee in 2018 is gestart. Ook is er tijd en energie gestoken in proactieve begeleiding van de vergunningsaanvraag voor het zonnepark. Deze was eind 2018 ingediend door GVM. De vergunning voor realisatie Zonnepark is in 2019 verleend. In 2019 is een grondverklaring getekend door de gemeente ten behoeve van het aanvragen van de SDEsubsidie.

Ook is meer structuur in het proces gemaakt, doordat overeenkomsten zijn aangegaan/afspraken zijn gemaakt. De samenwerkingsovereenkomst tussen de gemeente en Stichting De Noordmanshoek is gesloten. En op haar beurt is de Stichting een overeenkomst aangegaan met GVM voor de realisatie van het zonnepark. De betreffende overeenkomst is opgesteld door de gemeente. Er heeft relatief veel overleg plaatsgevonden over de samenwerking, hoe deze vorm te geven, wat van ieder verwacht wordt en wat binnen de mogelijkheden ligt. Er is effectief tijd gestoken in het aanhaken van professionele partners, in 2019 heeft dit ertoe geleid dat NMO is aangehaakt als één van de dragende partners in het project. Ook is begin 2019 een eerste opzet gemaakt van het plan voor het gebied Noordmanshoek, dit in samenwerking met een adviesbureau. Naast het schetsen en het maken van keuzes is ook nadrukkelijk naar het financiële plaatje gekeken. Gaandeweg het jaar is voorrang gegeven aan het verduidelijken van het proces en ieders rol hierin en daarbij het aangaan van samenwerkingsovereenkomsten/afspraken.

In de laatste maanden van 2019 is ingezet op de betrokkenheid van NMO (en aan haar gekoppelde partijen, zoals de Wageningen Universiteit), het beschikbaar hebben van middelen voor de ambtelijke organisatie, contacten met provincie over mogelijkheden van subsidie/in natura het inzetten van een projectleider/procesbegeleider voor de Stichting.

Behoud cultuurhistorische waarden in ruimtelijke plannen

Als gemeente streven we naar behoud van onze cultuurhistorische waarden. Via onze bestemmingsplannen en gemeentelijke monumentenlijst geven we daaraan invulling. In het licht van de nieuwe Omgevingswet willen we scherper benoemen welke cultuurhistorische waarden we willen behouden en op welke manier we dat willen bevorderen. Het vaststellen van een cultuurhistorische waardenkaart is daarvoor een belangrijk middel. In 2019 is daarvoor een startnotitie vastgesteld en zijn financiële middelen in de begroting opgenomen. In 2020 wordt dit projectmatig opgepakt.

VITAAL PLATTELAND

Leegstand agrarische gebouwen

De Provincie heeft de verkenning uitgewerkt en gepresenteerd aan de gemeenten. Hieruit blijkt dat het thema vrijkomende agrarische bebouwing een taai vraagstuk is, omdat er verschillende actoren van belang zijn. Een oplossing voor de een is juist een probleem voor de ander. Uit deze verkenning is naar voren gekomen dat de inschatting is dat onze gemeente in de middenmoot zit qua stoppende boerenbedrijven in de toekomst. Verder komen wij tot de conclusie dat er binnen het beleid dat we hebben (bestemmingsplan, Kwaliteitsimpuls Groene Omgeving) al veel mogelijkheden zijn, maar dat dit wellicht beter gecommuniceerd moet worden naar de agrariërs, zodat zij weten wat de mogelijkheden zijn. Dit is een van de redenen waarom wij geen nieuw beleid voor leegstaande agrarische bebouwing hebben opgesteld in 2019. Door recente ontwikkelingen in het landelijk gebied, bijvoorbeeld de stikstofproblematiek, komt steeds vaker de vraag op welke richting we met ons buitengebied op willen. Deze vraag dient beantwoord te worden alvorens gekeken kan worden naar de middelen om dit te bewerkstelligen. In het kader van de Omgevingswet dient een omgevingsvisie opgesteld te worden voor het gemeentelijk grondgebied. Uit de nieuwe visie zal blijken welke richting we op willen met ons buitengebied. De visie dient uiterlijk in 2023 vastgesteld te worden.

De Kracht van Salland

De Kracht van Salland is een hecht netwerk van inwoners, organisaties en overheden. In het netwerk worden kennis, informatie en ideeën ingebracht en gedeeld. Het is een broedplaats waar ideeën worden omgezet in goede projecten. Lokale kracht, integrale aanpak, kennisoverdracht en het leggen van verbindingen staan centraal. De Kracht van Salland omvat de gemeenten Deventer, Raalte, met uitzondering van de stad Deventer en Olst-Wijhe. De overheden faciliteren en stimuleren waar nodig. Drie belangrijke pijlers van de Kracht van Salland zijn LEADER, Salland Deal en de Salland Cafés. Ook in 2019 werden de Salland Cafés weer succesvol georganiseerd. Daarnaast is er een coöperatief platform dat Salland Deal heet. Dit platform doet aan coördinatie en integratie van zaken in het buitengebied van Salland. Salland Deal werkt aan een vitale landbouwstructuur, een natuurlijk cultuurlandschap en een gezond watersysteem. In 2019 werd toegewerkt naar meer Sallandse slagkracht door het ontwikkelen van een nieuwe, gezamenlijke visie en beweging. De partners willen korte klappen maken die ten dienste staan aan lange slagen. Thema's in dit verband zijn: kringlooplandbouw, natuur- en landschapsinclusiviteit, klimaatadaptatie, relatie boer-burger, energie en voedsel. De elf deelnemers van Salland Deal zijn: Stichting IJssellandschap (voorzitter), Pachtvereniging, LTO Salland, Kostbaar Salland, Agrarische Natuur Vereniging Groen Salland, Landschap Overijssel, Waterschap Drents Overijsselse Delta, de provincie Overijssel en de gemeenten Raalte, Deventer en Olst-Wijhe.

Kringlooplandbouw

Het College van Rijksadviseurs (CRa) startte in 2019 met de pilot "Een New Deal tussen boer en maatschappij" in Salland. Partners binnen het netwerk Salland Deal (Olst-Wijhe draagt € 5.000 bij) financieren en werken mee aan deze pilot waarvan de resultaten zomer 2020 zullen worden gepresenteerd, onder anderen aan vier ministeries: AZ, LNV, BZK en IenW. Deze pilot moet een

wenkend toekomstperspectief, een gedetailleerde landbouweconomische uitwerking en een landbouwtransitieplan voor Salland opleveren. Ook een analyse van regio-specifieke en niet-regio-specifieke bottlenecks maakt onderdeel uit van de pilot. Die analyse dient om richting te geven aan beleidshervormingen op verschillende niveaus: Rijk, provincie en gemeente. Het traject moet boeren, stakeholders en de verschillende betrokken overheden onderdeel maken van een gedeelde visie en een gezamenlijk werktraject, wat belangrijke eerste stappen zijn voor de (door-)ontwikkeling en uiteindelijk de uitvoering van de voorstellen door het CRa. Het CRa is in oktober 2019 gestart met het veldwerk. Volhoudbaarheid van de huidige werkwijze van de primaire sector op de langere termijn vormt een belangrijk vraagstuk in deze pilot. Ontwikkelen van (nieuwe) verdienmodellen voor de sector en voorzetten voor eerlijker prijsvorming bij meer landschaps- en natuurinclusieve landbouw mogen als uitkomsten van deze pilot worden verwacht. Deze pilot richt zich weliswaar op de gehele keten maar met name op primaire sector in Salland. Daarnaast maakten Saxion studenten in opdracht van de drie gemeenten in Salland een inventarisatie van verbindingsinitiatieven burger-platteland. Op <https://burger-voedsel-en-vitaal-landschap-in-salland.jimdosite.com> staan de resultaten van deze inventarisatie van verbindingsinitiatieven in Salland. De inventarisatie is nog niet afgerond en krijgt in 2020 een vervolg. Bijvoorbeeld boerderijverkoop en andere directere afzetkanalen in de regio ontbreken nog in dit overzicht.

Zowel de pilot als de inventarisatie zijn mede naar aanleiding van de Landbouwvisie "Waardevol en verbonden" van de minister van LNV door het netwerk Salland Deal op gang gebracht.

Erfcoaches

In de zomer van 2019 zijn in Salland twee erfcoaches gestart. Zij zijn aangesteld en worden gefinancierd door de provincie Overijssel in het kader van het programma Toekomstgerichte Erven. Het provinciaal programma loopt tot eind 2020. De drie gemeenten zijn gezamenlijk verantwoordelijk voor de communicatie rondom de erfcoaches en dragen zorg voor een goede verbinding tussen erfcoaches en de eigen organisaties. Het is niet bekend of en op welke wijze de erfcoaches een vervolg krijgen bij de provincie na 2020. Hierdoor is ook nog onbekend welke bijdrage of inzet van de deelnemende gemeenten eventueel gevraagd zal worden voor het vervolg. Er speelt veel in het buitengebied: de toekomst van de landbouwbedrijven, de stikstofproblematiek, de verduurzamingsopgave, klimaatadaptatie, kringlooplandbouw etc. De erfcoaches helpen agrariërs en erfeigenaren na te denken over de toekomst en toekomstbestendigheid van het bedrijf en het erf. Agrariërs en andere erfeigenaren kunnen kosteloos een beroep op hen doen. Het gesprek vindt plaats op initiatief van de erfeigenaren. In het eerste half jaar dat de erfcoaches actief zijn hebben al veel gesprekken plaatsgevonden. Tegelijkertijd wordt hard gewerkt aan de bekendheid van de erfcoaches in het buitengebied en het uitbreiden van het netwerk. Het is nu nog te vroeg om de resultaten van de gesprekken met erfeigenaren in beeld te brengen. Veranderingen op het erf vragen tijd, met name als het om de toekomst van het agrarisch bedrijf gaat. De erfcoaches helpen erfeigenaren bij het scherp krijgen van de vraag achter de vraag. De eerste signalen duiden er echter wel op dat de erfcoaches aansluiten op een behoefte in het buitengebied. De erfcoaches zijn onafhankelijk, hebben geen specifiek belang en helpen erfeigenaren om vlot in contact te komen met het juiste loket (binnen en buiten de gemeentelijke organisatie). Mede omdat het initiatief voor een gesprek bij de erfeigenaar ligt, vraagt het ook tijd om een vertrouwensband op te bouwen in het buitengebied. Naast de toekomstbestendigheid van het erf, spelen er vaak ook sociaal-emotionele zaken op de achtergrond.

Leader

Leader is één van de deelprogramma's van De Kracht van Salland. Eind 2015 is Salland opnieuw geselecteerd als "Leadergebied". Dat betekent dat we in Salland gebruik kunnen maken van de Europese Leadergelden voor plattelandontwikkeling. De Lokale Actie Groep (LAG) is verantwoordelijk voor de uitvoering van het Leaderprogramma. Met ingang van 2019 kunnen doorlopend projectideeën worden ingediend bij de LAG Leader De Kracht van Salland. Salland krijgt mogelijk extra Leadergeld. Daarom heeft de Lokale Actie Groep Leader Salland in 2019 besloten dat óók individuele ondernemers in aanmerking kunnen komen voor een Leaderbijdrage.

Daarvoor konden alleen verenigingen, stichtingen en samenwerkende ondernemers of organisaties een Leaderaanvraag indienen. Het gaat niet om reguliere bedrijfsinvesteringen, maar om projecten die veel meerwaarde hebben voor de regio Salland. In 2019 goedgekeurde projecten binnen onze gemeente zijn: OZO Verbindzorg Jeugd, Platform Techniek Salland Next Level en Stage Regio Salland.

WONEN

Woonvisie 2016-2020 en Uitvoeringsagenda

In 2016 heeft uw raad de nieuwe Woonvisie vastgesteld. In 2019 is aan de volgende zaken extra aandacht besteed:

- Doelgroepenbeleid: In 2019 is er een regionaal onderzoek uitgevoerd naar de vraag en het aanbod voor bijzondere doelgroepen, zoals de behoefte aan beschermd wonen en maatschappelijke opvang. Ook wordt in dat rapport ingegaan op de behoefte aan (nieuwe) zorgconcepten als gevolg van de groeiende groep senioren. Het rapport komt in 2020 uit (monitor Gezond Wonen) en geeft ook inzicht in de lokale behoefte. Daarnaast spelen wij ook in op behoud van jongeren. Daartoe hebben wij meegedaan aan een provinciaal onderzoek wonen jongeren onder kleinere kernen. Concreet deed Wesepe als kleine kern mee aan dat onderzoek. Uit dat onderzoek kwam naar voren dat er onvoldoende passend betaalbaar aanbod is in de koop- en huursfeer. Met de resultaten van dit onderzoek gaan we in 2020 aan de slag. Voor het aanpassen en de verduurzaming van de bestaande woningvoorraad om het levensloopbestendig maken van de woning te stimuleren, eventueel in combinatie met het verduurzamen van een woning, hebben wij de stimuleringslening Toekomstgericht Wonen in het leven geroepen. Tot nu toe is het aantal aanvragen en toewijzingen beperkt (totaal 3). De aanvragen betroffen in alle drie de gevallen de variant Verzilverlening. In 2020 zullen we meer bekendheid aan deze leningen geven.
- Woningbouwprogrammering: daar waar mogelijk woningbouw versnellen, met het oog op de huidige woningmarkt. Hierbij heeft een verkenning plaatsgevonden naar een mogelijke nieuwe uitbreidingslocatie voor Wijhe. Ook zijn andere opties (binnen bestaand stedelijk gebied) verkend. Kansrijke locaties worden nader bestudeerd op haalbaarheid.

Woningbouw

In 2019 zijn regionaal de afspraken over woningbouw vernieuwd (Regionale Woonprogrammering West-Overijssel). De afspraken zijn van betekenis voor de ruimte die wij als gemeente krijgen om woningen toe te voegen aan onze woningvoorraad. Daarnaast wordt er in de regionale woonprogrammering meer aandacht besteed aan kwalitatieve aspecten, zoals het toevoegen van passende levensloopbestendige woningen en het oppakken van herstructureringslocaties. Dit sluit aan op de uitgangspunten in onze eigen Woonvisie.

Op grond van de regionale woningbouwprogrammering mogen wij de komende jaren ongeveer 50 woningen per jaar realiseren. De woningmarkt voor nieuwbouw is in 2018 en 2019 duidelijk aangetrokken. Zowel in Olst als in Wijhe zijn er veel kavels verkocht. Dit is ook terug te zien in het hoge aantal verleende omgevingsvergunningen voor nieuwbouw. Op basis daarvan lijkt het erop dat er in 2020 een piek optreedt in de realisatie. In 2019 zijn er in totaal 61 woningen gereed gemeld, waarvan 25 in Noorder Koeslag en 18 in Zonnekamp Oost. De realisatie van harde plancapaciteit creëert ook weer ruimte voor de toevoeging van nieuwe harde plancapaciteit. Concreet wordt er onder andere gewerkt aan een bestemmingsplan voor de voorgenomen herontwikkeling van het Abersonterrein (door SallandWonen en Bouwbedrijf Nikkels). Daarnaast is het plan Olstergaard volop in ontwikkeling. Ook hebben we in 2019 onderzocht welke locaties er voor ontwikkeling naar wonen in aanmerking komen. Dit geldt met name voor de kern Wijhe. In 2020 wordt dit verder uitgewerkt.

Nieuwe prestatieafspraken met SallandWonen

Eind 2019 zijn de nieuwe prestatieafspraken met SallandWonen voor 2020 vastgesteld. In het kader van de prestatieafspraken voor 2019 is aan de volgende zaken invulling gegeven.

- Betaalbaar wonen voor alle inkomensgroepen uit de primaire doelgroep, waarbij we de totale woonlasten als uitgangspunt nemen; hierbij wordt ook gekeken hoe de gemeentelijke woonlasten zich ontwikkelen.
- Monitoren van de ontwikkelingen op de huurmarkt en op basis daarvan bepalen of extra maatregelen nodig zijn; dit kan bijvoorbeeld door tijdelijke woonoplossingen of door wijzigingen in het verkoopprogramma van SallandWonen; in de loop van 2019 is de slaagkans voor woningzoekenden op de sociale huurmarkt gedaald; in 2020 wordt gezien of deze trend zich doorzet en of er extra maatregelen nodig zijn.
- Het nader invullen van het woningbouwprogramma voor de komende jaren, zowel wat betreft de locaties als de te bedienen doelgroepen; voldoende mogelijkheden voor jongeren is een specifiek aandachtspunt; in 2019 is gestart met de realisatie van 11 huurwoningen in Noorder Koeslag en 4 woningen (nul op de meter) in Zonnekamp Oost. SallandWonen gaat daarnaast actief participeren in het plan Olstergaard.
- Gezamenlijke aanpak van wijken daar waar er door SallandWonen groot onderhoud gepland is. Voor de buurt Broekslag in Wijhe is een start gemaakt met het onderzoeken wat de gezamenlijke ambitie is. In 2020 wordt dit middels een participatieve aanpak verder concreet gemaakt.
- Invulling geven aan een meer structurele afstemming tussen SallandWonen, huurdersorganisatie en gemeente als het gaat om de activiteiten in het sociaal domein die een relatie hebben met de prestatieafspraken. In 2020 wordt hier nader invulling aan gegeven.

Uitvoering Starterslening

In 2019 is relatief weinig gebruik gemaakt van de Starterslening. Er zijn drie leningen definitief geworden waarvan de aanvragen al in 2018 waren ingediend. Verder zijn er drie nieuwe leningen aangevraagd in 2019. Daarvan zijn er 2 definitief geworden. De laatste aanvraag loopt nog. Uw raad heeft medio 2019 de starterslening geëvalueerd en de Verordening Starterslening aangepast.

WABO

Wabo – vergunningverlening Privatisering Bouw- en woningtoezicht

In april 2016 is het wetsvoorstel Kwaliteitsborging voor het bouwen (Wkb) ingediend bij de Tweede Kamer. Het voorstel voorziet in nieuwe regelgeving om in gevallen dat voor bouwplannen de bouwtechnische voorschriften op een verantwoorde wijze via private toetsing en toezicht worden gerealiseerd, de gemeentelijke bemoeienis om te komen tot een vergunning, uitsluitend te betrekken op bestemmingsplan, eventueel welstand en veiligheid van de omgeving. Met andere woorden: de privatisering van het bouw- en woningtoezicht is in aantocht, zij het vooralsnog in een duaal stelsel met naast elkaar private en publieke taakuitoefening.

Op 14 mei 2019 is de Wet kwaliteitsborging aangenomen door de Eerste kamer. De invoering van de Wkb is gekoppeld aan de invoering van de Omgevingswet. In 2019 hebben we een eerste verkenning uitgevoerd wat de wet gaat betekenen voor onze organisatie. Hierin trekken we samen op met de gemeente Raalte.

Wabo – toezicht en handhaving

Voor 2019 is een Wabobreed Uitvoeringsprogramma opgesteld, waarin ook het onderdeel toezicht en handhaving is opgenomen. De inhoud van het Uitvoeringsprogramma, waar het gaat om taken die zijn opgedragen aan de Omgevingsdienst IJsselland, is met hen afgestemd.

In het kader van het Interbestuurlijk Toezicht van de provincie voldoet het Uitvoeringsprogramma aan de aandachtspuntenlijst voor het opstellen van het uitvoeringsprogramma en het jaarverslag VTH dat gezamenlijk met gemeenten en provincie is opgesteld.

In het eerste kwartaal van 2019 is het Wabobrede-jaarverslag 2018 opgesteld. Het verslag geeft inzicht in de behaalde resultaten ten aanzien van de planning en doelstellingen die in het Uitvoeringsprogramma 2018 zijn opgenomen. In het eerste kwartaal van 2020 wordt het WABO-jaarverslag 2019 opgesteld. Het jaarverslag ligt voor uw raad ter inzage.

VERBONDEN PARTIJEN

Omgevingsdienst IJsselland

Op 1 januari 2018 is de Omgevingsdienst IJsselland van start gegaan. De Omgevingsdienst wordt gevormd door elf gemeenten: Dalfsen, Deventer, Hardenberg, Kampen, Ommen, Olst-Wijhe, Raalte, Staphorst, Steenwijkerland, Zwartewaterland en Zwolle. Naast deze gemeenten is de provincie Overijssel deelnemer aan de Gemeenschappelijke Regeling Omgevingsdienst IJsselland. De Omgevingsdienst wordt daarmee een verbonden partij.

Het werkgebied van de Omgevingsdienst IJsselland valt samen met dat van de Veiligheidsregio en de GGD IJsselland. Op grond van het basistakenpakket Milieu heeft iedere individuele partner haar werkvoorraad (vergunningverlening en toezicht en handhaving) overgedragen aan de Omgevingsdienst.

De Omgevingsdienst heeft in 2019 invulling gegeven aan de jaaropdracht die gezamenlijk is opgesteld. Er is uitvoering gegeven aan de werkvoorraad van Olst-Wijhe. In het WABO-jaarverslag wordt hierop dieper ingegaan.

ECONOMISCHE ZAKEN

Regio Zwolle

De Regio Zwolle is al jaren een economische topregio in Nederland. De samenwerking kenmerkt zich door drie G's: gunnen, groeien en grensontkennend werken. De handelsgeest van de Hanzesteden langs de rivier de IJssel is duidelijk zichtbaar in de Regio Zwolle, onder meer door de sterke logistieke infrastructuur. Zowel over het water, de weg als het spoor vervult de Regio Zwolle een verbindingsrol tussen de Randstad, Noordoost Nederland en Noord- en Oost-Europa. De Regio Zwolle is een licht en flexibel samenwerkingsverband tussen ondernemers, onderwijs, vier provincies en 22 gemeenten (de gemeente Nunspeet is in 2019 als 22^e gemeente aangesloten). De Rijksoverheid laat economische regio's in toenemende mate een belangrijker rol spelen bij het aanpakken van de maatschappelijke en grensoverschrijdende vraagstukken, zoals klimaat, energie, bereikbaarheid, leefomgeving en arbeid. In 2019 lag in de Regio Zwolle de focus op het ontwikkelen en indienen van een Regiodeal over de brede welvaartsontwikkeling in de derde tranche. Het Rijk heeft de aanvraag voor de Regiodeal (22,5 miljoen euro) gehonoreerd over de brede welvaartsontwikkeling in de derde tranche.

Via de Regio Zwolle Monitor brengt de Regio Zwolle jaarlijks de sociaal- en ruimtelijk-economische ontwikkeling van de Regio Zwolle in beeld aan de hand van cijfers die een indicator zijn voor de ontwikkelkracht van de Regio Zwolle. Deze monitor is te downloaden via

https://www.metropoolregiozwolle.nl/wp-content/uploads/2019/12/METR5695_Regio-Zwolle-MONITOR_2019_v6_LOWRES.pdf

Economische kerncijfers van de gemeente Olst-Wijhe:

OLST-WIJHE	2013	2014	2015	2016	2017	2018
BEVOLKING	17.751	17.770	17.839	17.886	17.957	18.023
JAARLIJKE GROEI IN %	0,5%	0,1%	0,4%	0,3%	0,4%	0,4%
BEROEPSBEVOLKING	9.503	9.482	9.549	9.626	9.621	9.867
JAARLIJKE GROEI IN %	0,8%	-0,2%	0,7%	0,8%	-0,1%	2,6%
WERKENDE BEROEPSBEVOLKING	8.910	8.914	9.028	9.170	9.283	9.571
WERKLOZE BEROEPSBEVOLKING	542	550	525	424	346	296
BRUTO ARBEIDSPARTICIPATIE	71,7%	71,6%	71,7%	71,5%	71,2%	72,5%
WERKLOOSHEIDSPERCENTAGE	5,7%	5,8%	5,5%	4,4%	3,6%	3,0%
BEDRIJFSVESTICIEN	1.455	1.523	1.538	1.560	1.612	1.661
JAARLIJKE GROEI IN %	1,1%	4,7%	1,0%	1,4%	3,3%	3,0%
WERKZAME PERSONEN	5.985	5.991	6.164	6.083	6.196	6.345
JAARLIJKE GROEI IN %	-0,5%	0,1%	2,9%	-1,3%	1,9%	2,4%

Bron: Regio Zwolle Monitor

Koers en agenda Regio Zwolle

De economische agenda van en de brede samenwerking in de Regio Zwolle draagt bij aan het dichterbij brengen van oplossingen voor grensoverschrijdende vraagstukken en het bevorderen van een (meer) circulaire economie. In 2019 werden de samenwerking en lobby van de Regio Zwolle van een nieuwe koers en agenda voorzien. In 2019 is ook de nieuwe governance ingevoerd. De nieuwe Regiegroep bestaat uit bestuurlijke afvaardigingen vanuit onderwijs, ondernemers, maatschappelijke organisaties en overheden. Regio Zwolle groeit en die groei gaat snel en op eigen kracht. Het is de ambitie van de Regio Zwolle om die groei 'duurzaam verantwoord' te maken. De weg waarlangs de Regio dit wil bereiken is het creëren van stabiele balans tussen stad en land, het versterken van de economische structuur (en de rol van het MKB daarin) en het verbreden en inclusief maken van de welvaart. De kernelementen van de regio zijn georganiseerd rond de inhoud van de regionale Agenda. De Agenda kent op dit moment vijf thema's, geordend in de vorm van een klaverblad (of bloem) met economie in het hart.

Human Capital Agenda (HCA)

Onze gemeente heeft met ingang van 2019 in de HCA geïnvesteerd om het lokale bedrijfsleven en ook de (potentiële) lokale beroepsbevolking kansen te bieden om zich verder te ontwikkelen. Dit omdat de arbeidsmarkt krimpt en het steeds lastiger wordt om vacatures in te vullen. Zodoende moet iedereen die kan en wil werken de kans krijgen om mee te doen en te groeien, zich binnen de eigen mogelijkheden en talenten ontwikkelen, productiever worden en met meer plezier werken. De agenda is gericht op (potentiële) werknemers en werkgevers. Werkgevers moeten immers kunnen beschikken over genoeg goed gekwalificeerde medewerkers om hun ambities waar te maken. Werknemers en mensen die nu nog aan de kant staan of een opleiding volgen kunnen dankzij deze agenda hun talenten benutten en met meer plezier langer aan het werk blijven. Hierdoor kunnen ze werk en privé beter in balans houden. Medio 2019 is het Ontwikkelfonds Regio Zwolle, als onderdeel van de HCA, geopend. Ultimo 2019 had 1 werkgever uit Olst-Wijhe een aanvraag ingediend voor dit fonds. In 2020 zijn meerdere aanvragen ingediend.

Detailhandelsvisie

In overleg met de beide betrokken ondernemersverenigingen en de beide centrummanagers is naar aanleiding van de Detailhandelsvisie een speerpuntenlijst opgesteld. Deze speerpunten zijn kortweg:

- Compacte winkelgebieden
- Verkeersstromen en parkeren
- Stimulering bezoekersstromen
- Kennisdeling/samenwerking Vitaliteitscommissie/Leegstandscommissie
- Winkeltijden(-verordening)/Vergunningen/Leges
- Verkenning naar inrichting bebouwde komgrenzen/rotondes
- Startups buiten kernwinkelgebieden
- Invoering Reclamebelasting Kernwinkelgebied Olst

Het laatste speerpunt is per 1 januari 2019 ingevoerd. Ook op de andere speerpunten zijn al verschillende acties voorbereid en uitgevoerd. Zo zijn in Olst gevraagde bestemmingswijzigingen met een positief resultaat afgehandeld om te komen tot een compacter winkelgebied. Bovendien zijn er nog aanvragen aan de orde aan de rand van het winkelgebied. Zo is in Wijhe een startupinitiatief gehonoreerd en zijn er voorbereidende besprekingen gevoerd met stakeholders om de centra te gaan opwaarderen.

Centrumarrangement

De provincie Overijssel biedt vanuit de beleidslijn 'stadsbeweging', gemeenten in Overijssel de mogelijkheid om een centrumarrangement af te sluiten. Dit arrangement is bedoeld om de winkelgebieden van Olst en Wijhe te versterken. Ondernemersverenigingen GO van Olst en Gastvrij Wijhe van Wijhe, de provincie Overijssel en de Gemeente Olst-Wijhe hechten grote waarde aan het gezamenlijk optrekken met het oog op het vitaliseren van de kernwinkelgebieden van Olst en Wijhe. Voor beide dorpen Olst en Wijhe is het van levensbelang om met een integraal plan de attractiviteit van de kernen te verhogen wat de toeloop naar de kernwinkelgebieden zal vergroten. Een impuls hierop in een groter verband helpt de leegstand in het winkelbestand te verkleinen en de levensvatbaarheid van de bestaande winkels te vergroten, wat de attractiviteit op haar beurt weer zal verhogen. Voor de uitvoering van de eerste fase van het project Centrumarrangement Olst-Wijhe is door de provincie Overijssel €56.000 toegekend eind 2019. In 2020 gaan we inzetten op de volgende zaken m.b.t. het centrumarrangement: DNA-bepaling kern Olst en Kern Wijhe, uitbreiden van verlichting in het kernwinkelgebied en starten met de (door)ontwikkeling van de websites van de ondernemersverenigingen, waarin we uiteraard ook de uitkomsten van het DNA-traject Olst – Wijhe integreren.

Voor de uitvoering van de diverse onderdelen wordt gebruik gemaakt van de inzet en expertise van de eigen ondernemers (met name inzet in uren en handen) en wordt samenwerking gezocht met gemeente en experts op specifieke vakgebieden.

Vitaliteitsagenda Olst-Wijhe

Op initiatief van Rabobank Salland en met behulp van buro Be Bright hebben circa 90 ondernemers en inwoners in gemeente Olst-Wijhe in 2019 een traject doorlopen om te komen tot een vitaliteitsagenda voor de gemeente Olst-Wijhe. De gemeente heeft deze aanpak medegefinancierd en gefaciliteerd. Via dit traject moeten de krachten gebundeld worden om sociaaleconomische kansen en uitdagingen op te pakken. Het betreft kansen en uitdagingen die niet of nauwelijks door één organisatie opgepakt kunnen worden maar waarbij de samenwerking tussen organisaties, ondernemers en ondernemende inwoners noodzakelijk is. Initiatieven of samenwerkingen die bijdragen aan deze sociaaleconomische kansen en uitdagingen hoeven niet nieuw te zijn. Het opschalen of versterken van bestaande initiatieven en plannen past ook binnen het traject. Doel van de agenda is om op objectieve wijze kansen en uitdagingen te formuleren waarop door de belanghebbenden samenwerkingen kunnen worden opgestart.

Bedrijventerreinen

De provincie Overijssel en de West-Overijsselse gemeenten concludeerden enkele jaren geleden dat er met betrekking tot bedrijventerreinen in Overijssel sprake is van een overprogrammering en een kwalitatieve mismatch. Daarom is besloten om deze onbalans aan te pakken. Uitgangspunt hierbij is een afgestemde regionale programmering. De afspraken zijn opgenomen in de Bestuursovereenkomst Programmeren Bedrijventerreinen West-Overijssel 2019-2022. Deze overeenkomst heeft tot doel afspraken vast te leggen tussen gemeenten en provincie over het in balans brengen van vraag en aanbod van bedrijventerreinen. Het Plan van Aanpak dat hier invulling aan moet geven was ook in 2019 in uitvoering. Medio 2019 is opnieuw inzicht verkregen in de kwantitatieve en kwalitatieve aspecten van het regionale aanbod en onze actuele positie daarin. Inmiddels trekt de vraag naar bedrijventerreinen weer aan en zijn er ook in Olst-Wijhe opties afgegeven op kavels en zijn er in 2019 kavels verkocht in Wesepe en Olst. Enerzijds komt dit door de conjuncturele omstandigheden, anderzijds doordat we weer meer aan acquisitie en accountmanagement richting het bedrijfsleven doen. Op 1 juli 2020 zal de balans worden opgemaakt of doelrealisatie bereikt is. De eventuele definitieve gevolgen van het in balans brengen worden verwerkt in de begroting 2021.

VRIJETIJDSECONOMIE

Uitvoering beleidsvisie Recreatie, Toerisme en Cultuur

De vrijetijdssector behoort tot een van de snelst groeiende sectoren. De vrijetijdssector is een belangrijke drager en aanjager van de lokale economie en kan beschouwd worden als de verbinder tussen verschillende sectoren. Niet voor niets is de vrijetijdssector een belangrijk speerpunt binnen de provincie Overijssel, binnen Salland en binnen de gemeente Olst-Wijhe. Er is een beleidsvisie Recreatie, Toerisme en Cultuur Olst-Wijhe opgesteld voor de periode 2015- 2020. De gemeente onderscheidt drie hoofdthema's. Deze zijn: Beleef de IJssel, Geniet van het pure landleven en Cultuurparels. In de structuurvisie (2017) is het beleidskader voor toekomstige ruimtelijke ontwikkelingen verwoord. De visie schetst het toekomstbeeld voor Olst-Wijhe op weg naar 2025. In de Structuurvisie 'ruimte voor initiatief en innovatie' van de gemeente wordt het belang van de vrijetijdseconomie en de kansen voor een sterk IJsselfront neergezet. In de detailhandelsvisie Olst-Wijhe 2017- 2021 wordt de Vrijetijdseconomie gezien als verbinder en als een impuls voor de lokale economie.

Ontwikkelingen

Afgelopen twee jaren is een aantal stappen genomen om met ondernemers en stakeholders te spreken over het vrijetijdsmerk Olst-Wijhe (d.w.z. toerisme, recreatie en cultuur). Voor de ondernemers toerisme & recreatie is een inspiratieavond georganiseerd. Ook is een vitaliteitsagenda ontwikkeld met Be Bright, waarin de sterke vrijetijdseconomie een nadrukkelijk thema is. Tijdens de bijeenkomsten van de vitaliteitsagenda ontstond het idee voor "Trek In Olst-Wijhe". Een paraplu voor de (vrijetijds)economie in Olst-Wijhe. Deze paraplu kan gezien worden als een vervolg en verdieping op het Salland Kompas. Binnen "Trek in Olst-Wijhe" wordt een focus gecreëerd voor de vrijetijdseconomie in onze gemeente en vervolgens wordt gekeken hoe dit vertaald kan worden in uitingen.

Platform VE: DNA-sessies, Focus op de vrijetijdseconomie van Olst-Wijhe (Trek in Olst-Wijhe)

Er bleek behoefte te zijn om focus aan te brengen in de belofte en bijbehorende productontwikkeling van Olst-Wijhe. Wat hebben we te bieden en voor wie? Belangrijk uitgangspunt: het totaal moet meer worden dan de som der delen! Dus een integrale focus voor de hele gemeente. In dit kader zijn er 2 sessies georganiseerd van het platform Vrijetijdseconomie in

november om tot gezamenlijke DNA-bepaling te komen voor Olst-Wijhe op het gebied van Vrijtijdseconomie.

Samenwerkingen IJssel

Rondom het thema IJssel zijn diverse samenwerkingen ontstaan en gecontinueerd. Daarbij is de reikwijdte soms de gehele IJssel en in andere gevallen het stuk IJssel tussen Zwolle en Deventer. Samen met diverse partners als bijvoorbeeld gemeente Heerde, Salland Marketing en Staatsbosbeheer wordt getracht om concrete processen en activiteiten te arrangeren.

Informatiecentrum

De 4 betrokken partijen van Infocentrum Den Nul willen komen tot verdere professionalisering van het centrum vooral om het aantal bezoekers de afgelopen jaren is toegenomen. Ze willen komen tot een duurzame samenwerkingsconstructie die het mogelijk maakt om Infocentrum Den Nul op een solide basis te exploiteren. Alle belangen moeten worden gediend, er zijn goede afspraken rondom het gebouw (huur en beheer), vrijwilligers zijn betrokken en er is een professionele en werkbare organisatiestructuur. Dit alles binnen een passende juridische entiteit. De gemeente heeft deze doorontwikkeld met een subsidie voor de procesbegeleiding.

Vrijtijdsmakelaar

Vanaf midden 2019 tot midden 2020 is er door de gemeenten Deventer, Raalte en Olst-Wijhe weer een vrijtijdsmakelaar mogelijk gemaakt en ingezet. Doel van de functie is om in Salland ondernemers en partners in het maatschappelijke veld aan te jagen en kansen te grijpen om hun onderneming naar een hoger plan te brengen.

IJsellinie

Het programma 'IJssel: linie van oorlog en vrede' is opgesteld. Het programma is opgesteld onder regie van Stichting IJsellinie, Stichting IJssellandschap en de gemeente Olst-Wijhe. Het programma rust op vier programmaliijnen: *Restauratie, Recreatie, Educatie en Inspiratie*. Dit is een vervolg op het project Mobilisatie IJsellinie dat een looptijd kende van voorjaar 2018 tot 1 april 2019. Het programma 'IJssel: linie van oorlog en vrede' is ingediend en gehonoreerd bij de Provincie Overijssel voor de subsidieregeling 'Verhaal van Overijssel'. Onze gemeente, Stichting IJssellandschap en Stichting IJsellinie leverden cofinanciering voor dit programma. Het programma kent een looptijd tot eind 2020.

VERBONDEN PARTIJ

Recreatiegemeenschap Salland (RGS)

De Recreatiegemeenschap is in liquidatie per 1-1-2019. De colleges van B&W en de gemeenteraden van Deventer, Raalte en Olst-Wijhe hebben hiermee ingestemd in 2018. De eigendommen van het recreatieschap zijn overgegaan naar de deelnemers. De gemeenten Deventer, Raalte en Olst-Wijhe gaan vanaf 1-1-2019 over de toekomst van de fietspaden, de routestructuren, de kanostoepen en de passantenhaven. Conform een ingebrachte voorwaarde van de gemeenteraden, is het de bedoeling dat de recreatief toeristische basisvoorzieningen van de RGS op (minimaal) hetzelfde kwaliteitsniveau behouden blijven voor (toeristisch) Salland. Het beheer en onderhoud van de Fiets- en Wandelroutenetwerken is ondergebracht bij een gezamenlijke beheerscoördinator.

DUURZAAMHEID EN MILIEUBEHEER

Uitvoering programma Samen duurzaam 2016-2020

In 2010 is de Duurzaamheidsvisie 2010-2020 door uw raad vastgesteld en dus was afgelopen jaar het laatste jaar van de visie. De visie is in twee programmaperiode gevat 2010-2015 en 2015-2020. Afgelopen programmaperiode is nu afgelopen met daarin als speerpunt het verduurzamen en besparen van energie.

Ieder jaar wordt door ons een uitvoeringsprogramma vastgesteld, waarin concrete projecten worden benoemd. Er is in 2019 nog veel gedaan om de ambities van het Koersdocument en Routekaart waar te maken en om daarnaast de lopende zaken, zoals het Energieloket, te blijven uitvoeren.

In 2019 is door de werkgroepen in de kernen hard gewerkt aan de routekaarten Energieneutrale kernen. De uitdaging om ook aardgasvrij te zijn, heeft bijgedragen aan een extra ondersteuning door de provincie. In deze gebiedsgerichte aanpak komen energiebesparing, zon op daken en grootschalige lokale energie-initiatieven samen.

In 2019 is het laatste werk verricht aan Ruimtelijke visie Duurzame Energie die in het eerste kwartaal 2020 aan de raad is voorgelegd. In 2019 zijn, na het ter inzage leggen, nog documenten toegevoegd, zoals het Toetsingskader dat een concretisering beschrijft van participatie in proces en project. Ook is, samen met bewoners onderzocht, wat de stand van zaken is wat betreft de energiecijfers. Dit overzicht is als onderbouwing meegenomen in de laatste afronding van de visie. Voor 2019 is verder gewerkt aan:

- Het verder helpen ontwikkelen en realiseren van duurzame energiebronnen, waarmee we vooral inzetten op grootschalige energieproductie. Randvoorwaarden, zoals het coöperatieve energiebedrijf, de Energiecoöperatie etc. verder helpen. Ook is onderzocht wat we kunnen bereiken of versnellen met een gemeentelijk energiebedrijf.
- Samen met energievakmannen van het Energieloket blijven stimuleren dat woningeigenaren energierenovaties uitvoeren.

Nieuwe Duurzaamheidsvisie

De huidige visie loopt tot 2020. Gelet op het participatietraject dat is doorlopen voor de Ruimtelijke visie duurzame energie en wat dit traject heeft opgeleverd is mede gelet op de capaciteit en middelen die ter beschikking staan besloten voorlopig geen Duurzaamheidsvisie op te stellen. De Ruimtelijke visie en de opbrengst van het participatietraject levert ons voldoende aanknopingspunten om voor de komende jaren een Uitvoeringsprogramma Duurzaamheid op te stellen.

Energieloket

Het Energieloket is in 2019 voortgezet met daarbij extra subsidie voor het uitvoeren van energiescans. Deze subsidie van de provincie heeft het gat gedicht dat begin 2019 ontstond toen het budget voor de energiescans opraakte.

De energievakmannen die voor het Energieloket Salland werken zijn in 2019 veel gevraagd informatie te geven bij de bijeenkomsten in de energieneutrale kernen aanpak. Dit heeft steeds geleid tot meer aanvragen voor energiescans.

In 2019 is duidelijk geworden dat het loket in de huidige vorm nog wordt doorgezet tot zomer 2020, waarna middels een gezamenlijke aanbesteding met de provincie een nieuw energieloket wordt gevormd. De eerste gesprekken hierover zijn in 2019 gevoerd om te komen tot een gezamenlijk beeld.

De doelstelling van het energieloket om 735 woningen op label B te hebben (45% van onze woningvoorraad, huur niet mee gerekend), wordt in de verantwoording richting de provincie in 2020 verder uitgewerkt. Duidelijk is dat er in 2019 wel bespaard is op energie, maar onduidelijk blijft of er ook verbetering is van energielabels, omdat deze niet door alle woningeigenaren worden vastgelegd.

Afval

Afvalbeleidsplan

Op 4 oktober 2010 is het Afvalbeleidsplan 2010 - 2015 door uw raad vastgesteld. Met het uitvoeren van Omgekeerd Inzamelen in het buitengebied is het totale project Omgekeerd Inzamelen in 2019 afgerond en afgesloten. Er is nu ruimte voor evaluatie en het finetunen van ons inzamelbeleid. De uitgezette koers en de nieuwe manier van inzamelen leidt tot het realiseren van de landelijke doelstellingen en normen uit het Landelijk Afvalbeheerplan 2009-2021.

In 2019 is de monitor Afval met gegevens van 2018 gepubliceerd. Hieruit blijkt dat we ruim onder de doelstelling van 2020 zitten voor wat betreft de hoeveelheid restafval. Met 55 kg per inwoner per jaar blijven we stabiel. Het scheidingspercentage is hierbij ook een belangrijk gegeven. We behalen hier met 87% bijna de doelstelling van 2025 (90%). Voor meer informatie verwijzen we naar de monitor 2018.

Mooi Schoon

Ook in 2019 is uitvoering gegeven aan het Mooi Schoon programma voor zwerfafval. Met de budgetten uit het Verpakkingenconvenant, wordt door ROVA het programma Mooi Schoon uitgevoerd.

Naast de vaste onderdelen met de basisscholen en het voortgezet onderwijs is weer actief ondersteuning geboden aan de lokale groepen die met hun omgeving aan de slag wilden. In 2019 was er voor al deze vrijwilligers een grote bijeenkomst in Den Nul, waar met elkaar kon worden nagedacht over manieren om afval te voorkomen en op te ruimen. De bijeenkomst die voor groepen uit alle ROVA-gemeenten was georganiseerd is goed bezocht.

In 2019 is ondersteuning geboden aan IVN die vanuit de provincie opdracht heeft gekregen te werken aan het project Schone Rivieren. Belangrijkste doel is het voorkomen van afval in de rivieren, dat vervolgens terecht komt in oceanen. Daarom wordt gevonden zwerfafval onderzocht om de herkomst te achterhalen en bij de bron maatregelen te nemen. Het project zocht ondersteuning door vrijwilligers. Dit is in Olst-Wijhe goed opgepakt. Er was veel belangstelling door groepen.

Vanuit het project van IVN is ook de Capellenborg aan de slag gegaan met een project, waarbij de leerlingen zelf op onderzoek zijn uitgegaan. Dit heeft geleid tot een aantal adviezen aan de gemeente. In het eerste kwartaal 2020 zijn deze adviezen in een eindpresentatie in de raadzaal aan een panel van deskundigen getoond.

Bodem

IJsselwaterwaarden

Voor de bodemsanering Olasfa geldt dat de provincie het bevoegd gezag is. Voor een deel van de vergunningverlening is de gemeente het bevoegd gezag. De bevoegdheden zijn hierdoor nogal verweven. De sanering is in 2019 afgerond. Door de provincie wordt nu gewerkt aan de ontmanteling van de saneringslocatie. We zorgen dat wij op de hoogte blijven van de ontwikkelingen en houden een vinger aan de pols om de belangen van onze inwoners te beschermen. Daarnaast houden we toezicht op het naleven van de regels uit het Activiteitenbesluit en het Veiligheidsplan dat voor de ontmanteling is opgesteld.

Asbest

Asbestdaken

Het saneren van asbestdaken zou ingaan vanaf 2025. Dit wetsvoorstel kreeg echter geen doorgang in de Eerste Kamer. De provincie Overijssel had voor de jaren 2018 en 2019 het project Versnelling sanering van asbestdaken opgezet en droeg in 2018 en 2019 actief bij aan deze

belangrijke, maatschappelijke opgave voor een gezonde en aantrekkelijke leefomgeving. Wij hebben actief deelgenomen aan dit project.

In 2018 is een start gemaakt met de uitvoering van het Plan van Aanpak sanering van Asbestdaken. Dit hebben we doorgezet in 2019.

Nadat de Eerste Kamer besloot om niet met het wetsvoorstel akkoord te gaan, verviel de verplichting om te saneren. Dit had een groot effect op het aantal saneringen van asbest en ook de motivatie van de dakeigenaren. Onze rol beperkte zich tot het met name informeren en het stimuleren van dakeigenaren voor het saneren van de asbestdaken.

De verwachting is dat er een landelijk stimuleringsfonds wordt opgericht om de dakeigenaren financieel te ondersteunen, indien zij over onvoldoende liquide middelen beschikken.

De verwachting is dat het rijk binnenkort met een nieuw aangepast wetsvoorstel komt.

Aardgasloos

Per 1 juli 2018 is het in principe verboden om nieuwbouwhuizen aan te sluiten op aardgas. Deze maatregel komt voornamelijk voort uit het klimaatakkoord en de situatie rondom de aardbevingen in Groningen. Warmte is goed voor ruim de helft van de Nederlandse energievraag. Iets meer dan 90% van die warmtevraag wordt direct of indirect ingevuld met fossiele bronnen. In 2050 moet Nederland klimaatneutraal zijn.

Het rijk verwacht van iedere gemeente een Warmtetransitievisie in 2021. In deze visie komt te staan, welke wijk, wanneer en hoe van het aardgas afgaat. In 2019 hebben we deelgenomen aan een, door de provincie aangeboden, sprintsessie waarmee we de eerste globale stappen richting deze warmtetransitievisie hebben gezet.

VERBONDEN PARTIJEN

ROVA

ROVA zet zich in voor een schone samenleving; voor nu en in de toekomst. Zij vervullen daarmee een taak van publiek belang en voeren deze uit in opdracht van de aandeelhoudende gemeenten, waaronder Olst-Wijhe.

De missie van ROVA is om zorg te dragen voor een schone en duurzame leefomgeving. In die leefomgeving is het niet meer vanzelfsprekend dat waardevolle grondstoffen worden verspild door ze eenmalig te gebruiken en op een laagwaardige manier te verwijderen.

Als uitvoeringsorganisatie van en voor onze gemeenten hebben zij een maximale focus op de dienstverlening aan de inwoners van onze gemeente. Er wordt daarom geïnvesteerd in voorlichting en educatie om inwoners bewust te maken van het effect van hun handelen op het milieu.

Afgelopen jaar is ingezet op bewustwording bij inwoners over hun aankoop- en afdankgedrag. Door het afronden van het project Omgekeerd Inzamelen is gewerkt aan het doel om minimaal de landelijke afvaldoelstellingen voor 2020 te bereiken (een teruggang van 250 kilo naar gemiddeld 100 kilo restafval per inwoner per jaar). Daarnaast heeft de focus gelegen bij verdere optimalisaties in de inzameling waaronder het vinden van oplossingen voor hoogbouw en het vinden van recycling oplossingen voor overblijvende reststromen.

Wat heeft het gekost?

In onderstaand overzicht zijn de lasten en baten opgenomen die aan het programma verbonden zijn.

Leefomgeving	Begroting 2019 prim	Begroting 2019 na wijz	Realisatie 2019	Saldo 2019	N/V
Lasten	12.643.112	14.550.471	15.012.919	-462.448	N
Baten	8.921.131	9.420.278	11.073.482	1.653.204	V
Saldo van Baten en Lasten	3.721.981	5.130.193	3.939.437	1.190.756	V
Toevoegingen aan reserves	8.806	12.667	487.353	-474.686	N
Onttrekkingen aan reserves	255.270	1.469.887	825.715	-644.172	N
Resultaat	3.475.517	3.672.973	3.601.075	71.898	V

Het resultaat van dit programma is als volgt verdeeld over de taakvelden.

RESULTAAT PER TAAKVELD

* € 1.000

Thema's	Taakvelden	Begroting 2019 prim	Begroting 2019 na wijz	Realisatie 2019	Saldo 2019	N/V
2.0 Openbare ruimte	2.1 Verkeer en vervoer	1.814	2.336	1.860	476	V
	5.7 Openbaar groen & (openlucht) recreatie	950	983	958	25	V
	7.2 Riolering	-437	-437	-438	1	V
	7.5 Begraafplaatsen	44	60	60	0	N
2.1 Ruimtelijke ontwikk en omgeving	8.1 Ruimtelijke ordening	416	831	506	325	V
2.2 Wonen, grondexpl & handhaving	8.2 Grondexploitaties (niet bedrijventerreinen)	21	21	-209	230	V
	8.3 Wonen en bouwen	117	255	106	149	V
2.3 Economische zaken en grondexploitaties	3.1 Economische ontwikkelingen	42	117	127	-10	N
	3.2 Fysieke bedrijfs-infrastructuur	51	51	-52	103	V
	3.4 Economische promotie	36	36	36	0	N
2.4 Recreatie en toerisme	5.7 Openbaar groen & (openlucht) recreatie	250	244	226	18	V
	2.3 Recreatieve havens	0	0	-4	4	V
2.5 Duurzaamheid	7.3 Afval	-251	-151	82	-233	N
	7.4 Milieu	669	782	680	102	V
Reserves	0.10 Reserve mutaties	-246	-1.457	-339	-1.118	N
Resultaat		3.476	3.671	3.599	72	V

Toelichting realisatie 2019

Openbare ruimte

Verkeer en vervoer

Gelet op het vastgestelde reconstructieschema en de specifieke besluiten betreffende achterstallig onderhoud van bermen en sloten dienen budgetten beschikbaar te blijven voor 2020 en volgende jaren. De niet bestede budgetten worden via resultaatbestemming overgeheveld naar 2020. Het restant budget aanleg glasvezel buitengebied wordt overgeheveld naar 2020.

Het rapport Klimaatadaptie Olst-Wijhe, knelpuntenanalyse, uitvoeringsprogramma & routekaart is opgesteld binnen het beschikbaar gestelde budget.

Openbaar groen

Dit betreft beperkte voordelen op het beheer- en onderhoud van groen (onkruidbestrijding op verharding, algemeen groenonderhoud).

Riolering

Het gerealiseerde nadeel op de exploitatielasten riolering ten opzichte van de begroting is onttrokken aan de voorziening riolering. Bij vaststelling van het tarief rioolheffing wordt uitgegaan van 100% kostendekkendheid.

Begraafplaatsen

Aan de gemeentelijke gebouwen begraafplaatsen is minder onderhoud gepleegd dan in de meer jaren onderhoudsplanning was geraamd. Het gereserveerde budget 2019 blijft beschikbaar in de Reserve onderhoud gebouwen begraafplaatsen. Er zijn meer begrafenissen geweest in 2019, waardoor de inkomsten uit begraafplaatsrechten hoger zijn dan de raming.

Ruimtelijke ontwikkeling en omgeving

Ruimtelijke ordening

Vanwege het meerjarig karakter van de Kracht van Salland Leader 2015-2022 (inclusief incidentele subsidies in het kader van leaderprojecten) zijn de resterende middelen overgeheveld naar 2020.

De niet bestede budgetten voor de invoering van de omgevingswet, actualisatie bestemmingsplannen, RO-procedure TOP-verplaatsing Welsum en Gebiedsgerichte aanpak Broekslag worden via resultaatbestemming overgeheveld naar 2020.

Wonen, grondexploitatie & handhaving

Grondexploitatie (woningbouw)

Voor het complex Wesepe-woningbouw zijn aanvullende middelen nodig om de exploitatie financieel sluitend te maken. Mede gelet op BBV-voorschriften zijn om deze redenen bedragen ten laste van de exploitatie 2019 gestort in voorzieningen. Er zijn toevoegingen gedaan aan de reserve grondexploitatie in verband met winstneming voor de complexen Zonnekamp-Oost en Noorder-Koeslag. Het complex Zonnekamp-West is afgesloten. Voor de Olstergaard is een grondexploitatie geopend (zie ook paragraaf 2.7 Grondbeleid).

Wonen en bouwen

De aanvragen voor omgevingsvergunningen zijn in 2019 hoger dan verwacht waardoor de legesopbrengsten hoger uitvallen. Er zijn extra baten gerealiseerd op verhuur en verpachting groenstroken. De niet bestede budgetten voor de Noordmanshoek en onderzoek naar toekomstige woningbouw Wijhe worden overgeheveld naar 2020.

Economische zaken en grondexploitatie

Economische ontwikkelingen

Het gerealiseerde nadeel wordt veroorzaakt door bijdragen aan de ontwikkeling van de Vitaliteitsagenda Olst-Wijhe, onderwijs Salland (techniekdag uit 2018) en regio Zwolle (expeditie).

Fysieke bedrijfsinfrastructuur

Voor het complex Wesepe-bedrijfsterrein zijn aanvullende middelen nodig om de exploitatie financieel sluitend te maken. Er zijn toevoegingen gedaan aan de reserve grondexploitatie in verband met winstneming voor het complex Meente-Zuid. Het complex De Enk is afgesloten. Voor de Meente-Noord is een grondexploitatie geopend.

Economische promotie

Hieronder wordt geraamd de subsidiebijdrage aan de historische vereniging 't Olster Erfgoed in het Infocentrum Den Nul

Recreatie en toerisme

Openbaar groen en openlucht recreatie

De stelpost voor het Olsafa terrein is in 2019 niet ingezet en zal vrijvallen ten gunste van het resultaat.

Duurzaamheid

Afval

Bij de vaststelling van het tarief afvalstoffenheffing wordt uitgegaan van 100% kostendekkendheid op begrotingsbasis. Een eventueel overschot/tekort op het totale product Afvalstoffenverwijdering en –verwerking wordt op rekeningbasis toegevoegd/onttrokken aan de egalisatievoorziening afvalstoffen. Vanwege de gerealiseerde voor- en nadelen op dit product wordt € 100.000 onttrokken aan de voorziening afvalstoffen. Het saldo van de voorziening komt hierdoor op nihil. In de raad van 30 november 2015 is afgesproken een bedrag van maximaal € 100.000 in deze voorziening aan te houden om financiële risico's af te dekken en de mogelijkheid van egalisatie van tarieven te behouden. Met resultaatbestemming 2019 wordt derhalve voorgesteld de voorziening afvalstoffen te brengen naar afgesproken omvang.

De afvalwereld is momenteel flink in beweging waardoor de gemeente is geconfronteerd met onverwachte extra kosten en minder opbrengsten.

Milieu

In 2015 is het meerjarenprogramma "Samen Duurzaam" 2016-2020 vastgesteld. In 2017 is het koersdocument Grootschalige duurzame energie vastgesteld. Deze programma's beslaan meerdere jaren. Niet bestede bedragen worden via resultaatbestemming overgeheveld naar 2020. Voor de aanpak van asbestdaken is extra budget beschikbaar gesteld. Uitvoering wordt vervolgd in 2020. Wij stellen voor het restant bedrag over te hevelen naar 2020.

Reserves

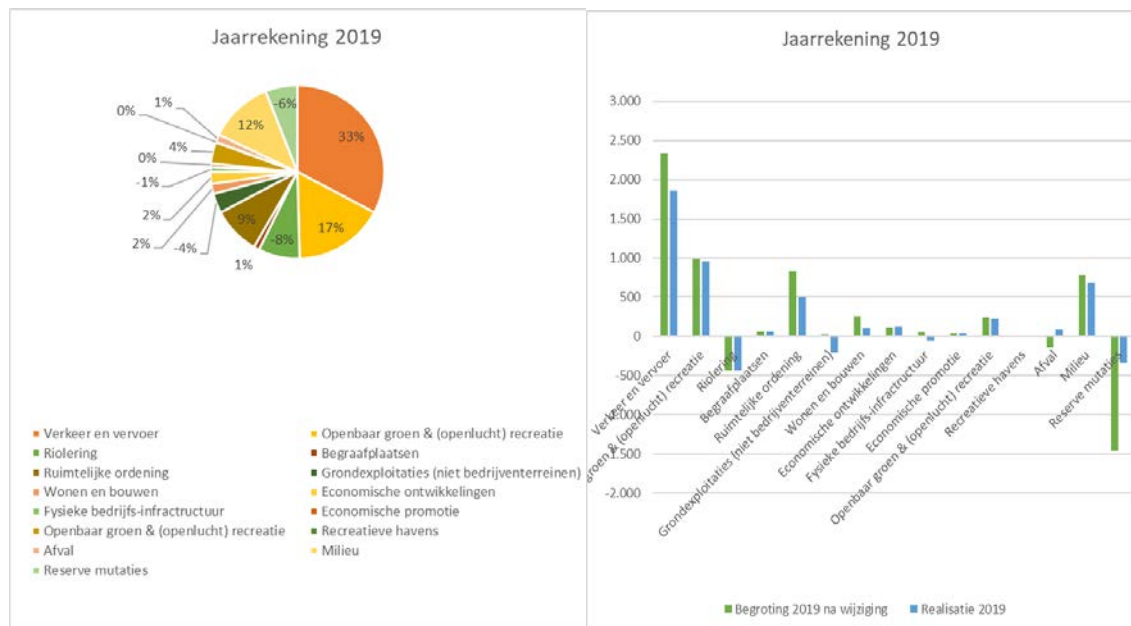
Het verschil is ontstaan doordat er per saldo minder onttrokken is aan reserves. Voor een groot deel heeft dit te maken met incidentele budgetten waarvan de uitvoering doorloopt naar 2020. Dit betreft onder meer budgetten voor aanpak onderhoud bermen en sloten (IBOR-beleidsplan), aanleg glasvezel buitengebied, gebiedsgerichte aanpak Broekslag, Noordmanshoek, onderzoek toekomstige woningbouw Wijhe, programma duurzaamheid, invoering omgevingswet, vitaal platteland inclusief de daaraan gerelateerde projecten, actualisatie bestemmingsplannen en sanering asbestdaken.

Met resultaatbestemming worden deze budgetten inclusief dekking uit de verschillende reserves overgeheveld naar 2020.

Vanwege de noodzakelijke aanvullende voorzieningen voor de complexen in Wesepe (woningbouw en bedrijfsterrein) zijn extra onttrekkingen gedaan aan de Reserve grondexploitatie.

Verder zijn toevoegingen gedaan aan deze reserve in verband met winstneming voor de complexen Zonnekamp-Oost, Noorder Koeslag en de Meente-Zuid.

DETAIL OVERZICHT

PROGRAMMA 3 SAMENLEVING

Wat wilden wij bereiken?

Hoofddoelstelling/beoogd maatschappelijk effect jeugdhulp en onderwijs

Jeugd

1. Alle kinderen kunnen veilig opgroeien en zich ontwikkelen tot volwaardige burgers die naar vermogen meedoen in onze maatschappij.
2. Het realiseren van een 'zachte landing' voor cliënten en aanbieders jeugdzorg.
3. Het realiseren van een integrale samenwerking met als basis een hecht Toegangsteam binnen het gekozen toegangsmodel.
4. Het vormgeven van een nieuwe brede welzijnsorganisatie voor Olst-Wijhe, die de sociale cohesie in de buurt versterkt en een belangrijke rol krijgt in het vroegtijdig signaleren, bieden van lichte hulp en ondersteuning.
5. Vanaf 2018 realiseren van kwalitatief hoogwaardige en doelmatige integrale hulp voor jeugd, geïntegreerd in het sociale domein van Olst-Wijhe.

Onderwijs

6. De gemeente beschikt over een pluriform onderwijsaanbod dat aansluit op de behoeften van onze inwoners waarbij gestreefd wordt naar een zo breed mogelijk aanbod van voortgezet onderwijs en de verdere groei van de aanwezige school voor voortgezet onderwijs wordt gefaciliteerd;
7. De gemeente handhaaft de scholen in de kleine kernen vanwege de maatschappelijke functie, zolang de kwaliteit van het onderwijs dat toelaat;
8. Leerlingen uit onze gemeente volgen een compleet onderwijsprogramma zonder verzuim met als uiteindelijke resultaat een startkwalificatie;
9. De gemeente stimuleert inwoners op het gebied van taal en lezen om te voorkomen dat laaggeletterdheid een reden is om niet volwaardig deel te nemen aan onze maatschappij.

Indicatoren en streefwaarden jeugdhulp en onderwijs

Doel	Indicator	Landelijke cijfers/Streefcijfer	Meest recente cijfer Olst-Wijhe
Jeugd kan veilig opgroeien en zich ontwikkelen tot volwaardige burgers	Jongeren met jeugdhulp (% van alle jongeren tot 18 jaar) (W)	Landelijk <25.000 inw: 2019 1 ^e helft: 8,8% 2018 2 ^e helft: 9,2%	2019 1 ^e helft: 8,7% ¹⁵ 2018 1 ^e helft: 8,9% 2018 2 ^e helft: 8,9%
	Jongeren met jeugdbescherming (% van alle jongeren tot 18 jaar) (W)	Landelijk <25.000 inw: 2019: 8,2% 2018 2 ^e helft: 7,6%	2019 1 ^e helft: 10% 2018 2 ^e helft: 11,3%
	Jongeren met jeugdreclassering (% van alle jongeren van 12 tot 23 jaar) (W)	Landelijk <25.000 inw: 2018 2 ^e helft: 0,2%	2019 1 ^e helft: geen data 2018 2 ^e helft: geen data
Basisonderwijs voldoende nabij	Basisonderwijs voldoende nabij	Landelijk 2018 < 25.000 inw.: 90%	2018: 86% vindt dit voldoende nabij 2016: 90% 2014: 87%
Schoolverzuim	Absoluut verzuim per 1.000 leerlingen (W)	Landelijk 2017 < 25.000 inw.: 1,32%	2017: 0,7
	Relatief verzuim per 1.000 leerlingen (W)	Landelijk 2018 < 25.000 inw.: 17,09	2018: 14,32 2017: 14,77 2016: 19,2

¹⁵ Cijfers jeugd ontleend aan waarstaatjegemeente.nl

	Voortijdige schoolverlaters zonder startkwalificatie (in % deelnemers aan het VO en MBO onderwijs) (W)	Landelijk 2017 < 25.000 inw.: 1,4%	2017: 1,1% 2016: 0,7% 2015: 1,2%
Tevredenheid speelvoorziening	Tevredenheid speelvoorzieningen in de nabije omgeving	Landelijk 2018 < 25.000 inw.: 63%	2018: 65% van de burgers is tevreden hierover 2016: 61% 2014: 60%

Hoofddoelstelling/beoogd maatschappelijk effect welzijn c.a.

1. Op peil houden van maatschappelijke voorzieningen in de dorpen en buurtschappen samen met de bewoners en ondernemers¹⁶;
2. De gemeente draagt zorg voor de instandhouding en de kwaliteit van de primaire voorzieningen binnen dit programma (openbaar bibliotheekwerk; Kulturhusconcept Olst-Wijhe; peuterspeelzaalwerk en jeugd- en jongerenwerk);
3. De gemeente scheidt randvoorwaarden (in de sfeer van aanbod accommodaties en subsidies) voor de secundaire voorzieningen in onze gemeente op het terrein van sport, kunst en cultuur, oudheidkunde/musea en overige recreatieve voorzieningen waarbij het accent wordt gelegd op participatie door jongeren, gehandicapten en inwoners met een minimuminkomen.

Indicatoren en streefwaarden welzijn c.a.

Doel	Indicator	Landelijke cijfers/Streefcijfer	Meest recente cijfer Olst-Wijhe
Prettig en veilig wonen	Waardering buurt als leef- en woonomgeving	Landelijk 2018 < 25.000 inw.: 8,03	2018: 7,99; 93% voelt zich thuis in de buurt 2016: 7,88 2014: 7,7
Voorzieningenniveau	In iedere kern een ontmoetingsfunctie	In iedere kern	ja
Tevredenheid welzijnsvoorzieningen	Tevredenheid welzijnsvoorzieningen in de nabije omgeving	Landelijk 2018 < 25.000 inw.: 60%	2018: 57% van de burgers is tevreden hierover 2016: 55% 2014: 57%
Gezondheidsbevordering	Tevredenheid gezondheidsvoorzieningen in de nabije omgeving	Landelijk 2018 < 25.000 inw.: 81%	2018: 85% van de burgers is tevreden hierover 2016: 85% 2014: 81%
	Percentage niet sporters (W)	Landelijk 2016 < 25.000 inw.: 48,9%	2016: 46,1%

Hoofddoelstelling/beoogd maatschappelijk effect ondersteuning

1. Een optimale zelfredzaamheid en maatschappelijke participatie van onze inwoners zowel economisch als sociaal waarbij de eigen verantwoordelijkheid van onze inwoners voorop wordt gesteld;
2. Hierbij wordt extra accent gelegd bij onze inwoners tot 23 jaar en mensen met beperkingen;
3. De gemeente draagt zorg voor de instandhouding en de kwaliteit van de primaire voorzieningen binnen dit programma (voorzieningen voor ouderen en gehandicapten).

¹⁶ Ontleend aan de conceptstructuurvisie Olst-Wijhe

Indicatoren en streefwaarden ondersteuning

Doel	Indicator	Landelijke cijfers/Streefcijfer	Meest recente cijfer Olst-Wijhe
Het bestaan van onafhankelijke cliënt-ondersteuning is bekend bij onze inwoners¹⁷	De meeste Wmo-cliënten kennen het bestaan van onafhankelijke cliënt-ondersteuning >50% (in 2018)	Geen data	2019: 44% ¹⁸ 2016: 30% ¹⁹
Maatschappelijke participatie	Waarderingscijfer van de inwoners m.b.t. de inspanningen van de gemeente om burgers volledig te laten deelnemen aan de maatschappij (streefwaarde 6,7) ²⁰	Landelijk 2018: < 25.000 inw.: 6,71	2018: 6,8 2016: 6,6 2014: 6,5
Onze Wmo cliënten ervaren het contact met de gemeente als positief	Het aandeel Wmo cliënten dat het algemeen contact met de gemeente als positief heeft ervaren (2018: 65%)	Geen data	2019: 66% ²¹ 2016: 60%
De toegang tot ondersteuning en zorg is gericht op de eigen regie van de cliënt en op het leveren van een maatwerkoplossing	De mate waarin Wmo cliënten van mening zijn dat tijdens het gesprek door de consulent en cliënt samen naar oplossingen is gezocht (2018: Eens > 65% 2018: Oneens < 18%)	Geen data	2019: Eens: 82% ²² 2019: Oneens: 5 % 2016: Eens 65% 2016: Oneens 18%
Werk en inkomensondersteuning	Alle klanten die een periodieke uitkering van de gemeente ontvangen, moeten een voor hen passend traject volgen		is het geval
	Het merendeel van onze klanten met een bijstandsuitkering op 1-1-2017 laat op 1-1-2019 een positieve ontwikkeling op de participatieladder zien	Geen data	2018: 41%
	Aantal banen per 1.000 inwoners in de leeftijd 15-64 jaar (W)	Landelijk 2019: < 25.000 inw.: 552,1	2019: 463,5 2018: 466,6 2017: 458,1
	Jongeren met een delict voor de rechter (% 12 t/m 21 jaar)(W)	Landelijk 2016: < 25.000 inw.: 1%	2016: 0%
	Kinderen in uitkeringsgezin (% kinderen tot 18 jaar)(W)	Landelijk 2018: 4%	2018: 3%
	Netto arbeidsparticipatie (% van de werkzame bevolking ten opzichte van de beroepsbevolking)(W)	Landelijk 2018: 68,7%	2018: 70,4% 2017: 68,7%

¹⁷ Ontleend aan Beleidsplan Wmo 2017-2020 Meedoen=samendoen.

¹⁸ Ontleend aan clientervaringsonderzoek Wmo 2019.

¹⁹ Burgerpeiling waarstaatjegemeente.nl

²⁰ Ontleend aan het Beleidsplan Wmo 2017-2020 Meedoen = Samendoen

²¹ Ontleend aan clientervaringsonderzoek Wmo 2019.

²² Ontleend aan clientervaringsonderzoek Wmo 2019.

	Werkloze jongeren (% 16 t/m 22 jaar) (W)	Landelijk 2018: < 25.000 inw.: 1%	2018: 1% 2017: 1%
	Personen met een bijstandsuitkering (aantal per 10.000 inwoners) (W)		Zie tabel in dit programma.
	Lopende re-integratievoorzieningen (aantal per 10.000 inwoners van 15-64 jaar) (W)	Landelijk 2018, 1 ^e helft: < 25.000 inw.: 190,3	2018, 1 ^e helft: 241,1 2017, 2 ^e helft: 201,7
	Cliënten met een maatwerkarrangement Wmo (aantal per 10.000 inwoners) (W)	Landelijk 2019, 1 ^e helft: < 25.000 inw.: 506	2019, 1 ^e helft: 600 2018, 2 ^e helft: 570

Wat hebben wij bereikt en wat hebben wij hiervoor gedaan?

PROGRAMMA TRANSFORMATIE SOCIAAL DOMEIN

Via een programmatische aanpak stimuleren en ondersteunen we tijdelijk de transformatiebeweging in het sociaal domein. Van de 32 projecten waar gemeente of het Breed Welzijnsverband (BWV) de initiatiefnemer is, waren er eind 2019 27 in uitvoering of afgerond. Vier nieuwe projecten zijn tussentijds aan het programma toegevoegd: integrale Verordening sociaal domein, Living Labs, ParentsHouse en het project Positieve gezondheid in samenwerking met de huisartsen.

De voortgang binnen het programma maken wij intern en extern onder meer zichtbaar via nieuwsbrieven Samen voor Elkaar. In 2019 zijn 5 nieuwsbrieven verschenen. Ook zijn in 2019 twee goedbezochte netwerkbijeenkomsten georganiseerd en sloten we aan bij bestaande (interne en externe) overlegstructuren. In oktober 2019 is een tweede tussenrapportage opgeleverd.

In eerste instantie was de looptijd van het programma bepaald tot 1 juni 2019.

De complexiteit van de transformatie vraagt om meer inspanning dan vooraf werd voorzien. Extra inzet en eenduidige aansturing is er de komende periode nodig voor juist de meer complexe thema's, om deelprojecten (verder) uit te voeren en/of te borgen. En gaandeweg het programma hebben zich diverse thema's (gezondheid, participatie) en actualiteiten (bijvoorbeeld AVG-privacy wetgeving) aangediend die cruciaal zijn voor de transformatie, maar ook extra inspanning vragen. Soms zijn nieuwe transformatie activiteiten het gevolg van succesvol uitgevoerde deelprojecten (voorbeeld: van omgekeerde toets naar omgekeerde verordening).

Uw raad heeft op 21 januari 2019 ingestemd met verlenging van het uitvoeringsprogramma transformatie sociaal domein met ruim een jaar (tot en met juni 2020) met daarbij een gefaseerde afbouw van de programmatische inzet opgenomen. Juni 2020 ronden we het transformatieprogramma af, met een eindrapportage en evaluatie en naar verwachting binnen de financiële afspraken.

Bijzonder project in 2019 was de opstelling van een integrale Verordening sociaal domein. Het werken volgens de bedoeling maakt een ander soort regelgeving nodig. Deze nieuwe verordening vervangt maar liefst elf bestaande verordeningen. De indeling is zo gekozen dat het document voor de inwoners een logische volgorde kent. De nieuwe verordening bestaat onverminderd uit juridische spelregels tussen inwoners en gemeente, maar is wel zoveel mogelijk in voor inwoners begrijpelijke taal geschreven, met ingangsdatum 1-1-2020.

JEUGD EN JEUGDHULP

Doorontwikkeling en implementatie opgaven transformatie jeugdhulp, zowel lokaal als regionaal

Lokaal: Nieuw beleidsplan jeugd

In 2019 hebben we verder uitvoering gegeven aan het transformatieplan jeugd. Naar aanleiding van de tussenevaluatie is er voorgesteld om informele zorg voor kinderen, jongeren en hun gezinnen vorm te geven. Dit is gedaan in samenwerking met Evenmens en de Kern maatschappelijke dienstverlening. Zij zijn ook partners in het Centrum voor Jeugd Gezin en Breed Welzijnsverband. Zij hebben gezamenlijk vormgegeven aan het aanbod gespecialiseerde gastgezinnen. Gedurende het eerste jaar wordt dit gemonitord: hoeveel wordt er gebruik van gemaakt? Welke inzet is gepleegd?

In 2019 is een startnotitie voor een nieuw jeugdplan besproken in uw raad. Met de voorbereiding is in het vierde kwartaal een start gemaakt en zal in 2020 behandeld worden.

Parents house

In 2019 is er een pilot Parents house gestart in samenwerking met de gemeente Raalte, Salland Wonen en maatschappelijk werk De Kern. Een Parents house is een woonvoorziening voor een van de ouders in een echtscheidingssituatie. De bewoning van het huis was niet zo optimaal als we van tevoren hadden ingeschat. Daardoor zijn er wel kosten gemaakt door alle partijen. Wanneer alle wooneenheden volledig bezet zouden zijn, zouden er geen kosten zijn. De huur van de huurders is volledig dekkend.

Er zijn veel vragen binnengekomen die niet tot bewoning hebben geleid, maar wel een antwoord op een andere manier hebben gekregen door een andere vorm van ondersteuning.

De bedoeling is om de pilot ook in 2020 voor te zetten, 2019 was nog te kort om de conclusie te trekken of het in een behoefte voorziet. Wanneer 2020 niet tot meer bewoning leidt, zal het Parents house naar alle waarschijnlijkheid geen vervolg krijgen in deze opzet.

Regionaal: doorontwikkeling bekostiging

Per 1 januari 2018 is er gestart met een nieuwe manier van bekostigen van de jeugdhulp. Aanvankelijk was het jaar 2018 een doorontwikkelingsjaar om in 2019 het volledige model in te voeren. Er is voor gekozen ook het jaar 2019 te gebruiken om door te ontwikkelen. Er is naast de resultaatbekostiging ook nog sprake van inspanningsgerichte financiering. In 2019 bleek dat het model nog niet voldeed aan de doelen die waren gesteld. Er is een koerswijziging in gang gezet en een contourenschets opgesteld, zodat eind 2020 er een verbeterd model op een goede manier ingevoerd kan worden.

Het regionale monitoringssysteem is op januari 2019 van start gegaan met een eerste set van indicatoren. Al snel bleek dat de gegevens die gemeenten verstuurden niet eenduidig waren waardoor er meer energie en tijd gestoken is in het verkrijgen van eenduidige informatie. Er is nog geen tijd geweest om kwalitatieve indicatoren op te nemen en te ontwikkelen.

Regioagenda en transformatiefonds

Jaarlijks wordt er een regioagenda vastgesteld met verschillende thema's waarin we als regio in kunnen samenwerken. Daarnaast is er een kwartiermaker transformatie aangesteld vanuit het transformatiefonds. De opdracht is om de ontwikkeling van transformatie in kaart te brengen en te versnellen. De verschillende transformatie thema's zijn: ambulantisering, transformatie van het gedwongen kader en jeugdhulp en onderwijs. Doorontwikkeling van het inkoopmodel loopt samen op met de andere thema's. Het inkoopmodel moet onder andere een middel zijn om de transformatie van de jeugdhulp te ondersteunen.

Uitvoering Jeugdwet
Cliëntenbestand 2018-2019²³

Unieke kinderen	2018	2019
ZIN (zorg in natura)	419	411
PGB	37	30
Jeugdbeschermingsmaatregel	Geen data	51

De jeugdbeschermingsmaatregelen registreerden we voor 2019 nog niet (in de monitor sociaal domein GIDSO).

Voor- en vroegschoolse educatie (VVE)

In 2019 hebben dertien peuters een indicatie voor VVE gekregen. Al deze peuters zijn geplaatst op een locatie voor peuterwerk. Vrijwel de helft van de ouders heeft recht op kinderopvangtoeslag. In 2019 is de pilot herijking toezicht kwaliteit VVE afgerond. De Inspectie van het Onderwijs heeft ons een herstelopdracht gegeven ten aanzien van resultaatmeting VVE. Verder heeft de IvhO vooral geadviseerd over de gemeentelijke regievoering, de kwaliteit van VVE op de locaties (onder meer over het proces=doorgaande lijn, het aanbod VVE en het pedagogisch of didactisch handelen), het ouder(participatie)beleid. Al deze punten zijn door diverse werkgroepen opgepakt. Verder is een start gemaakt met het maken van nieuw onderwijsachterstandenbeleid in verband met de wettelijke eis om het aanbod van het aantal VVE-uren uit te breiden van 10 naar 16 uur. Deze wetwijziging gaat per 1 augustus 2020 in.

Peuterwerk

Het rijk streeft ernaar dat alle peuters naar de opvang gaan. Zij heeft hiervoor middelen beschikbaar gesteld. Wij zetten deze middelen in om ouders die geen recht hebben op kinderopvangtoeslag tegemoet te komen in de kosten. Zij betalen alleen een inkomensafhankelijke bijdrage. In 2019 hebben zeventien peuters hiervan gebruik gemaakt. Door twee keer per jaar brieven te versturen over het belang van peuterwerk aan alle ouders van peuters in de leeftijd 1½ - 2½ jaar hopen we steeds meer ouders te bereiken. Uit een landelijk rapport blijkt dat ouders die niet voor peuterwerk kiezen, vaak principiële bezwaren hebben. Voor Olst-Wijhe monitort de JGZ de oorzaken van het non-bereik.

Speelvoorzieningen

In het kader van het opstellen van een omgevingsvisie is besloten om geen nieuw speelruimtebeleidsplan op te stellen. Het bestaande beleid voldoet. In 2019 zijn twee speelvoorzieningen opnieuw ingericht, De Patrijs in Olst en de Prins Hendrikstraat in Wijhe. Verder is vooral ingezet op regulier onderhoud, vervanging van ondergronden en het aantrekkelijker maken van speelvoorzieningen door bijvoorbeeld het aanbrengen van banden rond de zandondergronden en slijtmatten onder schommels.

ONDERWIJS

Laaggeletterdheid

Om laaggeletterdheid in Olst-Wijhe te verminderen is in 2015 het Taalpunt Olst-Wijhe opgericht. Het Taalpunt is een herkenbare fysieke plek in de bibliotheek, waar een coördinator spreekuur houdt en een taalvrager koppelt aan een taalmaatje/vrijwilliger (geschoolde taalcoach), een

²³ Cijfers ontleend aan de database van IJsselland.

groepsactiviteit (Taalcarrousel, Taal en Werk, Taalcafé) of scholingsinstituut (formeel onderwijs via Aventus of TopTaal).

In 2019 zijn er door het Taalpunt Olst-Wijhe 33 inwoners geholpen met een individuele taalvraag en waren er 33 enthousiaste vrijwilligers die zich hebben ingezet als taalmaatje. Daarnaast zijn er vijf inwoners geweest die formeel onderwijs hebben gevolgd via Aventus of TopTaal. Tot slot is er veel inzet geweest op groepsactiviteiten: 21 inwoners hebben deelgenomen aan de Taalcarrousel, 7 inwoners aan 'Taal op de werkvloer' en 17 inwoners aan 'Klik & Tik'. De Taalcarrousel en 'Taal op de werkvloer' zijn gebaseerd op een succesvolle samenwerking tussen formeel onderwijs (TopTaal) en non formeel onderwijs (Taalpunt), waarbij de deelnemers themagericht werken aan, met name, hun mondelinge vaardigheden. De thema's zijn gerelateerd aan werk, participatie en opleidingsdoeleinden. In 2019 zijn er negen deelnemers aan deze groepsactiviteiten doorgestroomd naar werk.

Scholen voor morgen

Na besluitvorming op 25 september 2017 in uw raad is besloten tot het onderzoeken van een aantal denkrichtingen voor wat betreft het clusteren van de onderwijshuisvesting van het primair onderwijs. Met als hoofddoel: het formuleren van huisvestingsvarianten, op basis waarvan het college en de gemeenteraad besluiten kunnen nemen over de ruimtelijke en financiële kaders waarbinnen het toekomstig primair onderwijs kan voorbestaan. Dit in relatie tot het programma van eisen van de twee schoolbesturen.

Er is een extra dotatie voor onderwijshuisvesting beschikbaar gesteld ter dekking van de (apparaats)lasten van de projectorganisatie. Gelet op de langere doorlooptijd en de wens om een tweede zoeklocatie voor het cluster Olst-Boskamp-Den Nul uit te werken is ook budget bijgeraamd via de tweede bestuursrapportage 2019.

Op basis van een strategische agenda is helderheid verkregen over de inhoudelijke ambitie van de schoolbestuurders, voorkeurslocaties en de budgettaire claim die hiermee samenhangt. Op basis hiervan zijn de benodigde middelen voor de bouw van een scholencluster voor Olst-Boskamp-Den Nul en de bijbehorende civieltechnische aanpassingen op basis van de eerste voorkeurslocatie (Over de Wetering) gereserveerd in de Kadernota 2020-2023 en hiermee onderdeel van de primaire begroting 2020 e.v.

Naar aanleiding van het onderzoek naar een tweede zoeklocatie in Olst-Boskamp-Den Nul is het beeld ontstaan dat extra middelen noodzakelijk zijn. Deze worden meegenomen in het raadsvoorstel, vooruitlopend op de Begroting 2021-2024.

Reservering van de benodigde middelen voor het scholencluster Wijhe-Boerhaar is uitgesteld naar de Kadernota 2021-2024. Aanleg wordt voorzien in de jaren 2022 (voorbereiding), 2023 (eerste bouwjaar) en 2024 (tweede bouwjaar).

Na besluitvorming door de gemeente over visie, locatie en financiën kunnen de schoolbesturen op basis van deze besluitvorming formeel een aanvraag voor vervangende nieuwbouw indienen en kunnen procedures gestart worden in het kader van o.a. de ruimtelijke ordening.

Voor het onderwijs in Welsum is er sprake van een eigenstandige dynamiek. Uw raad heeft in het najaar van 2019 een besluit genomen over de inzet van middelen voor de integratie van de school in het dorpshuis.

MAATSCHAPPELIJKE ONDERSTEUNING

Beleidsplan Wmo 2017-2020 Meedoen = Samendoen

Op basis van het beleidsplan is een meerjarig uitvoeringsplan gemaakt met diverse onderwerpen. Hieronder staan de belangrijkste activiteiten uit 2019 genoemd.

1. *Transformatie*

Sinds 2016 geldt het VN-verdrag handicap in Nederland. Een inclusieve samenleving is onze maatschappelijke ambitie en daarmee een rode draad in de transformatie sociaal domein, waar strategische doelen en activiteiten aan gerelateerd zijn. In 2019 is de aanpak van inclusie in onze gemeente vastgesteld. Een speciale werkgroep vanuit de Adviesraad, bestaande uit de verschillende doelgroepen, gaat in overleg met de gemeente een actieprogramma inclusie opstellen voor telkens een periode van 2 jaar. Daarin worden naast concrete actiepunten gericht op het bevorderen van inclusie ook afspraken vastgelegd omtrent de inzet op de verschillende gemeentelijke beleidsterreinen rond het thema inclusie.

2. *Inkoop en algemene voorzieningen*

Er zijn ingaande 2019 nieuwe raamovereenkomsten voor maatwerkvoorzieningen zorg en ondersteuning afgesloten. Dat is gerealiseerd in samenwerking met de gemeente Deventer. De overeenkomsten zijn mede gericht op (ruimte voor) innovatie en maatwerk. Die innovatie heeft nog niet concreet vanuit deze inkoop plaatsgevonden. In de nieuwe aanbesteding voor Wmo-maatwerkvoorzieningen vanaf 2020, die we samen met de gemeente Raalte voorbereiden, wordt hier nadrukkelijk meer aandacht aan besteed. Pilots moeten mogelijk worden en daaruit voortvloeiende zorg- of begeleidingsproducten kunnen dan binnen de nieuwe raamovereenkomsten ingezet worden.

Wel zijn met de huidige raamovereenkomsten en beleidsmatig de belemmeringen bij de overgang van 18- naar 18+ weggenomen.

De doorontwikkeling van diverse algemene voorzieningen is een belangrijke factor die van invloed is op de inkoop van maatwerkvoorzieningen. Er zijn meerdere initiatieven de laatste jaren ontstaan, gerealiseerd en uitgegroeid. Er wordt steeds vaker verbinding gelegd tussen zorgaanbieders en het Breed WelzijnsVerband.

3. *Communicatie*

In 2019 is veel werk verzet om een nieuwe website sociaal domein (www.ondersteuning.olst-wijhe.nl) en CJG (www.cjg.olst-wijhe.nl) op te zetten met een focus op lokale informatie en in begrijpelijke taal. Er is een communicatieplan sociaal domein opgesteld en in uitvoering genomen, met als uitgangspunt dat we via de diverse kanalen inwoners informeren over allerlei ontwikkelingen die voor hen van belang kunnen zijn. De inwoner moet ons ook met vragen op verschillende manieren kunnen bereiken en daar vlot een goed antwoord op krijgen. Uit het Clientervaringsonderzoek Wmo (CEO Wmo) blijkt dat de waardering van de inwoners op verschillende onderdelen is toegenomen ten opzichte van de voorgaande jaren.

4. *Ondersteuning: onafhankelijke clientondersteuning, mantelzorg, dementie en vrijwilligersondersteuning*

De onafhankelijke clientondersteuning waar inwoners een beroep op kunnen doen wordt steeds beter bekend. Er wordt gebruik van gemaakt, maar inwoners vragen vaker hun naasten om bij een 'keukentafel'-gesprek aanwezig te zijn ter ondersteuning.

Veel informele hulp wordt gegeven door mantelzorgers. Daarom investeert de gemeente in goede ondersteuning, om overbelasting te voorkomen. Naast volwassen mantelzorgers zijn er ook jonge mantelzorgers. Ook voor hen is er ondersteuning. Daarnaast waarderen we de inzet van mantelzorgers. In toenemende mate maken inwoners daar gebruik van, te zien aan de uitgereikte blijken van waardering. In 2019 zijn deze voor het eerst ook aan jonge mantelzorgers uitgereikt.

Blijk van Waardering	2019	2018
volwassenen	388	329
jongeren	37	

Meegewerkt is aan een onderzoek in acht gemeenten in de provincie Overijssel naar Dementie en Openbare Ruimte. Dat heeft geleid tot een Handboek Dementie en Openbare Ruimte. Onze lokale werkgroep dementie was het afgelopen jaar onverminderd actief bij het afstemmen van de ketenzorg en het organiseren van activiteiten voor de doelgroep.

Vrijwilligers zijn de smeerolie van de samenleving. Juist doordat inwoners iets willen betekenen voor anderen gebeurt er veel positiefs in onze lokale samenleving. Ook in 2019 vond coördinatie en ondersteuning van vrijwilligersinzet plaats.

Beschermd wonen

Sinds de Wmo 2015 zijn gemeenten wettelijk verantwoordelijk voor maatschappelijke opvang en beschermd wonen. De gemeenten Olst-Wijhe, Raalte, Lochem, Zutphen werken samen met de centrumgemeente Deventer. De centrumgemeente ontvangt de financiële middelen van het rijk en is verantwoordelijk voor de uitvoering. Na de meerjarenvisie en het regionaal actieplan is begin 2018 het lokale actieplan beschermd wonen en maatschappelijke opvang in beweging vastgesteld. De lokale acties, zoals beschreven in het lokale actieplan, hebben betrekking op de transformatieopgaven: Wonen en huisvesting, Zorginfrastructuur, Activering, dagbesteding, werk en inkomen. In 2019 is er uitvoer gegeven aan het lokale actieplan. Daarnaast is er vanuit de centrumgemeente een onderzoek uitgevoerd naar de samenwerking tussen de gemeenten en de voortzetting van de regionale samenwerkingsafspraken.

SPORT

Sportstimulering

Sinds 2014 zetten wij combinatiefunctionarissen in via de Brede Regeling Combinatiefuncties. De coördinatie van de uitvoering van de regeling ligt bij ut Huus. Vanaf 2017 worden de vakleerkrachten bewegingsonderwijs ingezet als combinatiefunctionarissen op alle scholen. Zowel in het primair als het voortgezet onderwijs. Deze samenwerking is structureel en intensief. Ook de samenwerking met sportverenigingen via het Sportplatform alsmede andere partijen, zoals het MKB is geïntensiveerd en wordt voortgezet. We hebben in 2018 onze deelname aan de Brede Regeling Combinatiefuncties verlengd tot en met 2022.

In 2019 is met behulp van de inzet van een sportformateur en in samenwerking met verschillende partijen, onder andere uit het onderwijs, cultuur, sport en welzijn, een sportakkoord opgesteld. Voor de uitwerking van het sportakkoord is een uitvoeringsbudget toegekend door het Rijk voor de jaren 2020 en 2021.

KUNST EN CULTUUR

Stichting Kunst en Cultuur Olst-Wijhe

In onze gemeente gebeurt veel op cultureel gebied. De Stichting Kunst en Cultuur Olst-Wijhe (KCOW) helpt om culturele acties en activiteiten nog meer te stimuleren, met financiële bijdragen en door kennis en kunde bij elkaar te brengen. KCOW en onze gemeente zijn gezamenlijk op pad gegaan. KCOW heeft enerzijds rijpe projectideeën ondersteund met een subsidie voor de uitvoering, anderzijds wil KCOW personen en/of organisaties helpen die een projectidee hebben om tot een projectplan te komen en tevens willen zij zorgdragen voor de brede podiumprogrammering als onderdeel van een breed cultureel programma in onze gemeente. Wij erkennen de plannen van KCOW als een mooi en goed initiatief, waarbij het structurele budget van ca. €7.000 dat in de meerjarenbegroting is opgenomen voor de stichting Theaters Olst-Wijhe, is herbestemd voor de stichting Kunst en Cultuur Olst-Wijhe.

Cultuureducatie

Namens de gemeente heeft de cultuurwethouder in maart 2019 het Bestuurlijk Kader Cultuur en Onderwijs Overijssel 2019-2026 getekend. Provincie Overijssel ondertekende samen met 19 Overijsselse gemeenten en 36 schoolbesturen Bestuurlijk Kader Cultuur en Onderwijs 2019-2026. Met dit gebaar geven de provincie Overijssel, gemeenten en schoolbesturen aan dat ze goed

cultuuronderwijs als hun gezamenlijke verantwoordelijkheid zien. De komende acht jaren steken zij gezamenlijk energie en middelen in cultuureducatie op de basisscholen in Overijssel.

Bibliotheek Salland

Bibliotheek Salland is in 2019 op plaats vier binnengekomen in de Top 20 van de best presterende bibliotheken van Nederland. Voor deze ranglijst wordt gebruik gemaakt van vier statistische gegevens: percentage inwoners dat lid is, aantal artikelen dat een lid per jaar heeft geleend, aantal activiteiten dat is georganiseerd en aantal bezoeken per inwoner. Bibliotheek Salland heeft zich afgelopen jaar op alle fronten verbeterd. Opvallend daarbij is dat de stichting niet uitzonderlijk veel leden heeft, maar dat de leden wel bovengemiddeld actief zijn.

Uw raad heeft de notitie Evaluatie Bibliotheekwerk Olst-Wijhe 2014-2018 vastgesteld. Daarin is een advies verwoord over de voortzetting van het bibliotheekbeleid op de korte en langere termijn (na 2020).

WELZIJN

Maatschappelijk vastgoed

Voorzieningenhart Wesepe

Plaatselijk Belang Wesepe heeft in september 2017 het initiatief genomen om met betrokken partijen te inventariseren welke belangen en behoeften er in Wesepe leven bij het clusteren van voorzieningen. Dit heeft in september 2019 geleid tot een concreet haalbaarheidsonderzoek met een rapportage met voorkeursscenario. Dit proces wordt gefaciliteerd door een externe procesbegeleider. De gemeente maakt onderdeel uit van de gevormde stuurgroep. De gemeente en provincie hebben financieel bijgedragen aan een procesbegeleider van de OVKK die de stuurgroep begeleidt. Het college heeft in oktober 2019 naar aanleiding van het voorkeursscenario een lijn bepaald ten aanzien van het ambitieniveau en daarmee verdere uitwerking van het scenario. Deze lijn is door de wethouder toegelicht aan de stuurgroep. Deze lijn houdt in dat het college zich primair wil richten op nieuwbouw van een sportvoorziening gecombineerd met het bestaande Wapen van Wesepe. Om financiële redenen kiest het college er vooralsnog niet voor om tegelijkertijd ook nieuwbouw van de school in combinatie met de bestaande kerk op te pakken, maar staat open voor nader onderzoek als kan worden aangetoond dat hiervoor toch mogelijkheden bestaan. Het college gaat hierover bestuurlijk het gesprek met schoolbestuur de Mare en de stuurgroep.

Bewonersinitiatieven/ Leefbaarheidsprojecten

In 2019 hebben we zestien projecten /bewonersinitiatieven gesubsidieerd vanuit het Leefbaarheidsbudget. De meeste aanvragen kwamen van al bestaande verenigingen of stichtingen die een nieuwe activiteit willen opzetten.

Sinds 2019 heeft de provincie Overijssel een 4D-subsidie in het leven geroepen. 4D staat voor Durven, Delen, Denken en Doen. Deze subsidie is voor initiatieven die nieuw zijn en een positieve bijdrage leveren aan de leefbaarheid van de buurt, de wijk of het dorp, liggend in de gemeente Deventer, Olst-Wijhe en/of Raalte. In Salland koppelden we deze subsidie aan de Kracht van Salland en gaven het de naam Sallandcheque.

De beoordelingscommissie van deze subsidie bestaat uit drie afgevaardigden van de drie gemeenten en een vijftal inwoners van Salland. Belangrijk bij de beoordeling is of mensen zelf de handen uit de mouwen steken. Is er aantoonbaar draagvlak en welke bijdrage levert het initiatief aan de leefbaarheid in Salland. Uit onze gemeente ontvingen drie initiatieven een subsidie via de Sallandcheque.

WERK EN INKOMENSONDERSTEUNING

Participatiewet

Ontwikkeling cliëntenbestand 2017-2019

Uitkering	Aantal per 01-01			Instroom			Uitstroom			Aantal per 31-12		
	2017	2018	2019	2017	2018	2019	2017	2018	2019	2017	2018	2019
Participatiewet	189	187	181	96	70	76	98	76	74	187	181	183
IOAW	13	18	16	11	7	4	6	9	5	18	16	15
IOAZ	3	2	2	0	0	0	1	0	1	2	2	1
Totaal	205	207	199	107	77	80	105	85	80	207	199	199

Uit de tabel blijkt dat het aantal huishoudens dat van onze gemeente een bijstandsuitkering (of soortgelijke uitkering) ontvangt in 2019 gelijk is gebleven. Enerzijds is de instroom ten opzichte van het jaar ervoor wat toegenomen en anderzijds de uitstroom wat afgenomen.

Wat opvalt is dat er steeds meer mensen met meervoudige problematiek zich melden voor een uitkering. Naast het niet hebben van werk en daarmee voldoende inkomen is er vaak ook sprake van psychische en lichamelijke klachten in combinatie met schuldenproblematiek. Het blijft, ondanks de redelijk gunstige economie, voor inwoners met een uitkering van de gemeente, gelet op hun vaak meervoudige problematiek en de ongunstige concurrentiepositie ten opzichte van andere werkzoekenden, lastig om een betaalde baan te vinden.

Ondanks voorgaande blijft de veruit meest voorkomende reden van uitstroom uit de uitkering het aanvaarden van arbeid in dienstbetrekking. Daarnaast is verhuizing naar een andere gemeente een veel voorkomende reden om de uitkering te beëindigen. De meest voorkomende redenen van instroom zijn: einde arbeid in dienstbetrekking, einde werkloosheidsuitkering of verhuizing naar onze gemeente.

Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo)

Individuele voorzieningen Wet maatschappelijke ondersteuning 2017-2019

	Toegekend			Afgewezen		
	2017	2018	2019	2017	2018	2019
Woonvoorziening	25	51	50	0	0	0
Vervoersvoorziening	116	202	186	2	0	0
Rolstoelvoorziening	56	51	42	0	1	1
Huishoudelijke Hulp	229	286	390	1	0	0
Begeleiding	345	338	396	0	3	1
Totaal	771	928	1064	3	4	2

Uit de tabel blijkt met name de stijging bij de huishoudelijke hulp en dat valt niet los te zien van het door de landelijke overheid ingevoerde abonnementstarief binnen de Wmo, dat inhoudt dat ongeacht het inkomen en vermogen én ongeacht het aantal Wmo-voorzieningen iemand ontvangt er een vast tarief in rekening wordt gebracht (dit was maximaal € 17,50 per 4 weken in 2019). Door deze wijziging is het dus voor met name de midden- en hoge inkomens aantrekkelijker geworden om de huishoudelijke hulp niet meer zelf te regelen en te betalen, maar in het kader van de Wmo verstrekt en dus grotendeels vergoed te krijgen.

Daarnaast valt de stijging bij begeleiding op en dat past bij het beeld dat de complexiteit van de casussen gemiddeld gezien aan het toenemen is. Het duurt dan ook vaak wat langer, voordat er samen met de klant een duurzame oplossing is gevonden.

Bij de tabel wordt overigens nog opgemerkt dat niet alle meldingen die klanten hebben ingediend in het kader van de Wmo tot een aanvraag en dus een individuele voorziening hebben geleid. Klanten

kunnen een melding doen dat zij een beperking ervaren en bij het huisbezoek zal dan de aard en omvang van de beperking worden vastgesteld. In het verlengde hiervan wordt dan bekeken in hoeverre iemand op eigen kracht (deels) een oplossing kan vinden door bijvoorbeeld gebruik te maken van zijn of haar netwerk of door gebruik te maken van voorliggende algemene voorzieningen. Pas als voorgaande niet of niet geheel tot een goede oplossing leidt, dan zal de melding worden omgezet in een aanvraag en dan zal er vaak een individuele voorziening door de gemeente worden ingezet.

VOLKSGEZONDHEID

Volksgezondheidsbeleid

In februari 2019 is de nota Gezondheidsbeleid 2019-2022 door uw raad vastgesteld. In deze nota zijn vijf speerpunten geformuleerd: het verkleinen van sociaaleconomische gezondheidsverschillen, de afname van overgewicht (focus op jeugd), een goede psychische gezondheid, het terugdringen van (problematisch) alcoholgebruik en een gezonde fysieke leefomgeving. Ook is het preventie- en handavingsplan Drank- en horecawet vastgesteld.

VERBONDEN PARTIJEN

Het Regionaal Service Team Jeugd IJsselland (RSJ).

In 2018 is gestart met een nieuwe gemeenschappelijke regeling. De organisatie heet nu het Regionaal Serviceteam Jeugd IJsselland. Het serviceteam blijft de taken met betrekking tot inkoop, contractering en financiering uitvoeren voor de regiogemeenten. Daarnaast ondersteunen zij door middel van procesbegeleiding de verschillende regionale thema's zoals bijvoorbeeld. In 2018 zijn er verschillende gemeenten gestart met het zelf factureren bij wijze van pilot. Naar aanleiding van deze pilot en evaluatie hebben alle gemeenten besloten de facturering vanaf 1 juni 2019 zelf te organiseren.

GGD IJsselland Zwolle

Onze gemeente maakt deel uit van de GGD IJsselland. Volgens de Wet publieke gezondheid hebben gemeenten de taak een GGD in stand te houden voor de uitvoering van taken op het gebied van de publieke gezondheidszorg. Dit is o.m. gericht op het bevorderen van de algemene gezondheid en het voorkomen van ziekten bij risicogroepen. Een belangrijke rol van de GGD is daarnaast monitoring en signalering.

KonnecteD (voorheen Sallcon)

Wij zijn samen met de gemeente Deventer aandeelhouder van KonnecteD (voorheen Sallcon). KonnecteD is onder andere verantwoordelijk voor de uitvoering van de taken en verplichtingen, voortkomend uit de Wet sociale werkvoorziening. Daarnaast maken wij gebruik van de kennis en kunde van KonnecteD om de doelstellingen van de Participatiewet te kunnen realiseren.

Wat heeft het gekost?

In onderstaand overzicht zijn de lasten en baten opgenomen die aan het programma verbonden zijn.

Samenleving	Begroting 2019 prim	Begroting 2019 na wijz	Realisatie 2019	Saldo 2019	N/V
Lasten	20.700.723	22.566.096	22.197.469	368.627	V
Baten	3.717.056	3.785.816	3.717.366	-68.450	N
Saldo van Baten en Lasten	16.983.667	18.780.280	18.480.103	300.177	V
Toevoegingen aan reserves	170.415	196.508	196.579	-71	N
Onttrekkingen aan reserves	418.628	856.471	518.173	-338.298	N
Resultaat	16.735.454	18.120.317	18.158.509	-38.192	N

Het resultaat van dit programma is als volgt verdeeld over de taakvelden.

RESULTAAT PER TAAKVELD		* € 1.000					
Thema's	Taakvelden	Begroting 2019 prim	Begroting 2019 na wijz	Realisatie 2019	Saldo 2019	N/V	
3.0	Onderwijs	4.1	Openbaar basisonderwijs	147	152	120	32 V
		4.2	Onderwijshuisvesting	706	720	690	30 V
		4.3	Onderwijsbeleid en leerlingzaken	793	881	882	-1 N
3.1	Sport	5.1	Sportbeleid en activering	209	268	242	26 V
		5.2	Sportaccommodaties	1.026	1.084	1.146	-62 N
3.2	Kunst en cultuur	5.3	Cultuur	170	170	158	12 V
		5.4	Musea	76	101	53	48 V
		5.5	Cultureel erfgoed	0	18	7	11 V
		5.6	Media	410	410	410	0 N
3.3	Welzijn	6.1	Samenkracht en burgerparticipatie	1.715	1.849	1.750	99 V
3.4	Werk en inkomensvoorzieningen	6.3	Inkomensregelingen	1.601	1.659	1.503	156 V
		6.4	Begeleide participatie	1.971	2.127	2.163	-36 N
		6.5	Arbeidsparticipatie	257	640	507	133 V
3.5	Maatschappelijke ondersteuning	6.2	Wijkteams	206	206	183	23 V
		6.6	Maatwerkvoorzieningen (Wmo)	392	512	608	-96 N
		6.71	Maatwerkdienstverlening 18+	2.647	3.045	3.108	-63 N
3.6	Jeugd	6.72	Maatwerkdienstverlening 18-	3.975	4.206	4.290	-84 N
		6.82	Geescaleerde zorg 18-	86	86	87	-1 N
3.7	Volksgezondheid	7.1	Volksgezondheid	596	644	573	71 V
	Reserves	0.10	Reserve mutaties	-247	-660	-322	-338 N
Resultaat				16.736	18.118	18.158	-40 N

Toelichting realisatie 2019

Onderwijs

Openbaar basisonderwijs

Onder openbaar basisonderwijs wordt het gymvervoer, bijdrage gymonderwijs en de exploitatie van de gymlokalen verantwoord. De exploitatie van de gymlokalen is binnen het geraamde budget uitgevoerd. De onderhouds- en energiekosten zijn lager en de huurinkomsten hoger dan geraamd.

De onderhoudskosten zijn lager door uitvoering in eigen beheer en door uitstel als gevolg van toekomstige plannen voor het dorp Wesepe. Dit voordeel wordt gecompenseerd door een lagere onttrekking aan de onderhoudsreserve.

Onderwijs huisvesting

De kosten voor onderwijshuisvesting zijn iets lager dan geraamd. De lagere verzekeringskosten hebben voor een groot deel betrekking op het niet benodigde eigen-risico-deel.

Het project onderwijshuisvesting loopt door in 2020. Het resterende budget in 2019 wordt daarom via resultaatbestemming overgeheveld naar 2020.

Onderwijsbeleid en leerlingzaken

Het betreft de verantwoording van het voortgezet onderwijs, onderwijsbegeleiding, leerplicht, leerlingenvervoer, voor- en vroegtijdse educatie en peuterwerk. De lasten voor leerlingenvervoer zijn hoger dan geraamd. Door een afwijking in het aantal gereden kilometers en de van toepassing zijnde indexering zijn de kosten voor het leerlingenvervoer hoger uitgevallen.

Voor voor- en vroegtijdse educatie (VVE) is de rijksbijdrage meer dan toereikend. Meer ouders van peuters met een VVE-indicatie ontvangen kinderopvangtoeslag, waardoor de gemeentelijke kosten lager uitvallen. Het nieuwe beleid voor VVE is nog in ontwikkeling door de uitgestelde wetswijziging waarbij de VVE van 10 naar 16 uur gaat. De middelen voor onderwijsachterstandenbeleid zijn geoormerkt, zodat het resterende budget behouden blijft voor 2020 en volgende jaren. Ook bij peuterwerk is een voordelig resultaat ontstaan omdat ook hier meer ouders recht hebben op kinderopvangtoeslag, waardoor een lagere bijdrage is verleend aan de instellingen die peuterwerk aanbieden. De uitvoering van de businesscase basismobiliteit (incidenteel budget ten laste van de reserve sociaal domein) is in 2019 beëindigd. Het niet ingezette budget valt vrij binnen de reserve SD.

3.1 Sport

Sportbeleid en activering

Dit budget wordt voordelig afgesloten. Per saldo ontstaat dit voordeel door het restantbudget van het manifest "Nood luid onze klok". Voorgesteld wordt om dit restantbudget mee te nemen in de resultaatbestemming voor inzet in 2020.

Sportaccommodaties

Dit budget wordt per saldo nadelig afgesloten door de extra uitgaven die zijn gedaan voor het Sportcafé. Onderhoudswerkzaamheden voor De Hooiberg worden gedeeltelijk uitgesteld naar 2020. budget is niet ingezet en wij stellen voor dit bedrag via resultaatbestemming naar 2020 over te hevelen.

3.2 Kunst en cultuur

Cultuur

De budgetafwijking op budget Amateuristische kunstbeoefening valt binnen de afwijkingstoleranties en zal daarom niet worden toegelicht.

Musea

Op het budget cultuurhistorische waarden in ruimtelijke plannen resteert een bedrag. Wij stellen voor de voortzetting van het project het bedrag over te hevelen naar 2020. Het thema is opgenomen in het college uitvoeringsprogramma. Het restant valt vrij in de exploitatie.

Aan het onderhoud van de kerktorens is minder onderhoud gepleegd dan in de meer jaren onderhoudsplanning was geraamd. Er is in aansluiting hiermee ook een lager bedrag onttrokken aan de reserve onderhoud kerktorens.

Cultureel erfgoed

Het voordeel op dit budget wordt veroorzaakt doordat dekking uit het participatiebudget heeft plaatsgevonden.

Media

Op het budget van de openbare bibliotheek is geen afwijking te melden.

Welzijn

Samenkracht en burgerparticipatie

Hier zijn de budgetten voor maatschappelijk werk, Wmo vervoer, welzijnsaccommodaties, Kulturhusconcept, dorpsontwikkelpannen, sociaal cultureel werk, kinderopvang, opvang statushouders en budgetten sociaal domein voor mantelzorg, bijkomende activiteiten jeugd, uitvoering en toegang verantwoord.

Het Wmo vervoer heeft een nadelig resultaat in 2019. De nieuwe aanbesteding vanaf augustus 2019 valt voor het Wmo-vervoer iets nadeliger uit door een hogere indexering en een andere berekening voor de km-prijs. Het incidentele budget voor basismobiliteit ten laste van de reserve sociaal domein is voor een deel ingezet in 2019 en valt voor het restant vrij binnen de reserve SD. De onderhoudskosten voor de welzijnsaccommodaties zijn lager dan geraamd, doordat voor De Bongerd als gevolg van de ontwikkelingen rondom het realiseren van een gebouw met combinatiefunctie voor onderwijs en buurthuis het grootschalig onderhoud later op de planning komt te staan. Dit wordt gecompenseerd door een lagere onttrekking aan de onderhoudsreserve. Het meldpunt sociaal domein is later gestart, zodat het budget niet volledig is ingezet in 2019. Het restant budget wordt overgeheveld voor de voortzetting van het meldpunt in 2020. De evaluatie van het meldpunt wordt eind 2020 opgeleverd.

Voor de begeleiding van statushouders zijn in 2019 zowel door de gemeente als door het rijk incidenteel budgetten toegekend. Doordat er in 2018 ook budget is overgeheveld naar 2019 zijn niet alle middelen benut. Via resultaatbestemming wordt voorgesteld deze budgetten over te hevelen voor voortzetting van de begeleiding en integratie van statushouders, ook omdat voor 2020 het geraamde budget is beperkt tot het wettelijk noodzakelijke.

Werk en inkomensvoorzieningen

Inkomensregelingen

Voor de uitkeringen ontvangen we van het rijk het zogenaamde BUIG-budget (Bundeling Uitkeringen Inkomensvoorziening aan Gemeenten). In 2019 is dit budget net als in 2018 bijna toereikend. Dit betekent dat we voor 2019 geen beroep hoeven te doen op de vangnetregeling, maar ook dat het geraamde risico-budget in 2019 bijna volledig vrijvalt. Dit komt mede door de hogere ontvangsten voor terugvordering en verhaal en vrijval uit de voorziening hiervoor. De kosten voor de dienstverlening door het GROS, verantwoordelijk voor de uitvoering van de Besluit Bijstandverlening Zelfstandigen (Bbz), zijn door een stijgend aantal aanmeldingen hoger. Voor een deel zijn deze kosten ten laste van het re-integratiebudget gebracht. Per saldo een voordelig resultaat op de uitkeringen.

Voor minimabeleid zijn zowel de uitgaven als de inkomsten terugvordering en verhaal hoger dan geraamd. Voor een deel kunnen de hogere lasten op minimabeleid nog gedekt worden door incidentele middelen van het rijk. Voor schulden en armoede zijn de lasten lager doordat dit incidentele budget voor een deel wordt overgeheveld naar 2020 voor inzet op sociaal raadsliedenwerk en spreekuur financiën de baas.

Begeleide participatie

Onder begeleide participatie wordt de uitvoering van de voormalige Wsw-regeling verantwoord. De kosten van deze uitvoering zijn in 2019 door incidentele gebeurtenissen hoger dan het hiervoor geraamde budget.

Arbeidsparticipatie

De uitvoering van de re-integratie is inclusief de inzet van gemeentelijk budget voor de uitvoering als gevolg van de structurele verwerking van de bestuursopdracht werk in uitvoering. In 2019 is een onderbesteding ontstaan doordat een deel van het incidentele budget uit 2018 is overgeheveld naar 2019 en het rijksbudget voor re-integratie in de septembercirculaire 2019 is verhoogd als gevolg van de toename van de nieuwe doelgroepen (o.a. wajongers en statushouders). Door deze samenloop van beschikbare middelen is voor een deel geen beroep gedaan op de reserve sociaal domein en is een voordelig resultaat ontstaan. Voor 2020 en volgende jaren zijn de budgetten naar aanleiding van de septembercirculaire 2019 ook verhoogd zodat overhevelen van budget niet aan de orde is.

Maatschappelijke ondersteuning

Wijkteams

Hier is een deel van de toegang van het sociaal domein en het maatwerk van de jeugdgezondheidszorg verantwoord. Het budget voor de informele zorg is in 2019 niet besteed. In 2019 is het aanbod gespecialiseerde gastgezinnen georganiseerd, waarvan de uitvoering is gestart in 2020.

Maatwerkvoorzieningen (Wmo)

De maatwerkvoorzieningen zijn vooral de woon- en leefvoorzieningen voor inwoners met een beperking (voormalig Wvg-voorzieningen). Met ingang van 2019 gelden voor de hulpmiddelen nieuwe contracten. De kwaliteit is daarmee gestegen en het aantal klachten afgenomen. De kosten zijn daardoor wel gestegen, zowel voor de leveringen als het onderhoud. Het bedrag aan woonvoorzieningen is ook hoger uitgevallen door een aantal grote en dure woningaanpassingen. Daarnaast is in 2019 voor ruim € 40.000 aan facturen over 2018 betaald.

Maatwerkdienstverlening 18+

De maatschappelijke dienstverlening 18+ betreft zowel de kosten voor Wmo zorg als voor de Wmo huishoudelijke hulp. Met name de kosten voor Wmo huishoudelijke hulp zijn hoger dan bij de 2^e Berap is ingeschat. Voor Wmo zorg wijken de kosten per saldo niet af van de raming maar zijn wel verschuivingen te zien tussen begeleiding, dagbesteding en persoonsgebondenbudget (PGB). Het aantal aanvragen voor hulp bij het huishouden neemt toe. De invoering van het abonnementstarief in 2019 van € 17,50 per vier weken ongeacht het inkomen heeft hier zeker een aanzuigende werking gehad. Voor de lagere eigen bijdrage heeft het rijk ons deels gecompenseerd. In 2019 was deze compensatie toereikend.

Het uitvoeringsprogramma transformatie sociaal domein loopt door tot juni 2020. Het resterende budget wordt daarom overgeheveld naar 2020.

Jeugd

Maatwerkdienstverlening 18-

De kosten voor jeugdhulp zijn ongeveer 4% hoger dan waarmee in de 2^e Berap 2019 rekening werd gehouden. Dit is onder andere het gevolg van nagekomen kosten 2018.

De uitvoering van het transformatieplan Jeugd loopt door in 2020. Het resterend budget wordt hiervoor overgeheveld ten laste van de reserve nader te bestemmen middelen.

Geëscaleerde zorg

Het gaat om de bijdrage voor Veilig thuis en de uitvoering jeugdhulp door de jeugdbescherming. De hogere bijdrage voor Veilig thuis wordt gedekt door een vrijval van budget binnen 3.3 Welzijn.

Volksgezondheid

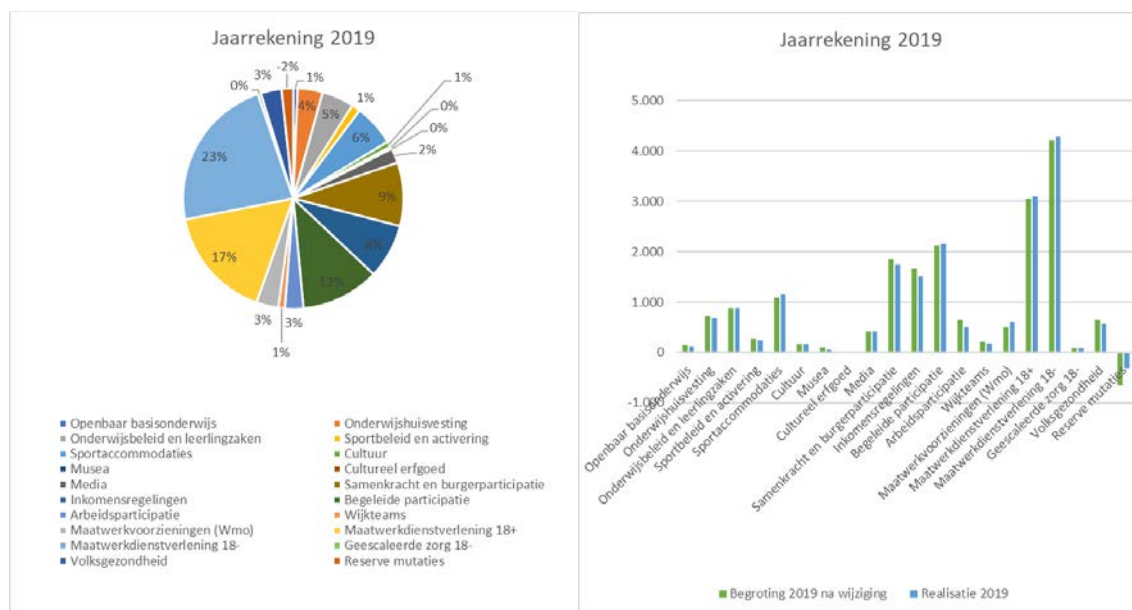
Volksgezondheid

De volks- en overige gezondheidszorg zijn op basis van de begroting gerealiseerd. Het voordelig resultaat wordt bepaald door de vrijval van het voordelig rekening resultaat 2018 van de GGD en de incidentele budgetten voor ambulantisering GGZ en lokaal gezondheidsbeleid, die worden overgeheveld naar 2020 voor verdere in- en uitvoering.

Reserves

Het verschil is ontstaan doordat minder is onttrokken is aan reserves. Voor een groot deel heeft dit te maken met incidentele budgetten die voor een deel zijn ingezet of waarvoor de uitvoering doorloopt in 2020. Deze laatste budgetten worden inclusief de dekking uit de verschillende reserves overgeheveld naar 2020. Het gaat bijvoorbeeld om het budget voor uitvoeringsprogramma transformatie sociaal domein en transformatieplan jeugd. De onderhoudskosten voor de gebouwen zijn per saldo lager uitgevallen dan geraamd, waardoor er minder aan de onderhoudsreserves is onttrokken.

DETAIL OVERZICHT

4. ALGEMENE DEKKINGSMIDDELEN EN ONVOORZIEN

Wat wilden we bereiken ?

Hoofddoelstelling/beoogd maatschappelijk effect:

Het voeren van een doelmatig financieel beleid dat leidt tot structureel sluitende begrotingen. In het Besluit Begroting en Verantwoording Provincies en Gemeenten (Bbv) is de verplichting opgenomen om een overzicht Algemene dekkingsmiddelen op te stellen.

Het overzicht dient de volgende onderdelen te bevatten:

- Lokale heffingen, waarvan de besteding niet gebonden is;
- Algemene uitkeringen;
- Dividend;
- Saldo van de financieringsfunctie;
- Overige algemene dekkingsmiddelen.

Wat hebben wij bereikt en wat hebben wij hiervoor gedaan?

De financiële uitkomsten van de bovengenoemde onderdelen over het jaar 2019 zijn:

Onderdeel	Begroting 2019 prim	Begroting 2019 na wijz	Realisatie 2019
Lokale heffingen, waarvan de besteding niet gebonden is	-4.045	-4.046	-4.067
Algemene uitkeringen	-24.838	-25.434	-25.722
Dividend	-139	-211	-569
Saldo van de financieringsfunctie	719	669	600
Overige algemene dekkingsmiddelen	-1.039	-1.057	-1.048
Overzicht algemene dekkingsmiddelen	-29.342	-30.079	-30.806
Vennootschapsbelasting	0	0	110
Overhead	6.640	7.186	6.855
Onvoorzien	40	40	
Totaal programma algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien	-22.662	-22.853	-23.841

Wat heeft het gekost?

In onderstaand overzicht zijn de lasten en baten opgenomen die aan dit programma verbonden zijn.

Algemene dekkingsmiddelen, overhead en onvoorzien	Begroting 2019 prim	Begroting 2019 na wijz	Realisatie 2019	Saldo 2019	N/V
Lasten	7.922.583	8.379.089	7.874.699	504.390 V	
Baten	30.584.471	31.232.175	31.714.850	482.676 V	
Saldo van Baten en Lasten	-22.661.888	-22.853.086	-23.840.152	987.066 V	
Toevoegingen aan reserves	197.222	757.470	768.398	-10.928 N	
Onttrekkingen aan reserves	487.718	2.616.387	2.511.939	-104.448 N	
Resultaat	-22.952.384	-24.712.003	-25.583.693	871.689 V	

Het resultaat van dit programma is als volgt verdeeld over de taakvelden.

RESULTAAT PER TAAKVELD		* € 1.000				
Thema's	Taakvelden	Begroting 2019 prim	Begroting 2019 na wijz	Realisatie 2019	Saldo 2019	N/V
4.0 Overhead	0.4 Overhead	6.640	7.186	6.855	331 V	
4.1 Treasury	0.5 Treasury	-478	-599	-981	382 V	
4.2 Lokale heffingen	0.61 OZB woningen	-2.817	-2.836	-2.852	16 V	
	0.62 OZB niet-woningen	-1.136	-1.136	-1.139	3 V	
	0.64 Belastingen overig	-27	-9	-7	-2 N	
	3.4 Economische promotie	-65	-65	-69	4 V	
4.3 Algemene uitkering	0.7 Algemene uitkering en overig gemeentefonds	-24.838	-25.434	-25.722	288 V	
4.4 Overige baten en lasten en onvoorzien	0.11 Rekening resultaat	0	0	0	0 N	
	0.8 Overige baten en lasten	59	40	-36	76 V	
4.5 Vennootschapsbelasting Reserves	0.9 Vennootschapsbelasting	0	0	110	-110 N	
	0.10 Reserve mutaties	-290	-1.858	-1.743	-115 N	
Resultaat		-22.952	-24.711	-25.584	873 V	

Toelichting realisatie 2019

Overhead

Overhead

Het voordelig saldo op overhead wordt met name te verklaren door hogere doorbelasting aan producten en projecten. Daarnaast is het voordeel te verklaren door lagere uitgaven voor facilitaire lasten en de uitstel van projecten voor automatisering als responsive website en LIAS. Daarnaast zijn projecten zoals de uitwerking van de WNRA intern in plaats van extern gerealiseerd. Verder

zijn er voordelen op de budgetten voor reiskosten en publicatie van verordeningen. Er is een nadeel ontstaan op de huisvestingskosten door een stroomstoring, waardoor technische installaties vervangen moesten worden. Daarnaast zijn de lasten voor externe inhuur voor de verschillende teams hoger. Bij de resultaatbestemming worden enkele budgetten die volgend jaar worden ingezet overgeheveld.

Treasury

Treasury

Tot dit taakveld behoren de activiteiten van de gemeente met betrekking tot treasuryfunctie, zoals financiering, beleggingen en dividenden.

Het voordelige resultaat wordt met name veroorzaakt door de ontvangen eenmalige dividenduitkering van Sallcon ad € 360.000

Lokale heffingen

OZB woningen

Het voordelig resultaat wordt met name veroorzaakt door een hogere opbrengst OZB.

OZB niet woningen

Het voordelig resultaat wordt met name veroorzaakt door lagere lasten.

Belastingen overig

Het nadelig resultaat wordt met name veroorzaakt door lagere opbrengst baatbelasting.

Economische promotie

Het voordelig resultaat wordt veroorzaakt door hogere opbrengst toeristenbelasting.

Voor een nadere toelichting wordt verwezen naar de paragraaf Lokale heffingen.

Algemene uitkering

Algemene uitkering en overig gemeentefonds

De algemene uitkering is verantwoord op basis van de meest recente informatie. Behalve het verslagjaar 2019 zijn er ook bedragen verantwoord over de jaren 2018 en 2017. De totale bate kan als volgt over de boekjaren worden gespecificeerd:

x € 1.000

Boekjaar	Realisatie 2019
Boekjaar 2019	25.703
Boekjaar 2018	16
Boekjaar 2017	3
Totaal	25.722

De meeropbrengst wordt met name veroorzaakt door de op basis van de decembercirculaire 2019 Gemeentefonds ontvangen extra klimaatmiddelen transitievisie warmte, wijkaanpak en energieloketten ad respectievelijk € 202.101, € 9.997 en € 25.000.

Overige baten en lasten en onvoorzien

Rekeningresultaat

Het rekeningresultaat is afzonderlijk gepresenteerd en niet opgenomen onder taakveld 0.11 in voorgaande tabel.

Overige baten en lasten

Het voordelig resultaat wordt met name naast het ongebruikt blijven van de geraamde post voor onvoorziene uitgaven veroorzaakt door de afwikkeling van BTW/BCF-declaraties over voorgaande belastingjaren.

Vennootschapsbelasting

Vennootschapsbelasting

Overheidslichamen zijn met ingang van 2016 belastingplichtig voor de vennootschapsbelasting (vpb) voor zover zij een onderneming drijven. Ten aanzien van de grondexploitaties is voor Olst-Wijhe vastgesteld dat sprake is van een onderneming in fiscale zin.

Een samenwerking tussen Belastingdienst, Ministerie van Financiën, VNG, IPO en de UvW (SVLO) heeft de nieuwe fiscale verplichtingen in kaart gebracht en getracht overheden te ondersteunen met praktische hulpmiddelen

Er heeft een landelijk pilot-overleg ten aanzien van de grondexploitaties plaatsgevonden waarvan het resultaat inmiddels is vastgelegd in een gestandaardiseerde vaststellingsovereenkomst (VSO). De gemeente Olst-Wijhe is voornemens zich door ondertekening van de VSO te committeren aan de hierin gestelde voorwaarden.

Op basis van doorrekeningen leidt de vaststellingsovereenkomst over de looptijd van de grondexploitaties (10 jaar) tot een financieel nadeel ten opzichte van het eerder gehanteerde basisscenario.

Het sluiten van een vaststellingsovereenkomst met de Belastingdienst geeft echter duidelijkheid en zekerheid naar de toekomst.

Over de jaren 2016, 2017 en 2018 zijn inmiddels (herziene) aangiften gedaan op basis van de VSO. Op basis van de doorrekeningen wordt voor 2019 een fiscaal verlies verwacht waarmee de winst over 2018 (gedeeltelijk) mag worden verrekend. Hier is echter in de jaarrekening 2019 nog niet op geanticipeerd.

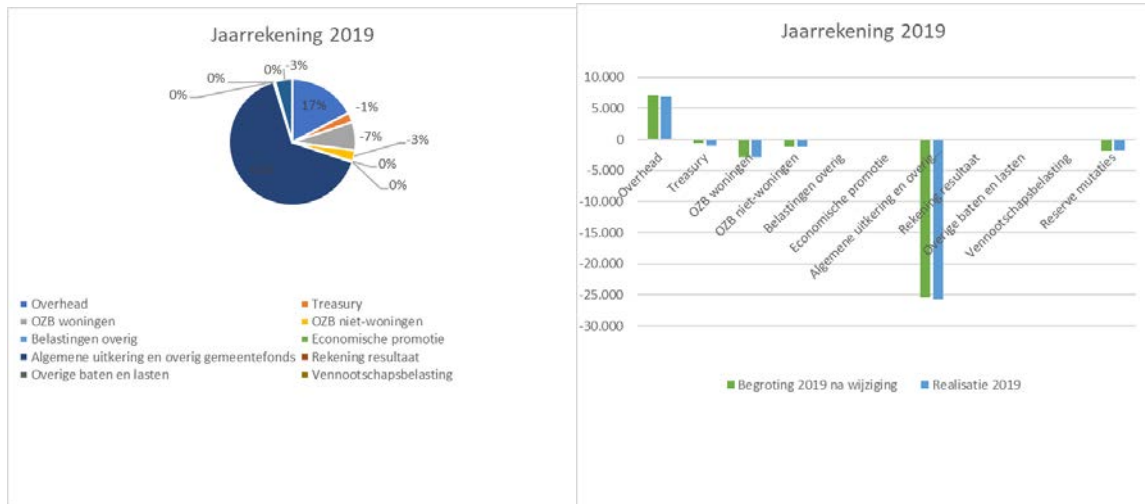
Reserves

Er is € 11.000 meer aan bespaarde rente toegevoegd dan geraamd vanwege een hogere stand van de reserves.

Daarnaast is er per saldo € 104.000 minder onttrokken aan reserves. Voor een groot deel heeft dit te maken met incidentele budgetten waarvoor de uitvoering doorloopt in 2020.

Dit betreft onder meer budgetten voor implementatie Lias en materieel buitendienst. Met resultaatbestemming worden deze budgetten inclusief dekking uit de verschillende reserves overgeheveld naar 2020.

DETAIL OVERZICHT

HOOFDSTUK 2 JAARVERSLAG – PARAGRAFEN

PARAGRAAF 1 LOKALE HEFFINGEN

Inhoud

In deze paragraaf lokale heffingen is conform artikel 10 van het Besluit begroting en verantwoording (BBV) informatie opgenomen over de volgende zaken:

- een overzicht van de gerealiseerde belastinginkomsten 2019;
- beleid ten aanzien van de lokale heffingen;
- een overzicht op hoofdlijnen van de diverse heffingen;
- een aanduiding van de lokale lastendruk 2019;
- een beschrijving van het kwijtscheldingsbeleid;
- overzicht bezwaar en beroep.

De lokale heffingen vormen een belangrijk onderdeel van de “eigen” inkomsten van de gemeente en zijn een integraal deel van het te voeren beleid. Zij dienen als instrument om tot afgewogen beslissingen rond de keuzen van (nieuwe) voorzieningen in relatie tot de belastingdruk voor de burgers te komen.

Inkomsten uit belastingen, tarieven en leges

Bij de gemeentelijke heffingen is er een onderscheid in belastingen waarvan de besteding ongebonden is (algemene dekkingsmiddelen) en de heffingen die gekoppeld zijn aan tarieven en waarbij er sprake is van een kostendekking. Bij de algemene belastingen is er geen toets aan de kostendekking, maar bij tarief gebonden heffingen (retributies) is dit wel het geval. Die mogen niet meer dan 100% kostendekkend zijn. Een lagere dekking is een beleidsvrijheid van de gemeente. Het totaaloverzicht van de heffingen is als volgt (begroting is gecorrigeerd met therap):

	Realisatie		Begroting (na wijziging)		Realisatie
Omschrijving	2018		2019		2019
Algemene dekkingsmiddelen					
OZB-eigenaar	3.701.224		3.748.000		3.758.552
OZB-gebruiker	463.786		467.000		468.754
Baatbelasting	16.819		15.599		13.945
Toeristenbelasting	72.412		70.790		75.003
Reclamebelasting	20.625		36.934		40.108
subtotaal	4.274.865		4.338.323		4.356.362
<i>Tariefsgebonden belastingen</i>					
Rioolheffing	1.686.709		1.725.379		1.721.702

Afvalstoffenheffing	1.132.979		1.298.675		1.263.205
Lijkbezorgingsrechten	60.432		58.000		65.693
Leges WABO	374.461		351.857		375.203
Secretarieleges burgerzaken	321.072		181.900		226.072
Leges APV etc.	7.321		7.500		5.982
subtotaal	3.582.974		3.623.311		3.657.857
Totaal	7.857.839		7.961.634		8.014.219

Tarievenbeleid en overzicht op hoofdlijnen van de diverse heffingen

Rijksbeleid

Macronorm OZB 2019

In afwachting van verdere besluitvorming werd de macronorm voor 2019 gehandhaafd en vastgesteld op 4%. De totale landelijke stijging van de OZB-opbrengst in 2018 is met € 95,3 miljoen binnen de macronorm 2018 van 3,2% gebleven. Een correctie op de macroruimte van 2019 wegens overschrijding blijft derhalve achterwege. In 2020 wordt de macronorm vervangen door de benchmark woonlasten om jaarlijks de ontwikkeling van de lokale lasten inzichtelijker te maken.

Gemeentelijk beleid

Voor de lokale heffingen werden in 2019 de volgende gemeentelijke uitgangspunten geformuleerd:

- De Beleids- en financiële begroting 2019-2022 wordt gebaseerd op de beleids- en financiële begroting 2018-2021, vastgesteld door uw raad van 6 november 2017, inclusief de begrotingswijzigingen tot en met de 1e bestuursrapportage 2018.
- De trendmatige verhoging van de tarieven voor de onroerende zaakbelastingen was 1,4%.
- De toeristenbelasting was overeenkomstig eerdere besluitvorming vastgesteld op € 0,50 per overnachting.
- De tarief gebonden retributies en leges werden trendmatig verhoogd met 1,4%. Voor tarief gebonden retributies en leges geldt in principe het uitgangspunt om (gefaseerd) te streven naar 100% kostendekking.

Vanuit het financieel beleid kiest de gemeente ervoor om de oninbare posten ten laste te brengen van de producten. Hierdoor wijkt het verschil in gerealiseerd belastingenbedragen soms af van de opgelegde belastingen. Per product is de post oninbaar vermeld bij de belastingsoort

Onroerende Zaakbelastingen

De belangrijkste inkomstenbron van de gemeente waarover het gemeentebestuur zelf zeggenschap heeft zijn de onroerendezaakbelastingen (lees verder OZB). De werkelijke opbrengst van OZB-eigenaren (€ 10.552) en OZB gebruik niet woningen (€ 1.754) is hoger dan begroot. De hogere opbrengst bij de woningen komt met name door het verschuiven van bouwgrond naar woningen in aanbouw. De opbrengst van OZB-gebruik ligt nagenoeg in lijn met de begroting. Bij het

opstellen van de tarieven was een deel van de algehele hertaxatie nog niet geheel afgerond. Een deel van de taxatiewaarden was gebaseerd op schattingen.

In het jaar 2019 zijn tevens correcties doorgevoerd op oude belastingenjaren. Deze zijn verwerkt in de huidige belastingopbrengsten. De totale opbrengst heeft een afwijking van minder dan 0,44% ten opzichte van de raming.

Belasting	Raming 2019	Realisatie 2019	Vershil 2019
OZB - eigenaar	€ 3.748.000	€ 3.758.552	€ 10.552
OZB - gebruiker	€ 467.000	€ 468.754	€ 1.754
Totaal	€ 4.215.000	€ 4.227.306	€ 12.306

De post oninbaar verklaarde vorderingen op de OZB bedraagt € 6.436, -

Toeristenbelasting

De toeristenbelasting wordt opgelegd na afloop van het kalenderjaar. Begin 2020 zijn de belastingplichtigen daarom uitgenodigd tot het doen van aangifte over het aantal persoonsovernachtingen in het belastingjaar 2019.

Zodra de aangiftetermijn is verstreken, worden de aanslagen met dagtekening van 31 maart 2020 opgelegd. De te verwachten opbrengst bedraagt € 73.286.

Dat de opbrengst naar verwachting stijgt, komt door aantrekking van de economie, waardoor het totaal aantal overnachtingen toeneemt. Zo bedroeg het aantal overnachtingen (bestaande uit het werkelijk aantal overnachtingen en het forfait) in het belastingjaar 2016: 139.178, in het belastingjaar 2017: 143.265 en in belastingjaar 2018: 146.572.

De werkelijke verantwoorde opbrengst toeristenbelasting 2019 bedraagt € 75.003. De meeropbrengst wordt naast een verwachte meeropbrengst over 2019 verantwoord door een hoger aantal overnachtingen 2018 dan bij de jaarrekening 2018 ingeschat.

Belasting	Raming	Realisatie	Vershil
Toeristenbelasting	€ 70.790	€ 75.003	€ 4.213

Er zijn geen oninbare geboekte vorderingen.

Rioolheffing

De grondslag voor deze belasting is het direct of indirect afvoeren van afvalwater en/of hemelwater op de gemeentelijke riolering. De belastingplichtige is de gebruiker van een eigendom aangesloten op de gemeentelijke riolering. De tarieven voor de rioolheffing zijn gebaseerd op het gemeentelijke rioleringsplan.

De rioolheffing bestaat uit meerdere onderdelen, de heffing voor percelen onder de 500 m³ (vaak huishoudens), de heffing voor percelen boven de 500 m³ en de heffingsobjecten voor rioolheffing hemelwaterobjecten.

Het uitgangspunt is dat de heffing 100% kostendekkend is voor de totale kosten van de riolerings-zorg. In het huidige GRP (vastgesteld in december 2015) is het tarief opgenomen voor 2019. Het basistarief (waterverbruik tot 500 m³ per jaar) is in 2019 € 222,72.

De werkelijke opbrengst is € 3.677 lager dan begroot. In 2019 zijn iets meer nieuwbouwobjecten gerealiseerd dan in de begroting meegenomen. Per saldo zijn er 14 objecten meer in de heffing betrokken. De begrootte leegstand komt nagenoeg overeen met de werkelijkheid.

Belasting	Raming 2019	Realisatie 2019	Verschil 2019
Rioolheffing	€ 1.725.379	€ 1.721.702	./ € 3.677

De post oninbaar verklaarde vorderingen voor 2019 op rioolheffing bedraagt € 6.877.

Afvalstoffenheffing

Gemeente Olst-Wijhe maakt in hoge mate gebruik van een goede infrastructuur voor inzameling van herbruikbare afvalstoffen. De gemeente kent al diverse jaren Diftar. Deze gecombineerde aanpak heeft als effect een reductie van de totale hoeveelheid afval en een flinke verbetering van de gescheiden inzameling. Het afval wordt in toenemende mate gezien als waardevolle grondstof. Het gescheiden inzamelen van de verschillende afvalstromen voor hergebruik is vanuit duurzaamheid een noodzaak. We zien steeds meer dat burgers heel bewust omgaan met hun afval. Per 1 januari 2020 is de gemeente Olst-Wijhe over op omgekeerd inzamelen.

Het basisbedrag is voor 2019 vastgesteld op € 132,00 per perceel.

De volgende tarieven zijn van toepassing met betrekking tot de ledigingen van containers:

Volume container	rest-fractie		
	2019	2018	2017
240 liter	€ 10,60	€ 9,21	€ 9,21
140 liter	€ 6,50	€ 5,63	€ 5,63

Voor de ondergrondse systemen geldt een tarief van € 1,80 (huisvuilzak 40 liter).

Uitgangspunt voor de afvalstoffenheffing is, dat er sprake is van 100% dekking van de kosten. Meer of minder opbrengsten worden via de egalisatievoorziening afvalstoffen verrekend met de burger.

Rekening houdend met het aantal aanbiedingen is in totaal € 1.263.205,- ontvangen aan afvalstoffenheffing. De begrote opbrengst was € 1.298.675,-. De opbrengst is € 35.470,- minder dan begroot. De gerealiseerde opbrengsten zijn voor wat betreft het vaste tarief in aansluiting met de raming. Het vaste tarief wordt betaald door elk huishouden in de gemeente. Ten aanzien van de ledigingen zien we een neergaande trend voor de rest-fractie. Burgers bieden minder afval aan en zijn actiever in het gescheiden inzamelen.

De opbrengsten en de verdeling is nader uitgewerkt in de onderstaande tabel:

	Raming 2019	Realisatie 2019	Verschil 2019	
Basisbedrag	€ 995.544	€ 994.756	-/- € 788	(-0,08%)
Rest-fractie	€ 303.131	€ 268.449	-/- € 34.682	(-11,4%)
Totaal	€ 1.298.675	€ 1.263.205	-/- € 35.470	(-2,7%)

De post oninbaar verklaarde vorderingen voor de afvalstoffenheffing bedraagt € 5.181,-

Baatbelasting riolering Buitengebied

De opbrengst baatbelasting riolering buitengebied sluit € 1.654 lager dan begroot. De Baatbelasting loopt door tot een contractperiode is verstreken. De laatste jaren worden er steeds minder baatbelastingen afgesloten. Wel vindt bij verkoop overdracht van de baatbelasting plaats.

Belasting	Raming 2019	Realisatie 2019	Verschil 2019
Baatbelasting riolering	€ 15.599	€ 13.945	€ 1.654

Er zijn geen oninbare geboekte vorderingen.

Overige retributies en leges

Voor tariefsgebonden retributies en leges geldt in principe het uitgangspunt om (gefaseerd) te streven naar 100% kostendekking. Dit is niet in alle gevallen gerealiseerd. Er moet nog nader onderzoek plaats vinden naar de kostentoerekening en de toerekening van uren aan de diverse producten. Daarnaast dient onderzocht te worden in hoeverre het reëel is om in alle gevallen uit te gaan van 100% kostendekkendheid.

In 2018/2019 zijn er een aantal wijzigingen doorgevoerd in de legesverordening. Dit betrof wijzigingen van wettelijke tarieven en een update van de landelijke modelverordening van de VNG. Verder is in 2018 gestart met het onderzoek naar de kostendekkendheid. Dit onderzoek loopt door in 2020 door de relatie met de invoering van de Omgevingswet en de Wet Kwaliteitsborging per 1 januari 2021.

Verder zijn vanuit de ambitie “ontzorgen en ontlasten” van evenementenorganisaties een aantal legestarieven per 2018 op nihil gezet. Dit betreft leges die te maken hebben met het organiseren van evenementen en het inzamelen en collecteren voor een charitatief of ideëel doel.

Grafrechten

Bij het bepalen van de tarieven kunnen de totale kosten van de grafrechten niet meer dan maximaal 100% worden verhaald. Het algemene beleid is de tarieven zo veel mogelijk kostendekkend te laten zijn. De werkelijke opbrengst van de grafrechten 2019 bedraagt in totaal € 65.693. Hiervan heeft € 1.404 nog betrekking op belastingjaar 2018.

De opbrengst bedraagt € 7.693 meer dan begroot (€ 58.000). Het verschil is te verklaren doordat er meer begrafenissen hebben plaatsgevonden. Ook zijn er meer urnen bijgezet. Het aantal verlengingen en verstrooiingen is constant gebleven.

Belasting	Raming	Realisatie	Vershil
Lijkbezorgingsrechten 2019	€ 58.000	€ 64.289	+ € 6.289
Lijkbezorgingsrechten 2018		€ 1.404	+ € 1.404
Totaal	€ 58.000	€ 65.693	€ 7.693

Er zijn geen oninbare geboekte vorderingen.

Reclamebelasting

Olst en Wijhe

In Olst en Wijhe wordt reclamebelasting geheven voor de centrumgebieden. Ten aanzien van de heffing is gekozen voor een gedifferentieerd tarief op basis van waardeklassen, gekoppeld aan de WOZ-waarde. De reclamebelasting wordt geheven van de gebruiker van de vestiging waarop, waaraan, waarin of waarbij één of meer reclameobjecten zijn aangebracht dan wel zijn geplaatst.

In 2019 zijn de volgende bedragen ontvangen:

Belastingsoort	Begroot	Realisatie	Vershil	Vershil %
Reclamebelasting Wijhe	€ 19.434	23.958	€ 4.524	23%
Reclamebelasting Olst	€ 17.500	16150	€ -1.350	-8%
Reclamebelasting Totaal	€ 36.934	€ 40.108	€ 3.174	8,6%

Door minder leegstand dan begroot in de centrumgebieden van Wijhe alsmede een correctie voor het jaar 2019 is er meer opbrengst van de reclamebelasting van Wijhe. IN Olst zien we meer leegstand dan aangenomen. Daarnaast zijn er enkele reclame-uitingen bij ondernemers verwijderd. Hierdoor is de geraamde opbrengst lager.

Lokale lastendruk

In onderstaande tabel is de verschuiving in belastingdruk van belastingjaar 2018 naar 2019 weergegeven. Uitgangspunt hierbij is een woning in eigendom en gebruik bij dezelfde persoon. Gehanteerd uitgangspunt is de gemiddelde vastgestelde waarde van een woning voor 2018 en 2019, bron: [Waarderingskamer](#). Een huishouden die gemiddeld 17 huisvuil zakken (van 40 liter met een tarief van € 1,80) aanbiedt aan een ondergrondse container. En een rioolaansluiting met een waterverbruik < 500 m³.

Omschrijving	2018	2019
OZB-tarief woning – eigenaar	0,1710%	0,1629%
WOZ-waarde (gemiddelde) woning	€ 229.000	€ 241.000
OZB-eigenaar	€ 391,59	€ 392,59
Rioolrecht	€ 218,40	€ 222,72
Afvalstoffenheffing (vast bedr.+17 aanbiedingen)	€ 165,09	€ 162,60
(2018: 5 ledigingen RST)		
Afvalstoffenheffing , GFT	Gratis	Gratis
Totaal	€ 775,08	€ 777,91

In individuele gevallen kan dit percentage uiteraard afwijken als gevolg van een meer of minder dan gemiddelde waardedaling van de woning.

Kwijtscheldingsbeleid

Voor de inwoners van Olst-Wijhe met de laagste inkomens bestaat de mogelijkheid om voor kwijtschelding van de afvalstoffenheffing en het rioolrecht in aanmerking te komen. Er vindt een toets plaats naar het inkomen en het vermogen. Het inkomen mag niet hoger liggen dan 100% van het bijstandsniveau. Voor de ledigingen wordt slechts beperkt kwijtschelding verleend, zodat er ook voor de minima een prikkel blijft bestaan om bewust met het aanbieden van huishoudelijk afval om te gaan. In 2019 zijn 254 kwijtscheldingsverzoeken toegewezen. Er is in 2019 € 93.653 (€ 2018 € 93.190) aan kwijtschelding verleend.

Omschrijving	Aantallen				Nog onderhanden op 31 dec 2019
	Totaal	Afgewezen	Toegewezen	Toegewezen gedeeltelijk	
Totaal 2019	360	102	254	2	2
Totaal 2018	374	98	272	4	0
Totaal 2017	318	83	235	nb	0

Bezwaar en beroep

Bezwaarschriften:

Als een burger het idee heeft dat de aanslag of hun WOZ-waarde niet klopt kan deze bezwaar maken. Inwoners schakelen bij het indienen van een WOZ-bezwaar of beroep steeds vaker de hulp in van een WOZ-adviseur. Deze adviseur vraagt geen vergoeding aan de inwoner, maar aan de gemeente - op basis van de in de AWB vastgestelde uitgangspunten. Deze kostenvergoeding komt ten laste van de gemeente.

Bezwaar onderdeel:	aantal			
		Toegewezen	Afgewezen	In behandeling
Heffen	9	4	5	0
WOZ	99	28	71	0
Totaal 2019	108	32	76	0
(Totaal 2018)	(151)	(64)	(87)	0

Beroepschriften:

Beroep m.b.t.	Aantal	Gevolg		
		Toegewezen/ Fiscaal compromis	Afgewezen/ Ingetrokken	In behandeling
WOZ-beroep	3	0	1	2
WOZ hoger beroep	0	0	0	0
Kwijtschelding				
Belastingen/leges	0	0	0	0
Totaal 2019	3	0	1	2
(Totaal 2018)	7	1	6	0

PARAGRAAF 2 WEERSTANDSVERMOGEN EN RISICOBEBEERSING

Inleiding

Onder weerstandsvermogen wordt verstaan “de middelen en mogelijkheden waarover de gemeente beschikt of kan beschikken om niet begrote kosten dan wel risico’s te dekken waarvoor geen maatregelen zijn getroffen en die van materiële betekenis kunnen zijn in relatie tot de financiële positie”.

Het gaat bij weerstandsvermogen om die risico’s die niet via verzekeringen of gevormde voorzieningen kunnen worden ondervangen. De niet verzekerde risico’s hebben, als ze zich voordoen, (grote) financiële consequenties. Het is dus zaak voor een gemeente, dat ze zich bewust is van de risico’s die ze loopt, en ze beheerst. Het uitsluiten van risico’s is echter niet mogelijk. Het beleid met betrekking tot de weerstandscapaciteit en de risicobeheersing is opgenomen in de door uw raad in 2013 vastgestelde Nota Weerstandsvermogen.

Begrip risico

Onder een risico wordt verstaan “het gevaar voor schade of verlies door interne en/of externe omstandigheden”. Het gaat hierbij om gevaar, schade en verlies van financiële aard.

Er wordt dus een omschrijving van alle redelijke voorzienbare risico’s gegeven waarvoor geen voorzieningen zijn gevormd (niet volledig kwantificeerbare risico’s) of die niet tot afwaardering van activa hebben geleid en die van materiële betekenis kunnen zijn in relatie tot het balanstotaal of de financiële positie.

Risico’s gemeente Olst-Wijhe

Voor het verkrijgen van een getrouw beeld van de financiële positie is het nodig inzicht te krijgen in de risico’s die niet in de begroting zijn verwerkt.

Er is een drietal categorieën risico’s onderscheiden:

- A. Top 10 Budgettaire risico’s (in volgorde van mate van risico);
- B. Risico’s grondexploitatie;
- C. Overige risico’s, die niet in de top 10 staan.

Voor het continu beheersen van de risico’s hanteert de gemeente de cyclus van: identificeren, kwantificeren en risicoweging naar klassen. In deze paragraaf staan de top 10 risico’s, de weerstandscapaciteit en de actuele ratio van het weerstandsvermogen.

Risico’s en beheersing ervan

A. Top 10 risico’s

In totaal hebben wij afgerond 50 risico’s in beeld, die elk half jaar worden gemonitord. Afhankelijk van de kans van voordoen en de impact wordt de top 10 bepaald. Dit gebeurt aan de hand van de beleidsregels die uw raad heeft vastgelegd in Nota Weerstandsvermogen en Risicomanagement.

Sociaal domein

Inmiddels is vier jaar ervaring opgedaan met de uitvoering van de nieuwe Jeugdwet en de Wmo 2015. We hebben steeds meer inzicht gekregen in het verloop van de uitgaven binnen het sociaal domein. We zien dat de uitgaven in het kader van de uitvoering van de Jeugdwet gestabiliseerd zijn (na een stijging van de uitgaven in de eerste drie jaar). De uitgaven in het kader van de Wmo stijgen. Deels wordt dit veroorzaakt door een stijging van het aantal ondersteuningsvragen in het kader van de Wmo door de invoering van het abonnementstarief per 1 januari 2019 (de eigen bijdrage Wmo wordt in veel gevallen lager dan voorheen). De Wmo en Jeugdwet kennen beide een opneindfinanciering (wanneer de noodzaak tot ondersteuning is vastgesteld, moeten we ondersteuning ook kunnen leveren). Daar waar eerder de reserve sociaal domein werd ingezet om de tekorten op de uitgaven in het sociale domein op te vangen, is deze niet meer toereikend, omdat de reserve per 1 januari 2019 niet langer wordt gevoed. Op basis van het tekort in het sociaal

domein en de trend die is te zien, hebben we in de begroting 2020 - 2023 al bijgeraamd. Daarmee hebben we het risico verkleind maar we schatten het risico voor komende jaren nog steeds in op ca. € 200.000. Voor de berekening van het risico wordt uitgegaan van € 200.000 met een grote kans (70%) van voordoen.

Algemene uitkering

Periodiek wordt er "groot onderhoud" gepleegd aan de verdeling van het gemeentefonds om de werkelijke kosten aan gemeentelijke taken aan te laten sluiten met de ijkpunten in het gemeentefonds. De fondsbeheerders wilden per 2021 een nieuw verdeelmodel invoeren dat beter aansluit op de kostenverschillen tussen gemeenten en dat een groot aantal knelpunten in de huidige verdeling kan wegnemen. Dit is echter uitgesteld tot 2022.

Als gevolg van de onderhoudsoperatie wijzigt de (landelijke) omvang van het gemeentefonds niet. Wel worden gelden overgeheveld van clusters onderling. Dit leidt bij individuele gemeenten tot herverdeeleffecten. In 2015 is overeengekomen dat effecten (positief en negatief) voor de decentralisaties in het sociaal domein plus de herverdelingsoperatie van het gemeentefonds samen zullen worden afgetopt tot € 15 per inwoner per jaar. De drempel stijgt dus jaarlijks € 15 per inwoner. Het maximale nadeel in de jaren 2022 t/m 2024 bedraagt op basis van 18.023 inwoners: van € 270.345 (2022) tot € 811.035 (2024). Aangezien de uitkomsten van de verdeling duiden op verschuiving van middelen van klein naar groot en van oost naar west wordt voor de berekening van het risico uitgegaan van € 270.000 (afgerond) met een kans van 50% van voordoen. Dit percentage is ten opzichte van de vorige actualisatie verhoogd. Het Rijk overweegt echter de drempel te verhogen.

Meldplicht datalekken

Met de invoering van de meldplicht datalekken (vanaf mei 2018: Algemene verordening gegevensbescherming (AVG)) zijn we verplicht elk ernstig datalek actief te melden. Hieraan zijn enorme boetes gekoppeld. Daarnaast kunnen bestuurders persoonlijk aansprakelijk worden gesteld. Er is een beleidsplan privacy door ons college vastgesteld. Er is een uitvoeringsplan in uitvoering genomen. Er wordt gerekend met een bedrag van € 150.000 met een matige kans (50%) van voordoen.

Organisatie- en bedrijfsvoeringsrisico's

Er zijn allerlei organisatie- en bedrijfsvoeringsrisico's, waardoor doelen van de organisatie niet gehaald kunnen worden. Ten opzichte van de vorige actualisatie worden deze risico's vanaf nu onder één noemer gebracht. Hierbij kan gedacht worden aan: 1. Ziektevervangings- en vervanging bij verlofsituaties (zoals zwangerschapsverlof). Daarvoor is een beperkt vervangingsbudget beschikbaar om personele maatregelen te nemen. Bij langdurige afwezigheid is het risico aanwezig dat het vervangingsbudget onvoldoende is om dit op te vangen. Het totale verzuimpercentage in Olst-Wijhe in 2019 is t.o.v. 2018 gedaald naar 4,3%, het middellange verzuim is iets gestegen. 2. Werkgeverrisico's. Het gaat er dan vooral over of de juiste mensen op de juiste plaats zitten en of de organisatie in het geheel haar taken wel aankan. Een kleine organisatie kent over het algemeen veel 'solo' functies, functies die door slechts één medewerker worden uitgeoefend. Uitval van de medewerker of onvoldoende functioneren heeft tot gevolg dat taken onvoldoende worden uitgevoerd of tot werkloosheid. De gemeente is eigen risicodragers voor dergelijke werkgeverrisico's. De kosten die voortvloeien uit onvoorziene situaties zijn niet begroot. Voorts dient bij uitval achtervang of tijdelijke capaciteit ingezet te worden om de dienstverlening te kunnen garanderen. De risico's die hieruit voort kunnen vloeien worden beperkt via een goede strategische personeelsplanning, een adequaat stelsel van interne controle, het beschrijven en borgen van werkprocessen en het formuleren en bewaken van de HRM-gesprekscyclus. Als zich een situatie voordoet als hierboven omschreven wordt hierover gerapporteerd in de jaarlijkse bestuursrapportages. Ervaringen uit het verleden maken het lastig een goede, objectieve berekening voor het financiële risico te maken. Voor de berekening van het risico wordt voorlopig uitgegaan van € 150.000 met een matige kans (50%) van voordoen. Bij de begroting 2021 zal een nieuwe inschatting plaatsvinden, afhankelijk van de honorering van het strategisch personeelsplan.

Onderhoud bomen

Door de gemeenteraad is op 24 februari 2014 het bomenbeleidsplan vastgesteld. Bomen worden conform het nieuwe beleid eens per drie jaar geïnspecteerd, afhankelijk van de diameter. Deze inspectie kan schade, veroorzaakt door bomen beperken, maar niet geheel voorkomen. Voor het acuut ingrijpen, zoals voor omgewaaide bomen op wegen (vanwege storm en houtrot), wordt een financieel risico van € 20.000 aangehouden met een zeer grote kans (90%) van zich voordoen. Het bedrag is verdubbeld vanwege onze ervaringen met stormschade in de afgelopen jaren, die vaker en sterker voorkomen dan in het verleden.

Exploitatie maatschappelijk vastgoed

Het gaat hier om maatschappelijk vastgoed waar wij eigenaar van zijn maar die door derden wordt beheerd en geëxploiteerd (bijv. Zalencentrum Wesepe, dorps huis Welsum). Op dit moment worden geen grote financiële risico's voorzien, maar wij blijven als eigenaar financieel verantwoordelijk wanneer stichtingsbesturen niet langer in staat zijn om het pand te beheren en te exploiteren. Regelmatig wordt overleg gevoerd met de betrokken stichtingsbesturen over beheer en exploitatie van het vastgoed. Zo wordt goed zicht verkregen in de resultaten van het bestuur. Vanuit financieel perspectief wordt het risico als volgt ingeschat: € 50.000 met een matige kans van voordoen.

Omgevingsdienst IJsselland

Op 1 januari 2018 is de gemeenschappelijke regeling Omgevingsdienst in werking getreden en zijn de basistaken Milieu van Olst-Wijhe en de betrokken medewerkers onder gebracht bij de Omgevingsdienst. De financiële gevolgen van de oprichting van de GR en de overdracht van taken en personeel zijn opgenomen in de begroting 2018. De begroting is voor een groot deel gebaseerd op de geschatte werkvoorraad van alle partners. Hierin zit het risico dat de geschatte werkvoorraad in de praktijk hoger of lager is. Alle kosten die te maken hebben met de VT&H-informatievoorziening voor de Omgevingsdienst worden vanaf 2018 verantwoord op de begroting van de Omgevingsdienst IJsselland. Daarnaast wordt in de begroting rekening gehouden met de doorontwikkeling. Onze begroting voorziet in een bijdrage aan de OD van ca. € 500.000. De OD verwacht dat deze post toereikend is.

Door de OD is aangegeven dat de kwaliteit van de in het informatiesysteem (IJVI) ingebrachte data ernstig te wensen overlaat. Een verbeteringslag is nodig. Hierdoor zou het ontwikkelbudget ICT ontoereikend kunnen zijn. Dit zou kunnen drukken op de bezuinigingstaakstelling van de OD op langere termijn. Doordat de OD (nog) maar over een beperkte reserve of voorziening beschikt, kan dit gevolgen hebben voor onze gemeentelijke bijdrage aan de OD. Gelet op deze situatie wordt op dit moment voor de berekening van het risico uitgegaan van 10% van de gemeentelijke bijdrage (afgerond € 500.000) is: € 50.000 met een matige kans (50%) van voordoen.

Basisregistratie grootschalige topografie (BGT)

Op grond van een wettelijke plicht is in het verleden besloten tot de invoering van de Basisregistratie grootschalige topografie (BGT). De kosten voor de invoering zijn geraamd in de begroting. Afspraken zijn met Deventer gemaakt over het doen van een aantal werkzaamheden voor ons ter uitvoering van de BGT. Daarover worden werkafspraken en processen verder uitgewerkt. In het verantwoordingsrapport in het kader van ENSIA zijn m.b.t. de BGT een aantal aandachtspunten geformuleerd:

In 2020 bekijken wij de samenhang van de drie basisregistraties in relatie tot de benodigde en beschikbare formatiecapaciteit. Om de actualiteit te waarborgen dient er structureel jaarlijks een signalering en kartering uitgevoerd te worden op basis van de luchtfoto.

Op basis hiervan wordt op dit moment voor de berekening van het risico uitgegaan van € 50.000 met een matige kans (50%) van voordoen.

Stikstof

De uitspraak van de Raad van State over de PAS heeft geleid tot veel onduidelijkheid. In heel Nederland is sprake van onzekerheid op dit vlak. Iedere toename van stikstofdepositie op een nabijgelegen N2000-gebied is thans niet toegestaan. De gemeente Olst-Wijhe verkeert in de bijzondere situatie dat langs de gehele gemeente op korte afstand een N2000-gebied (de

IJsseluiterwaarden) is gelegen. Indien nog ruimtelijke/vergunningprocedures doorlopen moeten worden moet onderbouwd kunnen worden dat er geen sprake is van een significante toename van de stikstofdepositie. Dit geldt voor diverse projecten (Ter Stege-tunnel, Aberson, Olstergaard, enz.). Het feit dat de IJsseluiterwaarden minder 'gevoelig' zijn voor stikstofdepositie biedt mogelijkheden in het ecologisch onderbouwen van een niet-significante toename. Voor alle projecten tezamen is er sprake van meerkosten voor extra onderzoek. Deze worden vooralsnog opgevangen binnen de kredieten/grezen. Indien extra maatregelen in de uitvoering moeten worden getroffen dan kan dit leiden tot significant hogere kosten, temeer omdat hier veel vraag naar is. De financiële omvang is lastig in te schatten en wordt voor alle projecten tezamen op 100.000 euro ingeschat met vooralsnog kleine kans van voordoen (30%).

Onverzekerd eigen risico

De Algemene wet bestuursrecht (Awb) bevat een schadevergoedingsregeling voor vermogensschade. Hierbij kan worden gedacht aan geweigerde vergunningen of het toepassen van bestuursdwang. Op grond van het Burgerlijk Wetboek (BW) zijn bijvoorbeeld claims mogelijk bij schade aan voertuigen als gevolg van het in onvoldoende mate onderhouden van openbare wegen. Tegen bovengenoemde claims is de gemeente verzekerd.

De vaste activa van de gemeente zijn alle verzekerd tegen de meest voorkomende gevallen van schade. Samengevat is de gemeente onder andere verzekerd tegen schade door:

- brand, schade aan opstal en inventaris; - fraude; - aansprakelijkheidsstelling college en medewerkers; - vermogensaansprakelijkheid; - risico's bij de uitvoering van werken; - ongevallen. Met het formuleren van een ARBO beleidsplan en ARBO actieplannen wordt ernaar gestreefd de medewerkers een veilige werkomgeving te bieden en ze bewust te maken van veilig gedrag.

Het aantal solide verzekeraars die gemeentelijke risico's willen verzekeren is de afgelopen jaren afgenomen. De verzekeringsmaatschappij heeft het eigen risico vastgesteld op € 2.500 voor materiële schade (per geval), € 2.500 voor schade aan personen (per geval) en € 12.500 voor vermogensschade per geval. Inschatting: 3x 2.500, 1x12.500 + 10.000 voor onvoorzien en niet verzekerde situaties. Bepaalde risico's zijn in het geheel niet (meer) bij een verzekering onder te brengen. Hierbij valt te denken aan het niet nakomen van toezeggingen of gewekte verwachtingen. Vanwege toenemende mondigheid van de burger is de kans van voordoen verhoogd naar een grote kans. Voor de berekening van het risico wordt uitgegaan van € 30.000 met een grote kans (70%) van voordoen.

Samengevat:

Risico's	Bedrag
<i>Top 10:</i>	
Sociaal domein	140.000
Algemene uitkering	135.000
Meldplicht datalekken	75.000
Organisatie- en bedrijfsvoeringsrisico's	75.000
Onderhoud bomen	18.000
Exploitatie maatschappelijk vastgoed	25.000
Omgevingsdienst IJsselland	25.000
Basisregistratie grootschalige topografie (BGT)	25.000
Stikstof	30.000
Onverzekerd eigen risico	21.000
Subtotaal	569.000
Overige risico's buiten top 10	381.275
Totaal	950.275

B. Risico's grondexploitaties

Voor de risico's met betrekking tot grondexploitaties geldt een apart regime. De omvang van de risico's worden per exploitatie bepaald en voor voorziene verliezen wordt per exploitatie een

verliesvoorziening getroffen. Het beleid is om het totaal van deze risico's als weerstandsvermogen in de Algemene Reserve Grondexploitatie (ARG) aan te houden. Het saldo is als mutatie in de Algemene Reserve verwerkt. Voor een risicoanalyse wordt verwezen naar de paragraaf Grondbeleid.

C. Overige risico's

Hieronder vallen de risico's die niet in de top 10 staan. Onder de overige risico's vallen ook risico's die geen financiële consequenties hebben of moeilijk financieel vertaald kunnen worden, maar wel impact kunnen hebben, zoals imagorisico's. Als de gemeente op een ongunstige manier in beeld komt, kan dit aanzienlijke risico's met zich meebrengen.

De overige risico's buiten de top 10, belopen een totaalbedrag van € 381.275.

Weerstandscapaciteit

Onder weerstandscapaciteit wordt het geheel van middelen en mogelijkheden verstaan, waarmee niet begrote en onverwachte substantiële kosten kunnen worden opgevangen. Het is als het ware een buffer om ervoor te zorgen dat het bestaande beleid en voorzieningen niet in gevaar komen, wanneer risico's werkelijkheid worden. In de jaarrekening maakt de volgende component onderdeel uit van de weerstandscapaciteit:

Reserve nader te bestemmen middelen

In de exploitatie wordt niet beschikt over de bespaarde rente van deze reserve. Het aanwenden (eenmalig) van deze middelen leidt derhalve niet tot financiële consequenties, waarvoor verdere maatregelen nodig zijn. Het saldo van deze reserve vóór resultaatbestemming bedraagt ultimo 2019 € 3.097.839.

Ratio weerstandsvermogen

De ratio van het weerstandsvermogen wordt als volgt berekend:

$$\text{Ratio weerstandsvermogen} = \frac{\text{Totale weerstandscapaciteit}}{\text{Financiële impact risico's bij 90\% zekerheid}}$$

Op grond van de huidige gegevens bedraagt de ratio € 3.092.839/ € 950.275 = afgerond 3,25. In aansluiting op de door uw raad vastgestelde nota Weerstandsvermogen en Risicomanagement betekent een ratio van 3,25 dat het weerstandsvermogen uitstekend van omvang is. Een ratio van 1,0 tot 1,4 is voldoende van omvang.

Met de resultaatbestemming wordt voorgesteld een bedrag van € 776.900 te onttrekken aan de reserve Nader te bestemmen middelen. Voorgesteld wordt het resultaat 2019 na bestemming ad € 337.339 toe te voegen aan de reserve Nader te bestemmen middelen. Daarmee krijgt die reserve een omvang van € 2.653.278.

Op grond van deze reserve-omvang bedraagt de ratio € 2.653.278/ € 950.275 = afgerond 2,79. Deze ratio is volgens de door uw raad vastgestelde nota Weerstandsvermogen en Risicomanagement uitstekend van omvang.

Financiële kengetallen

Het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (Bbv) schrijft sinds 2015 voor dat in deze paragraaf een verplichte basisset van vijf financiële kengetallen wordt opgenomen. Het gaat om een kengetal voor de:

- 1a. netto schuldquote, 1b. netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen,
 2. solvabiliteitsratio, 3. Grondexploitatie, 4. structurele exploitatieruimte en 5. belastingcapaciteit.
- Naast de kengetallen wordt een beoordeling van de onderlinge verhouding van de kengetallen in relatie tot de financiële positie opgenomen.

De kengetallen en de beoordeling geven gezamenlijk op eenvoudige wijze inzicht over de financiële positie van de gemeente.

1a. Netto schuldquote

De netto schuld weerspiegelt het niveau van de schuldenlast van de gemeente ten opzichte van de eigen middelen. De netto schuldquote geeft een indicatie van de druk van de rentelasten en de aflossingen op de exploitatie.

1b. Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen

Om inzicht te verkrijgen in hoeverre sprake is van doorlenen wordt de netto schuldquote zowel in- als exclusief doorgeleende gelden weergegeven (netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen). Op die manier wordt duidelijk in beeld gebracht wat het aandeel van de verstrekte leningen is en wat dit betekent voor de schuldenlast.

De wijze waarop de netto schuldquote gecorrigeerd voor de doorgeleende gelden wordt berekend is gelijk aan de netto schuldquote, met dien verstande dat bij de financiële activa ook alle verstrekte leningen worden opgenomen.

2. De solvabiliteitsratio:

Dit kengetal geeft inzicht in de mate, waarin de gemeente in staat is aan haar financiële verplichtingen te voldoen. Onder de solvabiliteitsratio wordt verstaan het eigen vermogen als percentage van het balanstotaal. Het eigen vermogen van een gemeente bestaat uit de reserves (zowel de algemene reserve als de bestemmingsreserves) en het resultaat uit het overzicht van baten en lasten.

3. Kengetal grondexploitatie

De afgelopen jaren is gebleken dat grondexploitatie een forse impact kan hebben op de financiële positie van een gemeente. De boekwaarde van de voorraden grond is van belang, omdat deze waarde moet worden terugverdiend bij de verkoop. De accountant moet ieder jaar beoordelen of de gronden tegen een actuele waarde op de balans zijn opgenomen.

Voor de berekening van dit kengetal worden de bouwgronden in exploitatie gedeeld door de totale baten uit de programmabegroting of jaarstukken (exclusief mutaties reserves) en uitgedrukt in een percentage.

4. Structurele exploitatieruimte

Voor de beoordeling van het structurele en reële evenwicht van de begroting wordt thans het onderscheid gemaakt tussen structurele en incidentele lasten. Bij incidentele lasten of baten gaat het om eenmalige zaken die zich gedurende maximaal drie jaar voordoen.

Voorbeelden van structurele baten zijn de algemene uitkering en eigen belastinginkomsten. Bij structurele lasten zijn dat bijvoorbeeld de personeelslasten, kapitaallasten en bijdragen aan gemeenschappelijke regelingen. Het onderscheid tussen structureel en incidenteel moet conform het BBV in de begroting en jaarstukken worden onderbouwd. Een begroting waarvan de structurele baten hoger zijn dan de structurele lasten is meer flexibel dan een begroting waarbij structurele baten en lasten in evenwicht zijn.

Op grond van het Bbv wordt een overzicht gevraagd van de geraamde incidentele baten en lasten per programma, waarbij per programma tenminste de belangrijkste posten afzonderlijk worden gespecificeerd en de overige posten als een totaalbedrag kunnen worden opgenomen. Ook wordt een overzicht gevraagd van de beoogde structurele toevoegingen en onttrekkingen aan de reserves.

Op basis van deze gegevens kan het saldo van de structurele baten en structurele lasten worden berekend. Daarbij wordt het saldo opgeteld van de structurele onttrekkingen en toevoegingen aan reserves.

De structurele exploitatieruimte wordt bepaald door het saldo van de structurele baten en lasten en het saldo van de structurele onttrekkingen en toevoegingen aan reserves gedeeld door de totale baten (exclusief mutaties reserves) en uitgedrukt in een percentage.

5. Belastingcapaciteit: Woonlasten meerpersoonshuishouden

De ruimte die een gemeente heeft om zijn belastingen te verhogen wordt vaak gerelateerd aan de totale woonlasten. Het Coelo publiceert deze lasten ieder jaar in de Atlas van de lokale lasten. Onder de woonlasten worden verstaan de OZB en de rioolheffing en reinigingsheffing voor een woning met gemiddelde WOZ-waarde in die gemeente. De belastingcapaciteit van gemeenten wordt daarom berekend door de totale woonlasten meerpersoonshuishouden in jaar t te vergelijken met het landelijk gemiddelde in jaar t-1 in en uit te drukken in een percentage.

Kengetallen voor gemeente Olst-Wijhe	Rekening 2018	Begroting 2019	Rekening 2019
1a. netto schuldquote	80,03%	93,56%	66,02%
1b. netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen	56,51%	74,86%	47,09%
2. solvabiliteitsratio	27,54%	22,37%	26,34%
3. grondexploitatie	17,02%	20,72%	8,40%
4. structurele exploitatieruimte	3,12%	0,18%	6,37%
5. belastingcapaciteit: woonlasten t.o.v. landelijk gemiddelde	107,50%	109,45%	109,62%

Toelichting kengetallen

De netto schuldquote en de netto schuldquote, gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen, zijn flink lager dan in 2018 vanwege een lagere dan verwachte financieringsbehoefte.

De solvabiliteitsratio 2019 wijkt slechts beperkt af van 2018. De afname van het eigen vermogen wordt namelijk gecompenseerd door afname van het balanstotaal. De stijging ten opzichte begroting wordt veroorzaakt door een lager balanstotaal dan begroot.

Het kengetal grondexploitatie is in 2019 gedaald. Deze daling komt met name, doordat de boekwaarde van de voorraden grondexploitaties door verkopen van grond is gedaald. In 2019 is er met name op de woningbouwcomplexen Zonnekamp Oost en NoorderKoeslag veel grond verkocht.

Uit het (positieve) kengetal structurele exploitatieruimte blijkt dat de gemeente in 2019 structureel meer baten dan lasten heeft.

Het kengetal belastingcapaciteit geeft aan dat onze gemeente boven het landelijke gemiddelde uitkomt. Het verschil is ten opzichte van de jaarrekening 2018 iets groter geworden door met name de verhoging van het vaste tarief voor de afvalstoffenheffing.

PARAGRAAF 3 ONDERHOUD KAPITAALGOEDEREN

Inleiding

Volgens het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (Bbv) dient de paragraaf onderhoud kapitaalgoederen tenminste de kapitaalgoederen wegen, riolering, water, groen en gebouwen te bevatten. Van deze kapitaalgoederen moeten in deze paragraaf zowel het beleidskader als de daaruit voortvloeiende financiële consequenties en de vertaling daarvan in de begroting worden aangegeven. De paragraaf geeft daarmee een dwarsdoorsnede van de begroting.

Het onderhoud van de kapitaalgoederen is van groot belang voor het optimaal functioneren van de gemeente, onder meer op het gebied van veiligheid, vervoer, recreatie en welzijn en welbevinden. De kwaliteit van de kapitaalgoederen en het onderhoud ervan is bepalend voor het voorzieningenniveau en uiteraard de (jaarlijkse) lasten.

De kapitaalgoederen van onze gemeente kunnen als volgt gerubriceerd worden:

- infrastructuur (wegen, water, riolering, civieltechnische kunstwerken);
- voorzieningen (groen, verlichting, speel- en sportfaciliteiten);
- gebouwen.

Al deze kapitaalgoederen dienen onderhouden te worden. Gezien de duurzaamheid van de kapitaalgoederen is dat een taak die continue budgettaire middelen vergt.

Voor het verwezenlijken van de meeste gemeentelijke programma's spelen de kapitaalgoederen een rol. Omdat het onderhouden van de kapitaalgoederen veel geld kost en het uitstellen van onderhoud aanvankelijk niet tot problemen leidt (maar later des te meer), is het van belang er voor te waken dat onderhoud van kapitaalgoederen niet zonder nadere besluitvorming van de raad de sluitpost van de begroting wordt.

Dit wil niet zeggen, dat er geen flexibiliteit is bij het onderhoud van kapitaalgoederen. De vereiste kwaliteit is daarbij een sterk bepalende factor.

Voor de verschillende categorieën kapitaalgoederen zijn door ons afzonderlijke onderhoudsnota's en onderhoudsplanningen opgesteld. De uitgangspunten voor beheer en onderhoud van de verschillende kapitaalgoederen zijn in deze paragraaf opgenomen.

Beleidskader, uitvoering en uitgaven

Het volgende beleidskader is voor het onderhoud van de kapitaalgoederen gehanteerd.

Openbare ruimte

Beleidskader

De kwaliteit van de openbare ruimte is in 2016 vastgesteld op onderstaande niveau. Op basis van besluitvorming in mei 2016 en de Kadernota 2017-2020 over het Integraal Beheer Openbare Ruimte (IBOR) zijn in de begroting daarvoor de financiële middelen opgenomen.

Vanaf 2019 zijn er extra middelen beschikbaar om het onderhoudsniveau op het scenario "voldoende" te brengen.

Het onderhoudsniveau vanaf 2019:

Beheercategorie	Centrum	Hoofdinfra	Woongebied	Bedrijventerrein	Buitengebied
Groen	Hoog	Basis	Basis	Laag	Laag
Wegen en water	Hoog	Basis	Basis	Laag	Laag
Meubilair	Hoog	Basis	Basis	Laag	Basis
Reiniging	Hoog	Basis	Basis	Laag	Laag
Technische installatie	Hoog	Basis	Basis	Laag	Basis
Kunstwerken	Hoog	Basis	Basis	Laag	Basis

Wegen		
Beleidskader	<p>Beheer en onderhoud aan wegen heeft plaatsgevonden op basis van het door ons in verband met het IBOR-plan vastgestelde Beleidsplan Wegen. Dit gebeurt op basis van de landelijk gebruikte systematiek van rationeel wegbeheer van de CROW en een schouw van de beeldkwaliteit.</p> <p>Elk jaar wordt de toestand van de wegverharding gemonitord. Het ene jaar op basis van beeldkwaliteit (monitor/ kwaliteit schouw) en het andere jaar op basis van een uitgebreide wegininspectie. Op basis daarvan stellen wij elke twee jaar een geactualiseerd beheerplan vast. In het beheerplan wordt aangegeven in hoeverre we voldoen aan de gestelde eisen en welk budget voor onderhoud nodig is voor de komende vijf jaar.</p> <p>Op basis van de wegininspecties begin 2019 is een meerjarenplanning opgesteld en is het onderhoud conform rationeel wegbeheer uitgevoerd.</p> <p>Reconstructies van wegen: In 2019 is gewerkt aan de voorbereiding van het MJOP (MJIP). Dit MJIP zal ingebracht worden in de kadernota in het voorjaar van 2020 voor de begroting 2021.</p>	
Kerncijfers	<i>Areaal</i>	<i>Aantal – eenheid</i>
	Aantal kilometers weg:	294 km
	waarvan buiten bebouwde kom	ca. 67 %
	w.v. binnen bebouwde kom	ca. 33 %
	Oppervlakte wegnnet:	1.486.600 m ² ²⁴
	w.v. asfalt	57 %
	w.v. klinkers	38 %
	w.v. overig	5 %
Vertaling naar begroting	De budgetten zijn verwerkt in programma 2, taakveld 2.1 Verkeer en vervoer.	
Openbare verlichting		
Beleidskader	<p>Het beleidsplan, Licht In Openbare Ruimte, LIOR is in 2016 vastgesteld. Het is een beeldend beleidsplan, ontsloten via internet www.olst-wijhe.verlichtinginbeeld.nl/map. Het beleidsplan gaat verder dan alleen openbare verlichting. Het gaat in op alle kunstmatige verlichting in de buitenruimte van onze gemeente, inclusief de openbare verlichting.</p> <p>In 2017 is er een uitvoeringsplan gemaakt voor het vervangen 992 armaturen en 250 lichtmasten in drie jaar tijd. De vervanging is gestart in 2018. In 2020 zijn er 992 armaturen vervangen en bestaat ons areaal uit 50% ledverlichting.</p> <p>Uitgangspunten bij het beheer en onderhoud zijn:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Periodieke controle van de lampen op hun goede werking. Defecte lampen worden vervangen. Uitgangspunt is dat minimaal 97% van onze openbare verlichting brandt. ➤ Verouderde verlichting, masten en armaturen worden vervangen op volgorde van prioriteit, tijdens reconstructies en projectmatig. ➤ Duurzaamheid. In het kader van duurzaamheid passen we armaturen toe met energiezuinige verlichting en een lange levensduur. <p>Op basis van het beheerplan Openbare Verlichting zijn de afgelopen jaren volop lichtmasten vervangen. Voorbeeld in 2019 is de Krijtenberg.</p>	
Kerncijfers	<i>Areaal</i>	<i>Aantal – eenheid</i>
	Lichtpunten	3.250 stuks
Vertaling naar begroting	De budgetten zijn verwerkt in programma 2, taakveld 2.1 Verkeer en vervoer.	

²⁴ Ontleend aan Beleidsplan wegen 2018

Riolering en water		
Beleidskader	<p>Naast de zorg voor het inzamelen van afvalwater heeft de gemeente de zorg voor hemelwater en grondwater. De daaruit voortvloeiende taken zijn geregeld in het Verbreed Gemeentelijk Rioleringsplan Olst-Wijhe 2016-2020, dat door uw raad in december 2015 is vastgesteld. In het plan staat aangegeven:</p> <ul style="list-style-type: none"> • welk beleid de gemeente voert voor de zorgplichten riolering; • wat de gemeente aan rioleringsvoorzieningen heeft; • hoe deze worden beheerd; • welke voorzieningen aan vervanging of renovatie toe zijn; • welke verbeteringen nog nodig zijn, onder meer voor het milieu; • hoeveel dat alles kost; • hoe deze kosten op de burgers en bedrijven worden verhaald. 	
Kerncijfers	<i>Areaal</i>	<i>Aantal – eenheid</i>
	Vrijvervalriolering	97 km
	(Riool)gemalen	20 stuks
	Persleidingen	2.500 m1
	Pompunits drukriolering	908 stuks
	Drukriolering	178 km
	Gemengde overstorten	16 stuks
	Regenwateruitlaten/-overstorten	34 stuks
	Randvoorzieningen (BergBezinkBassins)	4 stuks
	Inspectieputten	2.450 stuks
	Kolken	5.900 stuks
Lijngoten	1.500 m1	
Vertaling naar begroting	De budgetten zijn verwerkt in programma 2, taakveld 7.2 Riolering.	
Kunstwerken		
Beleidskader	<p>Onder kunstwerken worden verstaan: bruggen, duikers, loswal, steigers en beschoeiingen.</p> <p>Voor de uitvoering van het onderhoud op het niveau, zoals hierboven onder het kopje Onderhoud openbare ruimte is weergegeven, is een budget geraamd. Uitgangspunten bij dit niveau van beheer en onderhoud zijn:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Er vindt periodiek inspectie plaats naar de kwaliteit van de kunstwerken. Schades worden gerepareerd. ➤ De brugdekken worden regelmatig gereinigd. ➤ Het dek van de houten bruggen en betonnen bruggen wordt stroef gehouden. <p>Het totaalbeeld heeft een minimale beeldkwaliteit. Ten gevolge van de bezuinigingen in het verleden besteden we meer aandacht aan veiligheid dan aan het aanzien. (Een stroef brugdek is belangrijker dan mooi geschilderde leuning). De nota is in de eerste helft van 2018 geactualiseerd in verband met het IBOR-plan.</p>	
Kerncijfers	<i>Areaal</i>	<i>Aantal – eenheid</i>
	Verkeersbruggen	29
	Spoortunnel	1
	Fietstunnel	1
	Fietsbrug	13
Vertaling naar begroting	De budgetten zijn verwerkt in programma 2, taakveld 7.1 Verkeer en vervoer.	

Openbaar groen/begraafplaatsen		
Beleidskader	<p>Het Groenbeleidsplan Olst-Wijhe 2007-2017 is door uw raad in 2006 vastgesteld. Op basis van de besluitvorming over de IBOR in 2016 vindt het onderhoudsniveau plaats, zoals hierboven bij het kopje Onderhoud openbare ruimte is aangegeven.</p> <p>Bij de vaststelling van het Bomenbeleidsplan in 2014 is het groenbeleid geëvalueerd. De gemeentelijke bomen, groter dan 40 cm. diameter, worden eens per 3 jaar gecontroleerd op veiligheid en onderhoud. Hiermee voldoen we aan onze zorgplicht.</p> <p>Het onderhoudsniveau van de begraafplaatsen handhaven we op een hoog niveau. Met het oog op het kostendekkend maken van de begraafplaatsen is in 2014 een nieuw beleids- en beheersplan vastgesteld.</p>	
Kerncijfers	<i>Areaal</i>	<i>Aantal - eenheid</i>
	Stedelijk groen binnen de bebouwde kom: beplantingen gras (gazon, ruw gras, berm)	15 ha. 43 ha.
	Landschappelijk groen: gras, berm beplanting	80 ha. 2 ha.
	Begraafplaatsen	3 stuks
Vertaling naar begroting	De budgetten zijn verwerkt in programma 2, taakveld 5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie en taakveld 7.5 begraafplaatsen.	
Speel terreinen		
Beleidskader	<p>Het beleidskader (Zo spelen wij in Olst-Wijhe) is in 2015 geëvalueerd. In de uitvoering heeft de nadruk gelegen op het aantrekkelijk en uitdagend maken van de bestaande speelvoorzieningen. Een aantal beleidsuitgangspunten:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Alle speeltoestellen die in beheer van de gemeente zijn worden een keer per jaar geïnspecteerd. Schoolplein die openbaar toegankelijk zijn na schooltijd twee keer per jaar. Onderhoud vindt plaats volgens de eisen uit het Warenwetbesluit Attractie- en speeltoestellen. ➤ In nieuwe woonwijken wordt 3% van de beschikbare ruimte als speelruimte bestemd. ➤ Het budget voor onderhoud en vervanging van speeltoestellen is gekort. Deze korting wordt opgevangen door een verruiming van de speelcirkels. Indien speeltoestellen aan vervanging toe zijn, wordt onderzocht of het betreffende speelterrein op grond van deze ruimere speelcirkels verwijderd kan worden. ➤ Onderhoud en beheer wordt uitgevoerd op een sober niveau. <p>Efficiency in de uitvoering is gerealiseerd door samen met buurgemeente Raalte de inkoop van speeltoestellen en valondergronden aan te besteden.</p>	
Kerncijfers	<i>Areaal</i>	<i>Aantal - eenheid</i>
	Aantal speelplaatsen	80
	Aantal speeltoestellen	426
Vertaling naar begroting	De budgetten zijn opgenomen onder programma 2, taakveld 5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie speelvoorzieningen.	
Gebouwen		
Beleidskader	<p>Voor de in gemeentelijk beheer zijnde panden zijn in 2019 Meerjarenonderhoudsplanningen (MJOP's) opgesteld. Uitgangspunt daarbij is dat de technische staat van de panden conform wettelijke richtlijnen moet zijn/blijven en dat de staat van onderhoud op redelijk/goed niveau moet zijn.</p>	

Kerncijfers	<i>Areaal</i>	<i>Aantal - eenheid</i>
	Welzijnsgebouwen	10
	Brandweerkazernes Olst, Wijhe en Wesepe	3
	Gymnastieklokalen	3
	Kerktorens	3
	Aula's begraafplaatsen	2
	Gemeentehuis en -werf	2
	Onderwijsgebouwen	Het groot onderhoud is vanaf 1-1-2015 niet langer een gemeentelijke verantwoordelijkheid.
Vertaling naar begroting	De lasten van de gebouwen zijn verwerkt binnen de verschillende programma's in de begroting.	
	Sinds 1 januari 2015 zijn de schoolbesturen voor het primair onderwijs verantwoordelijk voor de kosten van buitenonderhoud aan hun schoolgebouwen.	
	De schoolbesturen hebben scenario's beschreven, die ervoor moeten zorgen dat op de lange termijn kwalitatief goede, kansrijke, toekomstbestendige en betaalbare voorzieningen voor onderwijs en kinderopvang in onze gemeente voorhanden zijn.	
	Verwezen wordt naar programma 3.	

PARAGRAAF 4 FINANCIERING

Inleiding

De wet financiering decentrale overheden (fido) stelt regels voor het financieringsgedrag van decentrale overheden. In het kader van deze wet is in het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (Bbv) een paragraaf 'financiering' voorgeschreven, in zowel de begroting als in het jaarverslag. In het Treasurystatuut 2019 zijn de uitgangspunten, doelstellingen, taken, verantwoordelijkheden en bevoegdheden vastgelegd. Deze is op 21 januari 2019 ter kennisname gebracht aan uw raad.

Hoe met de rente moet worden omgegaan bij de grondexploitatie staat beschreven in de notitie grondexploitatie die de commissie Bbv heeft uitgebracht.

In de notitie rente 2017 wordt ingegaan op de verwerking van de rentelasten en -baten in de begroting en jaarstukken. De bepalingen en richtlijnen van deze notitie zijn in werking getreden met ingang van het begrotingsjaar 2018.

DOELSTELLINGEN VAN DE TREASURYFUNCTIE

De treasuryfunctie dient tot:

- verzekeren van duurzame toegang tot de financiële markten tegen acceptabele condities;
- het tegengaan van ongewenste financiële risico's, zoals renterisico's, koersrisico's, kredietrisico's en liquiditeitsrisico's;
- het minimaliseren van de interne verwerkingskosten en externe kosten bij het beheren van de geldstromen en financiële posities;
- het optimaliseren van de renteresultaten binnen de gegeven kaders en richtlijnen.

RISICOBEEHER FINANCIERING

De Wet fido beoogt een solide financiering bij openbare lichamen. Doel hierbij is het vermijden van grote fluctuaties in de rentelasten. De wet kent een onderscheid tussen regels voor korte en lange termijn financiering.

In het kader van het renterisicobeheer mag de gemiddelde netto-vlottende schuld per kwartaal van een openbaar lichaam de kasgeldlimiet niet overschrijden en mag het renterisico op het begrotingstotaal van een openbaar lichaam de renterisiconorm niet overschrijden.

De kasgeldlimiet en de renterisiconorm bedragen beide een percentage (8,5% respectievelijk 20%) van het begrotingstotaal van de gemeente. Indien een openbaar lichaam voor het derde achtereenvolgende kwartaal de kasgeldlimiet overschrijdt, stelt het daarvan de toezichthouder op de hoogte, en legt het de kwartaalrapportage en een plan om binnen de kasgeldlimiet te blijven ter goedkeuring voor aan de toezichthouder.

Hieronder treft u de ontwikkeling (van de ruimte overschrijding c.q. overschrijding) van de kasgeldlimiet en renterisiconorm aan.

De kasgeldlimiet geeft de toelaatbare omvang van de netto vlottende schuld aan en dient derhalve om het renterisico op de korte termijn te beheersen.

Berekening kasgeldlimiet

De kasgeldlimiet moet berekend worden naar de situatie bij de aanvang van het kalenderjaar.

Begrotingstotaal 2019	€ 44.254.474
Het bij ministeriële regeling vastgestelde percentage	8,50%
Kasgeldlimiet voor 2019 (afgerond)	€ 3.762.000

Verloop stand kasgeldlimiet 2019 (bedragen x €1.000,-)	Kwartaal			
	1	2	3	4
Basisgegevens kasgeldlimiet				
1 Vlottende schuld	6.645	7.333	5.233	4.233
2 Vlottende middelen	390	1.203	2.238	2.078
3 Totaal netto-vlottende schuld (1-2)	6.255	6.130	2.995	2.155
Kasgeldlimiet	3.762	3.762	3.762	3.762
Ruimte (+) c.q. overschrijding (-)	- 2.493	- 2.368	+ 767	+ 1.607

De kasgeldlimiet is gedurende de eerste twee kwartalen van 2019 overschreden. In 2019 is geen nieuwe vaste geldlening afgesloten.

De renterisiconorm heeft betrekking op schuld met een looptijd van meer dan een jaar. De norm is gericht op een evenwichtige opbouw van de vaste schuld door gemeenten. Beoogd wordt te voorkomen dat er te grote renterisico's ontstaan in enig jaar door renteherziening of (her-) financiering.

Verloop stand renterisiconorm 2019 (bedragen x €1.000)	
Basisgegevens renterisiconorm	
1 Renteherzieningen op leningen o/g	0
2 Betaalde aflossingen	1.984
3 Renterisico (1 + 2)	1.984
4a Begrotingstotaal jaar 2019	44.254
4b Het bij Min. Regeling vastgesteld %	20%
5 Renterisiconorm (4a x 4b /100)	8.851
Ruimte (+) c.q. overschrijding (-)	+ 6.867

De conclusie uit bovenstaand overzicht is dat in de beschouwde periode het renterisico ruim beneden de aangegeven normering is gebleven.

Schatkistbankieren/Schatkistbeleggen

Eind 2013 heeft het parlement de Wet financiering decentrale overheden (Wet Fido) gewijzigd in verband met het rentedragend aanhouden van liquide middelen in 's Rijks schatkist (verplicht schatkistbankieren). Voor decentrale overheden (waaronder gemeenten) betekent dit dat zij verplicht zijn om hun overtollige middelen in de schatkist aan te houden.

Met de Bank Nederlandse Gemeenten is in 2017 overeengekomen dat saldi boven €300.000 automatisch worden gestald op de schatkistrekening bij het Rijk.

Aangezien onze gemeente niet (structureel) beschikt over overtollige middelen is de impact van de wet, afgezien van extra administratieve handelingen, voor onze gemeente beperkt.

FINANCIERINGSBELEID

Wij hanteren in beginsel het principe van integrale financiering. In dit systeem bestaat er geen direct verband tussen een bepaalde investering en het financieringsmiddel. De rentekosten voor investeringen worden toegerekend via een gemiddeld percentage, de zogenaamde omslagrente. Met ingang van 2011 bedroeg deze 4%.

Bij expliciete besluitvorming kan hiervan worden afgeweken (projectfinanciering).

In Olst-Wijhe is dit van toepassing voor in het verleden aangetrokken woningbouwleningen ten behoeve van Salland Wonen welke onder dezelfde condities zijn doorverstrekkt.

De aan de grondexploitatie toe te rekenen rente wordt jaarlijks bepaald op het gewogen gemiddelde rentepercentage van de bestaande leningenportefeuille van de gemeente naar de verhouding vreemd vermogen/totaal vermogen.

Met ingang van 2018 gelden voor de berekening van de (overige) omslagrente op basis van de notitie rente 2017 van de commissie BBV nieuwe voorschriften.

In onderstaand overzicht is de berekening van deze omslagrente weergegeven.

Conform de toegestane mogelijkheid is de berekende renteomslag naar boven afgerond op 2%.

Renteresultaat

Overeenkomstig de in de raadsvergadering van 9 juli 2018 vastgestelde begrotingsrichtlijnen wordt voor zowel de berekening van de zogenaamde bespaarde rente alsmede voor de rentebijdrage aan de reserves een percentage van 1,5% gehanteerd. Een uitzondering hierop vormt de bestemmingsreserve kapitaallasten gemeentehuis waaruit gedeeltelijk de kapitaallasten van het nieuwe gemeentekantoor worden gedekt (4%).

Onderstaand overzicht schetst het renteresultaat op het taakveld Treasury over 2019.

Boekwaarde vaste activa per 1 januari 2019		60.776.547
Financieringsmiddelen per 1 januari 2019:		
1) Leningschuld	29.645.718	
2) Reserves	16.919.510	
3) Voorzieningen	10.210.486	
		56.775.714
Tekort aan financieringsmiddelen		4.000.833
De externe rentelasten over de korte en lange financiering		
	959.082	
De externe rentebaten (idem)		
	-/- 358.764	
Saldo rentelasten en baten		600.318
De rente die aan de grondexploitatie moet worden doorberekend (2% van € 10.702.875)		
	-/- 214.058	
De rente van projectfinanciering die aan het betreffende taakveld moet worden toegerekend (woningbouwleningen SallandWonen)		
	-/- 108.510	
De rentebaat van doorverstrekte leningen indien daar een specifieke lening voor is aangetrokken, die aan het betreffende taakveld moet worden toegerekend		
	108.510	
Aan taakvelden toe te rekenen externe rente		386.260
Rente over eigen vermogen		
		222.550
Rente over voorzieningen		
		85.329
Totaal aan taakvelden toe te rekenen rente		694.140
De aan taakvelden toegerekende rente (renteomslag 2,00%)		
		- 799.622
Renteresultaat op het taakveld Treasury		105.482

PARAGRAAF 5 BEDRIJFSVOERING

Beleid en strategie

In 2019 heeft de organisatie gewerkt aan de uitwerking van het strategiedocument “De organisatie van de gemeente Olst-Wijhe in de gemeenschap van de toekomst.

Dit document is onder meer bedoeld als een koersdocument voor de te volgen strategie van de organisatie en kan worden gezien als een actualisatie van de missie en bedrijfsvoeringsvisie. Deze actualisatie heeft plaatsgevonden vanuit de vraag: “wat vragen onze inwoners (inclusief bedrijven en maatschappelijke organisaties) in de toekomst van onze organisatie”.

Ontwikkelingen in snel veranderende omgeving van onze organisatie (zowel publiek als privaat) vragen van een relatief kleine organisatie als de onze om een heldere koers wat betreft missie, visie en strategie.

Een koers op basis van (strategische) keuzes kunnen worden gemaakt. Ook om een koers die bij bestuur, management, medewerkers en uiteindelijk ook onze inwoners helder is en gedragen wordt.

In 2019 is het Strategisch Personeelsplan vastgesteld. Uitgangspunt hiervoor vormen de opgaven uit het door uw raad vastgestelde raadsakkoord en het daarop gebaseerde collegeuitvoeringsprogramma. Er zijn grote opgaven op sociaal en ruimtelijk domein (inclusief de energietransitie). De strategie “de organisatie van de gemeente Olst-Wijhe in de gemeenschap van de toekomst”, met als centrale thema's: participatie, dienstverlening en gebiedsgericht werken, vormt een basis voor hoe de uitvoering van de opgaven vormgegeven moet worden. De digitale transformatie vormt daarbij een onderliggende strategielijn die als algemene organisatorische opgave wordt beschouwd.

Om een goede invulling te kunnen geven aan het strategisch HR-beleid vormt strategische personeelsplanning een randvoorwaarde en basis.

Management

In 2019 is vorm en inhoud gegeven aan een managementontwikkelingstraject voor directie en teamleiders. Dit om het management (nog) beter toe te rusten voor de uitdagingen, waarvoor de organisatie van onze gemeente staat. Leidinggeven aan de strategische veranderingsprocessen in een kleine organisatie en daarbij het verschil blijven maken, vragen om een permanente investering in de kwaliteit van het management.

Financiën

Ter verbetering van het proces m.b.t. de planning & controlcyclus staat de invoering van Lias in de planning. Vanwege prioritering van de werkzaamheden heeft de fasegewijze invoering nog niet in 2019 plaatsgevonden.

Medewerkers

Het strategisch personeelsbeleid vraagt vanwege verschillende autonome ontwikkelingen ook om een actualisatie:

- Vergrijzing van het personeelsbestand
- Krapte op de arbeidsmarkt
- Strategische opgaven die om nieuwe kennis en vaardigheden vragen.

Met dit strategisch personeelsbeleid is in 2019 een begin gemaakt in de vorm van een strategisch personeelsplan (SPP). Dit plan is gebaseerd op een kwalitatieve en kwantitatieve analyse van het huidige personeelsbestand en vervolgens afgezet tegen de benodigde formatie.

Deze benodigde formatie is zoals hierboven is aangegeven, gebaseerd op de politiek-bestuurlijke ambities verwoord in het raadsakkoord en het collegeuitvoeringsprogramma. Vanwege het ontbreken van voldoende financiële middelen is in 2019 maar in beperkte mate invulling gegeven aan het SPP. Verschillende maatregelen zijn voor de duur van 1 jaar genomen. Het SPP zal in 2020 opnieuw worden ingebracht bij de te maken financiële afwegingen in de kadernota.

Naast het strategisch personeelsplan zal het strategisch HR-beleid verder ingevuld worden door een strategisch opleidings- en ontwikkelplan en een strategisch wervings- en selectiebeleid.

Informatie

De VNG heeft in haar verenigingsstrategie De Gemeente 2020 de volgende passage opgenomen over de informatiemaatschappij.

“Vrije toegang tot kennis en informatie hebben de samenleving ingrijpend veranderd. Iedereen kan in principe meedoen: de hoeveelheid informatie neemt niet alleen exponentieel toe, het gebruik dat mensen en bedrijven ervan maken ook. De invloed van die ontwikkeling op het openbaar bestuur is immens, we profiteren van de geweldige kansen maar ondervinden ook de schaduwzijden van de democratisering van de informatie en informatietechnologie. Daarbij mogen we overigens niet vergeten dat een deel van onze samenleving niet voldoende aan kan haken. We zullen groepen in de samenleving moeten blijven ondersteunen, zodat zij niet over de rand van de informatiemaatschappij vallen. Het openbaar bestuur moet zich aan de informatiesamenleving aanpassen, anders zal de samenleving het openbaar bestuur wel aanpassen. Dat gaat een stuk verder dan papierloos vergaderen of het onderhouden van een website met gemeentelijke informatie. De aanpassing aan en adaptatie van de informatiesamenleving zal op verschillende niveaus moeten plaatsvinden: bij de bestuurlijke taakuitoefening, in de interne werkprocessen en in de gemeentelijke dienstverlening. Informatietechnologie is een belangrijke sleutel voor de verbetering van de gemeentelijke dienstverlening”.

De gemeenteraden van Deventer, Olst-Wijhe en Raalte hebben gezamenlijk de I-visie vastgesteld. Deze visie kent als bouwstenen “ICT op orde”, informatieveiligheid en de domeinen bedrijfsvoering, dienstverlening, sociaal en ruimtelijk.

In 2019 zijn in DOWR-verband zogenoemde uitvoeringsplannen opgesteld, waarbij op basis van ontwikkelingen in de verschillende domeinen een vertaling is gemaakt naar benodigde investeringen op het terrein van informatie en ICT. De financiële vertaling van deze uitvoeringsplannen worden meegenomen in de Begroting 2021-2024.

Naast deze uitvoeringsplannen per domein heeft de informatieveiligheid in 2019 de nodige aandacht gehad.

Het belang van informatieveiligheid en privacybescherming neemt toe. Met nieuwe wet- en regelgeving als de AVG worden we gedwongen extra maatregelen, processen en procedures met betrekking tot privacy en informatieveiligheid te nemen. Afgelopen jaar zijn er in dit kader verschillende DPIA's (onderzoek naar privacyrisico's) afgenomen. Waar mogelijk doen we dit in DOWR verband.

Informatieveiligheid

Onder informatieveiligheid verstaan we het treffen en onderhouden van een samenhangend pakket aan maatregelen om de betrouwbaarheid van de informatievoorziening te waarborgen. Kernpunten daarbij zijn beschikbaarheid, integriteit (juistheid) en vertrouwelijkheid van persoonsgegevens en andere informatie.

Vanuit de (Rijks)overheid is de belangstelling en noodzaak voor informatieveiligheid de afgelopen jaren toegenomen. Vanwege de toename van cybercriminaliteit zijn ook vaker gemeenten het doelwit van aanvallen. Om grip te behouden op de eerdergenoemde noodzaak zijn er verschillende projecten binnen DOWR in uitvoering genomen:

- Voldoen aan de 100% BIG-compliance, in het begin van 2018 80%, begin 2019 90% en begin 2020 96%. De Baseline Informatiebeveiliging Overheid (BIO) is sinds 1 januari 2020 het nieuwe normenkader voor alle overheden. Deze vervangt de Baseline Informatiebeveiliging Gemeenten (BIG). De gemaakte stappen bij de BIG sluiten naadloos aan op de nieuwe BIO standaard.
- Business Continuity Management om te blijven functioneren in verschillende (nood)scenario's.
- Invoeren ICTsysteem om grip te krijgen op alle bedrijfsprocessen in relatie tot informatieveiligheid.
- Het belang en de samenwerking van informatieveiligheid en privacybescherming neemt toe. Met nieuwe wet- en regelgeving als de AVG worden we gedwongen extra maatregelen, processen en procedures met betrekking tot privacy en informatieveiligheid te

nemen. Afgelopen jaar zijn er in dit kader verschillende DPIA's afgenomen. Waar mogelijk doen we dit in DOWR verband.

Wij hebben een flinke groei met betrekking tot informatiebeveiliging doorgemaakt, maar er moeten nog verschillende acties opgepakt en doorontwikkeld worden. Zo blijft de menselijke factor een flink risico, dit willen we door middel van bewustzijn campagnes verbeteren. Ook komen we steeds meer in control m.b.t. uitgevoerde Informatieveiligheidsactiepunten n.a.v. verschillende audits. Dit alles zorgt ervoor dat de 3 gemeenten haar dienstverlening steeds meer op een betrouwbare en veilige manier kan uitvoeren richting haar burgers.

Ook is er in 2019 weer uitvoering gegeven aan de ENSIA (Eenduidige Normatiek Single Information Audit). De kern van ENSIA is dat de gemeentelijke organisatie transparant is en verantwoording aflegt over de wijze waarop zij in control is op het thema informatieveiligheid. Gedurende 2019 zijn verschillende personen geïnterviewd en verslagen opgesteld. Daarnaast zijn de gewenste documenten en verantwoordingen opgeleverd aan de belanghebbende partijen. Daarmee hebben Deventer, Olst-Wijhe en Raalte ENSIA 2019 met succes voltooid.

Processen

Met permanent verbeteren ('lean'), met werken aan taakvolwassen medewerkers en teams, met programmatisch werken, met samenwerken in DOWR verband, met digitalisering, met investeren in het bestuurlijk – ambtelijk samenspel wordt gewerkt aan een organisatie die goede resultaten laat zien, op basis van de kracht van de kleine gemeente. Het afgelopen jaar zijn er verschillende LEAN trajecten doorlopen.

Resultaatgebieden

De kwaliteit van onze bedrijfsvoering wordt uiteindelijk afgemeten aan de behaalde resultaten. Resultaten die gerealiseerd moeten worden met beperkte financiële middelen en met een relatief kleine formatie.

Het optimaliseren (lees: minimaliseren) van het kostenniveau blijft een belangrijk speerpunt voor de bedrijfsvoering. Daarbij mag de kwaliteit van de dienstverlening in de richting van onze burgers, bedrijven en instellingen niet uit het oog worden verloren. Door ons instrumentarium van klanttevredenheidsonderzoeken, medewerkerstevredenheidsonderzoeken, Vensters voor Bedrijfsvoering en deelname aan de burgerpeiling van www.waarstaatjegemeente.nl consequent toe te passen, monitoren wij periodiek en gestructureerd onze resultaten. Door middel van periodieke deelname aan bepaalde benchmarks plaatsen we dit ook in een perspectief.

Er is eind 2019 een medewerkerstevredenheidsonderzoek gehouden, waarbij de methodiek vanuit het eerdere Investors in People is gehanteerd. Een representatief deel van de medewerkers heeft deelgenomen (83%). Zij geven de organisatie gemiddeld een 7,8. Het geeft een beeld dat medewerkers in het algemeen tevreden zijn over ons als werkgever. Medewerkers hebben in de openvraag naar verbeteringen vooral aandacht gevraagd voor het meer in evenwicht brengen van de taken en de beschikbare werktijd. De opgeleverde inzichten worden vertaald naar acties ter verbetering en handvatten ontwikkeld om de sterke punten voort te zetten.

Nieuw bij het medewerkerstevredenheidsonderzoek is dat we de vitaliteit van medewerkers zijn gaan meten door als pilot deel te nemen aan BRUIS, een onderzoek dat is aangeboden door het A&O fonds. In 2020 zullen we hiervan de resultaten ontvangen. Een medewerkerstevredenheid- en vitaliteitsonderzoek draagt bij aan een toekomstbestendige organisatie en is belangrijk om medewerkers ook in de toekomst te blijven binden en boeien aan onze organisatie. Olst-Wijhe wil een zogenaamde 'ontwikkelgemeente' blijven. Dit geven wij vorm door de HR instrumenten in samenhang en ter ondersteuning van de strategische doelen in te zetten. Speerpunten hierbij zijn een strategisch personeelsbeleid, het werving- en selectiebeleid, competentie- en talentmanagement en een geactualiseerd opleidingsprogramma met als thema 'externe spiegeling op de bedoelingen'.

In 2019 heeft geen collegeonderzoek op basis van artikel 213a gemeentewet plaatsgevonden.

PARAGRAAF 6 VERBONDEN PARTIJEN

Inleiding

Onze gemeente werkt met een aantal verbonden partijen samen om de gewenste beleidseffecten uit de begroting op een efficiënte - en doelmatige wijze te realiseren. Met deze externe partijen is de samenwerking op verschillende manieren georganiseerd.

Verbonden partijen

Verbonden partijen zijn partijen waarin de gemeente een financieel en bestuurlijk belang (deelname) heeft. We spreken van financieel belang als de gemeente aansprakelijk is bij niet nakoming van verplichtingen of als er geen verhaalmogelijkheden zijn bij een faillissement. We spreken van een bestuurlijk belang als de gemeente zeggenschap heeft, bijvoorbeeld als een wethouder, raadslid of ambtenaar zitting heeft in het bestuur of namens de gemeente stemt bij een algemene vergadering van aandeelhouders.

In de "Kadernota Verbonden Partijen" zijn de verschillende soorten verbonden partijen toegelicht en zijn er regels vermeld voor het aangaan van diverse nieuwe samenwerkingen. Het proces van deelnemingen is een dynamisch gebeuren. Daarom treft u net als vorig jaar weer een aantal wijzigingen, c.q. aanvullingen aan die passen binnen de huidige kaders van de "Kadernota Verbonden Partijen".

Sturingsarrangementen

Uw raad is op 5 februari 2018 akkoord gegaan met de gekoppelde arrangementen per verbonden partij. Binnen elk arrangement heeft ons college van B&W een actieve informatieplicht richting uw gemeenteraad ten tijde van relevante gebeurtenissen rondom een verbonden partij. Daarnaast kan er per verbonden partij maatwerk worden geleverd. Onderstaande arrangementen zijn in de nota verbonden partijen vastgesteld:

Arrangement:	Welke taken:
BASIS	Verbonden partijen binnen dit arrangement hebben een laag risicoprofiel. Er wordt enkel de wettelijk verplichte informatie verstrekt.
STANDAARD	Verbonden partijen binnen dit arrangement hebben een gemiddeld risicoprofiel. Er wordt naast de wettelijk verplichte informatie ook extra informatie verstrekt in de programmabegroting en jaarstukken. Deze extra informatie komt terug bij de paragraaf verbonden partijen en bij de relevante beleidsonderwerpen.
EXTRA	Verbonden partijen binnen dit arrangement hebben een hoog risicoprofiel. Er wordt naast de wettelijk verplichte informatie en de extra informatie in de programmabegroting en jaarstukken ook aandacht besteed in de gemeentelijke bestuursrapportages. Daarnaast komen alle planning en control documenten van deze verbonden partij op de ingekomen stukkenlijst van de gemeenteraad.
MAATWERK	Voorbeelden zijn: werkbezoeken, workshops voor raad en college. Maar ook inhoudelijk, bijvoorbeeld het informeren/adviseren van ons college voor een bestuurlijk overleg, vooraf of achteraf (al naar gelang het onderwerp). Het presidium stelt de maatwerkafspraken in het jaarprogramma op.

Risico's

Afhankelijk van de mate van verbondenheid (bijv. geplaatst aandelenkapitaal) zijn wij in meer of mindere mate in staat om invloed op het beleid van de betreffende verbonden partij uit te oefenen. In de "Kadernota Verbonden Partijen" is besloten gebruik te maken van arrangementensystematiek. Om te bepalen welk arrangement op een verbonden partij van toepassing is, wordt er om de twee jaar, in de periode na het zomerreces van de Raad, een

algemene (bestuurlijke en financiële) risicoanalyse uitgevoerd. Deze analyse leidt tot een risicoclassificatie van elke verbonden partij waaraan een sturingsarrangement gekoppeld wordt. Hoge risico's worden meegenomen in het weerstandsvermogen van de gemeente.

Overzicht verbonden partijen

Uw raad van 5 februari 2018 heeft ingestemd met de gekoppelde arrangementen per verbonden partijen. Voor de actuele risicoanalyse wordt daarnaar verwezen. In 2020 worden geactualiseerde arrangementen aan uw raad ter vast stelling aangeboden.

Op de volgende pagina treft u een beknopt overzicht aan van de kengetallen per verbonden partijen:

Verbonden Partijen 2019	Gekoppeld Arrangement	Maatwerk	Soort	EV 31-12-19 x €1.000	EV 31-12-20 x €1.000	VV 31-12-19 x €1.000	VV 31-12-20 x €1.000	Resultaat 2019 x €1.000	Dividend 2019 x €1.000
Gemeenschappelijke regelingen:									
GGD IJsselland	STANDAARD		GR	€ 1.227		€ 5.283		€ 627	0
Veiligheidsregio IJsselland	STANDAARD	MAATWERK	GR	€ 4.617		€ 31.043		€ 759	0
KonnecteD GR	STANDAARD		GR	€ 10.666		€ 283		€ 4	
RSJ / BVO jeugdzorg	STANDAARD	MAATWERK	GR	€ -		€ 6.788			
Omgevingsdienst IJsselland	EXTRA	MAATWERK	GR	€ -		€ -		€ 21	€ -
Toezichthoudendorgaan de Mare	BASIS		GR	nvt		nvt			
Vennootschappen:									
KonnecteD BV	STANDAARD		B.V.	€ 7.727		€ 8.956		€ (620)	400
Vordering op Enexis	BASIS		B.V.	€ -		€ -			
Verkoop Vennootschap	BASIS		B.V.	€ 125		€ 8			
CBL Vennootschap	BASIS		B.V.	€ 125		€ 5			
Claim staat venn / CSV Amsterdam	BASIS		B.V.	€ 670		€ -			
Publiek Belang Elektriciteitsproductie	BASIS		B.V.	€ 1.590		€ -			
ROVA	BASIS		N.V.	€ 38.203		€ 51.447		€ 5.686	
Enexis	BASIS		N.V.	€ 3.804.000		€ 4.052.000			
Wadinko*	BASIS		N.V.	€ 67.999		€ 1.512		€ 1.537	
Bank Nederlandse Gemeenten	BASIS		N.V.	€ 4.887.000		€ 149.689.000			
Overige:									
Dimpact*	BASIS		VN	€ 1.123		€ 1.737			

* De cijfers van deze partijen zijn nog niet bekend. Om deze reden zijn de laatst bekende cijfers weergegeven

PARAGRAAF 7 GRONDBELEID

Inleiding

In de Nota Grondbeleid 2018-2021 zijn de kaders voor het grondbeleid vastgesteld. Voor de controle van de uitvoering van het grondbeleid is deze paragraaf grondbeleid opgesteld. In deze paragraaf wordt ingegaan op de visie op het grondbeleid. Daarna wordt ingegaan op de wijze waarop wordt omgegaan met winst en verlies. Onder actuele trends en ontwikkelingen wordt de marktontwikkeling beschreven, waarna de uitgangspunten en de resultaten van de geactualiseerde grondexploitaties worden weergegeven evenals de winstnemingen. Tot slot wordt ingegaan op de risicoanalyse en het benodigde weerstandsvermogen dat wordt bepaald aan de hand van de risicoanalyse.

Wat is grondbeleid

Het grondbeleid in onze gemeente Olst-Wijhe is als volgt gedefinieerd:

“Het op een zodanige wijze handhaven van het bestaande grondgebruik, het innemen van grondpositie, dan wel het zodanig realiseren van gewenste veranderingen in dat grondgebruik, dat dit past in de doelstellingen die de gemeente geformuleerd heeft in het kader van het ruimtelijk beleid.”

Hieruit blijkt dat het grondbeleid een belangrijke bijdrage levert aan de realisatie van de ruimtelijke doelstellingen. Hiernaast is er een financieel belang en hebben we te maken met risico's. In de Nota Grondbeleid wordt uitgegaan van situationeel grondbeleid waarbij per initiatief/ontwikkeling wordt gekozen welke vorm van grondbeleid door de gemeente wordt gehanteerd: actief of faciliterend. Voor het actieve deel stellen we grondexploitaties op.

Definitie BBV (Besluit begroting en verantwoording) grondexploitaties:

“Grondexploitaties zijn gronden die zich in een transformatieproces bevinden waarbij in bezit zijnde grond en (eventueel) aanwezige opstallen worden omgevormd naar bouwrijpe grond, met als oogmerk (opnieuw) te worden bebouwd.”

Winst of verlies

Een grondexploitatie wordt meestal opgesteld voor een langere periode waarbij veel aannames gedaan moeten worden over bijvoorbeeld renteontwikkelingen, kosten-/opbrengstenstijgingen en/of – dalingen. Afhankelijk van het plan en de economische situatie kan er winst of verlies zijn. Binnen de grondexploitatie zijn de mogelijke financiële risico's vaak groot. Een helder beeld en reële inschatting van de financiële risico's is daarom op haar plaats. Van de resultaten van de grondexploitaties wordt verwacht dat deze positief zijn en/of een substantiële bijdrage leveren aan de (ruimtelijke) doelstellingen. De in exploitatie genomen complexen dienen elkaar te kunnen afdekken. Indien blijkt dat het resultaat van een exploitatie negatief uitvalt, dient er conform de voorschriften in het Besluit, begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV), een voorziening ter afdekking van het tekort (voorziening te verwachten verliezen) gevormd te worden. Conform de Nota Grondbeleid wordt de verliesvoorziening: 'voorziening te verwachten verliezen grondexploitaties' gedekt uit de 'Algemene reserve gemeentelijke grondexploitaties'.

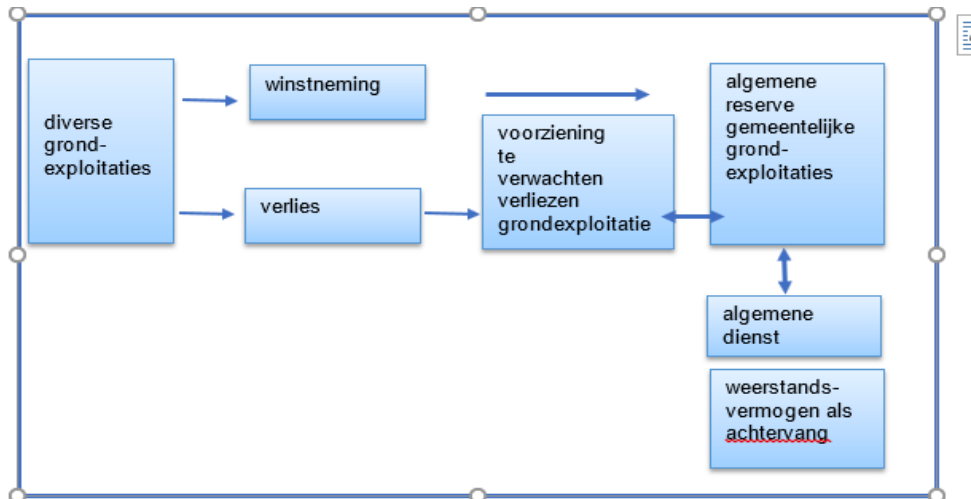
De Algemene reserve gemeentelijke grondexploitaties is een buffer om te voorkomen dat de algemene dienst van de gemeente met de nadelige effecten/omstandigheden geconfronteerd wordt. Dit betekent tegelijk dat deze Algemene reserve niet kan worden aangesproken ter dekking van uitgaven die geen relatie met de grondexploitaties hebben. Wel mag een eventueel surplus in deze Algemene reserve gemeentelijke grondexploitaties worden afgeroomd ten gunste van de algemene middelen.

(Tussentijdse) winstneming

Conform de richtlijnen van het BBV moet winst worden genomen volgens het realisatiebeginsel.

Voor winstneming geldt de percentage of completion methode (POC-methode): *Voor zover gronden zijn verkocht en opbrengsten zijn gerealiseerd dient tussentijds naar rato van de voortgang*

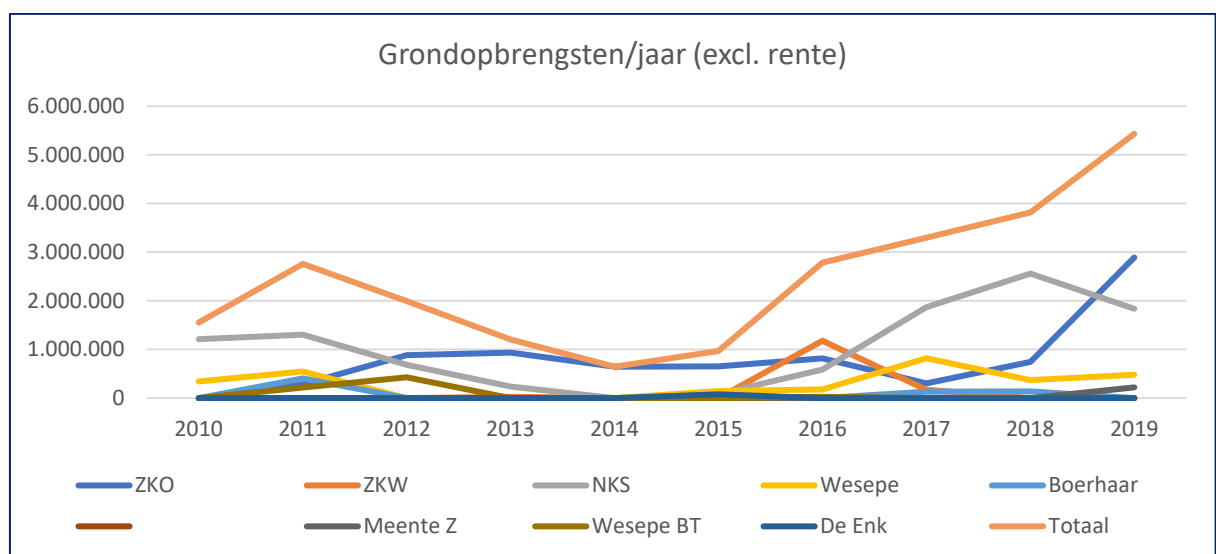
van de grondexploitaties winst worden genomen. Indien er nog risico's of onzekerheden bestaan ten aanzien van het te realiseren resultaat, dan worden deze eerst in het verwachte resultaat verdisconteerd alvorens de POC-methode wordt toegepast. Winstnemingen worden toegevoegd aan de Algemene reserve grondexploitaties.

Actuele trends en ontwikkelingen

Woningmarkt

Dat de woningmarkt aantrekt blijkt uit onderstaande tabel. Deze uitgiftes zijn in de diverse grondexploitaties verwerkt. Als kaveluitgiftes sneller gaan dan geraamd (en prijzen worden niet gewijzigd) zal dat positief doorwerken in de betreffende grondexploitatie. Gaan deze langzamer dan geraamd dan heeft dat negatieve consequenties. Gevolg van een snellere uitgifte is, dat ook de kosten van het woonrijpmaken of het bouwrijpmaken van een volgend woonveld eerder worden gemaakt dan geraamd. Indien deze kosten eerder worden gemaakt of hoger uitvallen dan verwacht (wat een gevolg is van een aantrekkende economie) zal dit negatief doorwerken in de betreffende grondexploitatie. In het algemeen kan gesteld worden dat de recente kostenstijging van de civiel technische kosten vanwege de aantrekkende markt, het tekort aan goed personeel en de stijgende grondstoffenprijzen een negatieve invloed hebben op de grondexploitaties. Zeker op grondexploitaties waar in verhouding nog veel civieltechnische werken moeten worden uitgevoerd.

Woning- bouw	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
ZKO	0	284.221	879.796	938.110	646.628	655.070	814.752	302.370	747.730	2.892.828
ZKW	0	0	0	28.335	0	0	1.179.432	172.290	0	0
NKS	1.210.030	1.303.430	687.985	239.730	0	87.840	585.030	1.870.000	2.560.405	1.839.384
Wesepe	346.350	546.785	0	0	0	145.320	178.920	820.050	370.650	480.780
Boerhaar	0	405.920	0	0	0	0	0	134.800	136.800	gesloten
Totaal WB	1.556.380	2.540.356	1.567.781	1.206.175	646.628	888.230	2.758.134	3.299.510	3.815.585	5.212.992

Bedrijven- terrein	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Meente Z	0	0	0	0	0	0	0	0	0	221.145
Wesepe BT	0	215.125	428.652	0	0	2.500	25.000	0	0	0
De Enk	0	0	0	0	0	78.200	0	0	0	gesloten
Totaal BT	0	215.125	428.652	0	0	80.700	25.000	0	0	221.145

Totaal	1.556.380	2.755.481	1.996.433	1.206.175	646.628	968.930	2.783.134	3.299.510	3.815.585	5.434.137
---------------	------------------	------------------	------------------	------------------	----------------	----------------	------------------	------------------	------------------	------------------

De opbrengst van de grondverkoop in 2019 (exclusief rente, inschrijfgelden en waarborgsommen) bedraagt bruto €5,43 miljoen.

Bedrijventerreinen

Op basis van de programmeringsafspraken tussen de provincie en de West-Overijsselse gemeenten zal medio 2020 worden gezien of er nog sprake is van over programmering en of deze situatie binnen een termijn van twee jaar verder verbeterd. In 2019 is er zowel gemeentelijk als particulier bedrijventerrein verkocht, is De Enk afgesloten en is er bedrijfsgrond in optie genomen. De grondexploitatie met betrekking tot de Meente Noord is bij raadsbesluit van 9 maart 2020 geopend. Het in voorraad hebben van een bescheiden volume bedrijventerrein in de grote kernen zorgt ervoor dat ontwikkelingen mogelijk blijven.

Ten aanzien van de waardering van de grondexploitaties bestaat een schattingonzekerheid. Hoewel de op dit moment meest waarschijnlijke inschatting is opgenomen in de jaarrekening, kan de realisatie in de toekomst aanzienlijk afwijken van deze inschatting. Deze schattingonzekerheid ontstaat door de looptijd van de grondexploitaties alsmede de onzekerheid met betrekking tot de fasering van de uit te geven kavels op het bedrijventerrein.

Resultaten grondexploitaties

De grondexploitaties zijn nauwkeurig doorgenomen. De in voorgaande jaren gemaakte kosten en opbrengsten zijn opgenomen in de boekwaarden. Deze zijn bijgewerkt tot 1 januari 2020 en verwerkt in de grondexploitaties. Vanaf 2016 is een verbetering van de woningmarkt merkbaar. Ook de markt voor bedrijfskavels trekt weer aan. Dit heeft in 2019 geleid tot concrete verkopen van zowel gemeentelijke als particuliere bedrijfsgrond. Tevens wordt er momenteel onderhandeld met meerdere partijen.

Uitgangspunten actualisatie grondexploitaties

- Voor elke grondexploitatie is een urenraming opgesteld. De uren die intern gemaakt moeten worden, maar ook het uitvoeren van onderzoek, het maken van plannen en bijvoorbeeld het opstellen van overeenkomsten, maken onderdeel uit van de plankosten. Waar nodig en zinvol

is hiervoor de gemeentelijke plankostenscan gebruikt. Hiervoor is een rekensystematiek gehanteerd die aansluit bij de ministeriële regeling voor plankosten. Het interne tarief is vastgesteld op € 100,- per uur.

- De kostenramingen voor de civiele werken zijn voor alle projecten vervaardigd met de Standaard Systematiek voor Kostenramingen (SSK). Dit is een systematiek voor het maken van kostenramingen in de bouw en biedt een handreiking voor het kostenmanagement. Het maken van ramingen van infrastructurele kosten van projecten gebeurt met de SSK op eenduidige wijze. Daardoor zijn ramingen inzichtelijk, beter in de tijd te volgen en onderling vergelijkbaar.
- Met ingang van 2016 dient conform de herziene richtlijnen van de Commissie BBV het gewogen gemiddelde rentepercentage van de leningenportefeuille van de gemeente, naar verhouding VV/EV (vreemd vermogen/eigen vermogen), te worden gehanteerd. Deze rente is verwerkt in de boekwaarden.
- Voor de nog te realiseren rente (vanaf 2020) is conform de begroting 2020-2023 uitgegaan van 2,03%.

In alle projecten is gerekend met de volgende percentages voor rente, kosten- en opbrengstenstijging:

- Kostenstijging: 3% in 2020, daarna 2% kostenstijging
- Plankostenstijging 2% (extern vanaf 2020; intern vanaf 2021)
- Opbrengstenstijging
 - bedrijventerrein: 0%
 - woningbouw: 2% (2020) daarna 1%
- Rente: conform BBV-richtlijnen: 2019: 2,07% (boekwaarden)
2,03% vanaf 2020
- Disconteringsvoet: conform BBV-richtlijnen: 2% (percentage waarmee toekomstige bedragen netto contant worden gemaakt. Resultaten worden hiermee onderling vergelijkbaar).

Actualisatie grondexploitaties

De grondexploitaties zijn per 1-1-2020 geactualiseerd en aangepast aan de huidige marktsituatie. Dit betekent dat voor alle exploitaties is gekeken naar het uitgiftetempo van de kavels en de grondprijzen voor zowel woningbouwprojecten als bedrijventerreinen. Ook is nauwkeurig gekeken naar de in elke grondexploitatie opgenomen civieltechnische kosten en plankosten.

Op basis van de aanpassingen aan de markt is het totaal aan bouwgrondexploitaties niet sluitend. Derhalve is een voorziening ter afdekking van het verlies gevormd (voorziening: te verwachten verliezen), die wordt gedekt uit de 'Algemene reserve gemeentelijke grondexploitaties'. Daarentegen worden winstnemingen toegevoegd aan deze reserve.

In onderstaande tabel worden de resultaten van de geactualiseerde grondexploitaties weergegeven, waarna nader wordt ingegaan op de geactualiseerde bouwgrondexploitaties en de uitkomsten hiervan. In deze tabel zijn de projecten Zonnekamp West en De Enk niet meer opgenomen omdat deze projecten zijn afgesloten. Besluitvorming hieromtrent heeft plaatsgevonden in de raadsvergadering van respectievelijk 4 november 2019 (ZKW) en 16 december 2019 (De Enk). Verder zijn de projecten Olstergaard en de Meente Noord toegevoegd. Deze projecten zijn geopend bij raadsbesluit op respectievelijk 2 december 2019 en 9 maart 2020.

Het positieve resultaat van Zonnekamp West bedraagt € 5.252 per 31-12-2019 in plaats van de verwachte € 3.239 zoals vermeld in het raadsbesluit tot afsluiting van Zonnekamp West d.d. 4-11-2019. Reden hiervoor is dat de nog te realiseren plankosten voor 2019 lager zijn uitgevallen dan geprognotiseerd bij afsluiting. Het bedrag van € 5.252 is ten gunste van de Algemene reserves grondexploitatie gebracht. In het resultaat ad. € 5.252 is een bedrag van € 6.773 verrekend van nog

te maken kosten (civieltechnische- en plankosten). Dit bedrag is opgenomen in een voorziening afgesloten complexen. Hiernaast is de nog te realiseren verkoopopbrengst ad. € 226.480 opgenomen als boekwaarde onder voorraad gereed product op de balans.

Bij de jaarrekening 2018 is voor het project De Enk een verliesvoorziening ingesteld van € 2.382.583 per 1-1-2019. Dit is na rentedotatie per 31-12-2019 € 2.430.234. Het uiteindelijke verlies blijkt € 2.463.470 te zijn. Het verschil is hiermee € 33.236. Dit betekent dat voor dit project er per 31-12-2019 een extra bedrag van € 33.236 ten laste wordt gebracht van de Algemene reserve grondexploitatie.

Dit bedrag is lager dan het bedrag ad. € 41.290 zoals vermeld in het raadsbesluit tot afsluiting van De Enk d.d. 16-12-2019. Reden hiervoor is dat de nog te realiseren plankosten voor 2019 lager zijn uitgevallen dan geprognostiseerd bij afsluiting. Tevens is er nog een opbrengst gerealiseerd in de vorm kostenverhaal met betrekking tot een planologische maatregel, welke bij afsluiting niet was geprognostiseerd. In het resultaat ad. € 2.463.470 is een bedrag van € 33.329 verrekend voor nog te maken kosten (aanleg parkeerplaats, incl. plankosten). Dit bedrag is opgenomen in een voorziening afgesloten complexen.

Na de behandeling van de geactualiseerde bouwgrondexploitaties wordt ingegaan op de risicoanalyse en het benodigde weerstandsvermogen dat wordt bepaald aan de hand van de risicoanalyse.

Resultaten onderhanden werken

Resultaten onderhanden werken	A	B	C			D	D-C	
	Resultaat* JR 2018 per 1-1-2019	Toevoeging 2% rente	Resultaat* JR 2018 per 1-1-2020	Resultaat* JR 2019 per 1-1-2020 excl. winstname	Projectinhoudelijk verschil excl. winstname	Resultaat* JR 2019 per 1-1-2020 incl. winstname	Projectinhoudelijk verschil incl. winstname	
Bestaande grondexploitaties								
Wesepe bedrijventerrein	€ -285.329	€ -5.707	€ -291.036	€ -373.339	€ -82.303	€ -373.339	€ -82.303	nadelig
Wesepe woningbouw	€ -732.130	€ -14.643	€ -746.773	€ -776.673	€ -29.900	€ -776.673	€ -29.900	nadelig
Noorder Koeslag**	€ 585.422	€ 11.708	€ 597.130	€ 614.962	€ 17.832	€ 376.115	€ -221.015	nadelig
Zonnekamp Oost***	€ 84.575	€ 1.692	€ 86.267	€ 53.059	€ -33.208	€ 43.187	€ -43.080	nadelig
Meente Zuid ****	€ 157.341	€ 3.147	€ 160.488	€ 180.963	€ 20.475	€ 34.216	€ -126.272	nadelig
Zonnekamp West								afgesloten
De Enk								afgesloten
Totaal	€ -190.121	€ -3.802	€ -193.923	€ -301.028	€ -107.105	€ -696.494	€ -502.571	nadelig
							D-C	D-A
Totaal neg. grexen (verlies)	€ -1.017.459		€ -1.037.808			€ -1.150.012	€ -112.204	€ -132.553
Totaal pos. grexen	€ 827.338		€ 843.885			€ 453.518	€ -390.367	€ -373.820
Nieuwe grondexploitaties								
Olstergaard *****			€ 204.702			€ 206.238	€ 1.536	voordelig
Meente Noord *****			€ -749.569			€ -675.148	€ 74.421	voordelig
							D-C	
Totaal neg. grexen (verlies)	€ -1.017.459		€ -1.787.377			€ -1.825.160	€ -37.783	€ -58.132
Totaal pos. grexen	€ 827.338		€ 1.048.587			€ 659.756	€ -388.831	€ -372.284

* : contante waarde per 1 januari

** : Resultaat JR2019 na winstneming van NKS € 238.493

*** : Resultaat JR2019 na winstneming van ZKO € 9.863

**** : Resultaat JR 2019 na winstneming van Meente € 146.657

€ 395.013

***** : openingsgrex per 1-1-2020

Totaal negatieve grexen incl. nieuwe neg. grexen (verliesvoorziening): € -58.132 (-€ 132.553 + € 74.421)

Totaal positieve grexen incl. nieuwe pos. grexen: € -372.284 (-€ 373.820 + € 1.536)

Bovenstaande tabel geeft per project de financiële resultaten weer. Kolom (A) geeft het resultaat weer, behorend bij de jaarrekening van 2018 (exclusief de afgesloten projecten), dit bedrag is op contante waarde per 1-1-2019. Doordat er gerekend wordt met een rekenrente, kunnen contante waarden uit verschillende jaren niet met elkaar vergeleken worden. In Kolom B staat daarom de rente van 1 jaar. Kolom C (= A + B) geeft dan het resultaat uit de jaarrekening van 2018 weer (inclusief het effect van + 1 jaar rente). De cijfers in kolom C zijn hiermee omgerekend naar peildatum 1-1-2020. De resultaten JR 2019 zijn op deze manier te vergelijken met de resultaten uit JR 2018. Het verschil in kolom D-C geeft de verschillen weer als gevolg van projectinhoudelijke wijzigingen. De kolom D-A geeft het totaal van de negatieve bestaande grondexploitaties (eerste regel) en het totaal van de positieve grondexploitaties (tweede regel) weer. Het verschil tussen D en A van de grondexploitaties met een negatief resultaat worden bij elkaar opgeteld en staan vermeld onder totaal verlies. Dit is ook het totaal van de te treffen verliesvoorzieningen van de

bestaande grondexploitaties (€-132.553). Hierbij wordt opgeteld het verschil van de negatieve nieuwe grondexploitatie Meente Noord (€74.421). Dit resulteert in een totaal te treffen verliesvoorziening van €-58.132. Dit bedrag wordt ten laste van de algemene reserve grondexploitaties gebracht. Hier staat tegenover dat de winstneming ad €395.013 ten gunste van de algemene reserve grondexploitaties komt.

Conclusie

Uit de jaarrekening 2019 kan voor de grondexploitaties het volgende worden geconcludeerd:

- Er is in 2019, conform het BBV, winst genomen in de projecten NoorderKoeslag (€238.493), Zonnekamp Oost (€9.863) en de Meente Zuid (€146.657). Deze bedragen zijn verwerkt in het verwachte resultaat van de grondexploitaties per 1-1-2020. Het totaalbedrag van de winstneming ad €395.013 in deze projecten wordt conform de Nota Grondbeleid toegevoegd aan de Algemene reserve grondexploitaties.
- Het verwachte resultaat van de grondexploitaties op contante waarde 1 januari 2020 bedraagt voor de bestaande grondexploitaties, nadat winst is genomen, in totaal circa € 0,70 miljoen negatief (zie kolom D). Dit was per 1 januari 2019 voor de bestaande grondexploitaties: 0,19 miljoen negatief (kolom A). Dit is exclusief de afgesloten projecten (Zonnekamp West en De Enk). Dit resultaat van - €506.373 wordt voor een groot deel veroorzaakt door de tussentijdse winstneming van €395.013.
- Voor een aantal projecten moet de voorziening te verwachten verliezen worden opgehoogd. Dit wordt voornamelijk veroorzaakt door wijzigingen in de fasering. De voorziening te verwachten verliezen grondexploitaties wordt gevormd ter afdekking van alle negatieve complexen, per contante waarde per 1 januari van dat jaar. Door afsluiting van de grondexploitaties Zonnekamp West en De Enk en opening van Olstergaard en de Meente Noord is per saldo de voorziening te verwachten verliezen grondexploitaties met €58.132 opgehoogd. Hiermee sluit de voorziening aan met de herberekende en/of nieuw geraamde verliezen.
- Het benodigd weerstandsvermogen in de Algemene reserve grondexploitatie wordt berekend in de risicoanalyse en bedraagt €655.000. Per 1-1-2018 was het benodigd weerstandsvermogen nog €761.700. Dit betekent een afname van €106.700.

Totaal genomen winst JR2019		€ 395.013
Genomen winst afsluiting Zonnekamp West		€ 5.252
Verhoging verliesvoorziening JR2019	€ - 58.132	
• <i>Minus oprenting resultaat JR2018 naar JR2019</i>	€ 20.349	
Verliesvoorziening afsluiting De Enk	€ - 80.887	
• <i>Minus oprenting resultaat De Enk JR2018 naar JR2019</i>	€ 47.651	
Risicoanalyse 1-1-2020 t.o.v. 1-1-2019 neemt af met	€ 106.700	
Saldering verliesvoorzieningen en weerstandsvermogen per 1-1-2020 neemt af met		€ 35.681
Subtotaal		€ 435.946
Reguliere rentetoevoeging aan de algemene reserve grondexploitaties 2019 (1,5%)		€ 20.016
Gehanteerde afronding bij JR2018		€ 2.722
Totaal (valt vrij bij de resultaatbestemming JR2019)		€ 458.684

Resultaten en Toelichting per grondexploitatieproject

Elke grondexploitatie is uniek en heeft eigen uitgangspunten. Hieronder zijn de wijzigingen in de uitgangspunten per project aangegeven.

In de tabellen is aangegeven of de rente en het resultaat op eind- en contante waarde voordelig (v) of nadelig (n) is. Dit is ook zo bij de verschillen tussen 1-1-2019 en 1-1-2020 aangegeven.

Meente Zuid

Op dit bedrijventerrein is het nog resterende uitgifbare terrein (nog circa 0,27 hectare) in optie genomen.

	1 januari 2020	Eindwaarde per 31 december ...	1 januari 2019	Eindwaarde per 31 december...	Vershil
Boekwaarde	131.587		126.039		
Kosten	1.425.830		1.282.503		143.327 (n)
Opbrengsten	1.619.252		1.609.307		9.945 (v)
Kostenstijging	1.244		9.288		4.641 (v)
Opbrengstenstijging	0		0		0
Rente	6.481 (n)		2.971 (n)		3.510 (n)
Eindwaarde	35.597 (v)	2021	166.955 (v)	2021	131.358 (n)
Contante waarde	34.216 (v)		157.341 (v)		123.125 (n)

De verschillen worden veroorzaakt door:

- een winstneming van € 146.657;
- hogere grondopbrengsten.

Wesepe bedrijventerrein

Op dit bedrijventerrein zijn nog bouwrijpe kavels van gezamenlijk 1,3 hectare uitgifbaar. De looptijd van het project is met drie jaar uitgefaseerd (t/m 2032), waarvan twee jaar uitfasering in verband met de opening van de grondexploitatie de Meente Noord. In 2019 zijn hier geen kavels verkocht. Wel zijn er onderhandelingen gaande met meerdere partijen.

	1 januari 2020	Eindwaarde per 31 december...	1 januari 2019	Eindwaarde per 31 december...	Vershil
Boekwaarde	1.307.013		1.250.974		
Kosten	2.437.360		2.370.863		66.497 (n)
Opbrengsten	2.702.248		2.702.248		0 (n)
Kostenstijging	23.891		21.009		2.882 (n)
Opbrengstenstijging	0		0		0 (n)
Rente	250.075 (n)		216.282 (n)		33.793 (n)
Eindwaarde	482.947 (n)	2032	354.757 (n)	2029	128.190 (n)
Contante waarde	373.339 (n)		285.329 (n)		88.010 (n)

De verschillen worden veroorzaakt door:

- drie jaar uitfasering, waarvan twee jaar in verband met de opening van de grondexploitatie de Meente Noord;
- verhoogde plankosten doordat er meerdere onderhandelingen met verschillende partijen zijn, die meer tijd kosten dan was voorzien.

Wesepe woningbouw

De woningbouwlocatie in Wesepe bestaat uit twee delen. Het eerste deel is geheel verkocht. Het tweede deel is in 2018 opnieuw verkaveld en op de markt gebracht. Het grootste deel van deze kavels is verkocht. Twee kavels zijn in optie en drie kavels worden te koop aangeboden.

	1 januari 2020	Eindwaarde per 31 december ...	1 januari 2019	Eindwaarde per 31 december ...	Vershil
Boekwaarde	1.126.470		1.516.456		
Kosten	3.909.269		3.853.327		55.942 (n)
Opbrengsten	4.039.348		4.034.846		4.502 (v)
Kostenstijging	15.621		37.274		21.653 (v)
Opbrengstenstijging	16.663		9.713		6.950 (v)
Rente	57.055 (n)		62.954 (n)		5.899 (v)
Eindwaarde	824.178 (n)	2022	776.910 (n)	2021	47.268 (n)
Contante waarde	776.673 (n)		732.130 (n)		44.543 (n)

De verschillen worden veroorzaakt door:

- één jaar uitfasering;
- extra kosten vanwege aanleg tijdelijke inritten.

Noorder Koeslag

In de woonwijk Noorder Koeslag worden kavels verkocht door de gemeente. Ook worden er huurwoningen gerealiseerd door SallandWonen en woningen verkocht door projectontwikkelaar Rotij Grondvast B.V. De woonwijk is verdeeld in vier fasen. In 2018 is een uitwerkingsplan vastgesteld voor de laatste fase. In deze fase wordt ruimte geboden aan sociale woningbouw, projectmatige woningbouw en vrije kavels in diverse prijsklassen. Eind 2018 zijn 21 kavels in verkoop gebracht. Deze kavels zijn verkocht of gereserveerd. In 2020 worden wederom kavels in verkoop gebracht en worden er projectmatige woningen aangeboden.

	1 januari 2020	Eindwaarde per 31 december ...	1 januari 2019	Eindwaarde per 31 december...	Vershil
Boekwaarde	1.338.121		2.157.755		
Kosten	17.175.408		17.002.205		173.203 (n)
Opbrengsten	20.090.701		20.189.656		98.955 (n)
Kostenstijging	68.796		90.682		21.886 (v)
Opbrengstenstijging	60.027		92.424		32.397 (n)
Rente	15.812 (v)		78.960 (n)		94.772 (v)
Eindwaarde	415.255 (v)	2024	646.309 (v)	2023	231.054 (n)
Contante waarde	376.115 (v)		585.422 (v)		209.307 (n)

Deze verschillen worden veroorzaakt door:

- één jaar uitfasering;
- een winstneming van € 238.493;
- minder rentevergoeding i.v.m. vertraging bouwrijp opleveren grond en kavels Rotij eerder verkocht dan geprognostiseerd;
- veel kavels zijn naar voren gehaald in de fasering in verband met voorspoedige verkoopprognose (waarvan een groot deel naar 2020). Hierdoor is er geen sprake van opbrengstenstijging voor deze kavels;

- hogere plankosten in verband met later woonrijpmaken dan geprognostiseerd vanwege participatie inrichting groenstroken, speelvoorziening in combinatie met renovatie park.

Zonekamp Oost

Zonekamp Oost betreft de realisatie van een woonwijk in Olst. Begin 2018 is middels een prijsvraag grond op de markt gebracht waarbij minimaal vier nul-op-de-meter-woningen gerealiseerd moesten worden. In 2019 is een deel van woonveld D in verkoop gebracht, waarbij grond ten behoeve van de bouw van vier nul-op-de-meterwoningen is verkocht. Het merendeel deel van het plangebied is bouwrijp.

	1 januari 2020	Eindwaarde per 31 december ...	1 januari 2019	Eindwaarde per 31 december ...	Vershil
Boekwaarde	595.552		3.099.436		
Kosten	8.388.246		8.297.705		90.541 (n)
Opbrengsten	11.250.346		11.195.167		55.179 (v)
Kostenstijging	22.258		69.183		46.925 (v)
Opbrengstenstijging	22.931		106.239		83.308 (n)
Rente	9.554 (n)		97.573 (n)		88.019 (v)
Eindwaarde	45.828 (v)	2022	91.542 (v)	2022	45.714 (n)
Contante waarde	43.187 (v)		84.575 (v)		41.388 (n)

De verschillen worden in hoofdzaak veroorzaakt door:

- een winstneming van € 9.863;
- hogere grondprijzen verkochte kavels;
- doordat grond eerder is verkocht dan geprognostiseerd, is enig rentevoordeel behaald, maar is er voor deze kavels geen sprake meer van de geprognostiseerde opbrengstenstijging;
- extra civieltechnische kosten vanwege grondsanering, deel asfalt omzetten naar klinkers voor een eenduidig beeld, aanleg extra parkeerplaatsen vanwege verdichting door sociale woningbouw;
- de plankosten zijn verhoogd door ingrepen in het plan: o.a. meerkosten door grondsanering, contractbeheer Nul-Op-De meter woningen, verkenningen rondom sociale woningbouw en verkenning aanpassing programma naar flex- /starterswoningen.

Tussentijdse winstneming

Conform de BBV is winst genomen conform de percentage of completionregel (POC). Hierbij mag enkel rekening gehouden worden met projectspecifieke risico's. Derhalve is geen rekening gehouden met de algemene marktrisico's zowel in de aanbesteding van de civiele werken als in de grondverkoop (grondprijzen, uitgiftetempo).

Conform de richtlijnen is een tussentijdse winst genomen en verwerkt in de volgende projecten:

Project	Tussentijds winst Jaarrekening 2017	Tussentijdse winst Jaarrekening 2018	Tussentijdse winst Jaarrekening 2019	Totaal
Noorder Koeslag	648.767	688.915	238.493	1.576.175
Zonekamp Oost	0	60.331	9.863	70.194
Zonekamp West	364.940	-39.422		325.518
Meente Zuid			146.657	146.657
Totaal	1.013.707	709.824	395.013	2.118.544

Risicoanalyse grondexploitaties

Een groot deel van de risico's is opgenomen in de grondexploitaties zelf. De project overstijgende risico's en een aantal grote projectspecifieke risico's zijn opgenomen in de risicoanalyse. Elk risico en elke kans wordt gewaardeerd door het effect te berekenen op het totaal van grondexploitaties als de kans of het risico zich daadwerkelijk voordoet en dit effect te vermenigvuldigen met een ingeschatte kans van zich voordoen. Deze risicoanalyse heeft een subjectief karakter en houdt geen rekening met "extreme weersituaties" die zich zouden kunnen voordoen bij bijvoorbeeld een volledig instortende huizenmarkt. Van het stikstofprobleem kan in enkele projecten sprake zijn. Dit is geborgen in de projectoverstijgende risico's waarin een vertraging van inkomsten met 2 jaar is opgenomen. Het totaal berekende bedrag is onderdeel van het benodigd weerstandsvermogen in de Reserve grondexploitatie. Dit was in het voorgaande jaar €0,76 miljoen berekend. Op basis van de opnieuw uitgevoerde risicoanalyse is het benodigde bedrag per 1-1-2020 €0,66 miljoen.

Tabel: Risicoanalyse op hoofdlijnen				
Risico of kans	Impact op resultaat	Kans op voordoen	Impact*kans	Beheersmaatregelen
RISICO'S				
In alle grondexploitaties rente 0,5% negatiever (uitgaven rente)	143.000	10%	14.300	Ontwikkelingen volgen, goed treasurybeleid
In alle grondexploitaties een jaarlijkse kostenstijging van 1% extra	199.000	30%	59.700	Slim aanbesteden, goede timing
In alle grondexploitaties een daling van de grondprijs met 10%	1.289.000	30%	386.700	Markt volgen
In alle grondexploitaties een vertraging van de inkomsten met 2 jaar	312.000	30%	93.600	Inzetten op verkoop en promotie activiteiten
Project specifieke risico's Wesepe woningbouw, Noorder Koeslag en Zonnekamp Oost	330.000	10-50%	128.000	
Subtotaal risico's			682.300	
KANSEN				
In alle grondexploitaties rente 0,5% positiever (uitgaven rente)	93.000	10%	9.300	Ontwikkelingen volgen, goed treasurybeleid
In alle grondexploitaties een jaarlijkse kostenstijging van 1% minder	180.000	10%	18.000	Slim aanbesteden, goede timing van werkzaamheden
Subtotaal kansen			27.300	
Totaal kansen en risico's			655.000	

Naast generieke risico's zijn er ook project specifieke risico's. Die zijn in bovenstaande tabel op totaalniveau benoemd.

HOOFDSTUK 3 JAARREKENING

3.1 BALANS EN TOELICHTING

BALANS GEMEENTE OLST-WIJHE per 31 december 2019

ACTIVA	(bedragen x € 1.000)	31-12-2019	31-12-2018
Vaste activa			
<i>Immateriële vaste activa</i>		251	342
Kosten van onderzoek en ontwikkeling voor een bepaald actief	42		118
Bijdragen aan activa in eigendom van derden	209		224
<i>Materiële vaste activa</i>		38.338	38.815
Investeringen met een economisch nut:	23.404		23.917
Investeringen met een economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven	6.240		6.512
Investeringen in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut	8.665		8.357
Gronden uitgegeven in erfpacht	29		29
<i>Financiële vaste activa</i>		8.933	10.167
Kapitaalverstrekkingen aan:			
- deelnemingen	74		74
Leningen aan:			
- openbare lichamen	501		1.029
- woningbouwcorporaties	6.424		6.886
- deelnemingen	196		296
- overige verbonden partijen	244		365
Overige langlopende leningen	1.494		1.517
Totaal vaste activa		47.522	49.324
Vlottende activa			
<i>Voorraden</i>		4.157	7.303
Onderhanden werk, waaronder bouwgronden in exploitatie	3.931		7.303
Gereed product en handelsgoederen	226		0
<i>Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar</i>		2.455	1.082
Vorderingen op openbare lichamen	404		363
Uitzettingen in 's Rijks schatkist met een rentetypische looptijd korter dan één jaar.	1.299		0
Overige vorderingen	752		719
<i>Liquide middelen</i>		27	20
Kassaldi	6		5
Banksaldi	21		15
<i>Overlopende activa</i>		3.268	3.703
De van de Europese en Nederlandse overheidslichamen ontvangen voorschotbedragen die ontstaan door voorfinanciering op uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel uitgesplitst naar de nog te ontvangen bedragen van:			
- Europese overheidslichamen	0		0
- Het Rijk	0		29
- Overige Nederlandse overheidslichamen	34		30
Overige nog te ontvangen bedragen, en de vooruitbetaalde bedragen die ten laste van volgende begrotingsjaren komen	3.234		3.644
Totaal vlottende activa		9.907	12.108
Totaal - generaal		57.429	61.432

Recht op verliescompensatie krachtens de Wet op de vennootschapsbelasting 1969

170

BALANS GEMEENTE OLST-WIJHE per 31 december 2019

PASSIVA	(bedragen x € 1.000)	31-12-2019	31-12-2018
Vaste passiva			
<i>Eigen vermogen</i>		15.125	16.920
Algemene reserve	11.160		12.544
Bestemmingsreserves	3.363		3.645
Gerealiseerd resultaat	602		731
<i>Voorzieningen</i>		5.663	5.375
Voorzieningen voor verplichtingen, verliezen en risico's	1.435		1.099
Voorzieningen voor middelen van derden waarvan de bestemming gebonden is	4.228		4.276
<i>Vaste schulden met een rentetypische looptijd van 1 jaar of langer</i>		27.315	29.646
Onderhandse leningen van:			
- binnenlandse banken en overige financiële instellingen	27.314		29.646
- waarborgsommen	1		0
Totaal vaste passiva		48.103	51.941
Vlottende passiva			
<i>Netto vlottende schulden met een rente typische looptijd korter dan 1 jaar</i>		6.111	6.980
Kasgeldleningen aangegaan bij openbare lichamen	0		0
Overige kasgeldleningen	3.200		4.500
Banksaldi	537		436
Overige schulden	2.374		2.044
<i>Overlopende passiva</i>		3.215	2.511
Verplichtingen die in het begrotingsjaar zijn opgebouwd en die in een volgend begrotingsjaar tot betaling komen met uitzondering van jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume	2.730		2.102
De van de Europese en Nederlandse overheidslichamen ontvangen voorschotbedragen voor uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel die dienen ter dekking van lasten van volgende begrotingsjaren uitgesplitst naar de ontvangen bedragen van:			
- Europese overheidslichamen	0		0
- Het Rijk	81		19
- Overige Nederlandse overheidslichamen	330		351
Overige vooruit ontvangen bedragen die ten bate van volgende begrotingsjaren komen	74		39
Totaal vlottende passiva		9.326	9.491
Totaal - generaal		57.429	61.432
Gewaarborgde geldleningen		25.803	26.300
Garantstellingen		0	0

Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling

Inleiding

De jaarrekening is opgemaakt met inachtneming van de voorschriften die het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten daarvoor geeft.

Algemene grondslagen voor het opstellen van de jaarrekening

De waardering van de activa en passiva en de bepaling van het resultaat vindt plaats op basis van historische kosten. Tenzij bij het desbetreffende balanshoofd anders is vermeld, worden de activa en passiva opgenomen tegen nominale waarden.

De baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben. Baten en winsten worden slechts genomen voorzover zij op balansdatum zijn gerealiseerd. Verliezen en risico's die hun oorsprong vinden voor het einde van het begrotingsjaar, worden in acht genomen indien zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden.

Dividendopbrengsten van deelnemingen worden als bate genomen op het moment waarop het dividend betaalbaar gesteld wordt.

Personeelslasten worden in principe toegerekend aan het boekjaar waarop ze betrekking hebben. Als gevolg van het formele verbod op het opnemen van voorzieningen c.q. schulden uit hoofde van jaarlijks terugkerende arbeidskostengerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume worden sommige personele lasten echter toegerekend aan de periode waarin uitbetaling plaatsvindt; daarbij moet worden gedacht aan componenten zoals ziektekostenpremie ten behoeve van gepensioneerden, overlopende vakantiegeld- en verlofaanspraken en dergelijke.

Voor arbeidskostengerelateerde verplichtingen van een jaarlijks vergelijkbaar volume wordt geen voorziening getroffen of op andere wijze een verplichting opgenomen. De referentieperiode is dezelfde als die van de meerjarenraming te weten vier jaar. Indien er sprake is van (eenmalige) schokeffecten (reorganisaties) dient wel een verplichting gevormd te worden.

Balans

Vaste activa

Immateriële vaste activa

De immateriële vaste activa worden gewaardeerd tegen de verkrijgings- c.q. vervaardigingsprijs verminderd met de afschrijvingen en waardeverminderingen die naar verwachting duurzaam zijn. De kosten van onderzoek en ontwikkeling worden in 5 jaar afgeschreven. De afschrijving van de geactiveerde kosten van onderzoek en ontwikkeling vangt aan bij ingebruikneming van het gerelateerde materiële vaste actief. Afsluitkosten van opgenomen geldleningen worden afgeschreven gedurende de restant looptijd van de betrokken geldlening. Bijdragen aan activa van derden zijn gewaardeerd tegen het bedrag van de verstrekte bijdragen, verminderd met afschrijvingen.

De verleende bijdragen worden afgeschreven in de periode waarin het betrokken actief van de derde op basis van de door de gemeente gestelde voorwaarden moet bijdragen aan de publieke taak.

Investerings met economisch nut.

In erfpacht uitgegeven gronden

De in erfpacht uitgegeven percelen zijn gewaardeerd tegen de eerste uitgifteprijs (i.c. de waarde die bij eerste uitgifte als basis voor de canonberekening in aanmerking is genomen). Percelen waarvan de erfpacht eeuwigdurend is afgekocht zijn tegen een geringe registratiewaarde opgenomen.

Overige investeringen met economisch nut en investeringen met een economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven.

Deze materiële vaste activa zijn gewaardeerd tegen de verkrijgings- of vervaardigingsprijs.

Specifieke investeringsbijdragen van derden worden op de desbetreffende investering in mindering gebracht; in die gevallen wordt op het saldo afgeschreven.

Conform het B&W-besluit van 15 december 2009 worden met ingang van de jaarrekening 2009 de afschrijvingslasten in het jaar van investering op nihil gesteld en wordt op investeringen afgeschreven vanaf het begrotingsjaar dat volgt op het jaar waarin het gereed komt/verworven wordt.

In het algemeen wordt gebruik gemaakt van de lineaire afschrijvingsmethode.

Slechts in uitzonderlijke gevallen wordt gebruik gemaakt van de annuïtaire afschrijvingsmethode.

Op grondbezit met economisch nut wordt niet afgeschreven.

Bij de waardering wordt in voorkomende gevallen rekening gehouden met een bijzondere vermindering van de waarde, indien deze naar verwachting duurzaam is. In het begrotingsjaar heeft een dergelijke vermindering overigens niet plaatsgevonden. Dergelijke afwaarderingen worden teruggenomen als ze niet langer noodzakelijk blijken. Volledigheidshalve vermelden wij dat op investeringen die vóór 2004 gedaan zijn soms extra is afgeschreven zonder economische noodzaak (ter verlichting van toekomstige lasten). Ook zijn in voorkomende gevallen reserves op dergelijke investeringen afgeboekt.

Op 6 december 2005 heeft het college van Burgemeester en Wethouders de nota "Waardering en afschrijving vaste activa 2005" vastgesteld. In deze nota zijn de navolgende afschrijvingstermijnen opgenomen:

Immateriële activa

-	Kosten verbonden aan het sluiten van geldleningen en het saldo van agio en disagio	maximaal de looptijd van de geldening
-	Kosten van onderzoek en ontwikkeling voor een bepaald actief	ten hoogste 5 jaar

Activa met een meerjarig economisch nut

-	(Onder)Gronden va geen afschrijving	
-	Gebouwen	40 jaar
-	CV-installatie	15 jaar
-	Rioleringswerken	40 jaar
-	Pompen riolering	15 jaar
-	Transportmiddelen	7 jaar
-	Transportmiddelen Brandweer (minder intensief gebruikt)	15 jaar
-	Motorvoertuigen	20 jaar
-	Technische installaties en machines	15 jaar
-	Vaste inventaris, veiligheidsvoorzieningen, groot onderhoud	10 jaar
-	Gereedschappen, inventaris, meubilair en overig materiaal	Naar gangbare ervaringsnormen of voorgeschreven normen over de gebruiksduur, wordt deze bij de aanschaf bepaald (meestal 5 jaar)
-	Automatisering (pc's, printers en servers etc)	5 jaar
-	Automatisering (software)	7 jaar

Activa met een meerjarig maatschappelijk nut in de openbare ruimte (als er geactiveerd wordt):

-	Wegen (wegdek, berm, talud en wegmeubilair)	25 jaar
-	Wegreconstructies (wegdek, berm, talud en wegmeubilair)	25 jaar
-	Rotondes	25 jaar
-	Verkeerslichtinstallaties en openbare verlichting	15 jaar
-	Bruggen, viaducten en ov. grotere kunstwerken	20 jaar

Met ingang van 2005 is het in deze nota vermelde afschrijvingsbeleid voor nieuwe investeringen gehanteerd.

Conform de notitie grondbeleid in begroting en jaarstukken (2019) van de commissie BBV zijn NIEGG en bouwgronden in exploitatie (BIE) die per 1 januari 2016 uit exploitatie zijn genomen, op basis van een overgangsbepaling tegen de boekwaarde per 1 januari 2016 (ingangdatum Wijzigingsbesluit) geherrubriceerd naar de materiële vaste activa. Deze overgangsbepaling heeft een looptijd van 4 jaar. Uiterlijk 31 december 2019 zal een toets plaatsvinden op de marktwaarde van deze gronden tegen de geldende bestemming op het moment van de marktwaardetoets.

De gemeente Olst-Wijhe heeft ten aanzien van de Meente Noord gebruik gemaakt van deze overgangsbepaling. De grondexploitatie met betrekking tot de Meente Noord is bij raadsbesluit van 9 maart 2020 geopend.

Het in voorraad hebben van een bescheiden volume bedrijventerrein in de grote kernen zorgt ervoor dat ontwikkelingen mogelijk blijven.

Ten aanzien van de waardering van de grondexploitaties bestaat een schattingsonzekerheid.

Hoewel de op dit moment meest waarschijnlijke inschatting is opgenomen in de jaarrekening, kan de realisatie in de toekomst aanzienlijk afwijken van deze inschatting. Deze schattingsonzekerheid ontstaat door de looptijd van de grondexploitaties alsmede de onzekerheid met betrekking tot de fasering van de uit te geven kavels op het bedrijventerrein.

Investerings in de openbare ruimte met uitsluitend maatschappelijk nut

Investerings met een maatschappelijk nut worden, evenals investeringen met een economisch nut, geactiveerd en over de verwachte toekomstige gebruiksduur afgeschreven. De verplichting om alle investeringen te activeren volgens de nieuwe methode geldt alleen voor investeringen die vanaf begrotingsjaar 2017 worden gedaan.

Door de invoering van de nieuwe systematiek blijven verschillen bestaan in de wijze waarop mag worden afgeschreven op investeringen in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut die vóór het begrotingsjaar 2017 zijn gedaan. Om inzicht te geven in het deel van de activa dat wel vergelijkbaar is qua systematiek is in het verloopoverzicht in de toelichting op de balans aangegeven welk bedrag volgens de nieuwe systematiek is verantwoord en welk deel volgens een andere systematiek.

Financiële vaste activa

Kapitaalverstrekkingen aan gemeenschappelijke regelingen en leningen u/g zijn opgenomen tegen nominale waarde. Zonodig is een voorziening voor verwachte oninbaarheid in mindering gebracht.

Participaties in het aandelenkapitaal van NV's en BV's ("kapitaalverstrekkingen aan deelnemingen" in de zin van het BBV) zijn gewaardeerd tegen de verkrijgingsprijs van de aandelen. Indien de waarde van de aandelen onverhoopt structureel mocht dalen tot onder de verkrijgingsprijs zal afwaardering plaatsvinden. Tot dusver is een dergelijke afwaardering niet noodzakelijk gebleken. De actuele waarde ligt ruim boven de verkrijgingsprijs.

VLOTTENDE ACTIVA

Voorraden

De als "onderhanden werken" opgenomen bouwgronden in exploitatie (BIE) zijn gewaardeerd tegen de vervaardigingsprijs, dan wel de lagere marktwaarde. De vervaardigingsprijs omvat de kosten die rechtstreeks aan de vervaardiging kunnen worden toegerekend (zoals grondaankopen en kosten van bouw- en woonrijpmaken), alsmede een redelijk te achten aandeel in de rentekosten en de administratie- en beheerskosten. Winsten uit de grondexploitatie worden slechts genomen indien en voorzover die met voldoende mate van betrouwbaarheid als gerealiseerd aangemerkt kunnen worden. Zolang daarvan geen sprake is worden de verkregen verkoopopbrengsten ten volle op de vervaardigingskosten in mindering gebracht.

Gerede producten worden gewaardeerd tegen de kostprijs of tegen de marktwaarde indien de marktwaarde lager is dan de kostprijs. Dat laatste doet zich met name voor indien voorraden incourant worden. De kostprijs bestaat uit de verrekenprijzen van grond- en hulpstoffen en de loon- en machinekosten die aan de vervaardiging kunnen worden toegerekend.

Vorderingen en overlopende activa

De vorderingen worden gewaardeerd tegen nominale waarde. Voor verwachte oninbaarheid is een voorziening in mindering gebracht. De voorziening wordt statisch bepaald op basis van de geschatte inningskansen.

Liquide middelen en overlopende posten.

Deze activa worden tegen nominale waarde opgenomen.

Vorzieningen

Vorzieningen worden gewaardeerd op het nominale bedrag van de betrokken verplichting c.q. het voorzienbare verlies. De pensioenverplichting ten behoeve van de wethouders is echter tegen de contante waarde van de (reeds opgebouwde) toekomstige uitkeringsverplichtingen gewaardeerd.

De wachtgeldverplichtingen voormalige wethouders zijn eveneens tegen contante waarde van de toekomstige uitkeringsverplichtingen gewaardeerd.

Vaste schulden

Vaste schulden worden gewaardeerd tegen de nominale waarde verminderd met gedane aflossingen. De vaste schulden hebben een rentetypische looptijd van één jaar of langer.

De waardering van de verplichting uit hoofde van de financial leasing van de vervoermiddelen vindt plaats tegen de contante waarde van de contractueel verschuldigde leasetermijnen.

Vlottende passiva

De vlottende passiva worden gewaardeerd tegen de nominale waarde.

Borg- en Garantstellingen

Voor zover leningen door de gemeente gewaarborgd zijn, is buiten telling het totaalbedrag van de geborgde schuldrestanten per einde boekjaar opgenomen. Overigens is in de toelichting op de balans nadere informatie opgenomen.

Toelichting op de balans per 31 december 2019

(bedragen x € 1.000)

ACTIVA

VASTE ACTIVA

Immateriële vaste activa

De immateriële vaste activa bestaan uit de volgende onderdelen:

	Boekwaarde 31-12-2019	Boekwaarde 31-12-2018
Kosten onderzoek en ontwikkeling voor een bepaald actief	€ 42	€ 118
Bijdragen aan activa in eigendom van derden	€ 209	€ 224
Totaal	€ 251	€ 342

Onderstaand overzicht geeft het verloop van de weer van de immateriële vaste activa gedurende het jaar 2019

	Boekwaarde 31-12-2018	Herrubricering	Investerings	Desinvesteringen	Afschrijvingen	Bijdragen van derden	Afwaarderingen	Boekwaarde 31-12-2019
Kosten onderzoek en ontwikkeling voor een bepaald actief	€ 118	€ -	€ 335	€ 401	€ -	€ 10	€ -	€ 42
Bijdragen aan activa in eigendom van derden	€ 224	€ -	€ -	€ -	€ 15	€ -	€ -	€ 209
Totaal	€ 342	€ -	€ 335	€ 401	€ 15	€ 10	€ -	€ 251

De kosten voor onderzoek en ontwikkeling van het project Olstergaard is overgeboekt naar de voorraden onderhanden werk.

Dit grondexploitatieproject is geopend bij raadsbesluit d.d. 2 december 2019.

De belangrijkste in het boekjaar gedane investeringen staan in het hierna opgenomen overzicht vermeld. Per investering staat het ter beschikking gestelde krediet aangegeven, het in 2019 daadwerkelijk bestede bedrag en het totaalbedrag dat tot en met 2019 ten laste van het krediet is gebracht.

	Beschikbaar gesteld krediet	Werkelijk besteed in 2019	Cumulatief besteed t/m 2019
Meente Noord	€ 45	€ 14	€ 42
Zonnekamp Oost (proeftuin)/Olstergaard	€ 275	€ 321	€ 411
Totaal	€ 320	€ 335	€ 453

Materiële vaste activa

De materiële vaste activa bestaan uit de volgende onderdelen:

	Balanswaarde per 31-12-2019	Balanswaarde per 31-12-2018
Investerings met een economisch nut	€ 23.404	€ 23.917
Investerings met een economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven	€ 6.240	€ 6.512
Investerings in de openbare ruimte met maatschappelijk nut	€ 8.665	€ 8.357
In erfpacht uitgegeven gronden	€ 29	€ 29
Totaal	€ 38.338	€ 38.815

De investeringen met een economisch nut kunnen als volgt worden onderverdeeld:

	Balanswaarde per 31-12-2019	Balanswaarde per 31-12-2018
Gronden en terreinen	€ 4.814	€ 4.819
Woonruimten	€ -	€ -
Bedrijfsgebouwen	€ 16.623	€ 16.800
Grond-, weg- en waterbouwkundige werken	€ -	€ -
Vervoermiddelen	€ 127	€ 165
Machines, apparaten en installaties	€ 42	€ 82
Overige materiële vaste activa	€ 1.798	€ 2.051
Totaal	€ 23.404	€ 23.917

Het hierna opgenomen overzicht geeft het verloop van de boekwaarde van de overige investeringen met een economisch nut weer:

	Boekwaarde 31-12-2018	Stand voorziening per 31-12-2018	Balanswaarde 31-12-2018	Herrubricering	Investeringen	Des- investeringen	Afschrijvingen	Bijdragen van derden	Afwaarderingen	Boekwaarde 31-12-2019	Stand voorziening per 31-12-2019	Balanswaarde 31-12-2019
Gronden en terreinen	€ 5.569	€ 750	€ 4.819		€ 75	€ 155	€ -	€ -	€ -	€ 5.489	€ 675	€ 4.814
Woonruimten	€ -		€ -		€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
Bedrijfsgebouwen	€ 16.800		€ 16.800		€ 426	€ -	€ 603	€ -	€ -	€ 16.623	€ -	€ 16.623
Grond-, weg- en waterbouwkundige werken	€ -		€ -		€ 3	€ -	€ -	€ 3	€ -	€ -	€ -	€ -
Vervoermiddelen	€ 165		€ 165		€ -	€ -	€ 38	€ -	€ -	€ 127	€ -	€ 127
Machines, apparaten en installaties	€ 82		€ 82		€ -	€ -	€ 40	€ -	€ -	€ 42	€ -	€ 42
Overige materiële vaste activa	€ 2.051		€ 2.051		€ -	€ -	€ 253	€ -	€ -	€ 1.798	€ -	€ 1.798
Totaal	€ 24.667	€ 750	€ 23.917	€ -	€ 504	€ 155	€ 934	€ 3	€ -	€ 24.079	€ 675	€ 23.404

Onder bijdragen van derden zijn de bijdragen van derden opgenomen die direct gerelateerd zijn aan de investering. Onder de afwaarderingen staan de afwaarderingen vermeld wegens duurzame waardeverminderingen.

De belangrijkste in het boekjaar gedane investeringen staan in het hierna opgenomen overzicht vermeld.

	Beschikbaar gesteld krediet	Werkelijk bested in 2019	Cumulatief bested t/m 2019
Brandweergarage Wesepe	€ -	€ 501	€ 501
Passantenhaven	€ -	€ 3	€ 3
Totaal	€ -	€ 504	€ 504

Het hierna opgenomen overzicht geeft het verloop van de boekwaarde van de investeringen met een economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven weer:

	Boekwaarde 31-12-2018	Investeringen	Des-investeringen	Afschrijvingen	Bijdragen van derden	Afwaarderingen	Boekwaarde 31-12-2019
Overige materiële vaste activa	€ 6.512	€ 180	€ 28	€ 328	€ 96	€ -	€ 6.240

Onder bijdragen van derden zijn de bijdragen van derden opgenomen die direct gerelateerd zijn aan de investering. Onder de afwaarderingen staan de afwaarderingen vermeld wegens duurzame waardeverminderingen.

De belangrijkste in het boekjaar gedane investeringen staan in het hierna opgenomen overzicht vermeld.

	Beschikbaar gesteld krediet	Werkelijk bested in 2019	Cumulatief t/m bested t/m 2019
Afvalstoffen	€ 235	€ 52	€ 251
Riolering	€ 1.229	€ 128	€ 1.061
Totaal	€ 1.464	€ 180	€ 1.311

De investeringen in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut kunnen als volgt worden onderverdeeld:

	Boekwaarde per 31-12-2019	Boekwaarde per 31-12-2018
Grond-, weg- en waterbouwkundige werken	€ 6.576	€ 6.401
Overige materiële vaste activa	€ 2.089	€ 1.956
Totaal	€ 8.665	€ 8.357

Om inzicht te geven in het deel van de activa dat wel vergelijkbaar is qua systematiek wordt in het verloopoverzicht een scheiding aangebracht tussen welk bedrag volgens de nieuwe systematiek is verantwoord en welk deel volgens een andere systematiek. De boekwaarde van de investeringen in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut had het volgende verloop:

	Boekwaarde 31-12-2018	Investerings	Des-investerings	Afschrijvingen	Bijdragen van derden	Afwaarderingen	Boekwaarde 31-12-2019
<i>Maatschappelijk nut vóór 2017</i>							
Grond-,weg- en waterbouwkundige werken	€ 6.212	€ 32	€ -	€ 393	€ -	€ -	€ 5.787
Overige materiële vaste activa	€ 1.835	€ 43	€ -	€ 99	€ 13	€ -	€ 1.766
Subtotaal	€ 8.047	€ 11	€ -	€ 492	€ 13	€ -	€ 7.553
<i>Maatschappelijk nut vanaf 2017</i>							
Grond-, weg- en waterbouwkundige werken	€ 189	€ 647	€ -	€ 12	€ 35	€ -	€ 789
Overige materiële vaste activa	€ 121	€ 219	€ -	€ 8	€ 9	€ -	€ 323
Subtotaal	€ 310	€ 866	€ -	€ 20	€ 44	€ -	€ 1.112
Totaal	€ 8.357	€ 877	€ -	€ 512	€ 57	€ -	€ 8.665

Onder bijdragen van derden zijn de bijdragen van derden opgenomen die direct gerelateerd zijn aan het betrokken actief. Onder de afwaarderingen staan de afwaarderingen vermeld wegens duurzame waardeverminderingen.

De volgende investeringen in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut zijn in het boekjaar geactiveerd.

	Beschikbaar gesteld krediet	Werkelijk besteed in 2019	Cumulatief t/m besteed t/m 2019
Wegen c.a.	€ 6.181	€ 588	€ 1.622
Openbare verlichting	€ 487	€ 209	€ 330
Recreatie en Toerisme	€ 151	€ 80	€ 125
Totaal	€ 6.819	€ 877	€ 2.076

Financiële vaste activa

Het verloop van de financiële vaste activa gedurende het jaar 2019 wordt in het hierna opgenomen overzicht weergegeven:

	Boekwaarde 31-12-2018	Stand voorziening per 31-12-2018	Balanswaarde 31-12-2018	Investerings	Des- investerings	Afschrijvingen / aflossingen	Boekwaarde 31-12-2019	Stand voorziening per 31-12-2019	Balanswaarde 31-12-2019
Kapitaalverstrekkingen aan:									
- deelnemingen	€ 74	€ -	€ 74	€ -	€ -	€ -	€ 74	€ -	€ 74
- gemeenschappelijke regelingen	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
- overige verbonden partijen	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
Langlopende leningen aan:									
- openbare lichamen	€ 1.029	€ -	€ 1.029	€ -	€ -	€ 528	€ 501	€ -	€ 501
- woningbouwcorporaties	€ 6.886	€ -	€ 6.886	€ -	€ -	€ 462	€ 6.424	€ -	€ 6.424
- deelnemingen	€ 296	€ -	€ 296	€ -	€ -	€ 100	€ 196	€ -	€ 196
- overige verbonden partijen	€ 365	€ -	€ 365	€ -	€ -	€ 121	€ 244	€ -	€ 244
Overige langlopende leningen	€ 1.517	€ -	€ 1.517	€ 5	€ -	€ 28	€ 1.494	€ -	€ 1.494
Totaal	€ 10.167	€ -	€ 10.167	€ 5	€ -	€ 1.239	€ 8.933	€ -	€ 8.933

VLOTTENDE ACTIVA

Voorraden

De in de balans opgenomen voorraden worden uitgesplitst naar de volgende categorieën:

	Boekwaarde 31-12-2019	Boekwaarde 31-12-2018
Onderhanden werk: waaronder gronden in exploitatie	€ 5.080	€ 10.703
Gereed product en handelgoederen	€ 226	€ -
Totaal	€ 5.306	€ 10.703
Afgedekt door voorziening verwacht verlies		
- Onderhanden werk: gronden in exploitatie	€ 1.149	€ 3.400
- Gereed product en handelgoederen	€ -	€ -
Totaal verliesvoorziening	€ 1.149	€ 3.400
Totaal	€ 4.157	€ 7.303

Van de bouwgronden in exploitatie kan van het verloop in 2019 het volgende overzicht worden weergegeven:

	Boekwaarde 31-12-2018	Stand voorziening per 31-12-2018	Balanswaarde 31-12-2018	Herrubricering	Investerings	Opbrengsten	Aanwending voorziening	Winstuitname	Boekwaarde 31-12-2019	Stand voorziening per 31-12- 2019	Balanswaarde 31-12-2019	Geraamde nog te maken kosten	Geraamde nog te realiseren opbrengsten	Geraamd eindresultaat (nominale) waarde	Geraamd eindresultaat (contante) waarde
Zonnekamp Oost	€ 3.101	€ -	€ 3.101		€ 398	€ 2.902	€ -	€ -	€ 597	€ -	€ 597	€ 897	€ 1.538	€ 44-	€ 43-
Zonnekamp West	€ 196	€ -	€ 196	€ 226-	€ 31	€ 1	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
Noorder Koesslag	€ 2.158	€ -	€ 2.158		€ 792	€ 1.850	€ -	€ 238	€ 1.338	€ -	€ 1.338	€ 1.709	€ 3.463	€ 415-	€ 376-
Olstergaard	€ -	€ -	€ -		€ 582	€ -	€ -	€ -	€ 582	€ -	€ 582	€ 3.881	€ 4.700	€ 237-	€ 206-
Wesepje plandeel woningbouw	€ 1.515	€ 732	€ 783		€ 95	€ 485	€ -	€ -	€ 1.125	€ 776	€ 349	€ 633	€ 935	€ 823	€ 777
Subtotaal woningbouw	€ 6.970	€ 732	€ 6.238	€ 226-	€ 1.898	€ 5.238	€ -	€ 238	€ 3.642	€ 776	€ 2.866	€ 7.120	€ 10.636	€ 126	€ 152
Zuid. Uitbreiding De Meente	€ 126	€ -	€ 126		€ 227	€ 221	€ -	€ -	€ 132	€ -	€ 132	€ 101	€ 268	€ 35-	€ 34-
Wesepje plandeel bedrijventerrein	€ 1.250	€ 285	€ 965		€ 56	€ -	€ -	€ -	€ 1.306	€ 373	€ 933	€ 502	€ 1.326	€ 482	€ 373
De Enk (Enkweg Wijhe)	€ 2.357	€ 2.383	€ 26-		€ 113	€ 6	€ 2.464	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
Subtotaal bedrijventerreinen	€ 3.733	€ 2.668	€ 1.065	€ -	€ 396	€ 227	€ 2.464	€ -	€ 1.438	€ 373	€ 1.065	€ 603	€ 1.594	€ 447	€ 339
Totaal generaal	€ 10.703	€ 3.400	€ 7.303	€ 226-	€ 2.294	€ 5.465	€ 2.464	€ 238	€ 5.080	€ 1.149	€ 3.931	€ 7.723	€ 12.230	€ 573	€ 491

Toelichting

Complex Zonnekamp West is conform raadsbesluit d.d. 04-11-2019 afgesloten in 2019. De nog te realiseren verkoopopbrengst ad € 226.480 is opgenomen als boekwaarde onder voorraad gereed product op de balans.

Complex De Enk is conform raadsbesluit d.d. 16-12-2019 afgesloten in 2019.

Verder is projecten Olstergaard toegevoegd. Dit complex is geopend bij raadsbesluit d.d. 2 december 2019.

Voor een nadere toelichting op de grondexploitatie wordt verwezen naar de toelichting op het programma/het jaarverslag en de paragraaf grondbeleid.

Gereed product en handelsgoederen	Boekwaarde 31-12-2018	Stand Voorziening 31-12-2018	Balanswaarde 31-12-2018	Herrubricering	Investerings	Opbrengsten	Afschrijvingen	Boekwaarde 31-12-2019	Rente op voorzieningen	Mutaties voorzieningen	Stand voorz. 31-12-2019	Balanswaarde 31-12-2019
Zonnekamp West voorraad gronden	€ -	€ -	€ -	€ 226	€ -	€ -	€ -	€ 226	€ -	€ -	€ -	€ 226
Totaal	€ -	€ -	€ -	€ 226	€ -	€ -	€ -	€ 226	€ -	€ -	€ -	€ 226

Toelichting

Complex Zonnekamp West is conform raadsbesluit d.d. 04-11-2019 afgesloten in 2019. De nog te realiseren verkoopopbrengst ad € 226.480 is opgenomen als boekwaarde onder voorraad gereed product op de balans.

Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar

De in de balans opgenomen uitzettingen met een looptijd van één jaar of minder kunnen als volgt gespecificeerd worden:

	Boekwaarde 31-12-2019	Voorziening oninbaarheid	Balanswaarde 31-12-2019	Balanswaarde 31-12-2018
Vorderingen op openbare lichamen	€ 404	€ -	€ 404	€ 363
Uitzettingen in 's Rijks schatkist met een rentetypische looptijd korter dan één jaar	€ 1.299	€ -	€ 1.299	€ -
Overige vorderingen	€ 1.332	€ 580	€ 752	€ 719
Totaal	€ 3.035	€ 580	€ 2.455	€ 1.082

Drempelbedrag Schatkistbankieren (SKB)

	1e kwartaal 2019	2e kwartaal 2019	3e kwartaal 2019	4e kwartaal 2019
Op dagbasis buiten 's Rijks schatkist gehouden middelen	228	241	233	259
Drempelbedrag	€ 332	€ 332	€ 332	€ 332
Ruimten binnen limiet (+), overschrijding (-)	€ 104	€ 91	€ 99	€ 73

Liquide middelen

Het saldo van de liquide middelen bestaat uit de volgende componenten:

	Boekwaarde per 31-12-2019	Boekwaarde per 31-12-2018
Kassaldi	€ 6	€ 5
Banksaldi	€ 21	€ 15
Totaal	€ 27	€ 20

Overlopende activa

De post overlopende activa kan als volgt onderscheiden worden:

	Boekwaarde per 31-12-2019	Boekwaarde per 31-12-2018
De van de Europese en Nederlandse overheidslichamen nog te ontvangen voorschotbedragen die ontstaan door voorfinanciering op uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel uitgesplitst naar de nog te ontvangen bedragen van:		
- Europese overheidslichamen	€ -	€ -
- Het Rijk	€ -	€ 29
- Overige Nederlandse overheidslichamen	€ 34	€ 30
Overige nog te ontvangen bedragen, en de vooruitbetaalde bedragen die ten laste van volgende begrotingsjaren komen	€ 3.234	€ 3.644
Totaal	€ 3.268	€ 3.703

De in de balans opgenomen van het Rijk nog te ontvangen voorschotbedragen die zijn ontstaan door voorfinanciering op uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel kunnen als volgt worden gespecificeerd:

	Saldo 31-12-2018	Toevoeging	Ontvangen bedragen	Saldo 31-12-2019
Ministerie van SZW; BUIG vangnetregeling	€ 11	€ -	€ 11	€ -
Ministerie van SZW; BBZ	€ 18	€ -	€ 18	€ -
Totaal	€ 29	€ -	€ 29	€ -

Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar

De in de balans opgenomen uitzettingen met een looptijd van één jaar of minder kunnen als volgt gespecificeerd worden:

	Boekwaarde 31-12-2019	Voorziening oninbaarheid	Balanswaarde 31-12-2019	Balanswaarde 31-12-2018
Vorderingen op openbare lichamen	€ 404	€ -	€ 404	€ 363
Uitzettingen in 's Rijks schatkist met een rentetypische looptijd korter dan één jaar	€ 1.299	€ -	€ 1.299	€ -
Overige vorderingen	€ 1.332	€ 580	€ 752	€ 719
Totaal	€ 3.035	€ 580	€ 2.455	€ 1.082

Drempelbedrag Schatkistbankieren (SKB)

	1e kwartaal 2019	2e kwartaal 2019	3e kwartaal 2019	4e kwartaal 2019
Op dagbasis buiten 's Rijks schatkist gehouden middelen	228	241	233	259
Drempelbedrag	€ 332	€ 332	€ 332	€ 332
Ruimten binnen limiet (+), overschrijding (-)	€ 104	€ 91	€ 99	€ 73

Liquide middelen

Het saldo van de liquide middelen bestaat uit de volgende componenten:

	Boekwaarde per 31-12-2019	Boekwaarde per 31-12-2018
Kassaldi	€ 6	€ 5
Banksaldi	€ 21	€ 15
Totaal	€ 27	€ 20

Overlopende activa

De post overlopende activa kan als volgt onderscheiden worden:

	Boekwaarde per 31-12-2019	Boekwaarde per 31-12-2018
De van de Europese en Nederlandse overheidslichamen nog te ontvangen voorschotbedragen die ontstaan door voorfinanciering op uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel uitgesplitst naar de nog te ontvangen bedragen van:		
- Europese overheidslichamen	€ -	€ -
- Het Rijk	€ -	€ 29
- Overige Nederlandse overheidslichamen	€ 34	€ 30
Overige nog te ontvangen bedragen, en de vooruitbetaalde bedragen die ten laste van volgende begrotingsjaren komen	€ 3.234	€ 3.644
Totaal	€ 3.268	€ 3.703

De in de balans opgenomen van het Rijk nog te ontvangen voorschotbedragen die zijn ontstaan door voorfinanciering op uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel kunnen als volgt worden gespecificeerd:

	Saldo 31-12-2018	Toevoeging	Ontvangen bedragen	Saldo 31-12-2019
Ministerie van SZW; BUIG vangnetregeling	€ 11	€ -	€ 11	€ -
Ministerie van SZW; BBZ	€ 18	€ -	€ 18	€ -
Totaal	€ 29	€ -	€ 29	€ -

De in de balans opgenomen van overige Nederlandse overheidslichamen nog te ontvangen voorschotbedragen die zijn ontstaan door voorfinanciering op uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel kunnen als volgt worden gespecificeerd:

	Saldo 31-12-2018	Toevoeging	Ontvangen bedragen	Saldo 31-12-2019
Provincie Overijssel; Verkeersveiligheid	€ 29	€ 33	€ 29	€ 33
Provincie Overijssel; Cultuurmakelaar	€ 1	€ -	€ 1	€ -
Provincie Overijssel; zelfredzaamheid	€ -	€ 1	€ -	€ 1
Totaal	€ 30	€ 34	€ 30	€ 34

De in de balans opgenomen overige nog te ontvangen bedragen en de vooruitbetaalde bedragen die ten laste van volgende begrotingsjaren komen, kunnen als volgt worden gespecificeerd:

	Boekwaarde per 31-12-2019	Boekwaarde per 31-12-2018
Belastingdienst, BCF	€ 2.246	€ 2.072
DOWR, diftar, toeristenbelasting	€ 344	€ 316
DOWR, doorbetaling belastingontvangsten	€ 22	€ 483
DOWR, afrekening dienstverlening	€ 111	€ -
Salland/Wonen, rente geldlening sporthal De Lange Slag	€ 126	€ 130
Nedvang	€ 57	€ 85
Regiogemeenten, leerlingenvervoer	€ -	€ 168
Overige posten	€ 142	€ 194
Subtotaal nog te ontvangen bedragen	€ 3.047	€ 3.448
Subtotaal vooruitbetaalde bedragen	€ 187	€ 196
Totaal	€ 3.234	€ 3.644

Recht op verliescompensatie krachtens de Wet op de vennootschapsbelasting 1969

Vennootschapsbelasting

Compensabel verlies uit hoofde van recht op verliescompensatie krachtens de Wet op de vennootschapsbelasting 1969

Saldo 31-12-2018	Af	Bij	Saldo 31-12-2019
€ 170	€ 170		€ -

VASTE PASSIVA

Eigen vermogen

Het in de balans opgenomen eigen vermogen bestaat uit de volgende posten:

	Boekwaarde per 31-12-2019	Boekwaarde per 31-12-2018
Algemene reserves:	€ 11.160	€ 12.544
Bestemmingsreserves:	€ 3.363	€ 3.645
Gerealiseerd resultaat	€ 602	€ 731
Totaal	€ 15.125	€ 16.920

Het verloop in 2019 wordt in het hierna volgende overzicht per reserve weergegeven:

	Boekwaarde 31-12-2018 voor resultaat bestemming	Toevoegingen	Onttrekkingen	Bestemming resultaat vorig boekjaar	Vermindering ter dekking van afschrijvingen	Boekwaarde 31-12-2019
Algemene reserves:						
Algemene reserve	€ 6.953	€ -	€ -	€ -	€ -	€ 6.953
Nader te bestemmen middelen	€ 4.256	€ 634	€ 2.528	€ 731	€ -	€ 3.093
Reserve grondexploitatie	€ 1.335	€ 494	€ 715	€ -	€ -	€ 1.114
Totaal algemene reserves	€ 12.544	€ 1.128	€ 3.243	€ 731	€ -	€ 11.160
Bestemmingsreserves:						
Investeringsreserve	€ 753	€ 11	€ 113	€ -	€ -	€ 651
Decentralisatie huisvesting onderwijs	€ 3	€ -	€ -	€ -	€ -	€ 3
Bestemmingsreserve algemeen	€ 60	€ -	€ 20	€ -	€ -	€ 40
Reserve bovenwijkse voorzieningen	€ 98	€ 2	€ -	€ -	€ -	€ 100
Bestemmingsreserve extra afschrijvingen	€ 6	€ -	€ -	€ -	€ 4	€ 2
Bestemmingsres.kap.lasten gemeentehuis	€ 488	€ 19	€ -	€ -	€ 72	€ 435
Bestemmingsreserve privatisering groen	€ 187	€ -	€ -	€ -	€ -	€ 187
Reclame sport	€ 17	€ 2	€ -	€ -	€ -	€ 19
Onderhoud gemeentehuis	€ 360	€ 70	€ 88	€ -	€ -	€ 342
Onderhoud huisvesting buitendienst	€ 25	€ 11	€ 9	€ -	€ -	€ 27
Onderhoud brandweergarages	€ 90	€ 26	€ -	€ -	€ -	€ 116
Onderhoud welzijnsaccommodaties	€ 695	€ 168	€ 96	€ -	€ -	€ 767
Onderhoud kerktorens	€ 77	€ 29	€ 7	€ -	€ -	€ 99
Onderhoud gebouwen begraafplaats	€ 91	€ 7	€ -	€ -	€ -	€ 98
Onderhoud passantenhaven	€ -	€ 3	€ -	€ -	€ -	€ 3
Omgevingsvergunning	€ 10	€ -	€ -	€ -	€ -	€ 10
Duurzaamheid	€ 1	€ -	€ -	€ -	€ -	€ 1
Laanbeplanting Raalterweg Wesep	€ 20	€ -	€ -	€ -	€ -	€ 20
Wachtgeldverplichting huidige wethouders	€ 137	€ 2	€ -	€ -	€ -	€ 139
Reserve Sociaal Domein	€ 533	€ -	€ 223	€ -	€ -	€ 310
Totaal bestemmingsreserves	€ 3.645	€ 350	€ 556	€ -	€ 76	€ 3.363
Totaal reserves	€ 16.189	€ 1.478	€ 3.799	€ 731	€ 76	€ 14.523

Onder "Bestemming resultaat" staan de toevoegingen vermeld uit hoofde van de bestemming van het resultaat van het voorgaand boekjaar.

Onder de afschrijvingen staan de verminderingen vermeld in verband met afschrijvingen op activa waarvoor een specifieke bestemmingsreserve is gevormd.

Toelichting reserves

Hieronder blijkt de reden van instelling van iedere reserve afzonderlijk. Tevens worden de belangrijkste mutaties in 2019 genoemd:

Algemene reserve

Doel: Het dienen als buffer voor het opvangen van risico's / verplichtingen waarvoor geen voorzieningen zijn gevormd en voor dekking van onverwachte tekorten op de jaarrekening. In 2019 is een bedrag van € 104.300 aan bespaarde rente toegevoegd aan de exploitatierekening.

Reserve nader te bestemmen middelen

Doel: Dekking van toekomstige uitgaven die niet nader zijn gedefinieerd.

In 2019 is een bedrag van € 63.836 toegevoegd aan bespaarde rente.

In 2019 is het resultaat van de jaarrekening 2018 ad € 730.813 aan deze reserve gedoteerd.

Overeenkomstig de besluitvorming bij de jaarrekening 2018 is € 570.000 aan vrijval van de reserve grondexploitatie gedoteerd aan de reserve.

In 2019 werd aan deze reserve voor in totaal € 2.527.567 onttrokken.

De majeure mutaties zijn:

- Tekort Begroting 2019	671.228
- Tekort 1e BERAP 2019	397.891
- Tekort 2e BERAP 2019	189.524
- Aanvulling saldo egalisatievoorziening afvalstoffenheffing	100.000
- Verlaging Algemene uitkering 2018	180.000
- Invoering omgevingswet	183.375

Reserve grondexploitatie

Doel: Egalisatie van de batige en nadelige saldi van de afzonderlijke complexen. De reserve is bedoeld als weerstandsvermogen om mogelijke financiële marktrisico's voortvloeiende uit de grondexploitaties op te kunnen vangen.
 De benodigde omvang van de reserve is eind 2018 bepaald op € 761.700. Aangezien het saldo van de reserve ultimo 2018 € 1.334.422 bedroeg is in het kader van de resultaatbestemming 2018 in 2019 € 570.000 onttrokken aan deze reserve.
 In 2019 is een bedrag van € 20.016 toegevoegd aan bespaarde rente.
 Daarnaast hebben dotaties ad € 238.493, € 146.657 en € 9.863 plaatsgevonden vanwege de (tussentijdse) winstuitname uit de complexen Noorder Koeslag, respectievelijk De Meente Zuid en Zonnekamp Oost.
 Het voordelige eindresultaat van het complex Zonnekamp West ad € 5.252 is toegevoegd aan de reserve.
 Het nadelige eindresultaat van het complex De Enk ad € 33.236 is onttrokken aan de reserve.
 Vanwege de mutatie van de verliesvoorziening voor de diverse grondexploitaties is per saldo € 37.782 onttrokken aan de reserve grondexploitatie.

Investeringsreserve

Doel: Het sneller kunnen inspelen op investeringsbehoefte.
 In 2019 is een bedrag van € 11.301 toegevoegd aan bespaarde rente.
 In 2019 werd aan deze reserve voor in totaal € 113.671 onttrokken.
 De majeure mutatie is:
 - Achterstallig onderhoud IBOR 90.726

Reserve Decentralisatie huisvesting onderwijs

Doel: Opvang jaarlijkse fluctuaties in de uitgaven wegens de gemeentelijke taak te voorzien in de huisvesting van het onderwijs (Basis- en Voortgezet onderwijs). In 2019 bedroeg de bespaarde rente € 37 negatief.

Bestemmingsreserve Algemeen

Overeenkomstig de begroting 2019 zijn bedragen ad € 17.370 ten behoeve van kunstwerken en € 2.650 ten behoeve van logopodie onttrokken ten gunste van de exploitatie.

Reserve recreatieve functies nabij IJssel Olst

Doel: Bij raadsbelsuit d.d. 16 oktober 2017 is besloten de reserve bovenwijkse voorzieningen op te heffen en het saldo beschikbaar te stellen voor realisatie van het project "Recreatieve functies nabij IJssel Olst".
 In 2019 is een bedrag van € 1.477 aan bespaarde rente toegevoegd.

Bestemmingsreserve extra afschrijvingen

Doel: Om de jaarrekening 2004 te laten voldoen aan het BBV is besloten de gehanteerde extra afschrijvingen m.b.t. activa met economisch nut in het kader van de heroverweging 2004 ongedaan te maken. De extra afschrijvingen zijn gedoteerd aan deze bestemmingsreserve ter dekking van kapitaallasten in latere jaren. In 2019 is een bedrag van € 118 aan bespaarde rente toegevoegd.
 Onttrokken is in totaliteit € 3.793.

Bestemmingsreserve kapitaallasten gemeentehuis

Doel: Vanuit de gerealiseerde boekwinst ad € 2,1 miljoen door verkoop van de gemeentekantoren van de voormalige gemeenten Olst en Wijhe is een bestemmingsreserve gevormd ter gedeeltelijke dekking van de kapitaallasten van het nieuwe gemeentekantoor.
 In 2019 is een bedrag van € 19.483 aan bespaarde rente toegevoegd.
 In 2019 is € 72.330 onttrokken voor dit doel.

Bestemmingsreserve privatisering groen

Doel: Dekking uitvoering groenbeleidsplan.
 In 2019 hebben geen mutaties plaatsgevonden.

Reclame sport

Doel: Ondersteuning vaste gebruikers sporthal de Hooiberg bij het organiseren van activiteiten in deze sporthal.
 In 2019 is een bedrag van € 2.270 toegevoegd zijnde de totale inkomst van de reclameborden in sporthal "De Hooiberg".

Reserve Onderhoud gemeentehuis

Doel: Komen tot een gelijkmatig uitgavenpatroon voor het onderhoud van het gemeentehuis.
 In 2018 hebben naast een dotatie ad € 69.550 onttrekkingen ad € 87.885 aan gemaakte onderhoudskosten alsmede kosten van een externe vastgoedadviseur plaatsgevonden.

Reserve Onderhoud huisvesting buitendienst

Doel: Komen tot een gelijkmatig uitgavenpatroon voor het onderhoud van de werf te Wijhe.
 In 2019 is naast de dotatie ad € 10.598 een bedrag van € 9.325 onttrokken aan gemaakte onderhoudskosten.

Reserve Onderhoud brandweergarages

Doel: Komen tot een gelijkmatig uitgavenpatroon voor het onderhoud van de brandweergarages in Olst, Wesepe, Welsum en Wijhe.
 In 2019 is € 25.910 toegevoegd aan de reserve.

Reserve Onderhoud welzijnsaccommodaties

Doel: Komen tot een gelijkmatig uitgavenpatroon voor het onderhoud van de verschillende welzijnsaccommodaties.
 In 2019 is naast de dotatie ad € 168.018 een bedrag van € 95.673 onttrokken aan gemaakte onderhoudskosten.

Reserve Onderhoud kerktorens

Doel: Komen tot een gelijkmatig uitgavenpatroon voor het onderhoud van de kerktorens in Olst, Welsum en Wijhe.
 In 2019 is naast de dotatie ad € 28.541 een bedrag van € 6.826 onttrokken aan gemaakte onderhoudskosten.

Reserve Onderhoud gebouwen begraafplaats

Doel: Komen tot een gelijkmatig uitgavenpatroon voor het onderhoud gebouwen begraafplaatsen in Olst en Wijhe.
 In 2019 is naast de dotatie ad € 7.417 een bedrag van € 186 onttrokken aan gemaakte onderhoudskosten.

Reserve Onderhoud passantenhaven

Doel: Komen tot een gelijkmatig uitgavenpatroon voor de periodiek noodzakelijke baggerwerkzaamheden.
Conform raadsbesluit d.d. 15 oktober 2018 waarbij is besloten tot het instellen van een reserve onderhoud passantenhaven is € 3.000 toegevoegd aan deze reserve.

Reserve Omgevingsvergunning

Doel: Het op kunnen vangen van te maken kosten voor de implementatie van de omgevingsvergunning.
In 2019 hebben geen mutaties plaatsgevonden.

Reserve Duurzaamheid

Doel: Dekking van de kosten van de in het duurzaamheidsprogramma opgenomen projecten.
In 2019 hebben geen mutaties plaatsgevonden.

Reserve Aanleg laanbeplanting Raalterweg Wesepe

Doel: Bij de reconstructie van de Raalterweg Wesepe aanbrengen van laanbeplanting.
In het kader van de realisatie van de Weseper Energiemolen en de Kwaliteitsimpuls Groene Omgeving is met de ontwikkelaar afgesproken dat een bijdrage van € 20.000 in een reserve wordt gestort. Dit bedrag zal bij de reconstructie van de Raalterweg Wesepe worden gebruikt om laanbeplanting aan te brengen.
In 2019 hebben geen mutaties plaatsgevonden.

Wachtgeldverplichting huidige wethouders

Doel: Dekking van mogelijke toekomstige wachtgeldverplichtingen voor de huidige wethouders.
In 2019 is een bedrag van € 2.056 toegevoegd aan bespaarde rente.

Reserve sociaal domein

Doel: Reserveren niet ingezette middelen sociaal domein voor toekomstige besteding.
In 2019 heeft in totaliteit een onttrekking ad € 222.575 plaatsgevonden.
Het saldo van de reserve SD wordt na 2018 ingezet voor incidentele trajecten.
De onttrekkingen hebben betrekking op de uitvoering van het programma transformatie sociaal domein, afronding bestuursopdracht Werk in uitvoering, de businesscase basis mobiliteit en het meldpunt sociaal domein.

Voorzieningen

Het verloop van de voorzieningen wordt in het hierna opgenomen overzicht weergegeven:

	Boekwaarde 31-12-2018	Toevoegingen	Vrijval	Aanwending	Boekwaarde 31-12-2019
Voorzieningen voor verplichtingen, verliezen en risico's	€ 1.099	€ 379	€ -	€ 43	€ 1.435
Voor middelen van derden waarvan de bestemming gebonden is	€ 4.276	€ 129	€ -	€ 177	€ 4.228
Totaal	€ 5.375	€ 508	€ -	€ 220	€ 5.663

	Boekwaarde 31-12-2018	Toevoegingen	Vrijval	Aanwending	Boekwaarde 31-12-2019
<i>Voorzieningen voor verplichtingen, verliezen en risico's</i>					
Pensioenaanspraken wethouders	€ 1.099	€ 307	€ -	€ 43	€ 1.363
Afgesloten grondexploitatiecomplexen	€ -	€ 40	€ -	€ -	€ 40
Wachtgeldverplichtingen vm wethouders	€ -	€ 32	€ -	€ -	€ 32
Totaal Voorzieningen voor verplichtingen, verliezen en risico's	€ 1.099	€ 379	€ -	€ 43	€ 1.435
<i>Voor middelen van derden waarvan de bestemming gebonden is</i>					
Voorziening ruimtelijke kwaliteit	€ 55	€ -	€ -	€ -	€ 55
Voorziening riolering	€ 4.221	€ 29	€ -	€ 77	€ 4.173
Voorziening afvalstoffenheffing	€ -	€ 100	€ -	€ 100	€ -
Totaal voor middelen van derden waarvan de bestemming gebonden is	€ 4.276	€ 129	€ -	€ 177	€ 4.228
Totaal	€ 5.375	€ 508	€ -	€ 220	€ 5.663

Alle aanwendungen van de voorzieningen zijn rechtstreeks ten laste van de voorziening gebracht.

Toelichting voorzieningen

Voorziening Pensioenaanspraken wethouders

Doel: Het kunnen voldoen aan de mogelijke gevolgen van pensioenverplichtingen aan wethouders en de waardeoverdracht van wethouderspensionen.
Ten laste van de voorziening is in 2019 € 43.377 aan pensioenlasten gebracht.
In 2019 is een bedrag van € 17.329 toegevoegd aan bespaarde rente.
Op basis van de jaarlijkse actuariële berekening van de wethoudersaanspraken is aanvullend in 2019 een bedrag van € 290.170 toegevoegd.

Voorziening afgesloten grondexploitatiecomplexen

Doel: Het kunnen voldoen aan nog te maken kosten voor afgesloten grondexploitatiecomplexen.
In 2019 zijn de complexen Zonnekamp West en De Enk afgesloten.
Voor de nog te maken kosten ad € 6.773 respectievelijk € 33.329 is een voorziening gevormd.

Voorziening Wachtgeldverplichtingen voormalige wethouders

Doel: Het kunnen voldoen aan de mogelijke gevolgen van wachtgeldverplichtingen aan voormalige wethouders.
Om te kunnen voldoen aan de (mogelijke) wachtgeldverplichting voor een voormalig wethouder gedurende de periode februari t/m september 2020 is € 31.905 toegevoegd aan de voorziening.

Voorziening ruimtelijke kwaliteit

Doel: Het structureel middelen beschikbaar houden voor de uitvoering van projecten welke een bijdrage leveren aan het instand houden en verbeteren van het landschap.
In 2019 hebben geen mutaties plaatsgevonden.

Voorziening riolering

Doel: Verantwoording van derden verkregen middelen die specifiek besteed moeten worden conform artikel 44 lid 2 BBV.
Aangezien in voorgaande jaren de baten hoger waren dan de lasten is het surplus in een voorziening gestort. In toekomstige jaren wordt dit weer verrekend.
Conform de in de raadsvergadering van 14 december 2015 vastgestelde nieuwe financieringssystematiek is in 2019 in totaal € 27.802 aan investeringslasten rechtstreeks ten laste van de voorziening gebracht. In 2019 is per saldo een bedrag van € 20.854 onttrokken wegens het nadelig resultaat 2019.

Voorziening afvalstoffenheffing

Doel: Verantwoording van derden verkregen middelen die specifiek besteed moeten worden conform artikel 44 lid 2 BBV.
Op grond van artikel 229b Gemeentewet mogen de baten van de afvalstoffenheffing niet uitgaan boven de lasten ter zake.
Aangezien in de raadsvergadering van 30 november 2015 is afgesproken een ondergrens van € 100.000 voor de voorziening aan te houden om de financiële risico's af te dekken en de mogelijkheid van egalisatie van tarieven te behouden is bij de resultaatsbestemming van de jaarrekening 2018 besloten € 100.000 te doteren aan de voorziening.
In 2019 is echter dit bedrag weer onttrokken wegens het nadelig resultaat 2019.

Vaste schulden met een rentetypische looptijd van > 1 jaar

De onderverdeling van de in de balans opgenomen vaste schulden met een looptijd langer dan één jaar is als volgt:

	Boekwaarde per 31-12-2019	Boekwaarde per 31-12-2018
Onderhandse leningen van: - binnenlandse banken en overige financiële instellingen	€ 27.314	€ 29.646
	€ 27.314	€ 29.646
Waarborgsommen	€ 1	€ -
Totaal	€ 27.315	€ 29.646

In het hierna opgenomen overzicht wordt het verloop weergegeven van de vaste schulden met een looptijd langer dan één jaar over het jaar 2019:

	Saldo 31-12-2018	Vermeer- deringen	Aflossingen	Saldo 31-12-2019
Onderhandse leningen	€ 29.646	€ -	€ 2.332	€ 27.314
Waarborgsommen	€ -	€ 1	€ -	€ 1
Totaal	€ 29.646	€ 1	€ 2.332	€ 27.315

De totale rentelast voor het jaar 2019 met betrekking tot de vaste schulden met een looptijd langer dan één jaar bedraagt €957.855 (2018: €1.044.808).

VLOTTENDE PASSIVA

Onder de vlottende passiva zijn opgenomen:

Netto vlottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan één jaar
Overlopende passiva

Totaal

Boekwaarde per 31-12-2019	Boekwaarde per 31-12-2018
€ 6.111	€ 6.980
€ 3.215	€ 2.511
€ 9.326	€ 9.491

Netto-vlottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan één jaar

De in de balans opgenomen netto-vlottende schulden kunnen als volgt gespecificeerd worden:

Kasgeldleningen aangegaan bij openbare lichamen als bedoeld in artikel 1, onderdeel a, van de wet financiering decentrale overheden
Overige kasgeldleningen
Banksaldi
Overige schulden

Totaal

Boekwaarde per 31-12-2019	Boekwaarde per 31-12-2018
€ -	€ -
€ 3.200	€ 4.500
€ 537	€ 436
€ 2.374	€ 2.044
€ 6.111	€ 6.980

Overlopende passiva

De specificatie van de post overlopende passiva is als volgt:

Verplichtingen die in het begrotingsjaar zijn opgebouwd en die in een volgend begrotingsjaar tot betaling komen met uitzondering van jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume
De van Europese en Nederlandse overheidslichamen ontvangen voorschotbedragen voor uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel die dienen ter dekking van lasten van volgende begrotingsjaren uitgesplitst naar de ontvangen bedragen van:

- Europese overheidslichamen
- Het Rijk
- Overige Nederlandse overheidslichamen

Overige vooruitontvangen bedragen die ten bate van volgende begrotingsjaren komen

Totaal

Boekwaarde per 31-12-2019	Boekwaarde per 31-12-2018
€ 2.730	€ 2.102
€ -	€ -
€ 81	€ 19
€ 330	€ 351
€ 74	€ 39
€ 3.215	€ 2.511

De voorschotbedragen voor uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel die dienen ter dekking van lasten van volgende begrotingsjaren, ontvangen van het Rijk, kunnen als volgt worden gespecificeerd:

	Saldo 31-12-2018	Ontvangen bedragen	Vrijgevallen bedragen	Saldo 31-12-2019
Ministerie van OCW; Onderwijsachterstanden	€ 19	€ 81	€ 19	€ 81
Totaal	€ 19	€ 81	€ 19	€ 81

De voorschotbedragen voor uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel die dienen ter dekking van lasten van volgende begrotingsjaren, ontvangen van overige Nederlandse overheidslichamen, kunnen als volgt worden gespecificeerd:

	Saldo 31-12-2018	Ontvangen bedragen	Vrijgevallen bedragen	Saldo 31-12-2019
Gemeente Zwolle; huis.geweld	€ 3	€ -	€ 3	€ -
Provincie Overijssel; Energieloket	€ 15	€ -	€ 15	€ -
Provincie Overijssel; Vergroten zelfredzaamheid II-vervoer	€ 1	€ -	€ 1	€ -
Provincie Overijssel; Cultuur aan de Basis	€ 18	€ -	€ -	€ 18
Provincie Overijssel; Koopstromenonderzoeken	€ 10	€ -	€ 10	€ -
Provincie Overijssel; Een bezoek aan de Loswal, voor iedereen de moeite waard	€ 3	€ -	€ 3	€ -
Provincie Overijssel; Olst Mooier aan de IJssel - Inrichting IJsseloever	€ 13	€ -	€ 13	€ -
Gemeente Deventer; Beschermd Wonen	€ 45	€ 34	€ -	€ 79
Provincie Overijssel; Geb.gerichte aanpak energietransitie	€ 90	€ -	€ 89	€ 1
Gem.Deventer; transformatie volksgezondheidszorg	€ 119	€ -	€ 4	€ 115
Provincie Overijssel; Spil voor leefbaarheid Dorpshuis	€ 34	€ -	€ 1-	€ 35
Provincie Overijssel; Olstergaard	€ -	€ 20	€ 10	€ 10
Provincie Overijssel; Energievisie	€ -	€ 72	€ -	€ 72
Totaal	€ 351	€ 126	€ 147	€ 330

Waarborgen en garanties

Het in de balans opgenomen bedrag voor verstrekte waarborgen aan natuurlijke- en rechtspersonen kan als volgt naar de aard van de geldlening gespecificeerd worden:

	Oorspronkelijk bedrag	Percentage borgstelling	Boekwaarde 31-12-2019	Boekwaarde 31-12-2018
Sport	€ 85	100%	€ 19	€ 24
Woningbouw	€ 66.574	50%	€ 22.427	€ 22.740
Zorg	€ 499	100%	€ 50	€ 67
Monumenten	€ 545	100%	€ 149	€ 166
Uitvaartzorg	€ 113	100%	€ 32	€ 36
Cultuur	€ 4.700	100%	€ 3.126	€ 3.268
Totaal	€ 72.516		€ 25.803	€ 26.300

In 2019 is geen beroep gedaan op de gemeente Olst-Wijhe in het kader van de verleende borg en garantstellingen.

Langlopende financiële verplichtingen

De gemeente is voor een aantal toekomstige jaren verbonden aan verschillende, niet uit de balans blijvende financiële verplichtingen. Hierna volgt een opsomming van de belangrijkste van deze verplichtingen

De gemeente Olst-Wijhe heeft voor de uitvoering van de Wmo met diverse zorgaanbieders langdurige contracten afgesloten. De contracten hebben onder meer betrekking op huishoudelijke verzorging, hulpmiddelen en collectief vraagafhankelijk vervoer. Verder heeft de gemeente een meerjarig huurcontract voor de publieksbalie in het Holstohuis te Olst afgesloten.

3.2 OVERZICHT VAN BATEN EN LASTEN IN DE JAARREKENING

Programmarekening (lasten en baten * €1)

Programma		Realisatie 2019			Begroting 2019 na wijziging			Begroting 2019 primitief		
Nr	Omschrijving	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
1	Bestuur, dienstverlening en veiligheid	3.500.150	-284.401	3.215.749	3.227.416	-237.650	2.989.766	3.036.063	-242.650	2.793.413
2	Leefomgeving	15.012.919	-11.073.482	3.939.437	14.550.471	-9.420.278	5.130.193	12.643.112	-8.921.131	3.721.981
3	Samenleving	22.197.469	-3.717.366	18.480.103	22.566.096	-3.785.816	18.780.280	20.700.723	-3.717.056	16.983.667
	Subtotaal	40.710.538	-15.075.249	25.635.289	40.343.983	-13.443.744	26.900.239	36.379.898	-12.880.837	23.499.061
	Algemene dekkingsmiddelen, overhead en onvoorzien	7.874.699	-31.714.850	-23.840.152	8.379.089	-31.232.175	-22.853.086	7.922.583	-30.584.471	-22.661.888
	Totaal van baten en lasten	48.585.237	-46.790.100	1.795.137	48.723.072	-44.675.919	4.047.153	44.302.481	-43.465.308	837.173
	Mutatie reserves	1.478.240	-3.875.291	-2.397.051	966.645	-5.013.798	-4.047.153	376.443	-1.213.616	-837.173
	Gerealiseerd resultaat	50.063.477	-50.665.391	-601.913	49.689.717	-49.689.717	0	44.678.924	-44.678.924	0

Programmarekening (saldi * €1)

Programma		Saldo 2019			V/N
Nr	Omschrijving	Gereali-seerd	Begroot na wijziging	Resultaat	
1	Bestuur, dienstverlening en veiligheid	3.215.749	2.989.766	-225.983	N
2	Leefomgeving	3.939.437	5.130.193	1.190.756	V
3	Samenleving	18.480.103	18.780.280	300.177	V
	Subtotaal	25.635.289	26.900.239	1.264.950	V
	Algemene dekkingsmiddelen, overhead en onvoorzien	-23.840.152	-22.853.086	987.066	V
	Totaal van baten en lasten	1.795.137	4.047.153	2.252.016	V
	Mutatie reserves	-2.397.051	-4.047.153	-1.650.102	N
	Gerealiseerd resultaat	-601.913	0	601.913	V

Overzicht baten en lasten per product (* €)

Programma Nr Omschrijving	Thema	Taakveld	Lasten			Baten			Saldo
			B2019 na wijz	R2019	Saldo	B2019 na wijz	R2019	Saldo	
1. Bestuur, dienstverlening en veiligheid	1.0	0.1	1.028.331	1.398.598	-370.267	0	0	0	-370.267
		0.3	8.932	15.360	-6.428	0	0	0	-6.428
	1.1	0.2	434.814	367.351	67.463	-181.900	-226.720	44.820	112.283
	1.2	1.1	1.523.809	1.491.273	32.536	-38.975	-42.424	3.449	35.985
	1.2	1.2	231.530	227.569	3.961	-16.775	-15.257	-1.518	2.444
			3.227.416	3.500.150	-272.734	-237.650	-284.401	46.751	-225.983
2. Leefomgeving	2.0	2.1	2.438.545	2.046.962	391.583	-102.705	-186.609	83.904	475.487
		5.7	983.232	958.511	24.721	0	-1.016	1.016	25.737
		7.2	1.384.051	1.373.311	10.740	-1.821.491	-1.810.752	-10.739	2
		7.5	118.194	125.817	-7.623	-58.000	-65.693	7.693	70
	2.1	8.1	986.461	744.884	241.577	-154.781	-239.414	84.633	326.209
		8.2	4.553.414	5.842.284	-1.288.870	-4.532.346	-6.051.349	1.519.003	230.133
	2.2	8.3	779.356	677.513	101.843	-524.050	-571.623	47.573	149.417
		3.1	131.751	141.326	-9.575	-14.620	-14.010	-610	-10.185
	2.3	3.2	499.995	384.869	115.126	-449.098	-437.049	-12.049	103.077
		3.4	36.000	36.000	0	0	0	0	0
		5.7	244.604	226.983	17.621	-620	-618	-2	17.619
	2.4	2.3	3.000	294	2.706	-2.500	-3.550	1.050	3.756
		7.3	1.507.107	1.661.801	-154.694	-1.657.567	-1.579.608	-77.959	-232.653
	2.5	7.4	884.761	792.364	92.397	-102.500	-112.191	9.691	102.088
					14.550.471	15.012.919	-462.448	-9.420.278	-11.073.482
3. Samenleving	3.0	4.1	180.372	153.688	26.684	-27.600	-33.923	6.323	33.007
		4.2	732.846	701.627	31.219	-12.925	-12.100	-825	30.394
		4.3	1.186.660	1.105.092	81.568	-305.767	-222.774	-82.993	-1.425
	3.1	5.1	275.559	251.143	24.416	-7.500	-9.478	1.978	26.394
		5.2	1.356.555	1.400.403	-43.848	-272.788	-253.621	-19.167	-63.015
	3.2	5.3	235.958	200.971	34.987	-65.606	-42.880	-22.726	12.260
		5.4	101.444	52.680	48.764	0	0	0	48.764
		5.5	17.751	7.140	10.611	0	0	0	10.611
	3.3	5.6	410.201	410.216	-15	0	0	0	-15
		6.1	1.959.746	1.825.999	133.747	-110.580	-76.006	-34.574	99.173
	3.4	6.3	4.433.009	4.393.572	39.437	-2.774.450	-2.891.171	116.721	156.158
		6.4	2.127.382	2.171.115	-43.733	0	-8.318	8.318	-35.415
	3.5	6.5	640.273	507.495	132.778	0	0	0	132.778
		6.2	206.287	183.290	22.997	0	0	0	22.997
		6.6	514.717	612.434	-97.717	-3.100	-3.870	770	-96.947
	3.6	6.71	3.240.738	3.245.014	-4.276	-196.000	-137.199	-58.801	-63.077
		6.72	4.206.418	4.289.613	-83.195	0	0	0	-83.195
3.7	6.82	85.751	89.800	-4.049	0	-2.910	2.910	-1.139	
	7.1	654.429	596.175	58.254	-9.500	-23.116	13.616	71.870	
			22.566.096	22.197.469	368.627	-3.785.816	-3.717.366	-68.450	300.177
Algemene dekkingsmiddelen, overhead en onvoorzien	4.0	0.4	7.396.461	7.213.413	183.048	-210.380	-357.909	147.529	330.577
		4.1	261.893	254.762	7.130	-861.234	-1.235.944	374.710	381.841
	4.2	0.61	127.222	132.228	-5.006	-2.963.000	-2.983.633	20.633	15.628
		0.62	120.903	110.441	10.462	-1.257.000	-1.248.979	-8.021	2.441
		0.64	43.874	47.066	-3.192	-52.533	-53.902	1.369	-1.823
	4.3	3.4	5.916	5.916	0	-70.790	-75.003	4.213	4.213
		0.7	0	0	0	-25.434.418	-25.722.273	287.855	287.855
	4.4	0.11	0	0	0	0	0	0	0
		0.8	422.820	994	421.826	-382.820	-37.207	-345.613	76.213
	4.5	0.9	0	109.878	-109.878	0	0	0	-109.878
Totaal algemene dekkingsmiddelen, overhead en onvoorzien			8.379.089	7.874.699	504.390	-31.232.175	-31.714.850	482.676	987.066
					0				
Saldo baten en lasten			48.723.072	48.585.236	137.835	-44.675.919	-46.790.100	2.114.181	2.252.016
Mutatie reserves		0.10	966.645	1.478.240	-511.595	-5.013.798	-3.875.291	-1.138.507	-1.650.102
Resultaat			49.689.717	50.063.477	-373.760	-49.689.717	-50.665.391	975.674	601.914

Overzicht baten en lasten per taakveld

Taakveld	Omschrijving	Lasten			Baten			Saldo
		B2019 na wijz	R2019	Saldo	B2019 na wijz	R2019	Saldo	
0.1	Bestuur	1.028.331	1.398.598	-370.267	0	0	0	-370.267
0.2	Burgerzaken	434.814	367.351	67.463	-181.900	-226.720	44.820	112.283
0.3	Beheer overige gebouwen en gronden	8.932	15.360	-6.428	0	0	0	-6.428
0.4	Overhead	7.396.461	7.213.413	183.048	-210.380	-357.909	147.529	330.577
0.5	Treasury	261.893	254.762	7.130	-861.234	-1.235.944	374.710	381.841
0.61	OZB woningen	127.222	132.228	-5.006	-2.963.000	-2.983.633	20.633	15.628
0.62	OZB niet-woningen	120.903	110.441	10.462	-1.257.000	-1.248.979	-8.021	2.441
0.64	Belastingen Overig	43.874	47.066	-3.192	-52.533	-53.902	1.369	-1.823
0.7	Algemene uitkering overige uitkeringen	0	0	0	-25.434.418	-25.722.273	287.855	287.855
0.8	Overige baten en lasten	422.820	994	421.826	-382.820	-37.207	-345.613	76.213
0.9	Vennootschapsbelasting (VpB)	0	109.878	-109.878	0	0	0	-109.878
0.10	Mutaties reserves	966.645	1.478.240	-511.595	-5.013.798	-3.875.291	-1.138.507	-1.650.102
0.11	Resultaat van de rekening baten lasten	0	601.913	-601.913	0	0	0	-601.913
0	Bestuur en ondersteuning	10.811.895	11.730.245	-918.351	-36.357.083	-35.741.858	-615.224	-1.533.575
1.1	Crisisbeheersing en Brandweer	1.523.809	1.491.273	32.536	-38.975	-42.424	3.449	35.985
1.2	Openbare orde en Veiligheid	231.530	227.569	3.961	-16.775	-15.257	-1.518	2.444
1	Veiligheid	1.755.339	1.718.841	36.498	-55.750	-57.681	1.931	38.429
2.1	Verkeer en vervoer	2.438.545	2.046.962	391.583	-102.705	-186.609	83.904	475.487
2.3	Recreatieve havens	3.000	294	2.706	-2.500	-3.550	1.050	3.756
2	Verkeer, vervoer en waterstaat	2.441.545	2.047.256	394.289	-105.205	-190.159	84.954	479.243
3.1	Economische ontwikkeling	131.751	141.326	-9.575	-14.620	-14.010	-610	-10.185
3.2	Fysieke bedrijfsinfrastructuur	499.995	384.869	115.126	-449.098	-437.049	-12.049	103.077
3.4	Economische promotie	41.916	41.916	0	-70.790	-75.003	4.213	4.213
3	Economie	673.662	568.111	105.551	-534.508	-526.063	-8.445	97.105
4.1	Openbaar basisonderwijs	180.372	153.688	26.684	-27.600	-33.923	6.323	33.007
4.2	Onderwijshuisvesting	732.846	701.627	31.219	-12.925	-12.100	-825	30.394
4.3	Onderwijsbeleid en leerlingenzaken	1.186.660	1.105.092	81.568	-305.767	-222.774	-82.993	-1.425
4	Onderwijs	2.099.878	1.960.407	139.471	-346.292	-268.797	-77.495	61.976
5.1	Sportbeleid en activering	275.559	251.143	24.416	-7.500	-9.478	1.978	26.394
5.2	Sportaccommodaties	1.356.555	1.400.403	-43.848	-272.788	-253.621	-19.167	-63.015
5.3	Cultuurpresentatie, -productie en -participatie	235.958	200.971	34.987	-65.606	-42.880	-22.726	12.260
5.4	Musea	101.444	52.680	48.764	0	0	0	48.764
5.5	Cultureel erfgoed	17.751	7.140	10.611	0	0	0	10.611
5.6	Media	410.201	410.216	-15	0	0	0	-15
5.7	Openbaar groen en (openlucht) recreatie	1.227.836	1.185.494	42.342	-620	-1.634	1.014	43.355
5	Sport, cultuur en recreatie	3.625.304	3.508.048	117.256	-346.514	-307.612	-38.902	78.355
6.1	Samenkracht en burgerparticipatie	1.959.746	1.825.999	133.747	-110.580	-76.006	-34.574	99.173
6.2	Wijkteams	206.287	183.290	22.997	0	0	0	22.997
6.3	Inkomensregelingen	4.433.009	4.393.572	39.437	-2.774.450	-2.891.171	116.721	156.158
6.4	Begeleide participatie	2.127.382	2.171.115	-43.733	0	-8.318	8.318	-35.415
6.5	Arbeidsparticipatie	640.273	507.495	132.778	0	0	0	132.778
6.6	Maatwerkvoorziening (WMO)	514.717	612.434	-97.717	-3.100	-3.870	770	-96.947
6.71	Maatwerkdienstverlening 18+	3.240.738	3.245.014	-4.276	-196.000	-137.199	-58.801	-63.077
6.72	Maatwerkdienstverlening 18-	4.206.418	4.289.613	-83.195	0	0	0	-83.195
6.82	Geëscaleerde zorg 18-	85.751	89.800	-4.049	0	-2.910	2.910	-1.139
6	Sociaal domein	17.414.321	17.318.333	95.988	-3.084.130	-3.119.474	35.344	131.332
7.1	Volksgezondheid	654.429	596.175	58.254	-9.500	-23.116	13.616	71.870
7.2	Riolering	1.384.051	1.373.311	10.740	-1.821.491	-1.810.752	-10.739	2
7.3	Afval	1.507.107	1.661.801	-154.694	-1.657.567	-1.579.608	-77.959	-232.653
7.4	Milieubeheer	884.761	792.364	92.397	-102.500	-112.191	9.691	102.088
7.5	Begraafplaatsen en crematoria	118.194	125.817	-7.623	-58.000	-65.693	7.693	70
7	Volksgezondheid en milieu	4.548.542	4.549.468	-926	-3.649.058	-3.591.360	-57.698	-58.624
8.1	Ruimtelijke ordening	986.461	744.884	241.577	-154.781	-239.414	84.633	326.209
8.2	Grondexploitatie (niet-bedrijventerrein)	4.553.414	5.842.284	-1.288.870	-4.532.346	-6.051.349	1.519.003	230.133
8.3	Wonen en bouwen	779.356	677.513	101.843	-524.050	-571.623	47.573	149.417
8	Volkshuisvesting, RO en stedelijke vern.	6.319.231	7.264.681	-945.450	-5.211.177	-6.862.386	1.651.209	705.759
Totaal		49.689.717	50.665.390	-975.674	-49.689.717	-50.665.391	975.674	0

Overzicht taakveld 0.4 overhead

Tabel taakveld 0.4	Primitieve begroting	Begroting na wijziging	Realisatie 2019	Salariële kosten	Overige personeels kosten	Overige goederen en diensten	DOWR samenwerking	Kapitaalaasten	Verschil	V/N
Omschrijving										
Overhead diverse teams	4.263.347	4.622.607	4.660.526	3.530.196	1.347.790	-217.589	128	0	-37.919 N	
Bestuursondersteuning(B&W)	96.949	117.219	99.814	0	56.288	43.526	0	0	17.405 V	
Representatie	29.800	29.800	31.403	0	31.261	142	0	0	-1.603 N	
Bestuurlijke communicatie & voorlichting	121.532	146.926	97.202	0	7.381	78.821	11.000	0	49.724 V	
Commissie advies bezwaarschriften	18.013	18.013	16.611	7.065	9.546	0	0	0	1.402 V	
ICT/GEO	1.497.845	1.562.929	1.494.115	0	34.616	-75.301	1.462.502	72.298	68.814 V	
Huisvesting binnendienst	817.767	827.293	867.034	0	64.330	145.087	270.305	387.312	-39.741 N	
DIV	12.250	12.250	9.752	32	0	7.708	2.013	0	2.498 V	
Facilitaire lasten	200.287	200.287	148.666	0	0	470	148.196	0	51.621 V	
Overige kosten P&O	337.673	388.649	352.625	0	158.224	91.937	102.464	0	36.024 V	
Kosten OR	6.687	6.687	2.457	0	0	2.457	0	0	4.230 V	
Financien algemeen	178.148	178.148	166.674	0	0	8.815	157.859	0	11.474 V	
Huisvesting buitendienst	128.145	143.581	144.012	1.486	0	82.536	11.331	48.658	-431 N	
Totaal	7.708.443	8.254.389	8.090.891	3.538.780	1.709.437	168.609	2.165.798	508.268	163.498 V	
toegerekend aan grondexploitatie en projecten	-885.181	-885.181	-1.052.261						167.080 V	
toegerekend aan riool en afval	-183.127	-183.127	-183.127						0 V	
Totaal	6.640.135	7.186.081	6.855.503						330.578 V	

3.2.1 TOELICHTING VAN DE VERSCHILLEN PER PROGRAMMA

Specificaties van de verschillen tussen de primitieve begroting en de begroting na wijziging en analyse van de verschillen tussen de gewijzigde begroting en de realisatie per programmaonderdeel op hoofdlijnen:

Bestuur, dienstverlening en veiligheid	Begroting 2019 prim	Begroting 2019 na wijz	Realisatie 2019	Saldo 2019	N/V
Lasten	3.036.063	3.227.416	3.500.150	-272.734	N
Baten	242.650	237.650	284.401	46.751	V
Saldo van Baten en Lasten	2.793.413	2.989.766	3.215.749	-225.983	N
Toevoegingen aan reserves	0	0	25.910	-25.910	N
Onttrekkingen aan reserves	52.000	71.053	19.464	-51.589	N
Resultaat	2.741.413	2.918.713	3.222.195	-303.482	N

RESULTAAT PER TAAKVELD

* € 1.000

Thema's	Taakvelden	Begroting 2019 prim	Begroting 2019 na wijz	Realisatie 2019	Saldo 2019	N/V
1.0 Bestuur, participatie en communicatie	0.1 Bestuur	928	1.028	1.399	-371	N
	0.3 Beheer overige gebouwen	8	9	15	-6	N
1.1 Dienstverlening	0.2 Burgerzaken	120	253	140	113	V
1.2 Openbare orde en veiligheid	1.1 Crisisbeheersing en brandweer	1.524	1.485	1.449	36	V
	1.2 Openbare orde en veiligheid	213	215	213	2	V
Reserves	0.10 Reserve mutaties	-52	-71	7	-78	N
Resultaat		2.741	2.919	3.223	-304	N

Bestuur, participatie en communicatie

Bestuur

Het budget voor Raad en raadscommissies is licht voordelig afgesloten (€ 18.000). Het budget voor het College is nadelig afgesloten. De voorziening voor de pensioenaanspraken is verhoogd in verband het vertrek van een wethouder en het verhogen van de dotaties aan de voorziening zodat voor de komende periode de voorziening op orde is. Dit zorgt voor een nadeel van ca. € 315.000. Het budget Ondersteuning Raad en rekenkamer is nadelig (€ 48.000) afgesloten door hogere kosten in verband met het aantrekken van een nieuwe raadsgriffier en hogere accountantskosten. Per saldo ontstaat hierdoor een nadeel van ca. € 371.000.

Beheer overige gebouwen

In verband de nog lopende verkoop van voormalige OBS Elshof zijn er extra kosten gemaakt voor de in stand houding van het gebouw. Het nadeel bedraagt per saldo € 6.000.

Dienstverlening

Burgerzaken

De dienstverlening voor Burgerzaken heeft een voordelig saldo van €113.000. Dit kan worden verklaard doordat er meer reisdocumenten zijn afgegeven. De opbrengsten van de gemeentelijke leges zijn hierdoor hoger dan geraamd. Daarnaast is een gedeelte van het budget voor de realisatie van onderdelen van het uitvoeringsplan ICT nog niet uitgegeven. De realisatie van een gegevensmagazijn voor GIS/GEO-informatie wordt verwacht in 2020. Met de resultaatbestemming wordt het budget hiervoor naar 2020 overgeheveld.

Openbare orde en veiligheid

Crisisbeheersing en brandweer

De uitvoering brandweertaken is conform begroting en er is nog geen rekening gehouden met het voordelig rekeningresultaat 2019 van de Veiligheidsregio IJsselland. Over 2018 is €39.000 terugontvangen van de Veiligheidsregio, conform de melding bij de 2^e Berap 2019. De kosten voor crisisbeheersing zijn €7.000 lager uitgevallen door lagere opleidingskosten. De lagere kosten voor onderhoud van de brandweerkazernes worden gecompenseerd door een storting in de onderhoudsreserves. In de begroting is de totale vergoeding voor onderhoud van de Veiligheidsregio IJsselland geraamd voor onderhoudskosten zonder rekening te houden met een meerjaren onderhoudsplanning (MJOP). Voor de volgende begrotingsjaren zullen we dit in de begroting aan gaan passen in overleg met de Veiligheidsregio.

Openbare orde en veiligheid

De kosten voor uitvoering en handhaving openbare orde en veiligheid zijn binnen de begroting gebleven. Het lokale integrale veiligheidsplan is binnen het beschikbare budget uitgevoerd.

Reserves

De onderbesteding op het budget onderhoud brandweerkazernes is ten gunste van de onderhoudsreserve geboekt.

Het budget voor informatiemanagement wordt voor een groot deel overgeheveld naar 2020, waardoor de onttrekking aan de reserve Nader te bestemmen middelen lager uitvalt in 2019.

PROGRAMMA 2 – LEEFOMGEVING

Leefomgeving	Begroting 2019 prim	Begroting 2019 na wijz	Realisatie 2019	Saldo 2019	N/V
Lasten	12.643.112	14.550.471	15.012.919	-462.448	N
Baten	8.921.131	9.420.278	11.073.482	1.653.204	V
Saldo van Baten en Lasten	3.721.981	5.130.193	3.939.437	1.190.756	V
Toevoegingen aan reserves	8.806	12.667	487.353	-474.686	N
Onttrekkingen aan reserves	255.270	1.469.887	825.715	-644.172	N
Resultaat	3.475.517	3.672.973	3.601.075	71.898	V

Het resultaat van dit programma is als volgt verdeeld over de taakvelden.

* € 1.000

Thema's		Taakvelden		Begroting 2019 prim	Begroting 2019 na wijz	Realisatie 2019	Saldo 2019	N/V
2.0	Openbare ruimte	2.1	Verkeer en vervoer	1.814	2.336	1.860	476	V
		5.7	Openbaar groen & (openlucht) recreatie	950	983	958	25	V
		7.2	Riolering	-437	-437	-438	1	V
		7.5	Begraafplaatsen	44	60	60	0	N
2.1	Ruimtelijke ontwikkelingen en omgeving	8.1	Ruimtelijke ordening	416	831	506	325	V
2.2	Wonen, grondexploitatie & handhaving	8.2	Grondexploitaties (niet bedrijventerreinen)	21	21	-209	230	V
		8.3	Wonen en bouwen	117	255	106	149	V
2.3	Economische zaken en grondexploitaties	3.1	Economische ontwikkelingen	42	117	127	-10	N
		3.2	Fysieke bedrijfs-infrastructuur	51	51	-52	103	V
		3.4	Economische promotie	36	36	36	0	N
2.4	Recreatie en toerisme	5.7	Openbaar groen & (openlucht) recreatie	250	244	226	18	V
		2.3	Recreatieve havens	0	0	-4	4	V
2.5	Duurzaamheid	7.3	Afval	-251	-151	82	-233	N
		7.4	Milieu	669	782	680	102	V
	Reserves	0.10	Reserve mutaties	-246	-1.457	-339	-1.118	N
Resultaat				3.476	3.671	3.599	72	V

Toelichting realisatie 2019

Openbare ruimte

Verkeer en vervoer

Gelet op het vastgestelde reconstructieschema en de specifieke besluiten betreffende inhaalslag onderhoud wegen in 2020 (Reconstructie de Grienden, IBOR-beleidsplan) dienen de niet bestede budgetten 2019 van afgerond € 373.000 beschikbaar te blijven voor 2020 en volgende jaren. In het kader van resultaatbestemming wordt daarom voorgesteld het bedrag over te hevelen naar 2020. Het restant van het budget voor aanleg glasvezel buitengebied (€ 24.700) wordt overgeheveld naar 2020.

Het rapport Klimaatadaptie Olst-Wijhe, knelpuntenanalyse, uitvoeringsprogramma & routekaart is opgesteld binnen het beschikbaar gestelde budget van € 62.500.

Openbaar groen & (openlucht) recreatie

Dit betreft beperkte voordelen op het beheer- en onderhoud van groen (onkruidbestrijding op verharding, algemeen groenonderhoud).

Riolering

Het gerealiseerde nadeel op de exploitatielasten riolering ten opzichte van de begroting is onttrokken aan de voorziening riolering. Bij de vaststelling van het tarief rioolheffing wordt uitgegaan van 100% kostendekkendheid op begrotingsbasis. Een eventueel overschot/tekort op de riolering wordt op rekeningbasis toegevoegd/onttrokken aan de voorziening riolering. Vanwege het gerealiseerde nadeel op het totale product riolering wordt per saldo € 20.800 onttrokken de voorziening riolering. De geraamde onttrekking aan de voorziening was € 10.400.

Begraafplaatsen

Aan de gemeentelijke gebouwen begraafplaatsen is minder onderhoud gepleegd dan in de meer jaren onderhoudsplanning was geraamd. Het gereserveerde budget 2019 blijft beschikbaar in de Reserve onderhoud gebouwen begraafplaatsen. Er zijn meer begrafenissen geweest in 2019, waardoor meer inkomsten uit begraafplaatsrechten dan geraamd. De minder lasten en meer baten zijn afgerond van gelijke omvang (€ 7.700).

Ruimtelijke ontwikkeling en omgeving

Ruimtelijke ordening

Vanwege het meerjarig karakter van de Kracht van Salland Leader 2015-2022 (inclusief incidentele subsidies in het kader van leaderprojecten) zijn de resterende middelen tot een bedrag van afgerond € 65.000 overgeheveld naar 2020. De niet bestede incidentele budgetten voor de actualisatie van bestemmingsplannen (€ 5.000), RO-procedure Top-verplaatsing Welsum (€ 3.700) en Gebiedsgerichte aanpak Broekslag (€ 20.400) worden via resultaatbestemming overgeheveld naar 2020.

Voor de voorbereiding van de Omgevingswet zijn verschillende budgetten beschikbaar gesteld. De afronding/voorzetting van genoemde werkzaamheden vindt plaats in 2020 en volgende jaren. In het kader van resultaatbestemming 2019 wordt daarom voorgesteld het restant van de budgetten van afgerond € 205.000 over te hevelen naar 2020.

Wonen, grondexploitatie & handhaving

Grondexploitatie (woningbouw)

Voor het complex Wesepe-woningbouw zijn aanvullende middelen nodig om de exploitatie financieel sluitend te maken (€ 44.500). Mede gelet op BBV-voorschriften zijn om deze redenen bedragen ten laste van de exploitatie 2019 gestort in voorzieningen. Er zijn toevoegingen gedaan aan de reserve grondexploitatie in verband met winstneming voor de complexen Zonnekamp-Oost (€ 9.800) en Noorder- Koeslag (€ 238.000). Het complex Zonnekamp-West is afgesloten. Voor de Olstergaard is een grondexploitatie geopend.

Het gerealiseerde nadeel op de grondexploitatie van woningbouwcomplexen wordt geneutraliseerd via toevoeging en onttrekking aan reserves en verder gemuteerd op de boekwaarde van de gronden van de verschillende complexen (zie ook paragraaf 2.7. Grondbeleid).

Wonen en bouwen

De aanvragen voor omgevingsvergunningen zijn in 2019 hoger dan verwacht waardoor de legesopbrengsten € 23.300 hoger uitvallen dan geraamd.

Op de verhuur- en verkoop groenstroken zijn extra baten gerealiseerd van afgerond € 17.000.

De niet bestede budgetten voor de Noordmanshoek (€ 79.800) en onderzoek woningbouw Wijhe (€ 25.000) wordt overgeheveld naar 2020.

Economische zaken en grondexploitatie

Economische ontwikkelingen

Het gerealiseerde nadeel wordt veroorzaakt door bijdragen aan de ontwikkeling van de Vitaliteitsagenda Olst-Wijhe, onderwijs Salland (techniek dag uit 2018) en regio Zwolle (expeditie). De definitieve afrekening energielasten met de Stichting Markt van Morgen vindt conform afspraak medio 2020 plaats.

Fysieke bedrijfsinfrastructuur (bedrijfsterreinen)

Voor het complex Wesepe-bedrijfsterrein zijn aanvullende middelen nodig om de exploitatie financieel sluitend te maken (€ 88.000). Er zijn toevoegingen gedaan aan de reserve grondexploitatie in verband met winstneming voor het complex Meente-Zuid (€ 146.600). Het complex De Enk is afgesloten. Voor de Meente-Noord is een grondexploitatie geopend. Het gerealiseerde nadeel op de grondexploitatie van bedrijfsterreinen, wordt geneutraliseerd via toevoeging en onttrekking aan reserves en verder gemuteerd op de boekwaarde van de gronden van de verschillende complexen (zie ook paragraaf 2.7. Grondbeleid).

Economische promotie

Hieronder wordt geraamd de subsidiebijdrage aan de historische vereniging 't Olster Erfgoed in het Infocentrum Den Nul.

Recreatie en toerisme

Openbaar groen en openluchtrecreatie

De stelpost voor het Olasfa terrein is in 2019 niet ingezet en zal vrijvallen ten gunste van het resultaat. Na afsluiting van de overige budgetten zal per saldo zal € 18.000 vrijvallen.

Duurzaamheid

Afval

Bij de vaststelling van het tarief afvalstoffenheffing wordt uitgegaan van 100% kostendekkendheid op begrotingsbasis. Een eventueel overschot/tekort op het totale product Afvalstoffenverwijdering en –verwerking wordt op rekeningbasis toegevoegd/onttrokken aan de egalisatievoorziening afvalstoffen. Vanwege de gerealiseerde voor- en nadelen op dit product wordt € 100.000 onttrokken aan de voorziening afvalstoffen. Het saldo van de voorziening komt hierdoor op nihil. In de raad van 30 november 2015 is afgesproken een bedrag van maximaal € 100.000 in deze voorziening aan te houden om financiële risico's af te dekken en de mogelijkheid van egalisatie van tarieven te behouden. Met resultaatbestemming 2019 wordt derhalve voorgesteld de voorziening afvalstoffen te brengen naar afgesproken omvang.

De kosten inzameling en verwerking 2019 zijn in september 2018 geraamd op basis van de dan door ROVA verstrekte voorschotnota 2019. Door een aantal ontwikkelingen, mede veroorzaakt als gevolg van de bewegelijkheid van de grondstoffenmarkt, zijn we sindsdien geconfronteerd met forse kostenstijgingen. In het raadsvoorstel met betrekking tot de vaststelling van de afval tarieven 2020 (rbs 2 december 2019) is hier reeds melding van gemaakt

Het gerealiseerde nadeel komt verder doordat de vergoedingen van Nedvang aanzienlijk lager zijn dan geraamd. De gemeente heeft een deelnemersovereenkomst afgesloten met Nedvang. Op

grond hiervan komt de gemeente in aanmerking voor vergoeding van gescheiden ingezamelde hoeveelheden verpakkingsafval uit huishoudens. De vergoedingen zijn lager door de lagere aangeboden hoeveelheden 2019 (afkeur), lagere verrekenprijzen in 2019 (hoeveelheden x prijs) en lagere definitieve afrekeningen uit voorgaande jaren (2015 en 2016).

Milieu

In 2015 is het meerjarenprogramma "Samen Duurzaam" 2016-2020 vastgesteld. In 2017 is het koersdocument Grootschalige duurzame energie vastgesteld. Deze programma's beslaan meerdere jaren. Niet bestede bedragen (afgerond € 82.000) worden via resultaatbestemming overgeheveld naar 2020.

Voor de aanpak van asbestdaken is in 2018 extra budget beschikbaar gesteld. Uitvoering wordt vervolgd in 2020. Wij stellen voor het restant bedrag van € 10.600 over te hevelen naar 2020.

Reserves

Het verschil is ontstaan doordat er per saldo minder onttrokken is aan reserves. Voor een groot deel heeft dit te maken met incidentele budgetten waarvan de uitvoering doorloopt naar 2020. Dit betreft onder meer budgetten voor aanpak onderhoud bermen en sloten (IBOR-beleidsplan), aanleg glasvezel buitengebied, gebiedsgerichte aanpak Broekslag, Noordmanshoek, onderzoek toekomstige woningbouw Wijhe, programma duurzaamheid, invoering omgevingswet, vitaal platteland inclusief de daaraan gerelateerde projecten, actualisatie bestemmingsplannen en sanering asbestdaken. Met resultaatbestemming worden deze budgetten inclusief dekking uit de verschillende reserves overgeheveld naar 2020.

Vanwege de noodzakelijke aanvullende voorzieningen voor de complexen in Wesepe (woningbouw en bedrijfsterrein) zijn extra onttrekkingen gedaan aan de Reserve grondexploitatie.

Verder zijn toevoegingen gedaan aan deze reserve in verband met winstneming voor de complexen Zonnekamp-Oost, Noorder Koeslag en de Meente-Zuid.

PROGRAMMA 3 – SAMENLEVING

Samenleving	Begroting 2019 prim	Begroting 2019 na wijz	Realisatie 2019	Saldo 2019	N/V
Lasten	20.700.723	22.566.096	22.197.469	368.627	V
Baten	3.717.056	3.785.816	3.717.366	-68.450	N
Saldo van Baten en Lasten	16.983.667	18.780.280	18.480.103	300.177	V
Toevoegingen aan reserves	170.415	196.508	196.579	-71	N
Onttrekkingen aan reserves	418.628	856.471	518.173	-338.298	N
Resultaat	16.735.454	18.120.317	18.158.509	-38.192	N

Het resultaat van dit programma is als volgt verdeeld over de taakvelden.

RESULTAAT PER TAAKVELD

* € 1.000

Thema's	Taakvelden	Begroting 2019 prim	Begroting 2019 na wijz	Realisatie 2019	Saldo 2019	N/V
3.0 Onderwijs	4.1 Openbaar basisonderwijs	147	152	120	32	V
	4.2 Onderwijshuisvesting	706	720	690	30	V
	4.3 Onderwijsbeleid en leerlingzaken	793	881	882	-1	N
3.1 Sport	5.1 Sportbeleid en activering	209	268	242	26	V
	5.2 Sportaccommodaties	1.026	1.084	1.146	-62	N
3.2 Kunst en cultuur	5.3 Cultuur	170	170	158	12	V
	5.4 Musea	76	101	53	48	V
	5.5 Cultureel erfgoed	0	18	7	11	V
	5.6 Media	410	410	410	0	N
3.3 Welzijn	6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	1.715	1.849	1.750	99	V
3.4 Werk en inkomensvoorzieningen	6.3 Inkomensregelingen	1.601	1.659	1.503	156	V
	6.4 Begeleide participatie	1.971	2.127	2.163	-36	N
	6.5 Arbeidsparticipatie	257	640	507	133	V
3.5 Maatschappelijke ondersteuning	6.2 Wijkteams	206	206	183	23	V
	6.6 Maatwerkvoorzieningen (Wmo)	392	512	608	-96	N
	6.71 Maatwerkdienstverlening 18+	2.647	3.045	3.108	-63	N
3.6 Jeugd	6.72 Maatwerkdienstverlening 18-	3.975	4.206	4.290	-84	N
	6.82 Geescaleerde zorg 18-	86	86	87	-1	N
3.7 Volksgezondheid	7.1 Volksgezondheid	596	644	573	71	V
Reserves	0.10 Reserve mutaties	-247	-660	-322	-338	N
Resultaat		16.736	18.118	18.158	-40	N

Toelichting resultaat 2019
Onderwijs
Openbaar basisonderwijs

Onder openbaar basisonderwijs wordt het gymvervoer, bijdrage gymonderwijs en de exploitatie van de gymlokalen verantwoord. De exploitatie van de gymlokalen is binnen het geraamde budget uitgevoerd. De onderhouds- en energiekosten zijn lager en de huurinkomsten hoger dan geraamd,

waardoor een voordeel van € 33.000 is ontstaan. Voor € 19.000 wordt dit voordeel gecompenseerd door een lagere onttrekking aan de onderhoudsreserve.

Onderwijs huisvesting

De kosten voor onderwijshuisvesting zijn lager dan geraamd. De lagere verzekeringskosten hebben voor een groot deel betrekking op het niet benodigde eigen-risico-deel. Het project onderwijshuisvesting loopt door in 2020. Het resterende budget van bijna € 12.000 in 2019 wordt daarom via resultaatbestemming overgeheveld naar 2020.

Onderwijsbeleid en leerlingzaken

Het betreft de verantwoording van het voortgezet onderwijs, onderwijsbegeleiding, leerplicht, leerlingenvervoer, voor- en vroegtijdse educatie en peuterwerk. De lasten voor leerlingenvervoer zijn € 33.000 hoger dan geraamd. Door een afwijking in het aantal gereden kilometers en de van toepassing zijnde indexering zijn de kosten voor het leerlingenvervoer hoger uitgevallen. Voor voor- en vroegtijdse educatie (VVE) is de rijksbijdrage meer dan toereikend. Meer ouders van peuters met een VVE-indicatie ontvangen kinderopvangtoeslag, waardoor de gemeentelijke kosten lager uitvallen. Het nieuwe beleid voor VVE is nog in ontwikkeling door de uitgestelde wetswijziging waarbij de VVE van 10 naar 16 uur gaat. De middelen voor onderwijsachterstandenbeleid zijn geoormd, zodat het resterende budget voor € 81.000 behouden blijft voor 2020 en volgende jaren. Ook bij peuterwerk is een voordelig resultaat ontstaan van bijna € 7.000 omdat ook hier meer ouders recht hebben op kinderopvangtoeslag, waardoor een lagere bijdrage is verleend aan de instellingen die peuterwerk aanbieden. De uitvoering van de businesscase basismobiliteit (incidenteel budget ten laste van de reserve sociaal domein) is in 2019 beëindigd. Voor € 17.000 valt dit budget vrij binnen de reserve sociaal domein.

Sport

Sportbeleid en activering

Dit budget wordt afgesloten met een voordeel van € 26.000. Per saldo ontstaat dit voordeel door het restantbudget van het manifest "Nood luid onze klok". Voorgesteld wordt om dit restantbudget mee te nemen in de resultaatbestemming voor inzet in 2020.

Sportaccommodaties

Dit budget wordt per saldo met een nadeel van € 62.000 afgesloten door de extra uitgaven die zijn gedaan voor het Sportcafé. Onderhoudswerkzaamheden voor De Hooiberg worden gedeeltelijk uitgesteld naar 2020. Het budget is niet ingezet en wij stellen voor dit bedrag via resultaatbestemming naar 2020 over te hevelen.

Kunst en cultuur

Cultuur

De budgetafwijking op budget Amateuristische kunstbeoefening valt binnen de afwijkingstoleranties en zal daarom niet worden toegelicht.

Musea

Op het budget cultuurhistorische waarden in ruimtelijke plannen resteert een bedrag van € 12.800. Wij stellen voor de voortzetting van het project het bedrag over te hevelen naar 2020. Het thema is opgenomen in het college uitvoeringsprogramma. Het restant valt vrij in de exploitatie. Er resteert een bedrag van € 5.856. Dit bedrag valt vrij in de exploitatie.

Aan het onderhoud van de kerktorens is voor ca. € 30.000 minder onderhoud gepleegd dan in de meer jaren onderhoudsplanning was geraamd. Er is in aansluiting hiermee ook een lager bedrag onttrokken aan de reserve onderhoud kerktorens.

Cultureel erfgoed

Het voordeel op dit budget wordt veroorzaakt doordat dekking uit het participatiebudget heeft plaatsgevonden.

Media

Op het budget van de openbare bibliotheek is geen afwijking te melden.

Welzijn

Samenkracht en burgerparticipatie

Hier zijn de budgetten voor maatschappelijk werk, Wmo vervoer, welzijnsaccommodaties, Kulturhusconcept, dorpsontwikkelpunten, sociaal cultureel werk, kinderopvang, opvang statushouders en budgetten sociaal domein voor mantelzorg, bijkomende activiteiten jeugd, uitvoering en toegang verantwoord.

Het Wmo vervoer heeft een nadelig resultaat in 2019 van € 21.000. De nieuwe aanbesteding vanaf augustus 2019 valt voor het Wmo-vervoer iets nadeliger uit door een hogere indexering en een andere berekening voor de km-prijs. Het incidentele budget voor basismobiliteit ten laste van de reserve sociaal domein is voor een deel ingezet in 2019 en valt voor € 11.000 vrij binnen de reserve sociaal domein.

De onderhoudskosten voor de welzijnsaccommodaties zijn lager dan geraamd, doordat voor De Bongerd als gevolg van de ontwikkelingen rondom het realiseren van een gebouw met combinatiefunctie voor onderwijs en buurthuis het grootschalig onderhoud later op de planning komt te staan. Dit wordt gecompenseerd door een lagere onttrekking aan de onderhoudsreserve. Het meldpunt sociaal domein is later gestart, zodat het budget niet volledig is ingezet in 2019. Het restant budget wordt overgeheveld voor de voortzetting van het meldpunt in 2020. De evaluatie van het meldpunt wordt eind 2020 opgeleverd.

Het meldpunt sociaal domein is later gestart, zodat het budget niet volledig is ingezet in 2019. Het restant budget van € 20.000 wordt overgeheveld voor de voortzetting van het meldpunt in 2020. De evaluatie van het meldpunt wordt eind 2020 opgeleverd.

Voor de begeleiding van statushouders zijn in 2019 zowel door de gemeente als door het rijk incidenteel budgetten toegekend. Doordat er in 2018 ook budget is overgeheveld naar 2019 zijn niet alle middelen benut. Via resultaatbestemming wordt voorgesteld om € 36.600 over te hevelen voor voortzetting van de begeleiding en integratie van statushouders in 2020. In de begroting 2020 is het geraamde budget beperkt tot het wettelijk noodzakelijke.

Werk en inkomensvoorzieningen

Inkomensregelingen

Voor de uitkeringen ontvangen we van het rijk het zogenaamde BUIG-budget (Bundeling Uitkeringen Inkomensvoorziening aan Gemeenten). In 2019 is dit budget net als in 2018 bijna toereikend. Dit betekent dat we geen beroep hoeven te doen op de vangnetregeling, maar ook dat het geraamde risico-budget in 2019 bijna volledig vrijvalt. Dit komt ook door de hogere ontvangsten voor terugvordering en verhaal. De kosten voor de dienstverlening door het GROS, verantwoordelijk voor de uitvoering van de Besluit Bijstandverlening Zelfstandigen (Bbz), zijn door een stijgend aantal aanmeldingen hoger. Voor een deel zijn deze kosten ten laste van het re-integratiebudget gebracht. Per saldo een voordelig resultaat op de uitkeringen van € 129.000. Voor minimabeleid zijn zowel de uitgaven als de inkomsten terugvordering en verhaal hoger dan geraamd. Voor een deel kunnen de hogere lasten op minimabeleid nog gedekt worden door incidentele middelen van het rijk. Voor schulden en armoede zijn de lasten lager doordat dit incidentele budget voor € 14.500 in 2020 wordt ingezet voor sociaal raadsliedenwerk en spreekuur financiën de baas.

Begeleide participatie

Onder begeleide participatie wordt de uitvoering van de voormalige Wsw-regeling verantwoord. De kosten van deze uitvoering zijn door incidentele gebeurtenissen hoger dan geraamd in 2019.

Arbeidsparticipatie

De uitvoering van de re-integratie is inclusief de inzet van gemeentelijk budget voor de uitvoering als gevolg van de structurele verwerking van de bestuursopdracht werk in uitvoering. In 2019 is een onderbesteding ontstaan doordat een deel van het incidentele budget uit 2018 is overgeheveld naar 2019 en het rijksbudget voor re-integratie in de septembercirculaire 2019 is verhoogd als gevolg van de toename van de nieuwe doelgroepen (o.a. wajongers en statushouders). Door deze samenloop van beschikbare middelen is voor een deel geen beroep gedaan op de reserve sociaal domein en is een voordelig resultaat ontstaan van bijna € 70.000. Voor 2020 en volgende jaren zijn de budgetten naar aanleiding van de septembercirculaire 2019 ook verhoogd zodat overhevelen van budget niet aan de orde is.

Maatschappelijke ondersteuning

Wijkteams

Hier is een deel van de toegang van het sociaal domein en het maatwerk van de jeugdgezondheidszorg verantwoord. Het budget voor de informele zorg is in 2019 niet besteed. In 2019 is het aanbod gespecialiseerde gastgezinnen georganiseerd, waarvan de uitvoering is gestart in 2020.

Maatwerkvoorzieningen (Wmo)

De maatwerkvoorzieningen zijn vooral de woon- en leefvoorzieningen voor inwoners met een beperking (voormalig Wvg-voorzieningen). Met ingang van 2019 gelden voor de hulpmiddelen nieuwe contracten. De kwaliteit is daarmee gestegen en het aantal klachten afgenomen. De kosten zijn daardoor wel gestegen, zowel voor de leveringen als het onderhoud. Het bedrag aan woonvoorzieningen is ook hoger uitgevallen door een aantal grote en dure woningaanpassingen. Daarnaast is in 2019 voor ruim € 40.000 aan facturen over 2018 betaald.

Maatwerkdienstverlening 18+

De maatschappelijke dienstverlening 18+ betreft zowel de kosten voor Wmo zorg als voor de Wmo huishoudelijke hulp. De kosten voor Wmo huishoudelijke hulp zijn ruim € 100.000 hoger dan bij de 2^e Berap is ingeschat. Voor Wmo zorg wijken de kosten per saldo nauwelijks af van de ramingen maar zijn er wel verschuivingen te zien tussen begeleiding, dagbesteding en persoonsgebondenbudget (PGB). Het aantal aanvragen voor hulp bij het huishouden neemt toe. De invoering van het abonnementstarief in 2019 van € 17,50 per vier weken ongeacht het inkomen heeft hier zeker een aanzuigende werking gehad. Voor de lagere eigen bijdrage heeft het rijk ons deels gecompenseerd. In 2019 was deze compensatie toereikend. Het uitvoeringsprogramma transformatie sociaal domein loopt door tot juni 2020. Het resterende budget van bijna € 55.000 wordt daarom overgeheveld naar 2020 ten laste van de reserve sociaal domein.

Jeugd

Maatwerkdienstverlening 18-

De kosten voor jeugdhulp zijn € 143.000 hoger dan het geraamde budget, dit is ongeveer 4% ten opzichte van het geraamde budget. Deels komt dit door verrekenen jeugdhulp 2018. De uitvoering van het transformatieplan Jeugd loopt door in 2020. Het resterend budget van € 67.000 wordt hiervoor overgeheveld naar 2020 ten laste van de reserve nader te bestemmen middelen.

Geëscaleerde zorg

Het gaat om de bijdrage voor Veilig thuis en de uitvoering jeugdhulp door de jeugdbescherming. De hogere bijdrage van € 14.000 voor Veilig thuis wordt gedekt door een vrijval van budget binnen 3.3 Welzijn.

Volksgezondheid

Volksgezondheid

De volks- en overige gezondheidszorg zijn op basis van de begroting gerealiseerd. Het voordelig resultaat wordt bepaald door de vrijval van het voordelig rekening resultaat 2018 van de GGD voor € 58.000 en de incidentele budgetten voor ambulantisering GGZ en lokaal gezondheidsbeleid, resp. € 15.000 en € 5.600, die worden overgeheveld naar 2020 voor verdere uitvoering.

Reserves

Het verschil is ontstaan doordat minder is onttrokken is aan reserves. Voor een groot deel heeft dit te maken met incidentele budgetten die voor een deel zijn ingezet of waarvoor de uitvoering doorloopt in 2020. Deze laatste budgetten worden inclusief de dekking uit de verschillende reserves overgeheveld naar 2020. Het gaat bijvoorbeeld om het budget voor uitvoeringsprogramma transformatie sociaal domein en transformatieplan jeugd. De onderhoudskosten voor de gebouwen zijn per saldo lager uitgevallen dan geraamd, waardoor er minder aan de onderhoudsreserves is onttrokken.

ALGEMENE DEKKINGSMIDDELEN, OVERHEAD EN ONVOORZIEN

Algemene dekkingsmiddelen, overhead en onvoorzien	Begroting 2019 prim	Begroting 2019 na wijz	Realisatie 2019	Saldo 2019	N/V
Lasten	7.922.583	8.379.089	7.874.699	504.390	V
Baten	30.584.471	31.232.175	31.714.850	482.676	V
Saldo van Baten en Lasten	-22.661.888	-22.853.086	-23.840.152	987.066	V
Toevoegingen aan reserves	197.222	757.470	768.398	-10.928	N
Onttrekkingen aan reserves	487.718	2.616.387	2.511.939	-104.448	N
Resultaat	-22.952.384	-24.712.003	-25.583.693	871.689	V

Resultaat per taakveld (* € 1.000)

RESULTAAT PER TAAKVELD		* € 1.000				
Thema's	Taakvelden	Begroting 2019 prim	Begroting 2019 na wijz	Realisatie 2019	Saldo 2019	N/V
4.0 Overhead	0.4 Overhead	6.640	7.186	6.855	331	V
4.1 Treasury	0.5 Treasury	-478	-599	-981	382	V
4.2 Lokale heffingen	0.61 OZB woningen	-2.817	-2.836	-2.852	16	V
	0.62 OZB niet-woningen	-1.136	-1.136	-1.139	3	V
	0.64 Belastingen overig	-27	-9	-7	-2	N
	3.4 Economische promotie	-65	-65	-69	4	V
4.3 Algemene uitkering	0.7 Algemene uitkering en overig gemeentefonds	-24.838	-25.434	-25.722	288	V
4.4 Overige baten en lasten en onvoorzien	0.11 Rekening resultaat	0	0	0	0	N
	0.8 Overige baten en lasten	59	40	-36	76	V
4.5 Vennootschapsbelasting Reserves	0.9 Vennootschapsbelasting	0	0	110	-110	N
	0.10 Reserve mutaties	-290	-1.858	-1.743	-115	N
Resultaat		-22.952	-24.711	-25.584	873	V

Toelichting per onderdeel:

Overhead

Overhead

Het voordelig saldo op overhead wordt met name te verklaren door hogere doorbelasting aan producten en projecten. Daarnaast is het voordeel te verklaren door lagere uitgaven voor facilitaire lasten en de uitstel van projecten voor automatisering als responsive website en LIAS. Daarnaast zijn projecten zoals de uitwerking van de WNRA intern in plaats van extern gerealiseerd. Verder zijn er voordelen op de budgetten voor reiskosten en publicatie van verordeningen. Er is een nadeel ontstaan op de huisvestingskosten door een stroomstoring, waardoor technische installaties vervangen moesten worden. Daarnaast zijn de lasten voor externe inhuur voor de verschillende

teams hoger. Bij de resultaatbestemming worden enkele budgetten die volgend jaar worden ingezet overgeheveld.

Treasury

Treasury

Tot dit taakveld behoren de activiteiten van de gemeente met betrekking tot treasuryfunctie zoals financiering, beleggingen en dividenden.

Het voordelig resultaat wordt met name veroorzaakt door de ontvangen eenmalige dividenduitkering van Sallcon ad € 360.000

In 2019 zijn de volgende dividenden verantwoord:

Naam	x € 1.000			
	Raming 2019 na wijziging	Realisatie 2019	Waarvan incidenteel	Verschil 2019 (per saldo)
BNG	52	52		
Rova	92	92		
Enexis c.a.	37	35		-2
Wadinko	30	30		
Sallcon		360	360	360
Totaal	211	569	360	358

Lokale heffingen

De gemeente kent de volgende heffingen waarvan de besteding niet gebonden is:

Belastingsoort	x € 1.000	
	Raming 2019 (na wijziging)	Realisatie 2019
Onroerende zaakbelasting	4.215	4.227
Baatbelasting	16	14
Toeristenbelasting	71	75
Reclamebelasting	37	40
Totaal	4.339	4.356

Voor een nadere toelichting wordt verwezen naar de paragraaf Lokale heffingen.

Algemene uitkering

Algemene uitkering en overig gemeentefonds

De algemene uitkering is verantwoord op basis van de meest recente informatie. Behalve het verslagjaar 2019 zijn er ook bedragen verantwoord over de jaren 2018 en 2017. De totale bate kan als volgt over de boekjaren worden gespecificeerd:

Boekjaar	x € 1.000	
	Realisatie 2019	
Boekjaar 2019	25.703	
Boekjaar 2018	16	
Boekjaar 2017	3	
Totaal	25.722	

De meeropbrengst wordt met name veroorzaakt door de op basis van de decembercirculaire 2019 Gemeentefonds ontvangen extra klimaatmiddelen transitievisie warmte, wijkaanpak en energieloketten ad respectievelijk € 202.101, € 9.997 en € 25.000.

Overige baten en lasten en onvoorzien

Rekeningresultaat

Het rekeningresultaat is afzonderlijk gepresenteerd en niet opgenomen onder taakveld 0.11 in voorgaande tabel.

Overige baten en lasten

Onvoorziene uitgaven

Op grond van de financiële uitgangspunten wordt een bedrag geraamd voor onvoorziene uitgaven. Raming voor 2019 bedraagt volgens de primitieve begroting € 40.000. In 2019 is geen beroep gedaan op dit budget.

Het voordelig resultaat wordt met name naast het ongebruikt blijven van de geraamde post voor onvoorziene uitgaven veroorzaakt door de afwikkeling van BTW/BCF-declaraties over voorgaande belastingjaren.

Vennootschapsbelasting

Vennootschapsbelasting

Overheidslichamen zijn met ingang van 2016 belastingplichtig voor de vennootschapsbelasting (vpb) voor zover zij een onderneming drijven. Ten aanzien van de grondexploitaties is voor Olst-Wijhe vastgesteld dat sprake is van een onderneming in fiscale zin.

Een samenwerking tussen Belastingdienst, Ministerie van Financiën, VNG, IPO en de UvW (SVLO) heeft de nieuwe fiscale verplichtingen in kaart gebracht en getracht overheden te ondersteunen met praktische hulpmiddelen

Er heeft een landelijk pilot-overleg ten aanzien van de grondexploitaties plaatsgevonden waarvan het resultaat inmiddels is vastgelegd in een gestandaardiseerde vaststellingsovereenkomst (VSO). De gemeente Olst-Wijhe is voornemens zich door ondertekening van de VSO te committeren aan de hierin gestelde voorwaarden.

Op basis van doorrekeningen leidt de vaststellingsovereenkomst over de looptijd van de grondexploitaties (10 jaar) tot een financieel nadeel ten opzichte van het eerder gehanteerde basisscenario.

Het sluiten van een vaststellingsovereenkomst met de Belastingdienst geeft echter duidelijkheid en zekerheid naar de toekomst.

Over de jaren 2016, 2017 en 2018 zijn inmiddels (herziene) aangiften gedaan op basis van de VSO. Op basis van de doorrekeningen wordt voor 2019 een fiscaal verlies verwacht waarmee de winst over 2018 (gedeeltelijk) mag worden verrekend. Hier is echter in de jaarrekening 2019 nog niet op geanticipeerd.

Reserves

Er is € 11.000 meer aan bespaarde rente toegevoegd dan geraamd vanwege een hogere stand van de reserves.

Daarnaast is er per saldo € 104.000 minder onttrokken aan reserves. Voor een groot deel heeft dit te maken met incidentele budgetten waarvoor de uitvoering doorloopt in 2020.

Dit betreft onder meer budgetten voor implementatie Lias en materieel buitendienst. Met resultaatbestemming worden deze budgetten inclusief dekking uit de verschillende reserves overgeheveld naar 2020.

3.2.2 TOELICHTING BEGROTINGSRECHTMATIGHEID

Begrotingsrechtmatigheid (algemeen)

Op grond van artikel 28, lid a van het Besluit begroting en verantwoording (BBV) moet in de toelichting op de programmarekening een analyse worden opgenomen van afwijkingen tussen de begroting na wijziging en de programmarekening. Hiervoor is het onderdeel 'toelichting van de verschillen per programma' in de jaarstukken opgenomen.

Artikel 189, lid 3 van de Gemeentewet schrijft voor dat begrotingsoverschrijdingen op de lasten en daarmee overeenstemmende balansmutaties in principe onrechtmatig zijn. Bij de afweging van de relevantie van deze onrechtmatige lasten is het criterium 'passend binnen het door de raad uitgezette beleid' van belang. In geval van strijd met een wettelijk bepaling of met een door de raad genomen besluit is duidelijk dat een en ander niet 'passend' is. Voor vele andere situaties is dit minder duidelijk.

Wij zijn van mening dat onderstaande afwijking past binnen het bestaande beleid en als gevolg hiervan kan worden aangemerkt als niet onrechtmatig.

Beoordeling uitkomsten jaarrekening 2019

Voor 2019 zijn de lasten per programma:

Programma		Jaarrekening 2019				V/N
Nr	Omschrijving	Begroting 2019 primitief	Begroting 2019 na wijziging	Realisatie 2019	Resultaat	
	LASTEN					
1	Bestuur, dienstverlening en veiligheid	3.036.063	3.227.416	3.500.150	-272.734	N
2	Leefomgeving	12.643.112	14.550.471	15.012.919	-462.448	N
3	Samenleving	20.700.723	22.566.096	22.197.469	368.627	V
	Algemene dekkingsmiddelen, overhead en onvoorzien	7.922.583	8.379.089	7.874.699	504.390	V
	Totaal lasten	44.302.481	48.723.072	48.585.237	137.835	V

Bij de toetsing van bovenstaande wettelijke kaders blijkt er een overschrijding van de lasten te zijn op programma 1 Bestuur, dienstverlening en veiligheid alsmede op programma 2 Leefomgeving.

De overschrijding van de lasten op programma 1 wordt veroorzaakt door de extra aanvulling van de voorziening pensioenaanspraken wethouders met €282.000 op basis van de jaarlijkse actuariële berekening alsmede de getroffen voorziening wachtgeldverplichting ad €32.000. Daarnaast is een nadeel van €48.000 ontstaan door hogere kosten wervings- en detacheringskosten in verband met een nieuwe raadsgriffier en hogere accountantskosten.

De overschrijding van de lasten op programma 2 wordt voornamelijk veroorzaakt door de grondexploitaties woningbouw. Op het complex Zonnekamp-Oost zijn meer gronden verkocht dan geraamd. In aansluiting met de systematiek wordt het gerealiseerde voordeel gemuteerd op de boekwaarde van de gronden. Het voordeel wordt ook als last in de exploitatie verantwoord. Voor de Olstergaard is een nieuw complex geopend. Voor de voorbereiding van dit complex zijn investeringskredieten beschikbaar gesteld. De gemaakte kosten zijn opgenomen in de grondexploitatie als boekwaarde.

Bovenstaande mutaties zijn niet meer in de begroting gewijzigd, waardoor de lasten zijn overschreden. Tot slot heeft de definitieve afrekening van de afvalverwerker geresulteerd in extra niet geraamde lasten.

WNT-verantwoording 2019 Gemeente Olst-Wijhe

De WNT is van toepassing op de gemeente Olst-Wijhe. Het voor de gemeente Olst-Wijhe toepasselijke bezoldigingsmaximum is in 2019 € 194.000 Algemeen Bezoldigingsmaximum.

Gegevens 2019		
bedragen x € 1	D.L.W. Zielhuis	B.A. Duursema
Functiegegevens	Gemeentesecretaris	Griffier
Aanvang en einde functievervulling in 2019	01-01-2019 t/m 31-12-2019	01-01-2019 t/m 31-12-2019
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1,0	0,8889
Dienstbetrekking?	ja	Ja
Bezoldiging		
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	€ 97.295,04	€ 72.347,56
Beloningen betaalbaar op termijn	€ 16.525,92	€ 12.124,44
<i>Subtotaal</i>	<i>€ 113.820,96</i>	<i>€ 84.472,=</i>
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	€ 194.000,=	€ 172.446,60
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	N.v.t.	N.v.t.
Bezoldiging	€ 113.820,96	€ 84.472,=
Reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	N.v.t.	N.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	N.v.t.	N.v.t.
Gegevens 2018		
bedragen x € 1	D.L.W. Zielhuis	B.A. Duursema
Functiegegevens	Gemeentesecretaris	Griffier
Aanvang en einde functievervulling in 2018	01-01-2018 t/m 31-12-2018	01-01-2018 t/m 31-12-2018
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1,0	0,8889
Dienstbetrekking?	ja	ja
Bezoldiging		
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	€ 95.359,66	€ 71.162,31
Beloningen betaalbaar op termijn	€ 15.763,20	€ 11.394,84
<i>Subtotaal</i>	<i>€ 111.122,86</i>	<i>€ 82.557,15</i>
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	€ 189.000,=	€ 168.002,10
Bezoldiging	€ 111.122,86	€ 82.557,15

Naast de hierboven vermelde topfunctionarissen is de heer Knipping tijdelijk als gedetacheerde medewerker (zonder dienstbetrekking) in 2019 werkzaam geweest voor de gemeente Olst-Wijhe.

Gegevens 2019	
bedragen x € 1	C. Knipping
Functiegegevens	Waarnemend griffier
Kalenderjaar	2019
Periode functievervulling in het kalenderjaar (aanvang – einde)	02-12-2019 t/m 31-12-2019
Aantal kalendermaanden functievervulling in het kalenderjaar	1
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	
Maximum uurtarief in het kalenderjaar	€ 187
Maxima op basis van de normbedragen per maand	€ 25.900
Individueel toepasselijke maximum gehele periode kalendermaand 1 t/m 12	€12.950 (0,5 fte)
Bezoldiging (alle bedragen exclusief btw)	
Werkelijk uurtarief lager dan het maximum uurtarief?	Ja
Bezoldiging in de betreffende periode	€ 3.859,15
Bezoldiging gehele periode kalendermaand 1 t/m 12	€ 3.859,15
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	nvt
Bezoldiging	
Reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	nvt
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	nvt

Vaststelling juistheid en volledigheid eigen bijdrage WMO

Het Centraal AdministratieKantoor (CAK) voert voor alle gemeenten in Nederland in het kader van de Wmo de volgende werkzaamheden uit: het vastleggen, opleggen, innen en afdragen van de eigen bijdrage.

Om een goede basis voor de verantwoording van de uitvoering van deze wettelijke taak te leggen heeft het CAK Ernst & Young Accountants (EY) gevraagd om objectief een oordeel te geven over de waarborgen die het CAK heeft getroffen om dit proces volgens de regels te laten verlopen. In de Kadernota Platform Rechtmatigheid 2018 is het CAK verantwoordelijk gesteld voor de juistheid van de eigen bijdrage. Dat betekent dat gemeenten zich niet afzonderlijk hoeven te verantwoorden. Voor 2018 heeft EY weer onderzoek gedaan en beoordeeld dat het verloop van het proces met een redelijke mate van zekerheid de volledigheid, juistheid en tijdigheid van de eigen bijdrageregeling Wmo waarborgt. Het onderzoek over 2019 wordt in de loop van 2020 afgerond.

3.2.3 OVERZICHT AANWENDING ONVOORZIENE UITGAVEN

Op grond van de financiële uitgangspunten wordt een bedrag van € 40.000 beschikbaar gesteld voor onvoorziene uitgaven. In 2019 is geen beroep gedaan op dit budget.

3.2.4 OVERZICHT INCIDENTELE BATEN EN LASTEN

Programr Omschrijving	Totaal rekening		Incidenteel rekening		Incidenteel begroting	
	Lasten 2019	Baten 2019	Lasten 2019	Baten 2019	Lasten 2019	Baten 2019
1 Bestuur, Dienstverlening en Veiligheid	3.500.150	-284.401	15.360		27.032	
2 Leefomgeving	15.012.919	-11.073.482	462.383	-325.667	1.093.673	-190.000
3 Samenleving	22.197.469	-3.717.366	708.922	-215.263	1.129.269	-174.751
Alg.dekkingsmiddelen,overhead&onvoorzien	7.874.699	-31.714.850	381.650	-431.518	365.912	-71.518
Totaal	48.585.237	-46.790.099	1.568.315	-972.448	2.615.886	-436.269
Reserve mutaties	1.478.240	-3.875.291	964.400	-2.927.981	570.000	-3.502.553
Resultaat	-601.913		-1.367.714		-752.936	

Toelichting Incidentele Baten en Lasten 2019:

Programma 1 Bestuur, Dienstverlening en Veiligheid

Bestuur, participatie en communicatie

In de begroting zijn incidentele middelen beschikbaar voor de instandhouding en afronding van de verkoop van de voormalige obs Elshof. Er is in totaal voor 2019 € 15.360 uitgegeven aan de voormalige obs Elshof.

Programma 2 Leefomgeving

Verkeer en Wegen

In de begroting 2019 zijn incidentele middelen beschikbaar gesteld voor onderhoud bermen en sloten en uitvoering van het IBOR-plan. Er is in totaal voor € 90.700 uitgevoerd en onttrokken aan de reserve. Op provinciale subsidies verkeersmobiliteit, de aanleg van glasvezel, baggerwerkzaamheden Loswal en klimaatadaptie zijn incidentele lasten en baten gerealiseerd.

Grondexploitatie (bedrijfsterreinen)

Er is sprake van een hogere incidentele onttrekking aan de reserve grondexploitatie voor de bedrijventerreinen van € 88.000 vanwege de noodzakelijke aanvulling van de verliesvoorziening complex Wesepe. Er is een toevoeging gedaan aan de reserve grondexploitatie in verband met winstneming voor het complex Meente-Zuid (€ 146.600). Het complex De Enk is afgesloten.

Milieu

In 2019 heeft het programma Duurzaamheid een vervolg gekregen. Er is hiervoor in 2019 in totaal € 123.900 uitgegeven welke grotendeels wordt gedekt uit reserves. Voor gebiedsgerichte aanpak energietransitie zijn incidentele lasten verantwoord (€ 89.000). Hier tegenover staat een provinciale subsidie van gelijke omvang.

Ruimtelijke ordening

In 2019 zijn voor de invoering van de Omgevingswet incidentele middelen beschikbaar gesteld. Er is in 2019 in totaal € 203.000 uitgegeven welke volledig worden gedekt uit reserves. Voor TOP-verplaatsing Welsum, gebiedsgerichte aanpak Broekslag, IJsselzone Olst, Burgerinitiatief Mooier aan de IJssel en Vitaal platteland zijn incidenteel budgetten beschikbaar gesteld van in totaal € 32.000, welke gedekt worden uit reserves.

Grondexploitatie (woningbouw)

Er is sprake van hogere incidentele onttrekking aan de reserve grondexploitatie van € 44.500 vanwege de noodzakelijke aanvulling van de verliesvoorziening complex Wesepe-woningbouw. In 2019 is er op de complexen Noorder Koeslag (€ 238.000) en Zonnekamp-Oost (€ 9.800) een winstneming gedaan. De winst is gestort in de reserve grondexploitatie.

Wonen en bouwen

Voor Noordmanshoek zijn éénmalige middelen (€ 127.000) beschikbaar gesteld welke zijn onttrokken aan de reserves. Daarnaast heeft de provincie in het kader van Ruimtelijk kwaliteit groene omgeving voor dit project een eenmalige subsidie verstrekt (€ 20.000). Verder zijn extra incidentele baten (€ 53.000) gerealiseerd op verhuur groenstroken en verpachtingen gronden.

Programma 3 Samenleving

Onderwijs

Voor onderwijs zijn er in 2019 incidentele lasten geweest voor leerlingenvervoer (€ 205.048), het project Onderwijshuisvesting (€ 114.554). Tegenover deze lasten staan incidentele baten voor leerlingenvervoer (€ 163.435).

Voor onderwijs zijn nog twee incidentele baten te melden in verband met de verhuur van een gebouw (€ 12.100) en de vrijval van de rijksbijdrage voor het onderwijsachterstandenbeleid voor de periode 2011-2018 (€ 10.674).

Kunst en cultuur

Er zijn incidentele baten verantwoord in de vorm van subsidies voor cultuureducatie en amateuristische kunstbeoefening (€ 9.092)

Welzijn

Voor de businesscase basis mobiliteit zijn € 13.452 aan incidentele lasten voor het budget collectief vervoer gerealiseerd. Het meldpunt Sociaal domein gaf een incidentele last van € 4.796.

Werk en inkomensondersteuning

In het kader van Minimabeleid zijn incidenteel € 46.271 aan het budget schulden en armoede en het kindpakket gerealiseerd. Daarnaast waren er voor de uitvoering bestuursopdracht werk en inkomen incidentele lasten van € 51.261.

Maatschappelijke ondersteuning

Voor het programma Transformatie Sociaal domein zijn € 145.079 aan incidentele lasten gerealiseerd bij dit onderdeel. Voor de uitvoering van het project DagenDoen is € 50.000 aan incidentele lasten gerealiseerd.

Jeugd

Voor het transformatie plan Jeugd zijn € 30.890 aan incidentele lasten gerealiseerd.

Volksgezondheid

Voor lokaal gezondheidsbeleid en zijn er in totaal € 23.662 aan incidentele lasten verantwoord. Tegenover deze lasten staan € 19.462 aan incidentele baten.

Het saldo van incidentele baten en lasten binnen dit programma wordt voor een groot deel gedekt door onttrekkingen aan reserves.

4. Algemene dekkingsmiddelen, Overhead en Onvoorzien

Teams

In 2019 zijn incidenteel budgetten beschikbaar gesteld voor tijdelijke formatie of inhuur. Dit heeft geleid tot € 272.000 aan incidentele lasten. Deze lasten worden gedekt door een onttrekking aan een reserve.

Dividenden

Voor 2019 is een incidentele baat van € 431.518 te melden voor éénmalige uitkering of incidentele verhoging van dividenden.

Vennootschapsbelasting

Over de periode 2016-2018 zijn (herziene) aangiftes gedaan. Dit heeft een incidentele last van € 109.878 in 2019 tot gevolg.

Reserve mutaties

De toevoegingen aan de reserves bestaan uit de incidentele afroaming van de reserve grondexploitaties naar de reserve nader te bestemmen middelen (€ 570.000) en de winstneming uit de grondexploitaties (€ 395.000). Tegenover de onttrekkingen aan de reserves staan de incidentele lasten binnen de diverse programma's.

3.3. SINGLE INFORMATION SINGLE AUDIT (SISA)

Ministerie van Binnenlandse Zaken en
Koninkrijksrelaties

SISA bijlage verantwoordingsinformatie 2019 op grond van artikel 3 van de Regeling Informatieverstrekking sisa - d.d. 27 januari 2020								
OCW	D8	Onderwijsachterstandenbeleid 2019-2022 (OAB) Gemeenten	Besteding (jaar T) aan voorzieningen voor voorschoolse educatie die voldoen aan de wettelijke kwaliteitseisen (conform artikel 166, eerste lid WPO)	Besteding (jaar T) aan overige activiteiten (naast VVE) voor leerlingen met een grote achterstand in de Nederlandse taal (conform artikel 165 WPO)	Besteding (jaar T) aan afspraken over voor- en voerschoolse educatie met bevoegde gezagsorganen van scholen, houders van kindcentra en peuterspeelzalen (conform artikel 167 WPO)			
			Aard controle R Indicatornummer: D8 / 01	Aard controle R Indicatornummer: D8 / 02	Aard controle R Indicatornummer: D8 / 03			
			€ 30.281	€ 7.000	€ 0	Aan andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (baten) uit de specifieke uitkering onderwijsachterstandenbeleid	Aan andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (baten) uit de specifieke uitkering onderwijsachterstandenbeleid	
			Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen	Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen	Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen			
			Aard controle n.v.t. Indicatornummer: D8 / 04	Aard controle R Indicatornummer: D8 / 05	Aard controle n.v.t. Indicatornummer: D8 / 06	Aard controle R Indicatornummer: D8 / 07		
SZW	G2	Gebundelde uitkering op grond van artikel 69 Participatiewet, gemeente deel 2019 Alle gemeenten verantwoord hier het gemeentedeel over (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr.	Besteding (jaar T) algemene bijstand Gemeente	Baten (jaar T) algemene bijstand (exclusief Rijk) Gemeente	Besteding (jaar T) IOAW Gemeente	Baten (jaar T) IOAW (exclusief Rijk) Gemeente	Besteding (jaar T) IOAZ Gemeente	Baten (jaar T) IOAZ (exclusief Rijk) Gemeente
			I.1 Participatiewet (PW)	I.1 Participatiewet (PW)	I.2 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (IOAW)	I.2 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (IOAW)	I.3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (IOAZ)	I.3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (IOAZ)
			Aard controle R Indicatornummer: G2 / 01	Aard controle R Indicatornummer: G2 / 02	Aard controle R Indicatornummer: G2 / 03	Aard controle R Indicatornummer: G2 / 04	Aard controle R Indicatornummer: G2 / 05	Aard controle R Indicatornummer: G2 / 12
			€ 2.424.211	€ 57.639	€ 179.935	€ 1.616	€ 25.914	€ 0
			Besteding (jaar T) Bbz 2004 levensonderhoud beginnende zelfstandigen Gemeente	Baten (jaar T) Bbz 2004 levensonderhoud beginnende zelfstandigen Gemeente	Baten (jaar T) WWIK (exclusief Rijk) Gemeente	Besteding (jaar T) Loonkostensubsidie o.g.v. art. 10d Participatiewet Gemeente	Baten (jaar T) Loonkostensubsidie o.g.v. art. 10d Participatiewet (excl. Rijk) Gemeente	Volledig zelfstandige uitvoering Ja/Nee
			I.4 Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (levensonderhoud beginnende zelfstandigen) (Bbz 2004)	I.4 Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (levensonderhoud beginnende zelfstandigen) (Bbz 2004)	I.6 Wet werk en inkomen kunstenaars (WWIK)	I.7 Participatiewet (PW)	I.7 Participatiewet (PW)	
			Aard controle R Indicatornummer: G2 / 07	Aard controle R Indicatornummer: G2 / 08	Aard controle R Indicatornummer: G2 / 09	Aard controle R Indicatornummer: G2 / 10	Aard controle R Indicatornummer: G2 / 11	Aard controle n.v.t. Indicatornummer: G2 / 12
			€ 36.599	€ 9.362	€ 0	€ 124.266	€ 0	Ja
SZW	G3	Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (exclusief levensonderhoud beginnende zelfstandigen), gemeente deel 2019 Besluit bijstandverlening zelfstandigen (Bbz) 2004	Besteding (jaar T) levensonderhoud gevestigde zelfstandigen (exclusief Bob)	Besteding (jaar T) kapitaalverstreking (exclusief Bob)	Baten (jaar T) levensonderhoud gevestigde zelfstandigen (exclusief Bob) (exclusief Rijk)	Baten (jaar T) kapitaalverstreking (exclusief Bob) (exclusief Rijk)	Besteding (jaar T) aan onderzoek als bedoeld in artikel 56 Bbz 2004 (exclusief Bob)	Besteding (jaar T) Bob
			Aard controle R Indicatornummer: G3 / 01	Aard controle R Indicatornummer: G3 / 02	Aard controle R Indicatornummer: G3 / 03	Aard controle R Indicatornummer: G3 / 04	Aard controle R Indicatornummer: G3 / 05	Aard controle R Indicatornummer: G3 / 06
			€ 2.928	€ 0	€ 80.407	€ 18.112	€ 7.012	€ 0
			Baten (jaar T) Bob (exclusief Rijk)	Besteding (jaar T) aan uitvoeringskosten Bob als bedoeld in artikel 56 Bbz 2004	Volledig zelfstandige uitvoering Ja/Nee			
			Aard controle R Indicatornummer: G3 / 07	Aard controle R Indicatornummer: G3 / 08	Aard controle n.v.t. Indicatornummer: G3 / 09			
			€ 0	€ 0	Ja			
VWS	H4	Specifieke uitkering Sport Gemeenten	Ontvangen Rijksbijdrage (jaar T)	Projectnaam / nummer	Totale aanvraag per project (jaar T) ten laste van Rijksmiddelen (automatisch berekend)	Verrekening (jaar T) Onroerende zaken (sportaccommodaties) per project ten laste van Rijksmiddelen	Verrekening (jaar T) Roerende zaken sportbeoefening en sportstimulering per project ten laste van Rijksmiddelen	Verrekening (jaar T) overige kosten per project ten laste van Rijksmiddelen
			Aard controle R Indicatornummer: H4 / 01	Aard controle n.v.t. Indicatornummer: H4 / 02	Aard controle R Indicatornummer: H4 / 03	Aard controle R Indicatornummer: H4 / 04	Aard controle R Indicatornummer: H4 / 05	Aard controle R Indicatornummer: H4 / 06
			€ 78.083	€ 32922	€ 100.869	€ 12.227	€ 63.674	€ 24.968
			Kopie projectnaam / nummer	Totale besteding (Jaar T) per project ten laste van Rijksmiddelen (automatische berekening)	Percentage besteed (Jaar T) per project ten laste van Rijksmiddelen (automatische berekening)	Toelichting	Overig (Jaar T) ten opzichte van ontvangen Rijksbijdrage - automatisch ingevuld	
			Aard controle n.v.t. Indicatornummer: H4 / 07	Aard controle R Indicatornummer: H4 / 08	Aard controle R Indicatornummer: H4 / 09	Aard controle n.v.t. Indicatornummer: H4 / 10	Aard controle n.v.t. Indicatornummer: H4 / 11	
			€ 632922	€ 100869	€ 12918%		-€ 22.786	

3.4. EMU-SALDO

Omschrijving	2018	2019	2019
	x €1000,- Volgens realisatie jaarrekening	x €1000,- Volgens meerjarenraming in begroting 2019	x €1000,- Volgens realisatie jaarrekening
1. Exploitatiesaldo vóór toevoeging aan c.q. onttrekking uit reserves (zie BBV, artikel 17c)	-1.238	-817	-1.795
2. Mutatie (im)materiële vaste activa	-1.123	-799	-568
3. Mutatie voorzieningen	-165	-107	288
4. Mutatie voorraden (incl. bouwgronden in exploitatie)	-1.757	-68	-3.146
5. Verwachte boekwinst/verlies bij de verkoop van financiële vaste activa en (im)materiële vaste activa, alsmede de afwaardering van financiële vaste activa			
Berekend EMU-saldo	1.477	-57	2.207

Toelichting

De Jaarrekening 2019 laat het resultaat zien van de baten en lasten over 2019. Dit is het verschil tussen de inkomende en uitgaande geldstromen die aan boekjaar 2019 kunnen worden toegerekend. Voor een deel zijn dit geldstromen die ook daadwerkelijk in 2019 hebben plaatsgevonden, maar hierbij worden ook geldstromen toegerekend die in het verleden hebben plaatsgevonden (bijvoorbeeld de kapitaallasten van investeringen die in het verleden zijn gedaan) of geldstromen die nog in de toekomst moeten plaatsvinden (bijvoorbeeld stortingen in onderhoudsvoorzieningen).

In het bestuurlijk overleg tussen het ministerie van Binnenlandse Zaken, VNG (Vereniging van Nederlandse Gemeenten) en IPO (Interprovinciaal Overleg) is afgesproken dat het Rijk en de lokale overheden gezamenlijk werken aan het beheersen van het EMU-tekort. Er is afgesproken dat in de jaarrekening een berekening wordt opgenomen van het EMU-saldo. De EMU-tekortnorm decentrale overheden voor 2019 bedraagt 0,4% van het bruto binnenlands product.

3.5. GEBEURTENISSEN NA BALANSDATUM

Het COVID-19 (Corona) virus heeft geen financiële gevolgen voor de jaarrekening 2019, maar wel voor naar verwachting veel beleidsterreinen van onze begroting 2020 en mogelijk voor de jaren daarna.

Hoe groot de financiële impact zal zijn is nu onmogelijk te bepalen. We monitoren onze risico's en die van onze partners voortdurend. Onze organisatie loopt geen risico voor de continuïteit. We bewaken onze liquiditeitspositie goed en nemen zo nodig maatregelen om onze taken gedurende deze crisis zo goed mogelijk te blijven uitvoeren.

BIJLAGEN

BIJLAGE 1 OVERZICHT RESERVES EN VOORZIENINGEN

Naam reserve/voorziening	WBS nrs	Saldo aan het begin van 2019	Vermeerderingen dotatie rente	Overige vermeerderingen	Verminderingen	Saldo aan het einde van 2019
A. Algemene reserve:						
Algemene reserve	U1.4100.00	6.953.343				6.953.343
Nader te bestemmen middelen	U1.4105.00	4.255.757	63.836	1.300.813	2.527.567	3.092.839
Reserve grondexploitatie	U1.4110.00	1.334.422	20.016	474.686	715.440	1.113.684
Totaal algemene reserves		12.543.522	83.853	1.775.499	3.243.008	11.159.867
B. Nog te bestemmen resultaat jaarrekening						
Exploitatieresultaat 2019		0		601.913	0	601.913
Exploitatieresultaat 2018		730.813		0	730.813	0
Totaal algemene reserves		730.813	0	601.913	730.813	601.913
C. Bestemmingsreserves:						
Investeringsreserve, algemeen	U1.4200.00	753.398	11.301	0	113.671	651.028
Decentralisatie huisvesting onderwijs	U1.4202.00	-2.495	-37	0	0	-2.532
Bestemmingsreserve algemeen	U1.4205.00	60.164			20.020	40.144
Reserve recreatieve functies nabij IJssel Olst	U1.4210.00	98.465	1.477	0	0	99.942
Bestemmingsreserve extra afschrijvingen	U1.4212.00	7.856	118		3.793	4.181
Bestemmingsreserve kapitaallasten gemeentehuis	U1.4213.00	487.086	19.483		72.330	434.239
Bestemmingsreserve privatisering groen	U1.4215.00	187.214			0	187.214
Reclame sport	U1.4222.00	17.531		2.270	0	19.801
Onderhoud gemeentehuis	U1.4240.00	360.790		69.550	87.885	342.455
Onderhoud huisvesting buitendienst	U1.4241.00	26.002		10.598	9.325	27.275
Onderhoud brandweergarages	U1.4242.00	87.935		25.910	0	113.845
Onderhoud welzijnsaccommodaties	U1.4243.00	694.689		168.018	95.673	767.034
Onderhoud kerktorens	U1.4244.00	76.848		28.541	6.826	98.563
Onderhoud gebouwen begraafplaats	U1.4245.00	90.077		7.417	186	97.308
Onderhoud passantenhaven	U1.4246.00	0		3.000	0	3.000
Omgevingsvergunning	U1.4247.00	9.835			0	9.835
Duurzaamheid	U1.4248.00	154			0	154
Laanbeplanting Raalterweg Wesepe	U1.4249.00	20.000			0	20.000
Wachtgeldverplichting huidige wethouders	U1.4250.00	137.035	2.056	0	0	139.091
Sociaal Domein	U1.4255.00	532.590		0	222.575	310.015
Totaal bestemmingsreserves		3.645.175	34.397	315.304	632.284	3.362.593
D. Voorzieningen						
Egalisatievoorziening afvalstoffen	U2.8305.00	0		100.000	100.000	0
Riolering	U2.8316.00	4.220.838		29.146	77.802	4.172.182
Ruimtelijke kwaliteit	U2.8330.00	55.406		0	0	55.406
Pensioenaanspraken wethouders	U2.8340.00	1.098.843	17.329	290.170	43.377	1.362.965
Afgesloten grondexploitatiecomplexen	U2.8350.00	0	0	40.102	0	40.102
Wachtgeldverplichtingen vm werthouders	U2.8364.00	0	0	31.905	0	31.905
Totaal voorzieningen		5.375.087	17.329	491.323	221.179	5.662.560
TOTAAL		22.294.597	135.579	3.184.040	4.827.283	20.786.933
Verwachte verliezen grondexploitatie	U2.8300.00	3.400.042	68.001	112.204	2.430.235	1.150.012
Verwachte verliezen De Meente Noord	U2.8300.01	749.569			74.421	675.148
Voorziening dubieuze debiteuren soza	U2.8301.00	505.032		7.261	113.709	398.584
Voorziening dubieuze debiteuren algemeen	U2.8313.00	180.756		994	0	181.750
Voorzieningen in mindering op activa		4.835.399	68.001	120.459	2.618.365	2.405.494
TOTAAL GENERAAL		27.129.996	203.580	3.304.499	7.445.648	23.192.427

BIJLAGE 2 OVERZICHT LANGLOPENDE SCHULDEN

Overzicht langlopende schulden rekening 2019														
Nummer	Oorspronkelijk bedrag van de geldlening	Datum en nummer besluit :	OW	lening-nummer	O,S of R	Jaar van laatste aflossing	Rente-percentage	Bedrag der annuïteit	Restantbedrag van de geldlening begin dienstjaar	Bedrag opgenomen in loop dienstjaar	Rente	Aflossing	Restantbedrag geldlening einde dienstjaar	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	
Leningen vaste schuld :														
11	2.268.901	4-12-2001		40.0093835	S	2026	5,120		726.048		36.786	90.756	635.292	
12	1.134.451	13-12-2001		10021720	S	2026	5,210	82.195	526.760		27.325	54.750	472.010	
13	2.000.000	19-4-2002		40.0094524	S	2027	5,514		720.000		36.576	80.000	640.000	
15	2.500.000	25-9-2001		40.0099965	S	2030	3,988		1.200.000		44.034	100.000	1.100.000	
18	3.000.000	26-1-2010		40.104750	S	2024	3,695		1.200.000		43.847	200.000	1.000.000	
19	2.500.000	15-6-2010		40.104952	S	2030	3,860		1.500.000		53.571	125.000	1.375.000	
20	5.000.000	15-6-2010		40.105140	S	2030	3,880		3.000.000		108.586	250.000	2.750.000	
21	4.000.000	15-6-2010		40.105406	S	2040	3,850		2.933.333		109.796	133.333	2.800.000	
22	5.000.000	19-4-2011		40.106500	S	2031	4,490		3.250.000		136.758	250.000	3.000.000	
23	2.500.000	27-9-2011		40.106839	S	2036	3,990		1.800.000		70.468	100.000	1.700.000	
24	5.000.000	12-6-2012		10027626	S	2037	3,190		3.800.000		117.197	200.000	3.600.000	
27	3.000.000			40.109285	S	2029	1,700		2.200.000		36.144	200.000	2.000.000	
28	4.000.000			40.109681	S	2035	0,870		3.400.000		28.256	200.000	3.200.000	
	41.903.352		subtotaal						82.195	26.256.142	0	849.345	1.983.840	24.272.302
Leningen verstrekt t.b.v. woningbouw :														
Wb 1	1.046.078	28-09-1987	EV 2358 ; lening WSO	O/190	40.0070843	S	2021	3,970		1.046.078		41.529		1.046.078
Wb 3	1.441.826	28-09-1987	EV 2435 ; lening WSO	O/192	40.0070844	S	2022	2,830		1.441.826		40.804		1.441.826
Wb 7	601.049	25-2-1988	EV 2370/ WFB 1275	W/161	40.0072056	S	2022	3,060	32.982	371.043		11.354	21.628	349.415
Wb 9	497.019	25-2-1988	EVAT 395 / WFB 1275	W/163	40.0072058	S	2019	4,100	27.145	313.977		12.873	313.977	0
Wb 10	326.318	25-2-1988	EV 2662 / WFB 1275	W/164	40.0072059	S	2025	0,900	13.801	216.651		1.950	11.851	204.800
	3.912.290		subtotaal						73.927	3.389.575		108.510	347.456	3.042.119
	45.815.642		TOTAAL GENERAAL						156.122	29.645.717	0	957.855	2.331.296	27.314.421

BIJLAGE 3 OVERZICHT GEWAARBORGDE GELDLENINGEN

Nummer *)	Oorspronkelijk bedrag van de geldlening	Doel van de geldlening	Naam van de geldnemer	Grondslag of percentage/ gemeente	Datum en nummer :		Rente- percen- tage	Restantbe- drag van de geldlening aan het begin van 2019	Waarvan door de gemeente gewaar- borgd	Bedrag van de in de loop van 2019 te waarborgen geldleningen	Aflossing in 2019	Restantbe- drag van de geldlening aan het einde van 2019	Waarvan door de gemeente gewaar- borgd	Toelichting geldgever/ leningnr.	GewaARBorgd door de gemeente	Lening- nummer
					raadsbesluit	goedkeu- ringsbesluit										
voormalig gemeente OLST																
25	499.158	7 medew.oningen.	St. Michaelshoeve Overkempe	100%	24-02-1992	07-04-1992;92/	8,000	66.554	100%		16.639	49.916	100%	Zilveren Kruis Levensverzekering N.V.	49.916	
32	794.115	15 won. St. Willibrord	Salland Wonen	50%	30-05-1994	30-05-1994; 94	3,950	440.149	50%		29.377	410.772	50%	BNG	205.386	408323401
38	544.536	Restauratie De Heare	St. Monumenten IJssellandschap	100%	25-11-1996	96/116	2,200	166.489			17.090	149.400	100%	St. Nationaal Restauratiefonds	149.400	803991029
	1.837.810							673.193			63.105	610.087			404.701	
voormalig gemeente WIJHE																
8	907.560		Salland Wonen	50%			4,43	66.405	50%		66.405	0	50%	BNG	0	4089479
9	1.134.451		Salland Wonen	50%			4,59	397.119	50%		58.989	338.130	50%	BNG	169.065	4089480
13	113.445	aula	St.Beheer Uitvaartvoorzie- ningen	100%	27-4-2000	29-5-2000 BA/2000/2235		36.301	100%		4.538	31.763	100%	Algemene Uitvaartver- Bert uw doden	31.763	
	2.155.456							499.825			129.932	369.893			200.828	
gemeente OLST-WIJHE																
2	5.000.000	Nieuwbouw 29 app.	Salland Wonen	50%			5,349	3.275.322	50%		163.113	3.112.209	50%	BNG	1.556.104	4094935
3	2.000.000	vm Mavo-terrein	Salland Wonen	50%			5,345	1.027.941	50%		91.908	936.033	50%	BNG	468.016	4094936
4	2.000.000	Paasweide/Wijhezicht	Salland Wonen	50%			5,359	1.028.721	50%		91.924	936.796	50%	BNG	468.398	4094937
5	2.000.000	woningen Olst-Noord	Salland Wonen	50%			5,375	1.029.612	50%		91.943	937.669	50%	BNG	468.834	4094938
6	85.000	uitbr. Kleedacc.	s.v. Wijhe '92	100%	5-3-2002		5,800	23.572	100%		4.756	18.816	100%	Rabobank Salland-West	18.816	3271908729
7	3.000.000		Salland Wonen	50%			4,759	1.623.094	50%		130.502	1.492.592	50%	BNG	746.296	4098048
8	1.988.000		Salland Wonen	50%			4,909	1.336.638	50%		62.368	1.274.269	50%	BNG	637.135	4098049
9	1.000.000		Salland Wonen	50%			4,945	673.486	50%		31.340	642.146	50%	BNG	321.073	4098050
10	3.000.000		Salland Wonen	50%			4,680	1.995.275	50%		94.715	1.900.560	50%	NWB	950.280	10022487
12	2.500.000		Salland Wonen	50%			4,650	1.735.816	50%		75.483	1.660.333	50%	BNG	830.167	4099479
13	2.500.000	Kulturhus	Salland Wonen	100%			4,675	1.737.745	100%		75.414	1.662.330	100%	BNG	1.662.330	4099480
14	2.200.000	Kulturhus	Salland Wonen	100%			4,685	1.529.894	100%		66.340	1.463.553	100%	BNG	1.463.553	4099481
17	5.000.000		Salland Wonen	50%			4,505	3.265.693	50%		190.249	3.075.444	50%	BNG	1.537.722	40101969
19	2.500.000		Salland Wonen	50%			4,280	1.375.000	50%		125.000	1.250.000	50%	BNG	625.000	40104643
20	2.749.635	Herfinanciering	Salland Wonen	50%			3,790	2.009.028	50%		122.436	1.886.591	50%	NWB	943.296	10027258
21	5.000.000		Salland Wonen	50%			3,740	5.000.000	50%		0	5.000.000	50%	NWB	2.500.000	10027297
22	10.000.000		Salland Wonen	50%			3,430	10.000.000	50%		0	10.000.000	50%	SRLEV N.V.	5.000.000	25062012
23	5.000.000		Salland Wonen	50%			2,198	5.000.000	50%		0	5.000.000	50%	NWB	2.500.000	10028334
25	6.000.000	**)	Salland Wonen	50%			var	4.200.000	50%		4.200.000	0	50%	NWB	0	20029627
26	5.000.000	Woningbouw	Salland Wonen	50%			0,560		50%	5.000.000	5.000.000	50%	BNG	2.500.000	40113046	
	68.522.635							47.866.836			5.000.000	5.617.493	47.249.343		25.197.021	
	72.515.901	TOTAAL						49.039.853			5.000.000	5.810.530	48.229.323		25.802.551	
*) De ontbrekende nummers zijn vervallen.																
**) Lening met flexibele hoofdsom																

BIJLAGE 4 KERNGEGEVENS

A. Sociale structuur:	eind 2018	eind 2019
Aantal inwoners:	18.073	18.251
waarvan:		
- < 20 jaar	4.144	3.967
- > 20 jaar en < 65 jaar	10.279	10.571
- > 65 jaar	3.650	3.713
Aantal bijstandsontvangers:	199	199
waarvan:		
- Participatiewet tot 65 jaar	181	183
- I.O.A.W.	16	15
- I.O.A.Z.	2	1
B. Volkshuisvesting²⁵:		
- woningen	7.669	7.724
- niet woningen	897	915
C. Overige kerngegevens²⁶:		
Aantal leerlingen openbaar basisonderwijs:	485	461
waarvan:		
- o.j.s. de Klimboom	68	69
- o.b.s. de Holsthoek	21	8
- o.b.s. Ter Stege	113	115
- o.b.s. Dijkzicht	30	25
- o.b.s. A. Bosschool	97	87
- o.b.s. de Peperhof Wijhe	98	103
- o.b.s. Tellegen Wijhe	58	54
Aantal leerlingen bijzonder basisonderwijs:	775	771
waarvan:		
- k.b.s. St. Aloysius	67	58
- k.b.s. St. Willibrord	174	154
- p.c.b.s. Prins Willem Alexander	116	131
- k.b.s. de Bongerd	171	182
- k.b.s. St. Jozef	124	127
- p.c.b.s. Matzerschool	123	119
Aantal leerlingen voortgezet onderwijs:		
de Capellenborg:	389	338

²⁵ CBS

²⁶ Peildatum: 1 oktober

Zetelverdeling gemeenteraad Olst-Wijhe 2018 (in aantallen) na de gemeenteraadsverkiezingen:

Gemeentebelangen Olst-Wijhe	4 zetels
CDA	4 zetels
VVD	3 zetels
PvdA	2 zetels
GroenLinks	2 zetels
D66	2 zetels

In 2018 hebben gemeenteraadsverkiezingen plaatsgevonden. GroenLinks is nieuw in de gemeenteraad.

Portefeuilleverdeling 2018, college van burgemeester en wethouders:

Ton Strien (burgemeester)

- Algemene bestuurlijke zaken en coördinatie
- Openbare orde en veiligheid
- Integriteit
- Bedrijfsvoering
- Integrale handhaving
- Dienstverlening
- Coördinatie sociaal domein
- Onderwijs (incl. onderwijshuisvesting)
- Volksgezondheid
- Monumenten
- Water buitendijks (incl. Hoogwaterbeschermingsprogramma)
- Onderwijshuisvesting Olst-Wijhe Scholen voor morgen
- Programma Transformatie Sociaal Domein
- Hoogwaterbeschermingsprogramma (HWBP)
- Onderwijshuisvesting Welsum

Marcel Blind (eerste loco burgemeester)

- Wonen en grondbeleid
- Duurzaamheid (incl. milieu, afval, energietransitie)
- Openbare ruimte (incl. klimaatadaptatie, water binnendijks)
- Mobiliteit (incl. maatwerk vervoer, openbaar vervoer, verkeersveiligheid)
- Communicatie en participatie
- Jeugd
- Verkeersstudie Olst
- Van Bavelgem-terrein Boskamp
- Olst, mooier aan de IJssel
- Proeftuin Zonnekamp Oost
- Noorder Koeslag Wijhe
- Zonnekamp Oost Olst
- Zonnekamp West Olst
- Wesepe Woningbouw

Herman Engberink (tweede loco burgemeester)

- Maatschappelijke ondersteuning
- Werk en inkomen
- Ruimtelijke ordening
- Transformatie ruimtelijk domein
- Vitaal platteland
- Structuurvisie uitvoeringsprogramma
- Noordmanshoek Wijhe

- Aberson gebiedsontwikkeling Olst
- Grolleman Herxen
- Invoering Omgevingswet en opstellen omgevingsplan
- Boni Wijhe
- IJsselzone Olst

Anton Bosch (derde loco burgemeester)

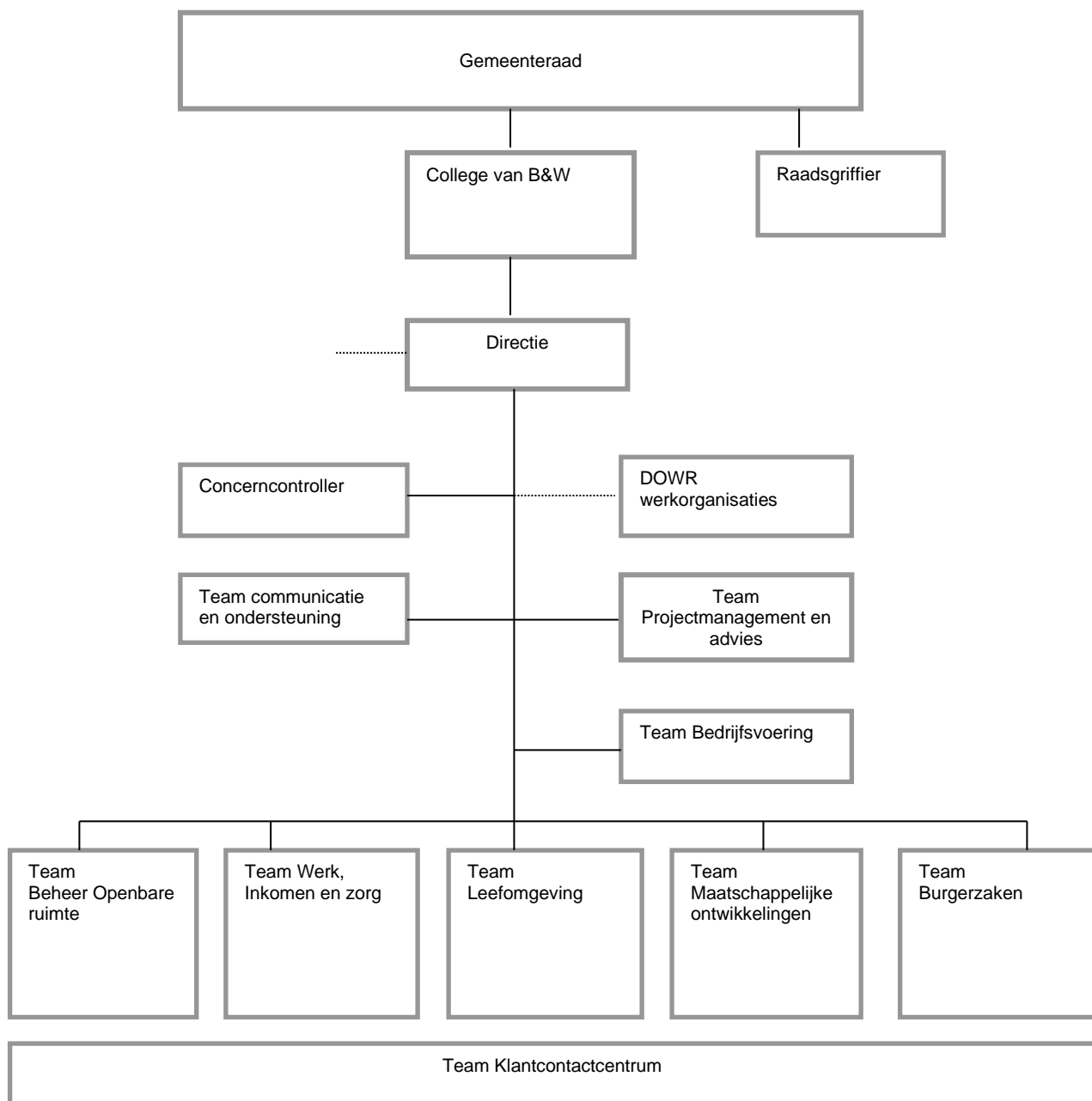
- Financiën
- Economische ontwikkeling (incl. detailhandel, werklocaties)
- Vrijtijdseconomie
- Sport
- Cultuur
- Vitale voorzieningen (incl. maatschappelijk vastgoed)
- Meente Noord Olst bedrijventerrein
- Meente Zuid Olst bedrijventerrein
- De Enk Wijhe bedrijventerrein
- Wesepe bedrijventerrein
- Glasvezel buitengebied
- Voorzieningshart Wesepe

Besturingsfilosofie en Organogram Gemeente Olst-Wijhe

De besturingsfilosofie van onze gemeente is gebaseerd op de volgende uitgangspunten:

- (be-)sturen op hoofdlijnen;
- de afstand tussen bestuur en bestuurden is zo klein mogelijk;
- de verantwoordelijkheden van de onderscheiden bestuursorganen en de ambtelijke organisatie zijn goed ten opzichte van elkaar afgebakend;
- de gemeentelijke organisatie functioneert klantvriendelijk;
- de nadruk ligt op integraal werken en op voorwaarden die dit mogelijk maken;
- verantwoordelijkheden liggen zo laag mogelijk in de ambtelijke organisatie (sterke mandatering).

ORGANOGRAM

BIJLAGE 5 WETTELIJKE INDICATOREN

Verklarende lijst van wettelijke beleidsindicatoren	
Programma Bestuur, dienstverlening en veiligheid	
Formatie	Formatie per 1.000 inwoners
Bezetting	Bezetting per 1.000 inwoners
Apparaatskosten	Apparaatskosten per inwoner
Externe inhuur	Externe inhuur (kosten als percentage van de totale kosten externe inhuur)
Verwijzingen Halt	Het aantal verwijzingen naar Halt, per 10.000 inwoners in de leeftijd van 12-17 jaar.
Harde kern jongeren	Het aantal harde kern jongeren, per 10.000 inwoners in de leeftijd van 12-24 jaar.
Winkeldiefstal per 1.000 inwoners	Het aantal winkeldiefstallen per 1.000 inwoners.
Geweldsmisdrijven per 1.000 inwoners	Het aantal geweldsmisdrijven, per 1.000 inwoners. Voorbeelden van geweldsmisdrijven zijn seksuele misdrijven, levensdelicten zoals moord en doodslag en dood en lichamelijk letsel door schuld (bedreiging, mishandeling, etc.).
Diefstal uit woning per 1.000 inwoners	Het aantal diefstallen uit woningen, per 1.000 inwoners.
Vernieling en beschadiging per 1.000 inwoners	Het aantal vernielingen en beschadigingen, per 1.000 inwoners.
WOZ-waarde woningen	De gemiddelde WOZ waarde van woningen.
Woonlasten éénpersoonshuishouden	Het gemiddelde totaalbedrag in euro's per jaar dat een éénpersoonshuisoude betaalt aan woonlasten.
Woonlasten meerpersoonshuishouden	Het gemiddelde totaalbedrag in euro's per jaar dat een meerpersoonshuishouden betaalt aan woonlasten.
Ziekenhuisopname n.a.v. verkeersongeval met een motorvoertuig	als aandeel van het totaal aantal ongevallen die leiden tot ziekenhuisopnamen.
Ziekenhuisopname n.a.v. vervoersongeval met een fietser	als aandeel van het totaal aantal ongevallen die leiden tot ziekenhuisopnamen.
Programma Leefomgeving	
Funciemenging	De funciemengingsindex (FMI) weerspiegelt de verhouding tussen banen en woningen, en varieert tussen 0 (alleen wonen) en 100 (alleen werken). Bij een waarde van 50 zijn er evenveel woningen als banen.
Bruto gemeentelijk product (verwacht/gemeten)	Bruto gemeentelijk product (BGP) is het product van de toegevoegde waarde per baan en het aantal banen in een gemeente. De verhoudingswaarde tussen verwacht BGP en gemeten BGP geeft aan of er bovenverwachting (<100) of benedenverwachting (>100) wordt geproduceerd.
Vestigingen	Het aantal vestigingen van bedrijven, per 1.000 inwoners in de leeftijd van 15-64 jaar.
Hernieuwbare elektriciteit	Hernieuwbare elektriciteit is elektriciteit die is opgewekt uit wind, waterkracht, zon of biomassa.
Omvang huishoudelijk restafval	De hoeveelheid restafval per inwoner per jaar (kg)
Programma Samenleving	
Jongeren met jeugdhulp	Het percentage jongeren tot 18 jaar met jeugdhulp ten opzicht van alle jongeren tot 18 jaar.
Jongeren met jeugdbescherming	Het percentage jongeren tot 18 jaar met een jeugdbeschermingsmaatregel ten opzichte van alle jongeren tot 18 jaar.

Jongeren met jeugdreclassering	Het percentage jongeren (12-22 jaar) met een jeugdreclasseringsmaatregel ten opzichte van alle jongeren (12-22 jaar).
Absoluut verzuim	Het aantal leerplichtigen dat niet staat ingeschreven op een school, per 1.000 leerlingen, in de leeftijd van 5-18 jaar.
Relatief verzuim	Het aantal leerplichtigen dat wel staat ingeschreven op een school, maar ongeoorloofd afwezig is, per 1.000 leerlingen, in de leeftijd van 5-18 jaar.
Voortijdige schoolverlaters totaal (VO + MBO) %	Het percentage van het totaal aantal leerlingen (12 - 23 jaar) dat voortijdig, dat wil zeggen zonder startkwalificatie, het onderwijs verlaat.
Niet-sporters	Het percentage inwoners dat niet sport ten opzichte van het totaal aantal inwoners.
Banen	Het aantal banen, per 1.000 inwoners in de leeftijd van 15-64 jaar.
Jongeren met delict voor rechter	Het percentage jongeren (12-21 jaar) dat met een delict voor de rechter is verschenen.
% kinderen in uitkeringsgezin	Het percentage kinderen tot 18 jaar dat in een gezin leeft dat van een bijstandsuitkering moet rondkomen.
Netto arbeidsparticipatie	Het percentage van de werkzame beroepsbevolking ten opzichte van de beroepsbevolking.
% werkloze jongeren	Het percentage werkloze jongeren (16-22 jaar).
Bijstandsuitkeringen	Het aantal personen met een bijstandsuitkering, per 10.000 inwoners.
Lopende re-integratievoorzieningen	Het aantal re-integratievoorzieningen, per 10.000 inwoners in de leeftijd van 15-64 jaar
Wmo-cliënten met een maatwerkarrangement	Een maatwerkarrangement is een vorm van specialistische ondersteuning binnen het kader van de Wmo. Voor de Wmo gegevens geldt dat het referentiegemiddelde gebaseerd is op 180 deelnemende gemeenten.
Algemene dekkingsmiddelen, overhead en onvoorzien	
Overhead	Percentage van de totale lasten